

Jurnalul Oficial

al Uniunii Europene

L 211

Ediția
în limba română

Legislație

Anul 52

14 august 2009

Cuprins

I Acte adoptate în temeiul Tratatelor CE/Euratom a căror publicare este obligatorie

REGULAMENTE

- ★ **Regulamentul (CE) nr. 713/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 de instituire a Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei** ⁽¹⁾ 1
- ★ **Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003** ⁽¹⁾ 15
- ★ **Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005** ⁽¹⁾ 36

DIRECTIVE

- ★ **Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE** ⁽¹⁾ 55
- ★ **Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE** ⁽¹⁾ 94

⁽¹⁾ Text cu relevanță pentru SEE

Preț: 26 EUR

RO

Actele ale căror titluri sunt tipărite cu caractere drepte sunt acte de gestionare curentă adoptate în cadrul politicii agricole și care au, în general, o perioadă de valabilitate limitată.

Titlurile celorlalte acte sunt tipărite cu caractere aldine și sunt precedate de un asterisc.

I

(Acte adoptate în temeiul Tratatelor CE/Euratom a căror publicare este obligatorie)

REGULAMENTE

REGULAMENTUL (CE) Nr. 713/2009 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI**din 13 iulie 2009****de instituire a Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei****(Text cu relevanță pentru SEE)**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 95,

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽²⁾,

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ⁽³⁾,

întrucât:

- (1) Comunicarea Comisiei din 10 ianuarie 2007 intitulată „O politică energetică pentru Europa” a subliniat importanța finalizării pieței interne a energiei electrice și a gazelor naturale. Îmbunătățirea cadrului de reglementare la nivel comunitar a fost identificată ca reprezentând o măsură cheie în atingerea acestui obiectiv.
- (2) Un grup consultativ independent privind energia electrică și gazele naturale, denumit „Grupul european de reglementare în domeniul energiei electrice și al gazelor” (ERGEG) a fost instituit prin Decizia 2003/796/CE a Comisiei ⁽⁴⁾, pentru a facilita consultarea, coordonarea și cooperarea dintre organismele de reglementare din statele membre și dintre aceste organisme și Comisie, în vederea consolidării pieței interne a energiei electrice și celei a gazelor naturale.

ERGEG este format din reprezentanți ai autorităților naționale de reglementare instituite în conformitate cu Directiva 2003/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică ⁽⁵⁾ și cu Directiva 2003/55/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale ⁽⁶⁾.

- (3) Activitatea desfășurată de ERGEG din momentul înființării acestuia a contribuit pozitiv la progresul pieței interne a energiei electrice și celei a gazului natural. Cu toate acestea, marea majoritate a celor care își desfășoară activitatea în acest sector consideră, în conformitate cu propunerea grupului ERGEG, ca această cooperare voluntară a autorităților de reglementare naționale să se desfășoare în cadrul unei structuri comunitare cu competențe clar definite și cu puterea de a adopta decizii de reglementare individuale în anumite cazuri specifice.
- (4) Consiliul European din 8 și 9 martie 2007 a invitat Comisia să propună măsuri privitoare la instituirea unui mecanism independent în cadrul căruia autoritățile naționale de reglementare să poată coopera.
- (5) Statele membre ar trebui să coopereze strâns, eliminând obstacolele din calea schimburilor transfrontaliere de energie electrică și gaze naturale în vederea realizării obiectivelor politicii comunitare în domeniul energiei. În baza evaluării de impact în ceea ce privește cerințele referitoare la resursele necesare pentru o entitate centrală, s-a concluzionat că o entitate centrală independentă prezintă un număr de avantaje pe termen lung, în comparație cu alte posibilități. Este necesară instituirea unei agenții pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei („agenția”) pentru a umple vidul normativ la

⁽¹⁾ JO C 211, 19.8.2008, p. 23.

⁽²⁾ JO C 172, 5.7.2008, p. 55.

⁽³⁾ Avizul Parlamentului European din 18 iunie 2008 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial), Poziția comună a Consiliului din 9 ianuarie 2009 (JO C 75 E, 31.3.2009, p. 1) și Poziția Parlamentului European din 22 aprilie 2009 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial). Decizia Consiliului din 25 iunie 2009.

⁽⁴⁾ JO L 296, 14.11.2003, p. 34.

⁽⁵⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 37.

⁽⁶⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 57.

- nivel comunitar și pentru a contribui la funcționarea efektivă a piețelor interne de energie electrică și gaze naturale. De asemenea, agenția va permite autorităților naționale de reglementare să-și intensifice colaborarea în cadrul unei perspective comunitare și să participe, pe baze comune, la exercitarea funcțiilor care au o dimensiune comunitară.
- (6) Agenția ar trebui să se asigure că funcțiile de reglementare exercitate de către autoritățile de reglementare naționale în conformitate cu Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică ⁽¹⁾ și cu Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale ⁽²⁾ sunt coordonate adecvat și, dacă este necesar, completate la nivel comunitar. În acest scop, este necesar să se garanteze independența agenției și a membrilor acesteia față de consumatori, producători și operatori de sisteme de transport și distribuție de energie (publici sau privați), precum și să se asigure conformitatea activității sale cu dreptul comunitar, capacitățile sale tehnice, capacitatea de adaptare la evoluțiile normelor de reglementare, precum și supunerea față de controlul democratic, transparența și eficiența.
- (7) Agenția ar trebui să monitorizeze cooperarea regională dintre operatorii de transport și de sistem din domeniul energiei electrice și gazelor naturale, precum și ducerea la îndeplinire a sarcinilor Rețelei europene a operatorilor de transport și de sistem de energie electrică („ENTSO de energie electrică”) și ale Rețelei europene a operatorilor de transport și de sistem de gaze naturale („ENTSO de gaze”). Implicarea agenției este esențială, în vederea garantării unei cooperări eficiente și transparente între operatorii de transport și de sistem, în beneficiul pieței interne a energiei electrice și a gazelor naturale.
- (8) Agenția ar trebui să monitorizeze, în cooperare cu Comisia, statele membre și autoritățile naționale competente, piețele interne de energie electrică și gaze naturale și să informeze, după caz, Parlamentul European, Comisia și autoritățile naționale în legătură cu problemele constatate. Aceste atribuții de monitorizare ale agenției nu ar trebui să stânjenească sau se suprapună peste monitorizarea asigurată de Comisie sau de autoritățile naționale, îndeosebi autoritățile naționale din domeniul concurenței.
- (9) Agenția are un rol important în elaborarea de orientări-cadru care nu au caracter obligatoriu prin natura lor (denumite în continuare „orientări-cadru”) cu care trebuie să fie în concordanță codurile de rețea. De asemenea, s-a considerat oportun pentru agenție și consecvent cu scopul său ca agenția să aibă un rol în revizuirea codurilor de rețea (atât în etapa de creare, cât și de modificare) pentru a se asigura concordanța acestora cu orientările-cadru, înainte ca acestea să fie propuse Comisiei spre adoptare de către agenție.
- (10) Este indicat să se prevadă un cadru integrat care să permită participarea și cooperarea autorităților naționale de reglementare. Acest cadru ar trebui să faciliteze punerea uniformă în aplicare a legislației privind piața internă de energie electrică și cea a gazelor naturale în întreaga Comunitate. În ceea ce privește situațiile care privesc mai mult de un stat membru, agenția ar trebui să dețină competențele necesare adoptării de decizii individuale. Aceste competențe ar trebui să vizeze aspecte tehnice, regimul de reglementare al infrastructurii pentru energia electrică și gazele naturale care unește sau ar putea uni cel puțin două state membre și, în ultimă instanță, derogările de la normele pieței interne pentru noile interconectări pentru energie electrică și pentru noile infrastructuri pentru gaze situate în cel puțin două state membre.
- (11) Deoarece agenția are o privire de ansamblu asupra autorităților naționale de reglementare, ar trebui să dețină și un rol consultativ în relația sa cu Comisia, cu alte instituții comunitare și cu autoritățile naționale de reglementare, în ceea ce privește toate aspectele legate de scopul în care a fost înființată. De asemenea, agenția ar trebui să informeze Comisia în cazul în care constată că rezultatele cooperării dintre operatorii de transport și de sistem nu sunt cele scontate sau că autoritatea de reglementare națională, a cărei decizie nu este conformă cu liniile directoare, nu pune în aplicare în mod adecvat avizul, recomandarea sau decizia agenției.
- (12) De asemenea, agenția ar trebui să dețină competențe de a face recomandări care să vină în sprijinul autorităților de reglementare și al operatorilor de pe piață în vederea realizării schimbului de bune practici.
- (13) Agenția ar trebui, după caz, să consulte părțile interesate și să le ofere acestora o posibilitate rezonabilă de a formula observații cu privire la măsurile propuse, cum ar fi codurile de rețea și normele.
- (14) Agenția ar trebui să contribuie la punerea în aplicare a orientărilor privind rețelele transeuropene de distribuție a energiei astfel cum sunt stabilite în Decizia nr. 1364/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 septembrie 2006 de stabilire a orientărilor pentru rețelele energetice transeuropene ⁽³⁾, mai ales prin prezentarea opiniei sale privind planurile neobligatorii la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei pe zece ani (denumite în continuare „planurile la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei”), în conformitate cu articolul 6 alineatul (3) din prezentul regulament.
- (15) Agenția ar trebui să contribuie la eforturile de creștere a securității energetice.
- (16) Structura agenției ar trebui adaptată pentru a satisface nevoile specifice ale procesului de reglementare a domeniului energiei. Mai precis, trebuie să se ia pe deplin în considerare rolul specific al autorităților naționale de reglementare și să se asigure independența acestora.

⁽¹⁾ A se vedea pagina 55 din prezentul Jurnal Oficial.

⁽²⁾ A se vedea pagina 94 din prezentul Jurnal Oficial.

⁽³⁾ JO L 262, 22.9.2006, p. 1.

- (17) Consiliul de administrație ar trebui să dețină competențele necesare pentru stabilirea bugetului, controlul executării acestuia, redactarea regulilor interne, adoptarea reglementărilor financiare și pentru numirea directorului. Ar trebui să se utilizeze un sistem de rotație pentru reînnoirea membrilor consiliului de administrație care sunt numiți de către Consiliu pentru a se asigura o participare echilibrată a statelor membre de-a lungul timpului. Consiliul de administrație ar trebui să acționeze în mod independent și obiectiv în interesul populației și nu ar trebui să ceară sau să urmeze instrucțiuni politice.
- (18) Agenția ar trebui să dețină atribuțiile necesare pentru a-și exercita funcțiile de reglementare într-un mod eficient, transparent, argumentat și, mai ales, independent. Independența agenției față de producătorii și operatorii de sisteme de transport și distribuție de energie și gaz reprezintă atât un principiu-cheie al bunei guvernări, cât și o condiție fundamentală în vederea garantării încrederii în piață. Fără a aduce atingere membrilor săi care acționează în numele autorităților naționale respective, Consiliul autorităților de reglementare ar trebui așadar să acționeze independent de orice interes de piață, să evite conflictele de interes și să nu ceară sau să urmeze instrucțiuni sau să accepte recomandări de la niciun guvern al unui stat membru, de la Comisie sau de la altă entitate publică sau privată. Deciziile Consiliului autorităților de reglementare ar trebui să fie, totodată, în conformitate cu legislația comunitară în domeniul energiei, cum ar fi piața internă de energie electrică, mediul și concurența. Consiliul autorităților de reglementare ar trebui să prezinte instituțiilor comunitare opiniile, recomandările și deciziile sale.
- (19) În cazul în care agenția are competențe decizionale, părțile interesate ar trebui, din motive de economie procedurală, să dețină dreptul de a introduce o cale de atac la Comisia de apel, care ar trebui să facă parte din agenție, dar să fie totodată independentă de structura administrativă și de reglementare a acesteia. În vederea asigurării continuității, numirea sau reînnoirea membrilor Comisiei de apel ar trebui să permită înlocuirea parțială a membrilor Comisiei de apel. Deciziile Comisiei de apel pot face obiectul unei căi de atac în fața Curții de Justiție a Comunităților Europene.
- (20) Agenția ar trebui să obțină finanțare în special de la bugetul general al Uniunii Europene, prin cotizații și prin contribuții voluntare. În special, resursele reunite actualmente de către autoritățile de reglementare pentru cooperarea acestora la nivel comunitar ar trebui să rămână disponibile pentru agenție. Procedura bugetară comunitară ar trebui să rămână în continuare aplicabilă în ceea ce privește subvențiile prevăzute de la bugetul general al Uniunii Europene. În plus, verificarea conturilor ar trebui efectuată de către Curtea de Conturi în conformitate cu articolul 91 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2343/2002 al Comisiei din 19 noiembrie 2002 privind regulamentul financiar cadru pentru organismele menționate la articolul 185 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene ⁽¹⁾.
- (21) După înființarea agenției, bugetul acesteia ar trebui să fie supus unei evaluări continue de către autoritatea bugetară, pe baza volumului de lucru și a rezultatelor agenției. Autoritatea bugetară garantează respectarea standardelor optime de eficiență.
- (22) Agenția ar trebui să dețină personal cu o înaltă calificare profesională. Agenția ar trebui să beneficieze, în special, de competența și experiența personalului detașat de autoritățile de reglementare naționale, de Comisie și de statele membre. Statutul funcționarilor Comunităților Europene (Statutul funcționarilor) și Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Comunităților Europene, (regimul aplicabil), prevăzute în Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 259/68 ⁽²⁾ și normele adoptate de comun acord de către instituțiile Comunității Europene în scopul aplicării acestor regulamente ar trebui să se aplice personalului agenției. Consiliul de administrație, în acord cu Comisia, ar trebui să adopte norme corespunzătoare de punere în aplicare.
- (23) Agenția ar trebui să aplice normele generale privind accesul public la documentele deținute de către organismele Comunității. Consiliul de administrație ar trebui să stabilească măsurile practice de protecție a datelor importante din punct de vedere comercial și a datelor cu caracter personal.
- (24) Agenția ar trebui să răspundă în fața Parlamentului European, a Consiliului și a Comisiei, după caz.
- (25) Țările care nu sunt membre ale Comunității ar trebui să poată participa la activitățile agenției în conformitate cu acordurile corespunzătoare care urmează să fie încheiate de către Comunitate.
- (26) Măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentului regulament ar trebui să fie adopte în conformitate cu Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a normelor privind exercitarea competențelor de executare conferite Comisiei ⁽³⁾.
- (27) Comisia ar trebui, în special, să fie împuternicită să adopte liniile directoare necesare în situațiile în care agenția devine competentă să decidă cu privire la clauzele și condițiile de acces la infrastructura transfrontalieră și la siguranța operațională a acesteia. Deoarece măsurile respective au un domeniu general de aplicare și sunt destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament, prin completarea acestuia cu noi elemente neesențiale, acestea trebuie adoptate în conformitate cu procedura de reglementare cu control prevăzută la articolul 5a din Decizia 1999/468/CE.

⁽¹⁾ JO L 357, 31.12.2002, p. 22.

⁽²⁾ JO L 56, 4.3.1968, p. 1.

⁽³⁾ JO L 184, 17.7.1999, p. 23.

- (28) Comisia ar trebui să prezinte Parlamentului European și Consiliului, în termen de trei ani de la data la care primul director al agenției și-a preluat funcția și, ulterior, la fiecare patru ani, un raport privind sarcinile specifice ale agenției, precum și rezultatele obținute, însoțit de propuneri corespunzătoare. În raportul respectiv, Comisia ar trebui să facă sugestii privind alocarea unor sarcini suplimentare pentru agenție.
- (29) Deoarece obiectivele prezentului regulament, respectiv participarea și cooperarea autorităților naționale de reglementare la nivel comunitar, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre și, prin urmare, pot fi realizate mai bine la nivelul Comunității, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității astfel cum este prevăzut la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat la respectivul articol, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestor obiective,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

ÎNFIINȚARE ȘI STATUT JURIDIC

Articolul 1

Obiect

- (1) Prin prezentul regulament se instituie Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare în Domeniul Energiei (denumită în continuare „agenția”).
- (2) Obiectivul agenției este de a asista autoritățile de reglementare menționate la articolul 35 din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică ⁽¹⁾ și la articolul 39 din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale ⁽²⁾ în exercitarea la nivel comunitar a atribuțiilor de reglementare desfășurate în statele membre, precum și, acolo unde este necesar, de a coordona acțiunile acestora.
- (3) Până la data la care sediul agenției va fi finalizat, aceasta este găzduită în spațiile Comisiei.

Articolul 2

Statut juridic

- (1) Agenția este un organism comunitar cu personalitate juridică.
- (2) În fiecare stat membru, agenția deține cea mai extinsă capacitate juridică acordată persoanelor juridice conform legislației naționale. În special, aceasta poate să dobândească sau să înstrăineze bunuri mobile sau imobile și se poate constitui parte în proceduri judiciare.

⁽¹⁾ A se vedea pagina 55 din prezentul Jurnal Oficial.

⁽²⁾ A se vedea pagina 94 din prezentul Jurnal Oficial.

- (3) Agenția este reprezentată de către directorul acesteia.

Articolul 3

Componență

Agenția este compusă din:

- (a) un consiliu de administrație, care exercită atribuțiile prevăzute la articolul 13;
- (b) un consiliu al autorităților de reglementare, care exercită atribuțiile prevăzute la articolul 15;
- (c) un director, care exercită atribuțiile prevăzute la articolul 17; și
- (d) o Comisie de apel, care exercită atribuțiile prevăzute la articolul 19.

Articolul 4

Tipuri de acte emise de către agenție

Agenția:

- (a) emite avize și recomandări adresate operatorilor de transport și de sistem;
- (b) emite avize și recomandări adresate autorităților de reglementare;
- (c) emite avize și recomandări adresate Parlamentului European, Consiliului sau Comisiei;
- (d) ia decizii individuale în cazurile specifice la care se face referire la articolele 7, 8 și 9; și
- (e) prezintă Comisiei orientări-cadru fără caracter obligatoriu (orientări-cadru) în conformitate cu articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică ⁽³⁾, precum și cu articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale ⁽⁴⁾.

CAPITOLUL II

ATRIBUȚII

Articolul 5

Atribuții generale

Agenția poate, la cererea Parlamentului European, a Consiliului sau a Comisiei sau din proprie inițiativă, să emită avize sau recomandări destinate Parlamentului European, Consiliului și Comisiei privind orice aspecte referitoare la scopul pentru care a fost înființată.

⁽³⁾ A se vedea pagina 15 din prezentul Jurnal Oficial.

⁽⁴⁾ A se vedea pagina 36 din prezentul Jurnal Oficial.

Articolul 6

Atribuții referitoare la cooperarea operatorilor de transport și de sistem

(1) Agenția prezintă un aviz Comisiei privind proiectul de statut, listele de membri și proiectul de regulament de procedură al ENTSO de energie electrică în conformitate cu articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, precum și privind cele ale ENTSO de gaze în conformitate cu articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009.

(2) Agenția monitorizează ducerea la îndeplinire de către ENTSO de energie electrică a atribuțiilor sale în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, precum și de către ENTSO de gaze a atribuțiilor sale în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009.

(3) Agenția emite un aviz pentru:

(a) ENTSO pentru energia electrică în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, precum și de către ENTSO pentru gaze în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 referitoare la codurile de rețea; și

(b) ENTSO pentru energia electrică în conformitate cu articolul 9 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, precum și pentru ENTSO pentru gaze în conformitate cu articolul 9 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 în legătură cu proiectul programului anual de activitate, proiectul planului la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei și alte documente relevante menționate la articolul 8 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 și articolul 8 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, ținând cont de obiectivul de a asigura o concurență nediscriminatorie și efektivă și funcționarea eficientă și sigură a piețelor interne de energie electrică și de gaze naturale.

(4) Agenția prezintă, pe baza unor fapte concrete, ENTSO de energie electrică, ENTSO de gaze, Parlamentului European, Consiliului și Comisiei un aviz motivat corespunzător, precum și recomandări, în cazul în care apreciază că proiectul programului anual de activitate sau proiectul planului la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei care i-a fost prezentat în conformitate cu articolul 9 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 și cu articolul 9 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 nu contribuie la lipsa discriminării, asigurarea concurenței efective și funcționarea eficientă a pieței sau la asigurarea unui nivel suficient de interconectare transfrontalieră deschisă accesului părților terțe sau nu este conform dispozițiilor relevante din Directiva 2009/72/CE și din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau din Directiva 2009/73/CE și din Regulamentul (CE) nr. 715/2009.

Agenția participă la elaborarea codurilor de rețea în conformitate cu articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 și cu articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009.

Agenția prezintă Comisiei o orientare-cadru neobligatorie atunci când i se solicită acest lucru în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau al articolului 6 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009. Agenția revizuieste

orientarea-cadru neobligatorie și o prezintă din nou Comisiei atunci când i se solicită acest lucru în temeiul articolului 6 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau al articolului 6 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009.

Agenția prezintă ENTSO de energie electrică sau ENTSO de gaze un aviz motivat privind codul de rețea în conformitate cu articolul 6 alineatul (7) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau cu articolul 6 alineatul (7) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009.

Agenția prezintă Comisiei codul de rețea și poate recomanda adoptarea acestuia în conformitate cu articolul 6 alineatul (9) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau cu articolul 6 alineatul (9) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009. Agenția elaborează și prezintă Comisiei un proiect de cod de rețea atunci când i se solicită acest lucru în temeiul articolului 6 alineatul (10) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 [privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică], sau al articolului 6 alineatul (10) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009.

(5) Agenția prezintă un aviz motivat corespunzător Comisiei, în conformitate cu articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau cu articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, în cazul în care ENTSO de energie electrică sau ENTSO de gaze nu a reușit să pună în aplicare codul de rețea elaborat în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau al articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 sau un cod de rețea care a fost întocmit în conformitate cu articolul 6 alineatele (1)-(10) din regulamentele respective, dar care nu a fost adoptat de Comisie în temeiul articolului 6 alineatul (11) din regulamentele respective.

(6) Agenția monitorizează și analizează punerea în aplicare a codurilor de rețea și a liniilor directe adoptate de Comisie în conformitate cu articolul 6 alineatul (11) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 și cu articolul 6 alineatul (11) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 și efectul acestora asupra procesului de armonizare a normelor aplicabile destinate facilitării integrării pieței, precum și asupra nediscriminării, a asigurării unei concurențe efective și a funcționării eficiente a pieței și transmite un raport în această privință Comisiei.

(7) Agenția monitorizează progresele înregistrate în privința punerii în aplicare a proiectelor de creare de noi capacități de interconectare.

(8) Agenția monitorizează punerea în aplicare a planurilor la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei. Dacă constată neconcordanțe între plan și punerea acestuia în aplicare, cercetează motivele acestor neconcordanțe și face recomandări operatorilor de transport și sistem în cauză și autorităților naționale de reglementare sau altor organisme competente vizate în vederea implementării investițiilor în conformitate cu planurile la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei.

(9) Agenția participă la elaborarea codurilor de rețea în conformitate cu articolul 12 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, și cu articolul 12 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 și ține seama de rezultatul respectivei cooperări atunci când formulează avize, recomandări și decizii.

Articolul 7

Atribuții privind autoritățile de reglementare naționale

(1) Agenția adoptă decizii individuale privind aspectele tehnice, în cazul în care aceste decizii sunt prevăzute în Directiva 2009/72/CE, Directiva 2009/73/CE, Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau Regulamentul (CE) nr. 715/2009.

(2) Agenția poate, în conformitate cu programul său de lucru sau la solicitarea Comisiei, să facă recomandări în vederea sprijinirii autorităților de reglementare și a operatorilor de piață la realizarea schimbului de bune practici.

(3) Agenția oferă un cadru în care autoritățile naționale de reglementare să poată coopera. Aceasta promovează cooperarea dintre autoritățile de reglementare naționale și dintre autoritățile de reglementare la nivel regional și comunitar și ține seama de rezultatul acestei cooperări atunci când formulează avize, recomandări și decizii. În cazul în care agenția apreciază că este necesară adoptarea unor norme obligatorii privind o astfel de cooperare, aceasta face Comisiei recomandările corespunzătoare.

(4) Agenția emite un aviz, pe baza unor fapte concrete, la solicitarea unei autorități naționale de reglementare sau la solicitarea Comisiei, privind conformitatea unei decizii adoptate de către o autoritate de reglementare cu liniile directe menționate în Directiva 2009/72/CE, Directiva 2009/73/CE, Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau în Regulamentul (CE) nr. 715/2009 sau cu alte dispoziții aplicabile din directivele sau regulamentele respective.

(5) În cazul în care o autoritate de reglementare națională nu respectă avizul agenției prevăzut la alineatul (4) în termen de patru luni de la data primirii avizului, agenția informează în mod corespunzător Comisia și statul membru în cauză.

(6) În cazul în care o autoritate de reglementare națională întâmpină, într-o anumită situație, dificultăți în aplicarea liniilor directe menționate în Directiva 2009/72/CE, Directiva 2009/73/CE, Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau în Regulamentul (CE) nr. 715/2009, aceasta poate solicita un aviz agenției. Agenția emite avizul, după consultarea Comisiei, în termen de trei luni de la primirea cererii.

(7) Agenția decide asupra clauzelor și condițiilor de acces la infrastructura de energie electrică și de gaz care unește sau ar putea uni cel puțin două state membre (infrastructura transfrontalieră) și asupra clauzelor și condițiilor de siguranță operațională a acesteia, în conformitate cu articolul 8.

Articolul 8

Atribuții privind clauzele și condițiile de acces la infrastructura transfrontalieră și de siguranță operațională a acesteia

(1) Pentru infrastructura transfrontalieră, agenția decide asupra aspectelor de reglementare care sunt de competența autorităților de reglementare naționale, care pot include clauze și condiții de acces și de siguranță operațională, exclusiv:

- (a) în situația în care autoritățile de reglementare naționale competente nu au ajuns la un acord în termen de șase luni de la data la care a fost sesizată ultima dintre aceste autorități privind cazul respectiv; sau
- (b) la solicitarea comună a autorităților de reglementare naționale competente.

Autoritățile de reglementare naționale competente pot solicita de comun acord ca termenul menționat la litera (a) să fie prelungit cu un termen de cel mult șase luni.

La elaborarea deciziei sale, agenția consultă autoritățile de reglementare naționale și operatorii de transport și de sistem vizați și este informată cu privire la propunerile și observațiile tuturor operatorilor de transport și de sistem vizați.

(2) Clauzele și condițiile de acces la infrastructura transfrontalieră includ:

- (a) o procedură de alocare a capacităților;
- (b) o perioadă de alocare; și
- (c) venituri partajate provenite din congestionare;
- (d) taxe percepute de la utilizatorii infrastructurii menționate la articolul 17 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau la articolul 36 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2009/73/CE.

(3) În situația în care agenția este sesizată cu un caz în temeiul dispozițiilor de la alineatul (1), aceasta:

- (a) își prezintă decizia în termen de 6 luni de la data sesizării;
- (b) poate emite, dacă este necesar, o decizie provizorie pentru a garanta protecția siguranței alimentării sau a siguranței operaționale a infrastructurii respective.

(4) Comisia poate emite linii directe cu privire la situațiile în care agenția dobândește competența de a decide cu privire la clauzele și condițiile de acces la infrastructura transfrontalieră și de siguranță a acesteia. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament, prin completarea acestuia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 32 alineatul (2) din prezentul regulament.

(5) În cazul în care aspectele normative menționate la alineatul (1) includ derogări în sensul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau al articolului 36 din Directiva 2009/73/CE, termenele prevăzute în prezentul regulament nu se cumulează cu termenele prevăzute în respectivele dispoziții.

Articolul 9

Alte atribuții

(1) Agenția poate decide cu privire la derogări în conformitate cu articolul 17 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. De asemenea, agenția poate acorda derogări, în conformitate cu articolul 36 alineatul (4) din Directiva 2009/73/CE, dacă infrastructura în cauză este amplasată pe teritoriul mai multor state membre.

(2) La solicitarea Comisiei, agenția emite un aviz, în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau cu articolul 3 alineatul (1) al doilea paragraf litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, referitor la deciziile autorităților de reglementare naționale privind certificarea.

În circumstanțe clar definite de către Comisie în orientările adoptate în conformitate cu articolul 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau cu articolul 23 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 și în chestiuni corespunzătoare scopului în care a fost înființată, agenția poate primi sarcini suplimentare, care nu implică competențe decizionale.

Articolul 10

Consultare și transparență

(1) În exercitarea atribuțiilor sale, în special în procesul elaborării orientărilor-cadru în conformitate cu articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, și în procesul propunerii de amendamente la codurile rețelei în temeiul articolului 7 din oricare dintre regulamentele respective, agenția consultă extensiv și într-un stadiu timpuriu participanții de pe piață, operatorii de transport și de sistem, consumatorii, utilizatorii finali și, în cazurile în care acest lucru este relevant, autoritățile din domeniul concurenței, fără a aduce atingere competențelor lor respective, într-un mod deschis și transparent, în special în cazurile în care atribuțiile sale vizează operatorii de transport și de sistem.

(2) Agenția se asigură că publicului și tuturor părților interesate li se furnizează, după caz, informații obiective, exacte și ușor accesibile, în special în ceea ce privește rezultatele activității sale.

Vor fi date publicității toate documentele și procesele verbale ale reuniunilor de consultare desfășurate în procesul de dezvoltare a orientărilor-cadru în conformitate cu articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau cu articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 sau cu ocazia modificării codurilor rețelei, în temeiul articolului 7 din oricare dintre regulamentele respective.

(3) Înainte de adoptarea orientărilor-cadru în conformitate cu articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau cu articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 sau cu ocazia propunerii de amendamente la codurile rețelei, în temeiul articolului 7 din oricare dintre regulamentele respective, agenția indică modul în care au fost luate în considerare observațiile primite în timpul consultării și emite un aviz motivat în cazul în care observațiile nu au fost luate în considerare.

(4) Agenția publică pe pagina proprie de internet cel puțin ordinea de zi, documentele de lucru și, dacă este cazul, procesele verbale ale reuniunilor Consiliului de administrație, Consiliului autorităților de reglementare și Comisiei de apel.

Articolul 11

Monitorizarea și raportarea privind sectorul energiei electrice și al gazelor naturale

(1) Agenția, în strânsă cooperare cu Comisia, statele membre și autoritățile naționale vizate, inclusiv autoritățile naționale de reglementare și fără a aduce atingere competențelor autorităților din domeniul concurenței, monitorizează piețele interne de energie electrică și gaze naturale, în special prețul cu amănuntul al energiei electrice și al gazelor naturale, accesul la rețea, inclusiv accesul energiei electrice produse din surse de energie regenerabile, și conformitatea cu drepturile consumatorilor prevăzute în Directiva 2009/72/CE și în Directiva 2009/73/CE.

(2) Agenția publică un raport anual privind rezultatele monitorizării menționate la alineatul (1). În raportul respectiv, depistează orice bariere din calea realizării piețele interne în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale.

(3) Cu ocazia publicării raportului său anual, agenția poate prezenta Parlamentului European și Comisiei un aviz privind măsurile care ar putea fi luate pentru a se înlătura barierele menționate la alineatul (2).

CAPITOLUL III

ORGANIZARE

Articolul 12

Consiliul de administrație

(1) Consiliul de administrație este alcătuit din nouă membri. Pentru fiecare membru există un membru supleant. Doi membri și supleanții acestora sunt numiți de către Comisie, doi membri și supleanții acestora de către Parlamentul European, iar cinci membri și supleanții acestora de către Consiliu. Niciun deputat în Parlamentul European nu poate fi, în același timp, membru al Consiliului de administrație. Durata mandatului membrilor și al membrilor supleanți ai Consiliului de administrație este de patru ani, acesta putând fi reînnoit o singură dată. Durata primului mandat pentru jumătate din numărul membrilor și supleanților din Consiliul de administrație este de șase ani.

(2) Consiliul de administrație își alege președintele și vicepreședintele dintre membrii săi. Vicepreședintele înlocuiește automat președintele dacă acesta din urmă se află în imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile. Mandatul președintelui și al vicepreședintelui este de doi ani, cu posibilitatea unei singure reînnoiri. Mandatul președintelui și cel al vicepreședintelui expiră în momentul în care aceștia nu mai dețin calitatea de membri ai Consiliului de administrație.

(3) Ședințele consiliului de administrație sunt convocate de către președintele acestuia. Președintele Consiliului autorităților de reglementare sau reprezentantul acestui consiliu și directorul participă la deliberări fără drept de vot, în afară cazului în care Consiliul de administrație decide altfel în privința directorului. Consiliul de administrație se reunește în sesiune ordinară cel puțin de două ori pe an. Acesta se reunește, de asemenea, la inițiativa președintelui, la solicitarea Comisiei sau la solicitarea a cel puțin o treime dintre membrii săi. Consiliul de administrație poate invita orice persoană care ar putea avea o opinie relevantă să ia parte la ședințele sale în calitate de observator. Membrii Consiliului de administrație pot, sub rezerva regulamentului propriu de procedură, să fie asistați de consultanți sau de experți. Secretariatul Consiliului de administrație este asigurat de către agenție.

(4) Deciziile Consiliului de administrație se adoptă în baza unei majorități de două treimi din membrii prezenți, exceptând cazul în care se prevede altfel în prezentul regulament. Fiecare membru și fiecare supleant în Consiliul de administrație are un vot.

(5) Regulamentul de procedură prevede în detaliu:

(a) etapele procedurii de vot, mai ales condițiile în care un membru poate acționa în numele unui alt membru sau, dacă este cazul, normele privind cvorumurile; și

(b) mecanismul de rotație care se aplică pentru reînnoirea membrilor Consiliului de administrație care sunt numiți de către Consiliu pentru a se asigura o participare echilibrată a statelor membre de-a lungul timpului.

(6) Membrii Consiliului de administrație nu pot fi membri în Consiliul autorităților de reglementare.

(7) Membrii Consiliului de administrație se angajează să acționeze independent și obiectiv în interes public, fără a solicita sau a urma nicio instrucțiune politică. În acest sens, fiecare membru redactează o declarație de angajament și o declarație de interese, indicând fie absența oricăror interese care ar putea fi considerate susceptibile de a-i prejudicia independența, fie orice interese directe sau indirecte care ar putea fi considerate susceptibile de a-i prejudicia independența. Respectivile declarații scrise sunt făcute publice în fiecare an.

Articolul 13

Atribuțiile Consiliului de administrație

(1) Consiliul de administrație, după consultarea Consiliului autorităților de reglementare și obținerea unui aviz favorabil din partea acestuia în conformitate cu articolul 15 alineatul (2), numește directorul, în conformitate cu articolul 16 alineatul (2).

(2) Consiliul de administrație numește oficial membrii Consiliului autorităților de reglementare, în conformitate cu articolul 14 alineatul (1).

(3) Consiliul de administrație numește oficial membrii Comisiei de apel, în conformitate cu articolul 18 alineatele (1) și (2).

(4) Consiliul de administrație se asigură că agenția își duce la îndeplinire misiunea și își exercită atribuțiile care îi revin în conformitate cu prezentul regulament.

(5) Consiliul de administrație adoptă, înainte de data de 30 septembrie a fiecărui an, după consultarea Comisiei și după primirea aprobării din partea Consiliului autorităților de reglementare, în conformitate cu articolul 15 alineatul (3), programul de activitate al agenției pentru anul următor și îl transmite Parlamentului European, Consiliului și Comisiei. Programul de activitate este adoptat fără a se aduce atingere procedurii bugetare anuale și este făcut public.

(6) Consiliul de administrație adoptă și, în cazul în care este necesar, reexaminează un program multianual. Reexaminarea are la bază un raport de evaluare, elaborat de un expert extern independent la solicitarea Consiliului de administrație. Aceste documente sunt făcute publice.

(7) Consiliul de administrație își exercită competențele bugetare în conformitate cu articolele 21-24.

(8) Consiliul de administrație decide, după ce a obținut acordul Comisiei, dacă acceptă succesiuni, donații sau subvenții provenind din alte surse comunitare sau orice alte contribuții voluntare din partea statelor membre sau din partea autorităților de reglementare. Avizul pe care Consiliul de administrație îl emite în temeiul articolului 24 alineatul (5) abordează în mod explicit sursele de finanțare menționate în prezentul alineat.

(9) Consiliul de administrație, în consultare cu Consiliul autorităților de reglementare, exercită autoritate disciplinară asupra directorului.

(10) Consiliul de administrație elaborează, dacă este necesar, normele de executare pentru a asigura punerea în aplicare a strategiei de personal a agenției în conformitate cu articolul 28 alineatul (2).

(11) Consiliul de administrație adoptă măsuri practice privind dreptul de acces la documentele agenției, în conformitate cu articolul 30.

(12) Consiliul de administrație adoptă și publică raportul anual referitor la activitățile agenției, în baza proiectului de raport anual, menționat la articolul 17 alineatul (8), și transmite raportul respectiv până la data de 15 iunie a fiecărui an Parlamentului European, Consiliului, Comisiei, Curții de Conturi, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor. Raportul anual privind activitățile agenției conține o secțiune independentă, aprobată de către Consiliul autorităților de reglementare, privind activitățile de reglementare ale agenției pe parcursul anului în cauză.

(13) Consiliul de administrație își adoptă și își publică propriul regulament de procedură.

Articolul 14

Consiliul autorităților de reglementare

- (1) Consiliul autorităților de reglementare este alcătuit din:
- (a) reprezentanți cu rang înalt ai autorităților de reglementare în conformitate cu articolul 35 alineatul (1) din Directiva 2009/72/CE și cu articolul 39 alineatul (1) din Directiva 2009/73/CE și un supleant pentru fiecare stat membru ales dintre membrii actualului personal cu rang înalt al autorităților respective;
- (b) un reprezentant fără drept de vot din partea Comisiei.

Câte un singur reprezentant din partea autorității naționale de reglementare a fiecărui stat membru poate face parte din Consiliul autorităților de reglementare.

Fiecare autoritate națională de reglementare este responsabilă de numirea supleantului, care trebuie selecționat din rândul personalului existent al autorităților naționale de reglementare.

(2) Consiliul autorităților de reglementare își alege președintele și vicepreședintele dintre membrii săi. Vicepreședintele înlocuiește președintele, în cazul în care acesta din urmă se află în imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile. Mandatul președintelui și al vicepreședintelui este de doi ani și jumătate cu posibilitatea reînnoirii acestuia. Cu toate acestea, mandatul președintelui și cel al vicepreședintelui expiră în momentul în care aceștia nu mai dețin calitatea de membri ai Consiliului autorităților de reglementare.

(3) Consiliul autorităților de reglementare hotărăște cu o majoritate de două treimi dintre membrii prezenți. Fiecare membru sau supleant are un singur vot.

(4) Consiliul autorităților de reglementare își adoptă și își publică propriul regulament de procedură, care prevede în amănunt detaliile procedurii de vot, mai ales condițiile în care un membru poate acționa în numele unui alt membru și, dacă este cazul, normele care guvernează cvorumurile. Regulamentul de procedură poate prevedea metode de lucru specifice pentru analizarea chestiunilor care survin în contextul inițiativelor de cooperare regională.

(5) În exercitarea atribuțiilor conferite Consiliului autorităților de reglementare prin prezentul regulament și fără a aduce atingere activității membrilor care acționează în numele autorității lor de reglementare, Consiliul autorităților de reglementare acționează independent și nu solicită sau urmează instrucțiuni din partea niciunui guvern al unui stat membru, al Comisiei sau din partea altei entități publice sau private.

(6) Serviciile de secretariat ale Consiliului autorităților de reglementare sunt asigurate de către agenție.

Articolul 15

Atribuțiile Consiliului autorităților de reglementare

(1) Consiliul autorităților de reglementare emite avize directorului, cu privire la avizele, recomandările și deciziile menționate la articolele 5, 6, 7, 8 și 9 care sunt examinate spre adoptare. În plus, Consiliul autorităților de reglementare, în sfera sa de competență, oferă îndrumări directorului în exercitarea atribuțiilor acestuia.

(2) Consiliul autorităților de reglementare emite un aviz Consiliului de administrație cu privire la candidatul care urmează să fie numit în funcția de director în conformitate cu articolul 13 alineatul (1) și cu articolul 16 alineatul (2). Consiliul autorităților de reglementare adoptă această decizie cu o majoritate de trei pătrimi din membrii săi.

(3) Consiliul autorităților de reglementare, în conformitate cu articolul 13 alineatul (5) și articolul 17 alineatul (6), precum și cu proiectul de buget estimativ elaborat în conformitate cu articolul 23 alineatul (1), aprobă programul de activitate al agenției pentru anul următor și îl prezintă Consiliului de administrație, în vederea adoptării, înainte de data de 1 septembrie a fiecărui an.

(4) Consiliul autorităților de reglementare aprobă secțiunea independentă privind activitățile de reglementare din raportul anual, în conformitate cu articolul 13 alineatul (12) și articolul 17 alineatul (8).

(5) Parlamentul European poate invita, respectând pe deplin independența acestuia, pe președintele Consiliului autorităților de reglementare sau pe adjunctul său să se adreseze comisiei parlamentare competente și să răspundă întrebărilor adresate de membrii comisiei respective.

Articolul 16

Directorul

(1) Agenția este administrată de către directorul acesteia, care acționează în conformitate cu îndrumările prevăzute la articolul 15 alineatul (1) a doua teză și, în cazurile prevăzute de prezentul regulament, cu avizele Consiliului autorităților de reglementare. Fără a aduce atingere rolurilor respective ale Consiliului de administrație și ale Consiliului autorităților de reglementare în raport cu atribuțiile directorului, directorul nu solicită și nu urmează instrucțiuni din partea niciunui guvern, din partea Comisiei sau a altei entități publice sau private.

(2) Directorul este numit, de către Consiliul de administrație, în urma unui aviz favorabil al Consiliului autorităților de reglementare, pe baza meritelor, a competențelor și a experienței relevante a acestuia în sectorul energetic, dintr-o listă de cel puțin trei candidați propuși de către Comisie, ca urmare a unei invitații publice de manifestare a interesului. Înainte de a fi numit în funcție, candidatul selecționat de către Consiliul de administrație poate fi invitat să facă o declarație în fața comisiei competente a Parlamentului European și să răspundă întrebărilor adresate de membrii acesteia.

(3) Mandatul directorului este de cinci ani. În ultimele nouă luni ale mandatului, Comisia efectuează o evaluare. În cursul evaluării, Comisia examinează în special:

- (a) rezultatele obținute de director;
- (b) sarcinile și obligațiile agenției în anii următori.

Evaluarea menționată la litera (b) se efectuează cu asistența unui expert extern independent.

(4) Consiliul de administrație, hotărând la propunerea Comisiei, după consultarea și studierea cu cea mai mare atenție a evaluării și avizului Consiliului autorităților de reglementare cu privire la această evaluare și numai în acele cazuri în care decizia poate fi justificată de sarcinile și obligațiile agenției, poate să prelungească durata mandatului directorului o singură dată, pentru o perioadă care nu depășește trei ani.

(5) Consiliul de administrație informează Parlamentul European în legătură cu intenția sa de a prelungi mandatul directorului. Cu o lună înainte de prelungirea mandatului său, directorul poate fi invitat să facă o declarație în fața comisiei competente a Parlamentului și să răspundă întrebărilor puse de membrii respectivei comisii.

(6) În cazul în care mandatul său nu este prelungit, directorul poate să rămână în funcție până la numirea succesorului său.

(7) Directorul poate fi revocat din funcție doar printr-o decizie a Consiliului de administrație, după obținerea unui aviz favorabil din partea Consiliului autorităților de reglementare. Consiliul de administrație adoptă respectiva decizie cu o majoritate de trei pătrimi din membrii săi.

(8) Parlamentul European și Consiliul pot invita directorul să prezinte un raport privind exercitarea atribuțiilor sale. Parlamentul European îl poate invita, de asemenea, pe director să se adreseze comisiei parlamentare competente și să răspundă întrebărilor adresate de membrii comisiei respective.

Articolul 17

Atribuțiile directorului

(1) Directorul are responsabilitatea de a reprezenta agenția și de a o administra.

(2) Directorul pregătește lucrările Consiliului de administrație. Acesta participă, fără a avea drept de vot, la lucrările Consiliului de administrație.

(3) Directorul adoptă și publică avizele, recomandările și deciziile menționate la articolele 5, 6, 7, 8 și 9, care au primit aviz favorabil din partea Consiliului autorităților de reglementare.

(4) Directorul este responsabil de punerea în aplicare a programului anual de activitate al agenției sub îndrumarea Consiliului autorităților de reglementare și sub controlul administrativ al Consiliului de administrație.

(5) Directorul ia măsurile necesare, în special în privința adoptării instrucțiunilor administrative interne și a publicării comunicărilor, pentru a garanta funcționarea agenției în conformitate cu prezentul regulament.

(6) În fiecare an, directorul pregătește un proiect al programului de activitate al agenției pentru anul următor și îl prezintă Consiliului autorităților de reglementare, Parlamentului European și Comisiei înainte de data de 30 iunie a anului respectiv.

(7) Directorul elaborează un proiect de buget estimativ al agenției în temeiul articolului 23 alineatul (1) și execută bugetul agenției în temeiul articolului 24.

(8) În fiecare an, directorul pregătește un proiect de raport anual care conține o secțiune independentă privind activitățile de reglementare ale agenției și o secțiune privind aspectele financiare și administrative.

(9) Referitor la personalul agenției, directorul își exercită competențele prevăzute la articolul 28 alineatul (3).

Articolul 18

Comisia de apel

(1) Comisia de apel este formată din șase membri și șase supleanți selectați din fostul sau actualul personal cu rang înalt al autorităților de reglementare naționale, al autorităților din domeniul concurenței sau al altor instituții naționale sau comunitare cu experiență relevantă în sectorul energetic. Comisia de apel își numește președintele. Deciziile Comisiei de apel se adoptă cu majoritate calificată de cel puțin patru din cei șase membri ai săi. Comisia de apel este convocată atunci când este necesar.

(2) Membrii Comisiei de apel sunt numiți oficial de către Consiliul de administrație, la propunerea Comisiei, ca urmare a unei invitații publice de exprimare a interesului și după consultarea Consiliului autorităților de reglementare.

(3) Durata mandatului membrilor Comisiei de apel este de cinci ani. Mandatul poate fi reînnoit. Membrii Comisiei de apel sunt independenți în luarea deciziilor. Ei nu sunt constrânși să respecte nicio instrucțiune. Aceștia nu pot avea alte atribuții în cadrul agenției, al Consiliului de administrație sau al Consiliului autorităților de reglementare. Un membru al Comisiei de apel nu poate fi revocat din funcție pe durata mandatului decât în cazul în care a comis o abatere gravă, iar Consiliul de administrație, după ce a consultat Consiliul autorităților de reglementare, adoptă o decizie în acest sens.

(4) Membrii Comisiei de apel nu iau parte la procedurile de exercitare a căilor de atac introduse dacă au un interes personal în cauza respectivă, dacă au fost anterior implicați ca reprezentanți ai uneia dintre părți sau dacă au participat la adoptarea deciziei care face obiectul căii de atac.

(5) Un membru al Comisiei de apel informează Comisia, în cazul în care, dintr-unul din motivele menționate la alineatul (4) sau dintr-un oricare alt motiv, consideră că un alt membru nu ar trebui să ia parte la niciuna dintre procedurile de exercitare a căilor de atac. Oricare parte din cadrul unei proceduri de exercitare a unei căi de atac poate contesta un membru al Comisiei de apel în baza oricăruia dintre motivele menționate la alineatul (4) sau dacă este suspectat de părtinire. O astfel de obiecție este inadmisibilă dacă este fundamentată pe criterii de naționalitate a membrilor sau dacă, deși conștientă de existența unui motiv de obiecție, partea la o procedură de exercitare a unei căi de atac face cu toate acestea un pas procedural în procedurile de exercitare a căilor de apel, altul decât cel de a ridica obiecții privind alcătuirea Comisiei de apel.

(6) Comisia de apel decide cu privire la acțiunile care trebuie întreprinse în cazurile menționate la alineatele (4) și (5) fără participarea membrului în cauză. În scopul luării respectivei decizii, membrul în cauză este înlocuit în cadrul Comisiei de apel de către supleantul său. Dacă supleantul se găsește într-o situație similară cu cea a membrului, președintele desemnează un înlocuitor dintre supleanții disponibili.

(7) Membrii Comisiei de apel se angajează să acționeze independent și în interes public. În acest sens, aceștia redactează o declarație de angajament și o declarație de interese, indicând fie absența oricăror interese care ar putea fi considerate susceptibile de a le prejudicia independența, fie orice interese directe sau indirecte care ar putea fi considerate susceptibile de a le prejudicia independența. Respectivele declarații scrise sunt făcute publice anual.

Articolul 19

Căi de atac

(1) Orice persoană fizică sau juridică, inclusiv autoritățile de reglementare naționale, poate exercita o cale de atac împotriva unei decizii menționate la articolele 7, 8 sau 9 care este adresată persoanei respective sau împotriva unei decizii care, deși adresată unei alte persoane, privește direct și personal respectiva persoană.

(2) Calea de atac, împreună cu expunerea de motive, se înaintează în scris la sediul agenției, în termen de două luni de la data notificării deciziei către persoana în cauză sau, în absența acesteia, în termen de două luni de la data la care agenția a publicat decizia sa. Comisia de apel ia o decizie cu privire la calea de atac în termen de două luni de la introducerea acțiunii.

(3) O cale de atac exercitată în temeiul alineatului (1) nu are efect suspensiv. Comisia de apel poate, cu toate acestea, în cazul în care consideră că circumstanțele o cer, să suspende aplicarea deciziei contestate.

(4) În cazul în care calea de atac este admisibilă, Comisia de apel examinează dacă aceasta este bine întemeiată. Acesta invită părțile din cadrul procedurii de exercitare a căii de atac, de câte ori este necesar, să prezinte, în anumite termene, observații privind notificările emise de către comisie sau de celorlalte părți în cauza respectivă. Părțile din procedurile de exercitare a căilor de atac au dreptul să susțină prezentări orale.

(5) Comisia de apel poate, în conformitate cu prezentul articol, să exercite orice atribuție care ține de competența agenției sau poate transfera cazul organismului competent din cadrul agenției. Decizia Comisiei de apel este obligatorie pentru acest organism competent.

(6) Comisia de apel își adoptă și își publică propriul regulament de procedură.

(7) Deciziile adoptate de Comisia de apel sunt publicate de agenție.

Articolul 20

Acțiuni în fața Tribunalului de Primă Instanță și a Curții de Justiție

(1) Deciziile luate de către Comisia de apel sau, în cazurile care nu sunt de competența comisiei, deciziile luate de către agenție pot fi contestate printr-o acțiune introdusă la Tribunalul de Primă Instanță sau la Curtea de Justiție, în conformitate cu articolul 230 din tratat.

(2) În cazul în care agenția nu adoptă o decizie, poate fi inițiată o acțiune în constatarea abținerii de a acționa la Tribunalul de Primă Instanță sau la Curtea de Justiție, în conformitate cu articolul 232 din tratat.

(3) Agenția are obligația să ia măsurile necesare pentru a se conforma hotărârii Tribunalului de Primă Instanță sau celei a Curții de Justiție.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 21

Bugetul agenției

(1) Veniturile agenției cuprind în principal:

(a) o subvenție comunitară prevăzută în bugetul general al Uniunii Europene (secțiunea Comisie);

- (b) redevențe plătite către agenție în conformitate cu articolul 22;
- (c) contribuții benevole din partea statelor membre sau din partea autorităților de reglementare, după cum se prevede la articolul 13 alineatul (8); și
- (d) succesiuni, donații sau subvenții acordate în temeiul articolului 13 alineatul (8).
- (2) Cheltuielile agenției cuprind cheltuieli cu personalul, cheltuieli administrative, cheltuieli cu infrastructura și cheltuieli operaționale.
- (3) Se asigură un echilibru între veniturile și cheltuielile agenției.
- (4) Toate veniturile și cheltuielile agenției fac obiectul unor previziuni pentru fiecare exercițiu financiar, care coincide cu anul calendaristic, și sunt introduse în bugetul agenției.

Articolul 22

Taxe

- (1) Pentru cererea unei decizii de derogare în conformitate cu articolul 9 alineatul (1) se plătesc taxe agenției.
- (2) Taxele menționate la alineatul (1) se stabilesc de către Comisie.

Articolul 23

Elaborarea bugetului

- (1) Până la data de 15 februarie a fiecărui an, directorul întocmește un proiect de buget estimativ, acoperind cheltuielile operaționale și programul de activitate anticipat pentru exercițiul financiar următor, și îl trimite Consiliului de administrație, împreună cu o listă provizorie a posturilor. În fiecare an, Consiliul de administrație, în baza proiectului de buget estimativ pregătit de către director, realizează o estimare a veniturilor și a cheltuielilor agenției pentru următorul exercițiu financiar. Acest buget estimativ, incluzând un proiect de schemă de personal, este transmis Comisiei de către Consiliul de administrație până la data de 31 martie. Anterior adoptării bugetului estimativ, proiectul pregătit de către director este transmis Consiliului autorităților de reglementare, care poate emite un aviz motivat în acest sens.
- (2) Bugetul estimativ prevăzut la alineatul (1) se transmite de către Comisie Parlamentului European și Consiliului (autoritatea bugetară), împreună cu proiectul preliminar al bugetului general al Uniunii Europene.
- (3) Pe baza acestui buget estimativ, Comisia înscrie în proiectul preliminar al bugetului general al Uniunii Europene previziunile pe care le consideră necesare, ținând cont de schema de personal și de cuantumul subvenției din bugetul general al Uniunii Europene în conformitate cu articolul 272 din tratat.
- (4) Autoritatea bugetară adoptă schema de personal pentru agenție.

(5) Bugetul agenției este stabilit de către Consiliul de administrație. Acesta devine final odată cu adoptarea finală a bugetului general al Uniunii Europene. Dacă este necesar, acesta este adaptat în consecință.

(6) Consiliul de administrație notifică de îndată autoritatea bugetară în legătură cu intenția sa de a pune în aplicare orice proiect care ar putea avea implicații financiare semnificative pentru finanțarea bugetului agenției, în special proiectele de natură imobiliară, cum ar fi închirierea sau achiziționarea de imobile. Consiliul de administrație informează de asemenea Comisia cu privire la intențiile sale. În cazul în care una dintre autoritățile bugetare intenționează să emită un aviz, aceasta notifică agenția în acest sens în termen de două săptămâni de la primirea informațiilor privind proiectul în cauză. În absența unui răspuns, agenția poate demara proiectul planificat.

Articolul 24

Execuția și controlul bugetului

- (1) Directorul își exercită competențele de ordonator de credite și execută bugetul agenției.
- (2) Până la data de 1 martie după încheierea fiecărui exercițiu financiar, contabilul agenției transmite contabilului Comisiei și Curții de Conturi situația conturilor provizorii, precum și raportul privind gestiunea bugetară și financiară pentru exercițiul financiar respectiv. De asemenea, contabilul agenției trimite Parlamentului European și Consiliului raportul privind gestiunea financiară și bugetară, până la data de 31 martie a anului următor. Contabilul Comisiei consolidează conturile provizorii ale instituțiilor și ale organismelor descentralizate, în conformitate cu articolul 128 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene ⁽¹⁾ („regulamentul finanțării”).
- (3) Până la data de 31 martie după încheierea exercițiului financiar, contabilul Comisiei transmite Curții de Conturi situația conturilor provizorii ale agenției, precum și raportul privind gestiunea bugetară și financiară pentru exercițiul financiar respectiv. Raportul privind gestiunea bugetară și financiară pentru exercițiul financiar respectiv este transmis, de asemenea, Parlamentului European și Consiliului.
- (4) După primirea observațiilor formulate de Curtea de Conturi cu privire la conturile provizorii ale agenției, în conformitate cu dispozițiile articolului 129 din regulamentul financiar, directorul elaborează, pe propria răspundere, situația conturilor finale ale agenției și o trimite spre avizare Consiliului de administrație.
- (5) Consiliul de administrație emite un aviz cu privire la conturile finale ale agenției.

(6) Până la data de 1 iulie după încheierea exercițiului financiar, directorul transmite Parlamentului European, Consiliului, Comisiei și Curții de Conturi situația conturilor finale împreună cu avizul Consiliului de administrație.

(7) Conturile finale se publică.

⁽¹⁾ JO L 248, 16.9.2002, p. 1.

(8) Directorul comunică Curții de Conturi un răspuns la observațiile formulate de aceasta până la data de 15 octombrie. Acesta trimite, de asemenea, o copie a acestui răspuns consiliului de administrație și Comisiei.

(9) Directorul prezintă Parlamentului European, la solicitarea acestuia și în conformitate cu articolul 146 alineatul (3) din regulamentul financiar, toate informațiile necesare derulării eficiente a procedurii de descărcare de gestiune pentru exercițiul financiar în cauză.

(10) La recomandarea Consiliului, hotărând cu majoritate calificată, Parlamentul European aprobă descărcarea de gestiune a directorului pentru execuția bugetului pentru anul financiar N, până la data de 15 mai a anului N + 2.

Articolul 25

Norme financiare

Normele financiare aplicabile agenției sunt stabilite de către Consiliul de administrație după consultarea Comisiei. Aceste norme se pot abate de la Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2343/2002, dacă nevoile funcționale specifice agenției o cer și numai cu acordul prealabil al Comisiei.

Articolul 26

Măsuri antifraudă

(1) În scopul combaterii fraudei, corupției și a altor ilegalități, prevederile Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 1999 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) ⁽¹⁾ se aplică fără restricție agenției.

(2) Agenția aderă la Acordul interinstituțional din 25 mai 1999 încheiat între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Comunităților Europene privind anchetele interne efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) ⁽²⁾ și adoptă fără întârziere dispoziții corespunzătoare aplicabile tuturor angajaților agenției.

(3) Deciziile de finanțare, acordurile și instrumentele de punere în aplicare care rezultă din acestea stipulează clar că OLAF și Curtea de Conturi pot, dacă este necesar, să desfășoare verificări la fața locului asupra beneficiarilor de fonduri atribuite de către agenție, precum și asupra personalului responsabil cu alocarea acestor fonduri.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 27

Privilegii și imunități

Protocolul privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene se aplică agenției.

⁽¹⁾ JO L 136, 31.5.1999, p. 1.

⁽²⁾ JO L 136, 31.5.1999, p. 15.

Articolul 28

Personalul

(1) Statutul funcționarilor, Regimul aplicabil și normele adoptate de comun acord de către instituțiile Comunității Europene în scopul aplicării acestui statut și regim se aplică personalului agenției, inclusiv directorului acesteia.

(2) Consiliul de administrație, de comun acord cu Comisia, adoptă normele relevante de executare, în conformitate cu dispozițiile prevăzute la articolul 110 din statutul funcționarilor.

(3) În ceea ce privește personalul său, agenția exercită atribuțiile conferite autorității de desemnare conform statutului funcționarilor, precum și autorității împuternicite să încheie contracte conform regimului aplicabil.

(4) Consiliul de administrație poate adopta dispoziții care să permită angajarea la agenție de experți naționali detașați din statele membre.

Articolul 29

Răspunderea agenției

(1) În cazul răspunderii delictuale, agenția, în conformitate cu principiile generale comune legislațiilor statelor membre, repară orice prejudiciu cauzat de aceasta sau de către personalul acesteia în cursul îndeplinirii sarcinilor lor de serviciu. Curtea de Justiție deține competențe de jurisdicție în litigiile privind despăgubirile în cazul unor asemenea prejudicii.

(2) Răspunderea financiară personală și răspunderea disciplinară a personalului agenției față de aceasta sunt guvernate de dispozițiile relevante aplicabile personalului agenției.

Articolul 30

Accesul la documente

(1) Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei ⁽³⁾ se aplică documentelor deținute de agenție.

(2) Consiliul de administrație adoptă măsurile practice pentru aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1049/2001 până la 3 martie 2010.

(3) Deciziile adoptate de către agenție, în conformitate cu articolul 8 din Regulamentul (CE) nr. 1049/2001, pot face obiectul unor plângeri către Ombudsman sau al unor proceduri la Curtea de Justiție, în conformitate cu condițiile prevăzute la articolele 195, respectiv 230 din tratat.

⁽³⁾ JO L 145, 31.5.2001, p. 43.

Articolul 31

Participarea țărilor terțe

(1) Agenția este deschisă participării țărilor terțe care au încheiat acorduri cu Comunitatea, în cazul în care au adoptat și aplică legislația comunitară în domeniul energiei și, după caz, în domeniul protecției mediului și al concurenței.

(2) În conformitate cu dispozițiile relevante ale acestor acorduri, se stabilesc aranjamente precizându-se, în special, natura, sfera și aspectele procedurale ale participării acestor țări la activitățile agenției, inclusiv dispoziții referitoare la contribuțiile financiare și la personal.

Articolul 32

Comitetul

(1) Comisia este asistată de un comitet.

(2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5a alineatele (1)-(4) și articolul 7 din Decizia 1999/468/CE, având în vedere dispozițiile articolului 8 din respectiva decizie.

Articolul 33

Regimul lingvistic

(1) Dispozițiile Regulamentului nr. 1 al Consiliului din 15 aprilie 1958 de stabilire a regimului lingvistic al Comunității Economice Europene ⁽¹⁾ se aplică agenției.

(2) Consiliul de administrație ia decizii cu privire la regimul lingvistic intern al agenției.

(3) Serviciile de traducere necesare funcționării agenției sunt asigurate de către Centrul de Traduceri pentru Organismele Uniunii Europene.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptată la Bruxelles, 13 iulie 2009.

Pentru Parlamentul European
Președintele
H.-G. PÖTTERING

CAPITOLUL VI

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 34

Evaluare

(1) Comisia, asistată de un expert extern independent, realizează o evaluare a activităților desfășurate de agenție. Această evaluare vizează rezultatele obținute de agenție, precum și metodele de lucru ale acesteia, comparativ cu obiectivele, mandatul și atribuțiile definite în prezentul regulament și în programele sale anuale de activitate. Evaluarea respectivă se bazează pe un amplu proces de consultare, în conformitate cu articolul 10.

(2) Comisia prezintă evaluarea menționată la alineatul (1) Consiliului autorităților de reglementare. Consiliul autorităților de reglementare formulează recomandări cu privire la eventualele modificări ale prezentului regulament, la agenție și metodele sale de lucru pe care le înaintează Comisiei, care poate transmite mai departe respectivele recomandări, însoțite de propriul aviz și de orice propuneri corespunzătoare, Parlamentului European și Consiliului.

(3) Prima evaluare este prezentat Parlamentului European și Consiliului de către Comisie în termen de trei ani de la data preluării funcției de către primul director. Ulterior Comisia prezintă un raport de evaluare cel puțin o dată la fiecare patru ani.

Articolul 35

Intrare în vigoare și măsuri tranzitorii

(1) Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(2) Articolele 5-11 se aplică de la 3 martie 2011.

Pentru Consiliu
Președintele
E. ERLANDSSON

⁽¹⁾ JO 17, 6.10.1958, p. 385.

**REGULAMENTUL (CE) NR. 714/2009 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
din 13 iulie 2009**

**privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de
abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003**

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 95,

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽²⁾,

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ⁽³⁾,

întrucât:

- (1) Piața internă a energiei electrice, care a fost implementată treptat începând cu 1999, are drept obiectiv să ofere tuturor consumatorilor din Comunitate, indiferent dacă sunt persoane fizice sau juridice, posibilități reale de alegere, precum și noi oportunități de afaceri și un comerț transfrontalier mai intens, pentru a asigura obținerea de progrese în materie de eficiență, prețuri competitive și îmbunătățirea calității serviciilor, precum și pentru a contribui la siguranța alimentării cu energie și la dezvoltarea durabilă.
- (2) Directiva 2003/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică ⁽⁴⁾ și Regulamentul (CE) nr. 1228/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2003 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică ⁽⁵⁾ au adus o contribuție semnificativă la crearea unei piețe interne a energiei electrice.
- (3) Cu toate acestea, în prezent, există obstacole în calea vânzării de energie electrică, în condiții de egalitate, fără discriminare sau vreun dezavantaj în cadrul Comunității. În special, nu există încă în fiecare stat membru un acces nediscriminatoriu la rețea și nici niveluri de supraveghere exercitate de autoritățile de reglementare, similare din punct de vedere al eficacității, iar piețele izolate există în continuare.

⁽¹⁾ JO C 211, 19.8.2008, p. 23.

⁽²⁾ JO C 172, 5.7.2008, p. 55.

⁽³⁾ Poziția Parlamentului European din 18 iunie 2008 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial), Poziția comună a Consiliului din 9 ianuarie 2009 (JO C 75 E, 31.3.2009, p. 16) și Poziția Parlamentului European din 22 aprilie 2009 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial). Decizia Consiliului din 25 iunie 2009.

⁽⁴⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 37.

⁽⁵⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 1.

- (4) Comunicarea Comisiei din 10 ianuarie 2007 intitulată „O politică energetică pentru Europa” a subliniat importanța finalizării pieței interne a energiei electrice și a creării unor condiții de concurență echitabile pentru toate întreprinderile din domeniul energiei electrice din Comunitate. Comunicările Comisiei din 10 ianuarie 2007 intitulate „Perspectivele pentru piața internă a gazelor naturale și a energiei electrice” și „Anchetă efectuată în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 în sectoarele europene ale gazelor naturale și energiei electrice (raport final)” au demonstrat că normele și măsurile actuale nu asigură nici cadrul necesar, nici nu prevăd crearea capacităților de interconexiune necesare în vederea îndeplinirii obiectivului de a realiza o piață internă funcțională, eficientă și deschisă.

- (5) Pe lângă punerea în aplicare completă a cadrului de reglementare existent, cadrul de reglementare al pieței interne a energiei electrice, prevăzut în Regulamentul (CE) nr. 1228/2003, ar trebui adaptat în conformitate cu respectivele comunicări.

- (6) Este necesară, în special, o mai bună cooperare și coordonare între operatorii de transport și de sistem, pentru a crea coduri de rețea, în vederea asigurării și gestionării unui acces eficient și transparent la rețelele de transport transfrontaliere, precum și pentru a garanta o planificare coordonată și suficient orientată spre viitor și o evoluție tehnică satisfăcătoare a sistemului de transport în cadrul Comunității, inclusiv crearea de capacități de interconexiune, acordând atenția cuvenită protecției mediului. Codurile de rețea ar trebui să fie conforme cu orientările-cadru care, prin natura lor, nu au caracter obligatoriu (orientări-cadru) și care sunt elaborate de Agenția pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energiei instituită prin Regulamentul (CE) nr. 713/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 de instituire a Agenției pentru cooperarea autorităților de reglementare în domeniul energiei ⁽⁶⁾ („agenția”). Agența ar trebui să aibă un rol în revizuirea, pe baza unor fapte concrete, a proiectelor de coduri de rețea, inclusiv în ceea ce privește conformitatea acestora cu orientările-cadru, și ar trebui să aibă posibilitatea de a le recomanda Comisiei spre adoptare. De asemenea, se consideră oportun ca agenția să evalueze modificările propuse pentru codurile de rețea și ar trebui ca aceasta să aibă posibilitatea de a le recomanda Comisiei spre adoptare. Operatorii de transport și de sistem ar trebui să își exploateze rețelele în conformitate cu aceste coduri de rețea.

- (7) În scopul asigurării unei gestionări optime a rețelei de transport a energiei electrice, precum și pentru a permite schimburile comerciale și furnizarea transfrontalieră de

⁽⁶⁾ A se vedea pagina 1 din prezentul Jurnal Oficial.

- energie electrică în cadrul Comunității, ar trebui înființată o rețea europeană a operatorilor de transport și de sistem de energie electrică, denumită în continuare „ENTSO de energie electrică”. Atribuțiile ENTSO de energie electrică ar trebui să fie îndeplinite în conformitate cu normele comunitare în domeniul concurenței, care ar trebui să rămână aplicabile deciziilor acesteia. Atribuțiile ENTSO de energie electrică ar trebui să fie clar definite, iar metoda sa de lucru ar trebui să asigure eficiența, transparența și natura reprezentativă a ENTSO de energie electrică. Codurile de rețea pregătite de ENTSO de energie electrică nu sunt menite să înlocuiască codurile de rețea naționale necesare pentru aspecte fără caracter transfrontalier. Având în vedere faptul că un progres mai eficace poate fi realizat printr-o abordare la nivel regional, operatorii de transport și de sistem ar trebui să înființeze structuri regionale în cadrul structurii generale de cooperare, garantând, în același timp, faptul că rezultatele la nivel regional sunt compatibile cu codurile de rețea și cu planurile la nivel comunitar fără caracter obligatoriu de dezvoltare a rețelei pe zece ani. Statele membre ar trebui să promoveze cooperarea și să monitorizeze eficacitatea funcționării rețelei la nivel regional. Cooperarea la nivel regional ar trebui să fie compatibilă cu evoluția către o piață internă a energiei electrice competitive și eficiente.
- (8) Toți participanții la piață prezintă un interes în activitatea care se așteaptă să fie desfășurată de ENTSO de energie electrică. Prin urmare, un proces eficace de consultare este esențial, iar structurile existente care au fost instituite în vederea facilitării și simplificării acestui proces precum Uniunea pentru coordonarea transportului energiei electrice, autoritățile de reglementare naționale sau agenția ar trebui să joace un rol important.
- (9) În vederea asigurării unei transparențe sporite a întregii rețele de transport de energie electrică din Comunitate, ENTSO de energie electrică ar trebui să elaboreze, să publice și să actualizeze periodic un plan neobligatoriu la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei pe zece ani (denumit în continuare „planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei”) de dezvoltare a rețelei. Rețelele viabile pentru transportul de energie electrică și interconexiunile regionale necesare, relevante din punct de vedere comercial sau din perspectiva siguranței alimentării, ar trebui incluse în acest plan de dezvoltare a rețelei.
- (10) Prezentul regulament ar trebui să stabilească principiile fundamentale privind stabilirea tarifelor și alocarea capacităților, prevăzând, în același timp, adoptarea de linii directe care detaliază alte principii și metode importante, care să permită adaptarea rapidă la noile situații.
- (11) În condițiile unei piețe deschise și competitive, operatorii de transport și de sistem ar trebui să primească o compensație pentru costurile generate de trecerea fluxurilor de energie electrică transfrontaliere prin rețelele lor, de la operatorii de transport și de sistem de la care provin fluxurile transfrontaliere și de la sistemele unde ajung în final aceste fluxuri.
- (12) Plățile și încasările care rezultă din compensațiile între operatorii de transport și de sistem ar trebui să fie luate în considerare la stabilirea tarifelor de rețea naționale.
- (13) Suma efectivă care trebuie plătită pentru accesul transfrontalier la sistem poate varia considerabil, în funcție de operatorii de transport și de sistem implicați și ca rezultat al diferențelor în ceea ce privește structura sistemelor tarifare aplicate în statele membre. Prin urmare, este necesar un anumit grad de armonizare, pentru a evita denaturarea schimburilor comerciale.
- (14) Ar fi necesar un sistem corespunzător de semnale de localizare pe termen lung, care să aibă la bază principiul în conformitate cu care nivelul taxelor pentru accesul la rețea trebuie să reflecte balanța dintre producere și consum din regiunea implicată, pe baza diferențierii taxelor de acces la rețea suportate de producători și/sau consumatori.
- (15) Nu ar fi oportun să se aplice tarife calculate pe baza distanței sau, în cazul în care există un sistem corespunzător de semnale de localizare, un tarif specific care să fie plătit doar de exportatori sau importatori, în plus față de tariful general pentru accesul la rețeaua națională.
- (16) Condiția preliminară pentru asigurarea unei concurențe reale pe piața internă a energiei electrice este perceperea unor tarife nediscriminatorii și transparente pentru utilizarea rețelei, inclusiv a liniilor de interconexiune din sistemul de transport. Capacitatea disponibilă a acestor linii ar trebui să fie stabilită la nivelurile maxime, cu respectarea normelor de siguranță privind exploatarea sigură a rețelelor.
- (17) Este important să se evite denaturarea concurenței din cauza unor standarde de siguranță, de exploatare și de planificare diferite utilizate de operatorii de transport și de sistem din statele membre. De asemenea, participanții la piață ar trebui să beneficieze de transparență în ceea ce privește capacitățile de transfer disponibile și standardele de siguranță, de planificare și de exploatare care au efect asupra capacităților de transfer.
- (18) Monitorizarea pieței realizată în ultimii ani de autoritățile de reglementare naționale și de Comisie a demonstrat că cerințele de transparență și normele privind accesul la infrastructură sunt insuficiente pentru a asigura existența unei piețe interne a energiei electrice cu adevărat funcțională, deschisă și eficientă.
- (19) Accesul egal la informații despre starea fizică și eficiența sistemului este necesar astfel încât toți participanții la piață să poată evalua situația globală a cererii și a ofertei și să poată identifica cauzele variațiilor prețului angro. Acest lucru cuprinde informații mai precise privind producerea energiei electrice, cererea și oferta, inclusiv prognozele, capacitatea rețelei și capacitatea de interconexiune, fluxurile și activitatea de întreținere, echilibrarea și capacitatea de rezervă.

- (20) În scopul sporirii încrederii în piață, participanții la piață ar trebui să se asigure că persoanele care adoptă un comportament abuziv pot fi supuse unor sancțiuni eficiente, proporționale și cu efect de descurajare. Autoritățile competente ar trebui abilitate să investigheze în mod efectiv alegațiile referitoare la abuzurile de piață. În acest scop este necesar ca autoritățile competente să aibă acces la datele care oferă informații cu privire la deciziile operaționale luate de întreprinderile de furnizare. Pe piața energiei electrice, cele mai multe dintre deciziile relevante sunt luate de către producători, care ar trebui să păstreze informațiile respective, într-un format ușor accesibil, la dispoziția autorităților competente pentru o perioadă de timp determinată. Autoritățile competente ar trebui, în plus, să monitorizeze periodic respectarea normelor de către operatorii de transport și de sistem. Micii producători, care nu au nicio posibilitate reală de a denatura concurența, ar trebui să fie scutiți de la această obligație.
- (21) Ar trebui să existe norme privind utilizarea veniturilor provenite din procedurile de gestionare a congestiei rețelei, cu excepția cazului în care natura specifică a interconexiunii în cauză justifică o exceptare de la aceste norme.
- (22) Gestionarea problemelor de congestie ar trebui să ofere semnale economice corecte operatorilor de transport și de sistem și participanților la piață și ar trebui să se bazeze pe mecanisme de piață.
- (23) Investițiile în noi infrastructuri majore ar trebui puternic promovate, asigurându-se, în același timp, funcționarea corectă a pieței interne a energiei electrice. În scopul sporirii efectului pozitiv pe care îl au interconexiunile de curent continuu exceptate asupra concurenței și asupra siguranței în alimentarea cu energie electrică, ar trebui să se testeze interesul prezentat de acestea pe piață în timpul etapei de planificare a proiectului și ar trebui să se adopte norme privind gestionarea congestiei. În cazul unor interconexiuni de curent continuu situate pe teritoriul mai multor state membre, cererea de derogare ar trebui tratată, în ultimă instanță, de agenție pentru a se putea ține seama în mare măsură de implicațiile transfrontaliere și în scopul simplificării procedurilor administrative. În plus, având în vedere profilul excepțional de risc privind elaborarea acestor proiecte majore de infrastructură exceptate, ar trebui să fie posibilă acordarea, în mod temporar, pentru întreprinderile interesate de furnizare și de producere, a unei derogări de la aplicarea normelor privind separarea completă în ceea ce privește proiectele vizate. Derogările acordate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1228/2003 continuă să se aplice până la data planificată a expirării, stabilită în decizia de acordare a derogării.
- (24) Pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice, ar trebui să se prevadă proceduri care să permită adoptarea de decizii și linii directoare de către Comisie privind, printre altele, tarifele și alocarea capacităților, garantându-se, în același timp, implicarea autorităților de reglementare ale statelor membre în acest proces, dacă este cazul, prin intermediul asociației lor europene. Autoritățile de reglementare, împreună cu alte autorități competente ale statelor membre, au un rol important, contribuind la funcționarea corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice.
- (25) Autoritățile de reglementare naționale ar trebui să asigure respectarea normelor cuprinse în prezentul regulament și a liniilor directoare adoptate în temeiul acestuia.
- (26) Statele membre și autoritățile naționale competente ar trebui să prezinte Comisiei informațiile relevante. Comisia ar trebui să trateze aceste informații în mod confidențial. După caz, Comisia ar trebui să aibă posibilitatea de a solicita informațiile relevante direct de la întreprinderile în cauză, cu condiția informării autorităților naționale competente.
- (27) Este necesar ca statele membre să stabilească norme privind sancțiunile aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor prezentului regulament și să asigure punerea în aplicare a acestor sancțiuni. Respectivul sancțiuni trebuie să fie eficiente, proporționale și cu efect de descurajare.
- (28) Măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentului regulament trebuie să fie adoptate în conformitate cu Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a normelor privind competențele de executare conferite Comisiei ⁽¹⁾.
- (29) Comisia ar trebui să fie împuternicită, în special, să stabilească sau să adopte liniile directoare necesare pentru asigurarea gradului minim de armonizare necesar în vederea realizării obiectivului prezentului regulament. Deoarece măsurile respective au un domeniu general de aplicare și sunt destinate să modifice elementele neesențiale ale prezentului regulament, prin completarea acestuia cu noi elemente neesențiale, acestea trebuie să fie adoptate în conformitate cu procedura de reglementare cu control prevăzută la articolul 5a din Decizia 1999/468/CE.
- (30) Deoarece obiectivul prezentului regulament, și anume oferirea unui cadru armonizat pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre și, prin urmare, poate fi realizat mai bine la nivelul Comunității, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat în respectivul articol, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.
- (31) Având în vedere întinderea modificărilor aduse Regulamentului (CE) nr. 1228/2003, este de dorit, din motive de claritate și de coerență, ca dispozițiile în cauză să fie reformulate prin introducerea lor într-un singur text în cadrul unui nou regulament,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

Prezentul regulament are drept obiectiv:

- (a) stabilirea de norme echitabile pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică, pentru a îmbunătăți concurența pe piața internă a energiei electrice, luând în considerare

⁽¹⁾ JO L 184, 17.7.1999, p. 23.

caracteristicile specifice ale piețelor naționale și regionale. Acest lucru va implica instituirea unui mecanism de compensare pentru fluxurile transfrontaliere de energie electrică și stabilirea de principii armonizate privind tarifele pentru transportul transfrontalier și alocarea capacităților de interconexiune disponibile între sistemele de transport naționale;

- (b) facilitarea realizării unei piețe angro funcționale și transparente, cu un nivel ridicat al siguranței alimentării cu energie electrică. Prezentul regulament prevede mecanisme de armonizare a normelor pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică.

Articolul 2

Definiții

(1) În sensul prezentului regulament, se aplică definițiile de la articolul 2 din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice (1), cu excepția definiției pentru „interconexiune”, care se înlocuiește cu următorul text:

- „capacitate de interconexiune” înseamnă o linie de transport care traversează sau trece peste granița dintre statele membre și care face legătura între sistemele de transport ale statelor membre.
- (2) De asemenea, se aplică următoarele definiții:
- (a) „autorități de reglementare” înseamnă autoritățile de reglementare prevăzute la articolul 35 alineatul (1) din Directiva 2009/72/CE;
- (b) „flux transfrontalier” înseamnă un flux fizic de energie electrică într-o rețea de transport a unui stat membru, care rezultă din impactul activității producătorilor și/sau consumatorilor din afara aceluia stat membru asupra rețelei sale de transport;
- (c) „congestie” înseamnă o situație în care rețelele de transport naționale interconectate nu pot face față tuturor fluxurilor fizice care rezultă din schimburile internaționale solicitate de participanții la piață, din cauza unei lipse de capacitate a interconexiunilor și/sau a sistemelor naționale de transport implicate;
- (d) „export declarat” înseamnă livrarea de energie electrică într-un stat membru, pe baza unui acord contractual care să prevadă că preluarea corespunzătoare simultană (import declarat) de energie electrică va avea loc în alt stat membru sau într-o țară terță;
- (e) „tranzit declarat” înseamnă o situație în care apare un „export declarat” de energie electrică și în care, pe traseul desemnat al tranzacției, se află o țară în care nu va avea loc nici livrarea, nici introducerea concomitentă a energiei electrice;

- (f) „import declarat” înseamnă introducerea de energie electrică într-un stat membru sau o țară terță, simultan cu livrarea de energie electrică (export declarat) în alt stat membru;
- (g) „capacitate de interconexiune nouă” înseamnă o interconexiune care nu era finalizată la 4 august 2003.

În sensul mecanismului de compensare între operatorii de transport și de sistem menționat la articolul 13, doar atunci când rețelele de transport din două sau mai multe state membre sunt parte integrantă, integral sau parțial, a unui singur bloc de control, blocul de control în ansamblul său este considerat a fi parte integrantă a rețelei de transport a unuia dintre statele membre în cauză, pentru a se evita ca fluxurile din interiorul blocurilor de control să fie considerate fluxuri transfrontaliere în temeiul prezentului alineat primul paragraf litera (b) și să dea dreptul la plăți compensatorii în temeiul articolului 13. Autoritățile de reglementare ale statelor membre în cauză pot decide în care dintre statele membre în cauză se consideră că blocul de control face parte integrantă a rețelei de transport.

Articolul 3

Certificarea operatorilor de transport și de sistem

(1) Comisia examinează orice notificare privind decizia de certificare a unui operator de transport și de sistem, astfel cum se prevede la articolul 10 alineatul (6) din Directiva 2009/72/CE imediat după primirea notificării. În termen de două luni de la primirea unei astfel de notificări, Comisia prezintă avizul său autorității naționale de reglementare competente, în ceea ce privește compatibilitatea cu articolul 10 alineatul (2) sau articolul 11 și cu articolul 9 din Directiva 2009/72/CE.

În vederea elaborării avizului menționat la primul paragraf, Comisia poate solicita avizul agenției cu privire la decizia autorității de reglementare naționale. Într-o astfel de situație, termenul de două luni menționat la primul paragraf se prelungește cu încă două luni.

În cazul în care Comisia nu emite un aviz în termenul menționat la primul și al doilea paragraf, se consideră că aceasta nu a avut niciun fel de obiecții împotriva deciziei autorității de reglementare.

(2) La primirea unui aviz din partea Comisiei, autoritatea de reglementare națională adoptă, în termen de două luni, decizia finală cu privire la certificarea operatorului de transport și de sistem, ținând seama în cea mai mare măsură posibilă de avizul Comisiei. Decizia autorității de reglementare și avizul Comisiei se publică împreună.

(3) În orice moment pe parcursul procedurii, autoritățile de reglementare și/sau Comisia pot solicita operatorilor de transport și de sistem și/sau întreprinderilor care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare orice informații relevante pentru îndeplinirea sarcinilor acestora în temeiul prezentului articol.

(4) Autoritățile de reglementare și Comisia păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

(1) A se vedea pagina 55 din prezentul Jurnal Oficial.

(5) Comisia poate adopta linii directoare care să stabilească detaliile procedurii care trebuie urmată pentru punerea în aplicare a alineatelor (1) și (2) din prezentul articol. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament prin completarea acestuia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 23 alineatul (2).

(6) În cazul în care Comisia a primit o notificare privind certificarea unui operator de transport și de sistem în conformitate cu articolul 9 alineatul (10) din Directiva 2009/72/CE, Comisia ia o decizie privind certificarea. Autoritatea de reglementare se conformează deciziei Comisiei.

Articolul 4

Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de energie electrică

Toți operatorii de transport și de sistem cooperează la nivel comunitar prin intermediul ENTSO de energie electrică, în scopul promovării finalizării și funcționării pieței interne a energiei electrice și a comerțului transfrontalier, precum și în scopul asigurării unei gestionări optime, a unei exploatare coordonate și a unei evoluții tehnice sănătoase a rețelei europene de transport de energie electrică.

Articolul 5

Înființarea ENTSO de energie electrică

(1) Până la 3 martie 2011, operatorii de transport și de sistem de energie electrică transmit Comisiei și agenției proiectul de statut, o listă a membrilor și proiectul de regulament de procedură, inclusiv normele de procedură cu privire la consultarea altor părți interesate, pentru ENTSO de energie electrică care urmează să fie instituită.

(2) În termen de două luni de la primirea documentelor de mai sus, după consultarea în mod oficial a organizațiilor care reprezintă toate părțile interesate, în special utilizatorii sistemelor, inclusiv clienții, agenția furnizează Comisiei un aviz cu privire la proiectul de statut, la lista membrilor și la proiectul de regulament de procedură.

(3) În termen de trei luni de la primirea avizului agenției, Comisia emite un aviz cu privire la proiectul de statut, la lista membrilor și la proiectul de regulament de procedură, luând în considerare avizul agenției prevăzut la alineatul (2).

(4) În termen de trei luni de la data primirii avizului Comisiei, operatorii de transport și de sistem înființează ENTSO de energie electrică și adoptă și publică statutul și regulamentul de procedură ale acesteia.

Articolul 6

Stabilirea codurilor de rețea

(1) După consultarea agenției, a ENTSO de energie electrică și a celorlalte părți interesate relevante, Comisia stabilește o listă anuală a priorităților, care identifică domeniile prevăzute la articolul 8 alineatul (6), pentru a fi incluse în elaborarea codurilor de rețea.

(2) Comisia solicită agenției să îi prezinte într-un termen rezonabil, care să nu depășească șase luni, o orientare-cadru fără caracter obligatoriu („orientare-cadru”) care să stabilească principii clare și obiective, în conformitate cu articolul 8 alineatul (7), pentru dezvoltarea codurilor de rețea referitor la domeniile identificate în lista de priorități. Fiecare orientare-cadru contribuie la respectarea principiilor nediscriminării, concurenței efective și funcționării eficiente a pieței. În urma unei cereri motivate din partea agenției, Comisia poate prelungi acest termen.

(3) Agenția consultă în mod oficial ENTSO de energie electrică și alte părți interesate relevante cu privire la orientarea-cadru, în termen de cel puțin două luni, într-un mod deschis și transparent.

(4) În cazul în care Comisia consideră că orientarea-cadru nu contribuie la respectarea principiilor nediscriminării, concurenței efective și funcționării eficiente a pieței, Comisia poate solicita agenției să revizuiască orientarea-cadru într-un termen rezonabil și să o retransmită Comisiei.

(5) În cazul în care agenția nu transmite sau nu retransmite o orientare-cadru în termenul stabilit de Comisie în temeiul alineatelor (2) sau (4), Comisia elaborează orientarea-cadru în cauză.

(6) Comisia solicită ENTSO de energie electrică să transmită agenției un cod de rețea conform cu orientările-cadru relevante într-un termen rezonabil, care să nu depășească douăsprezece luni.

(7) În termen de trei luni după primirea unui cod de rețea, termen în care agenția poate avea o consultare formală cu părțile interesate relevante, agenția prezintă ENTSO de energie electrică un aviz motivat cu privire la codul de rețea.

(8) ENTSO de energie electrică poate modifica codul de rețea din perspectiva avizului agenției și îl poate retransmite agenției.

(9) În momentul în care agenția consideră că respectivul cod de rețea este conform cu orientarea-cadru relevantă, agenția transmite Comisiei codul de rețea și poate recomanda adoptarea acestuia într-un termen rezonabil. În cazul în care Comisia nu adoptă codul de rețea respectiv, aceasta prezintă motivele în acest sens.

(10) În cazul în care ENTSO de energie electrică nu a reușit să elaboreze un cod de rețea în termenul stabilit de Comisie în temeiul alineatului (6), Comisia poate solicita agenției să pregătească un proiect de cod de rețea pe baza orientării-cadru relevante. Agenția poate lansa alte consultări pe parcursul pregătirii unui proiect de cod de rețea, în temeiul prezentului alineat. Agenția transmite Comisiei un proiect de cod de rețea pregătit în temeiul prezentului alineat și poate recomanda adoptarea acestuia.

(11) Comisia poate adopta, din proprie inițiativă, în cazul în care ENTSO de energie electrică nu a pregătit un cod de rețea sau agenția nu a pregătit un proiect de cod de rețea în conformitate cu alineatul (10) din prezentul articol, sau la recomandarea agenției, în temeiul alineatului (9) din prezentul articol, unul sau mai multe coduri de rețea în domeniile enumerate la articolul 8 alineatul (6).

În cazul în care Comisia propune adoptarea unui cod de rețea din proprie inițiativă, Comisia consultă agenția, ENTSO de energie electrică și toate părțile interesate relevante cu privire la proiectul de cod de rețea într-un interval de cel puțin două luni. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament prin completarea acestuia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 23 alineatul (2).

(12) Prezentul articol nu aduce atingere dreptului Comisiei de a adopta sau de a modifica liniile directoare, astfel cum este prevăzut la articolul 18.

Articolul 7

Modificarea codurilor de rețea

(1) Propunerile de modificări ale oricărui cod de rețea adoptat în temeiul articolului 6 pot fi propuse agenției de către persoanele care pot fi interesate de respectivul cod de rețea, inclusiv de către ENTSO de energie electrică, operatorii de transport și de sistem, utilizatorii de sisteme și consumatori. De asemenea, agenția poate propune modificări din proprie inițiativă.

(2) Agenția consultă toate părțile interesate în conformitate cu articolul 10 din Regulamentul (CE) nr. 713/2009. În urma acestui proces, agenția poate prezenta Comisiei propuneri motivate de modificare, explicând modul în care propunerile respective respectă obiectivele codurilor de rețea stabilite la articolul 6 alineatul (2) din prezentul regulament.

(3) Comisia poate adopta, ținând seama de propunerile agenției, modificări la oricare dintre codurile de rețea adoptate în temeiul articolului 6. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament prin completarea acestuia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 23 alineatul (2).

(4) Luarea în considerare a modificărilor propuse în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 23 alineatul (2) se limitează la analizarea aspectelor legate de modificarea propusă. Modificările propuse nu aduc atingere altor modificări pe care le poate propune Comisia.

Articolul 8

Atribuțiile ENTSO de energie electrică

(1) ENTSO de energie electrică elaborează coduri de rețea în domeniile menționate la alineatul (6) din prezentul articol, în urma solicitării care i-a fost adresată de către Comisie, în conformitate cu articolul 6 alineatul (6).

(2) ENTSO de energie electrică poate elabora coduri de rețea în domeniile menționate la alineatul (6) cu scopul de a atinge obiectivele stabilite la articolul 4, în cazul în care respectivele coduri de rețea nu se aplică domeniilor menționate în solicitarea care i-a fost adresată de către Comisie. Codurile de rețea respective sunt transmise agenției în vederea emiterii unui avis. Respectivul avis este luat în considerare în mod corespunzător de către ENTSO de energie electrică.

(3) ENTSO de energie electrică adoptă:

- (a) instrumente comune pentru exploatarea rețelelor pentru a asigura coordonarea exploatarei rețelei în condiții normale și de urgență, inclusiv o grilă comună de clasificare a incidentelor, și planuri de cercetare;
- (b) un plan neobligatoriu la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei pe zece ani (planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei), inclusiv o evaluare europeană cu privire la adecvarea capacităților de producere, la fiecare doi ani;
- (c) recomandări privind coordonarea cooperării tehnice între operatorii de transport și de sistem din Comunitate și cei din țările terțe;
- (d) un program anual de activitate;
- (e) un raport anual;
- (f) evaluări anuale de vară și de iarnă cu privire la adecvarea capacităților de producere.

(4) Evaluarea europeană cu privire la adecvarea capacităților de producere menționată la alineatul (3) litera (b) acoperă capacitatea generală a sistemului de energie electrică de a satisface cererea de energie electrică existentă și prognozată pentru următoarea perioadă de cinci ani, precum și pentru o perioadă cuprinsă între cinci și 15 ani de la data la care a fost realizată respectiva evaluare. Evaluarea europeană cu privire la adecvarea capacităților de producere se realizează pe baza evaluărilor naționale cu privire la adecvarea capacităților, pregătite de fiecare operator de transport și de sistem individual.

(5) Programul anual de activitate menționat la alineatul (3) litera (d) cuprinde o listă și o descriere a codurilor de rețea care urmează să fie pregătite, un plan cu privire la coordonarea exploatarei rețelei și la activitățile de cercetare și dezvoltare care vor fi realizate în decursul anului în cauză, precum și un calendar previzional.

(6) Codurile de rețea menționate la alineatele (1) și (2) acoperă următoarele domenii, ținând seama, dacă este cazul, de caracteristicile specifice regiunilor:

- (a) normele privind siguranța și fiabilitatea rețelei, inclusiv normele privind capacitatea de rezervă tehnică de transport pentru a asigura siguranța exploatarei rețelei;
- (b) normele privind racordarea la rețea;
- (c) normele privind accesul terților la rețea;
- (d) normele privind schimbul de date și decontarea;
- (e) normele privind interoperabilitatea;
- (f) procedurile operaționale pentru situații de urgență;
- (g) normele privind alocarea capacității și gestionarea congestiei;
- (h) normele privind schimburile comerciale asociate asigurării, din punct de vedere tehnic și operațional, a furnizării de servicii de acces la rețea și de servicii de echilibrare a rețelei;

- (i) normele privind transparența;
- (j) normele de echilibrare, inclusiv normele privind rezerva de putere aferentă rețelei;
- (k) normele privind structurile armonizate ale tarifelor de transport, inclusiv semnalele de localizare și normele privind mecanismul de compensare între operatorii de transport și de sistem; precum și
- (l) normele privind eficiența energetică a rețelelor de energie electrică.

(7) Codurile de rețea sunt elaborate pentru aspecte de rețea cu caracter transfrontalier și pentru aspecte legate de integrarea pieței și nu aduc atingere dreptului statelor membre de a stabili coduri naționale de rețea care nu afectează comerțul transfrontalier.

(8) ENTSO de energie electrică monitorizează și analizează punerea în aplicare a codurilor de rețea și a liniilor directe adoptate de Comisie în conformitate cu articolul 6 alineatul (11) și impactul acestora asupra armonizării normelor aplicabile care vizează facilitarea integrării piețelor. ENTSO de energie electrică raportează agenției concluziile sale și include rezultatele analizei în raportul anual menționat la alineatul (3) litera (e) din prezentul articol.

(9) ENTSO de energie electrică pune la dispoziție toate informațiile solicitate de către agenție în vederea îndeplinirii sarcinilor care îi revin în temeiul articolului 9 alineatul (1).

(10) ENTSO de energie electrică adoptă și publică, la fiecare doi ani, un plan la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei. Planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei cuprinde modelarea rețelei integrate, scenariul de dezvoltare, o evaluare europeană cu privire la adecvarea capacităților de producere, precum și evaluarea flexibilității sistemului.

În special, planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei:

- (a) se bazează pe planuri naționale de investiții, luând în considerare planuri regionale de investiții, astfel cum sunt menționate la articolul 12 alineatul (1) și, dacă este cazul, aspectele la nivel comunitar legate de planificarea rețelei, inclusiv liniile directe pentru rețelele energetice transeuropene în conformitate cu Decizia nr. 1364/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului (¹);
- (b) în ceea ce privește interconexiunile transfrontaliere, se bazează, de asemenea, pe nevoile rezonabile ale diferiților utilizatori de sisteme și integrează angajamentele pe termen lung ale investitorilor menționați la articolul 8 și la articolele 13 și 22 din Directiva 2009/72/CE, și
- (c) identifică deficiențele investiționale, în special în ceea ce privește capacitățile transfrontaliere.

În ceea ce privește litera (c) de la al doilea paragraf, planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei poate fi însoțit de o analiză a obstacolelor în calea creșterii capacității transfrontaliere a rețelei, generate de diferențele existente la nivelul procedurilor sau al practicilor de aprobare.

(¹) JO L 262, 22.9.2006, p. 1.

(11) Agenția furnizează un aviz cu privire la planurile naționale de dezvoltare a rețelei pe zece ani, în vederea evaluării consecvenței cu planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei. În cazul în care agenția identifică neconcordanțe între un plan național de dezvoltare a rețelei pe zece ani și planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei, recomandă, după caz, modificarea planului național de dezvoltare a rețelei pe zece ani sau a planului la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei. În cazul în care un astfel de plan de dezvoltare a rețelei este elaborat în conformitate cu articolul 22 din Directiva 2009/72/CE, agenția recomandă autorității de reglementare naționale competente să modifice planul național de dezvoltare a rețelei pe zece ani în conformitate cu articolul 22 alineatul (7) din directiva respectivă și informează Comisia cu privire la aceasta.

(12) La cererea Comisiei, ENTSO de energie electrică prezintă Comisiei punctul său de vedere cu privire la adoptarea liniilor directe menționate la articolul 18.

Articolul 9

Monitorizarea efectuată de către agenție

(1) Agenția monitorizează executarea sarcinilor ENTSO de energie electrică menționate la articolul 8 alineatele (1), (2) și (3) și raportează Comisiei.

Agenția monitorizează punerea în aplicare de către ENTSO de energie electrică a codurilor de rețea elaborate în temeiul articolului 8 alineatul (2) și a codurilor de rețea elaborate în conformitate cu articolul 6 alineatele (1)-(10), dar care nu au fost adoptate de Comisie în temeiul articolului 6 alineatul (11). În cazul în care ENTSO de energie electrică nu a reușit să pună în aplicare astfel de coduri de rețea, agenția solicită ENTSO de energie electrică să prezinte o explicație motivată corespunzător cu privire la motivele nepunerii lor în aplicare. Agenția informează Comisia cu privire la această explicație și își prezintă avizul.

Agenția monitorizează și analizează punerea în aplicare a codurilor de rețea și a liniilor directe adoptate de Comisie în conformitate cu articolul 6 alineatul (11) și impactul acestora asupra armonizării normelor aplicabile care vizează facilitarea integrării piețelor, precum și asupra nediscriminării, concurenței efective și funcționării eficiente a pieței și raportează Comisiei.

(2) ENTSO de energie electrică transmite agenției în vederea emiterii unui aviz proiectul de plan la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei și proiectul de program anual de activitate, incluzând informații cu privire la procesul de consultare și celelalte documente menționate la articolul 8 alineatul (3).

În termen de două luni de la primirea documentelor de mai sus, agenția furnizează ENTSO de energie electrică și Comisiei un aviz motivat corespunzător și recomandări, în cazul în care consideră că proiectul de program anual de activitate sau proiectul de plan la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei prezentat de ENTSO de energie electrică nu contribuie la respectarea principiilor nediscriminării, concurenței efective, funcționării eficiente a pieței sau la realizarea unui nivel suficient de interconexiune transfrontalieră deschisă accesului terților.

Articolul 10

Consultări

(1) La elaborarea codurilor de rețea, a planului la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei și a programului de activitate anual menționate la articolul 8 alineatele (1), (2) și (3), ENTSO de energie electrică organizează un proces de consultare extinsă, într-un stadiu incipient, în mod deschis și transparent, implicând toți participanții la piață relevanți și în special organizațiile reprezentând toate părțile interesate, în conformitate cu regulamentul de procedură menționat la articolul 5 alineatul (1). Consultarea include, de asemenea, autorități de reglementare naționale și alte autorități naționale, întreprinderi de furnizare și producție, utilizatori ai sistemelor, inclusiv clienți, operatori de distribuție, precum și asociații relevante din domeniul industriei, organisme tehnice și platforme ale părților interesate. Consultarea are ca scop identificarea punctelor de vedere și a propunerilor tuturor părților relevante implicate în procesul decizional.

(2) Toate documentele și procesele-verbale ale întrunirilor care au legătură cu consultările menționate la alineatul (1) se fac publice.

(3) Înainte de adoptarea programului anual de activitate și a codurilor de rețea menționate la articolul 8 alineatele (1), (2) și (3), ENTSO de energie electrică precizează în ce mod au fost luate în considerare observațiile primite în cadrul consultării. În cazul în care observațiile nu au fost luate în considerare, aceasta furnizează un aviz motivat.

Articolul 11

Costuri

Costurile legate de activitățile ENTSO de energie electrică menționate la articolele 4-12 sunt suportate de operatorii de transport și de sistem și se iau în considerare la calcularea tarifelor. Autoritățile de reglementare aprobă costurile respective dacă acestea sunt rezonabile și proporționale.

Articolul 12

Cooperarea regională a operatorilor de transport și de sistem

(1) Operatorii de transport și de sistem instituie o cooperare regională în cadrul ENTSO de energie electrică, pentru a contribui la îndeplinirea sarcinilor menționate la articolul 8 alineatele (1), (2) și (3). Aceștia publică, în special, un plan regional de investiții la fiecare doi ani și pot lua decizii privind investițiile pe baza respectivului plan regional de investiții.

(2) Operatorii de transport și de sistem promovează acorduri operaționale, în vederea asigurării unei gestionări optime a rețelei, precum și dezvoltarea schimburilor de energie, alocarea coordonată de capacitate transfrontalieră prin soluții nediscriminatorii bazate pe mecanismele pieței, acordând o atenție deosebită meritelor speciale ale licitațiilor implicite pentru alocările pe termen scurt, precum și integrarea mecanismelor de echilibrare și a celor privind rezerva de putere.

(3) În scopul atingerii obiectivelor stabilite la alineatele (1) și (2) din prezentul articol, zona geografică acoperită de fiecare structură de cooperare regională poate fi definită de către Comisie, ținând seama de structurile de cooperare regională existente. Fiecare stat are dreptul de a promova cooperarea în mai multe zone geografice. Măsura menționată în prima teză, destinată să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament prin completarea acestuia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 23 alineatul (2).

În acest scop, Comisia consultă agenția și ENTSO de energie electrică.

Articolul 13

Mecanismul de compensare între operatorii de transport și de sistem

(1) Operatorii de transport și de sistem primesc compensații pentru costurile aferente găzduirii fluxurilor de energie electrică transfrontaliere în rețelele lor.

(2) Compensația menționată la alineatul (1) se plătește de către operatorii sistemelor de transport naționale de unde provin fluxurile transfrontaliere și ai sistemelor unde ajung în final aceste fluxuri.

(3) Plățile compensatorii se efectuează periodic, raportat la o anumită perioadă din trecut. După caz, se fac ajustări ulterioare ale compensației plătite, pentru a reflecta costurile suportate efectiv.

Prima perioadă pentru care se aplică plățile compensatorii se stabilește în cadrul liniilor directe menționate la articolul 18.

(4) Comisia stabilește quantumul plăților compensatorii care se acordă. Măsura respectivă, destinată să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament, prin completarea acestuia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 23 alineatul (2).

(5) Amploarea fluxurilor transfrontaliere găzduite și amploarea fluxurilor transfrontaliere desemnate ca provenind și/sau ajungând în sisteme naționale de transport se stabilesc pe baza fluxurilor fizice de energie electrică măsurate efectiv într-o anumită perioadă de timp.

(6) Costurile aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere se stabilesc pe baza costurilor marginale medii previzionate pe termen lung, luându-se în considerare pierderile, investițiile în infrastructuri noi și un procent corespunzător din costul infrastructurii existente, în măsura în care infrastructura este utilizată pentru transportul fluxurilor transfrontaliere, ținându-se cont, în special, de nevoia de a garanta siguranța alimentării. Pentru stabilirea costurilor, se folosesc metodologii de calcul standard recunoscute. Avantajele pe care le prezintă o rețea ca rezultat al găzduirii fluxurilor transfrontaliere se iau în considerare pentru a se reduce compensațiile primite.

Articolul 14

Tarifele privind accesul la rețele

(1) Tarifele aplicate de operatorii de rețea pentru accesul la rețele trebuie să fie transparente, să ia în considerare necesitatea de a garanta siguranța rețelei și să reflecte costurile reale suportate, în măsura în care acestea corespund costurilor unui operator de rețea eficient și comparabil din punct de vedere structural și se aplică în mod nediscriminatoriu. Tarifele nu se calculează în funcție de distanță.

(2) După caz, nivelul tarifelor aplicate producătorilor și/sau consumatorilor trebuie să ofere semnale de localizare la nivel comunitar și să ia în considerare pierderile din rețea și congestiile provocate, precum și costurile investițiilor în infrastructură.

(3) La stabilirea tarifelor de acces la rețea, se iau în considerare următoarele elemente:

- (a) plăți și încasări care rezultă din mecanismul de compensare între operatorii rețelelor;
- (b) plăți efectiv realizate și primite, precum și plăți scontate pentru perioadele viitoare, estimate pe baza perioadelor anterioare.

(4) Aplicarea unor tarife în conformitate cu prezentul articol nu trebuie să aducă atingere tarifelor pe exporturi declarate sau pe importuri declarate, care rezultă din gestionarea congestiilor menționată la articolul 16.

(5) Nu se aplică tarife de rețea specifice la tranzacțiile individuale pentru tranzitul de energie electrică declarat.

Articolul 15

Furnizarea de informații

(1) Operatorii de transport și de sistem pun în aplicare mecanisme de coordonare și schimb de informații pentru a garanta siguranța rețelelor în contextul gestionării congestiei rețelelor.

(2) Standardele de siguranță, de exploatare și de planificare utilizate de către operatorii de transport și de sistem trebuie să fie făcute publice. Informațiile publicate trebuie să includă o schemă generală pentru calculul capacității totale de transfer și al marjei de fiabilitate a transportului, pe baza caracteristicilor electrice și fizice ale rețelei. Aceste scheme trebuie să fie supuse aprobării autorităților de reglementare.

(3) Operatorii de transport și de sistem publică estimări ale capacității de transfer disponibile în fiecare zi, indicând orice capacitate de transfer care este deja rezervată. Aceste publicări se fac la intervale specifice, înainte de data transportului, și includ, în toate cazurile, estimări cu o săptămână înainte și cu o lună înainte, precum și indicarea cantitativă a fiabilității scontate a capacității disponibile.

(4) Operatorii de transport și de sistem publică datele pertinente cu privire la cererea prognozată agregată și la cererea reală, la disponibilitatea și utilizarea reală a activelor de producere și de consum, la disponibilitatea și utilizarea rețelei și a interconexiunilor, precum și la energia de echilibrare și la capacitatea de rezervă. În privința disponibilității și a utilizării reale a unităților mici de producere și de sarcină, se pot utiliza date estimative agregate.

(5) Participanții la piață implicați furnizează operatorilor de transport și de sistem datele pertinente.

(6) Întreprinderile de producție care au în proprietate sau care exploatează active de producere, dintre care cel puțin un activ de producere are o capacitate instalată de minimum 250 MW, păstrează la dispoziția autorității de reglementare naționale, a autorității naționale în domeniul concurenței și a Comisiei, timp de cinci ani, datele orare ale tuturor centralelor, necesare în vederea verificării deciziilor operaționale de dispecerizare, precum și comportamentul pe bursele de energie electrică, în cadrul licitațiilor pentru capacitățile de interconexiune, pe piețele de rezerve de energie și pe piețele extrabursiere. Informațiile orare pentru fiecare centrală includ, fără a se limita la, datele cu privire la capacitatea de producere disponibilă și la rezervele angajate, inclusiv alocarea acestor rezerve angajate la nivelul fiecărei centrale individuale în momentul tranzacționării pe bursă sau în momentul producerii.

Articolul 16

Principii generale de gestionare a congestiilor de rețea

(1) Problemele de congestie a rețelelor trebuie să fie abordate prin soluții nediscriminatorii, bazate pe mecanismele pieței, care să ofere semnale economice eficiente participanților la piață și operatorilor de transport și de sistem implicați. Problemele de congestie a rețelei se soluționează, de preferință, cu ajutorul unor metode care nu se bazează pe tranzacții, și anume metode care nu implică o selecție între contractele diferiților participanți la piață.

(2) Procedurile de restricționare a tranzacțiilor se folosesc numai în situații de urgență în care operatorul de transport și de sistem trebuie să acționeze rapid și în care nu este posibilă livrarea din altă sursă sau schimburile în contrapartidă. Orice procedură de acest tip se aplică în mod nediscriminatoriu.

Cu excepția situațiilor de forță majoră, participanții la piață cărora li s-a alocat capacitate primesc compensație pentru orice restricționare.

(3) Participanții la piață trebuie să dispună de capacitatea maximă a interconexiunilor și/sau a rețelelor de transport care afectează fluxurile transfrontaliere, cu respectarea normelor de siguranță pentru exploatarea fiabilă a rețelei.

(4) Participanții la piață informează operatorii de transport și de sistem implicați, cu suficient timp înainte de debutul perioadei de activitate în cauză, cu privire la intenția lor de a folosi capacitatea alocată. Orice capacitate alocată care nu va fi utilizată este realocată pieței, în conformitate cu o procedură deschisă, transparentă și nediscriminatorie.

(5) Operatorii de transport și de sistem, în măsura posibilităților tehnice, compensează solicitările de capacitate ale oricărui flux de energie electrică în direcția opusă pe linia de interconexiune congestionată, pentru a utiliza această linie la capacitatea maximă. Luându-se în considerare pe deplin asigurarea siguranței rețelei, tranzacțiile care diminuează congestia nu sunt niciodată refuzate.

(6) Toate veniturile care decurg din alocarea interconexiunii se utilizează în următoarele scopuri:

- (a) garantarea disponibilității reale a capacității alocate; și/sau
- (b) menținerea sau creșterea capacităților de interconexiune prin investiții în rețea, în special investiții în noi interconexiuni.

În cazul în care veniturile nu pot fi utilizate în mod eficient în scopurile menționate la literele (a) și/sau (b) de la primul paragraf, acestea pot fi utilizate, sub rezerva aprobării de către autoritățile de reglementare ale statelor membre implicate, până la o sumă maximă care urmează să fie decisă de respectivele autorități de reglementare, ca venit care trebuie luat în considerare de către autoritățile de reglementare la aprobarea metodologiei de calcul al tarifelor de rețea și/sau la stabilirea tarifelor de rețea.

Restul veniturilor sunt plasate într-un cont intern separat până în momentul în care pot fi cheltuite în scopurile enumerate la literele (a) și/sau (b) de la primul paragraf. Autoritatea de reglementare informează agenția cu privire la aprobarea menționată la al doilea paragraf.

Articolul 17

Capacități noi de interconexiune

(1) Noile capacități de interconexiune de curent continuu pot fi scutite, la cerere și pentru o perioadă limitată de timp, de la aplicarea dispozițiilor articolului 16 alineatul (6) din prezentul regulament și/sau ale articolelor 9, 32 și ale articolului 37 alineatele (6) și (10) din Directiva 2009/72/CE în următoarele condiții:

- (a) investiția trebuie să conducă la intensificarea concurenței în domeniul alimentării cu energie electrică;
- (b) investiția prezintă un nivel de risc care nu ar permite realizarea sa fără acordarea unei derogări;
- (c) interconexiunea trebuie să se afle în proprietatea unei persoane fizice sau juridice separate, cel puțin din punctul de vedere al formei juridice, de operatorii în sistemele cărora se va construi;
- (d) se percep tarife de la utilizatorii interconexiunii respective;

(e) de la deschiderea parțială a pieței prevăzută la articolul 19 din Directiva 96/92/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 decembrie 1996 privind regulile comune pentru piața internă de energie electrică ⁽¹⁾, nicio parte a capitalului sau a costurilor de exploatare a interconexiunii nu a fost recuperată de la nicio componentă a tarifelor aplicate pentru utilizarea sistemelor de transport sau distribuție legate de această capacitate de interconexiune; și

(f) derogarea nu trebuie să aducă atingere concurenței sau bunei funcționări a pieței interne a energiei electrice, nici funcționării corespunzătoare a sistemului reglementat la care este legată capacitatea de interconexiune.

(2) Alineatul (1) se aplică, de asemenea, în situații excepționale, și interconexiunilor de curent alternativ, în condițiile în care costurile și riscurile investiționale aferente sunt suficient de mari comparativ cu costurile și riscurile suportate în mod normal la conectarea printr-o capacitate de interconexiune de curent alternativ a două sisteme naționale de transport învecinate.

(3) Alineatul (1) se aplică și în cazul creșterilor semnificative de capacitate în interconexiunile existente.

(4) Decizia cu privire la derogare menționată la alineatele (1), (2) și (3) este adoptată de la caz la caz de către autoritățile de reglementare ale statelor membre interesate. O derogare poate acoperi total sau parțial capacitatea noii interconexiuni sau pe cea a interconexiunii existente cu o capacitate semnificativ crescută.

În termen de două luni de la data la care ultima dintre autoritățile de reglementare competente a primit cererea de derogare, agenția poate furniza un aviz consultativ autorităților de reglementare respective, care ar putea sta la baza deciziei acestora.

La decizia de acordare a unei derogări, este necesar să se examineze, de la caz la caz, necesitatea de a impune condiții privind durata derogării și accesul nediscriminator la interconectare. La luarea deciziei privind respectivele condiții, se vor lua în calcul, în special, capacitatea suplimentară ce va fi construită sau modificarea capacității existente, orizontul de timp al proiectului și condițiile naționale.

Înainte de acordarea unei derogări, autoritățile de reglementare ale statului membru implicat decid asupra normelor și mecanismelor pentru gestionarea și alocarea capacității. Normele referitoare la gestionarea congestiei includ obligația de a oferi pe piață capacitatea neutilizată, iar utilizatorii interconexiunii au dreptul de a-și comercializa capacitățile de interconexiune contractate pe piața secundară. La evaluarea criteriilor menționate la alineatul (1) literele (a), (b) și (f), sunt luate în considerare rezultatele respectivei proceduri de alocare a capacităților de interconexiune.

În cazul în care toate autoritățile de reglementare competente au ajuns la un acord cu privire la decizia de derogare în termen de șase luni, acestea comunică decizia luată agenției.

⁽¹⁾ JO L 27, 30.1.1997, p. 20.

Decizia de derogare, inclusiv condițiile prevăzute la cel de-al doilea paragraf al prezentului alineat, trebuie motivată corespunzător și publicată.

(5) Deciziile menționate la alineatul (4) se adoptă de către agenție:

- (a) în situația în care toate autoritățile de reglementare competente nu au ajuns la un acord în termen de șase luni de la data solicitării derogării adresate ultimei dintre aceste autorități de reglementare; sau
- (b) la solicitarea comună a autorităților naționale de reglementare competente.

Înainte de adoptarea unei decizii, agenția consultă autoritățile de reglementare în cauză și solicitanții.

(6) Prin derogare de la alineatele (4) și (5), statele membre pot prevedea ca autoritățile de reglementare sau agenția, după caz, să prezinte autorității competente din statul membru, în vederea unei decizii oficiale, avizul privind cererea de derogare. Avizul respectiv se publică împreună cu decizia de acordare a derogării.

(7) O copie a fiecărei cereri de derogare se transmite imediat de către autoritățile de reglementare agenției și Comisiei, la data primirii, în scop informativ. Decizia, împreună cu toate informațiile relevante referitoare la aceasta, este notificată Comisiei fără întârziere, de către autoritățile de reglementare implicate sau de către agenție (organisme de notificare). Aceste informații pot fi comunicate Comisiei în formă consolidată, permițându-i-se astfel să ajungă la o decizie bine fundamentată. Informațiile trebuie să cuprindă, în special:

- (a) motivele detaliate pe baza cărora a fost acordată sau refuzată derogarea, inclusiv datele financiare care demonstrează necesitatea derogării;
- (b) analiza efectuată în privința efectelor acordării derogării asupra concurenței și asupra bunei funcționări a pieței interne a energiei electrice;
- (c) motivele care justifică durata și cota din capacitatea totală a interconexiunii respective pentru care se acordă derogarea; și
- (d) rezultatul consultărilor cu autoritățile de reglementare în cauză.

(8) În termen de două luni din ziua următoare datei primirii unei notificări în conformitate cu alineatul (7), Comisia poate adopta o decizie prin care să solicite ca organismele de notificare să modifice sau să retragă decizia de acordare a unei derogări. Termenul de două luni poate fi prelungit cu încă un termen suplimentar de două luni, în cazul în care Comisia solicită informații suplimentare. Termenul suplimentar începe în ziua imediat următoare primirii informațiilor suplimentare complete. Termenul inițial de două luni poate fi, de asemenea, prelungit cu acordul Comisiei și al organismelor de notificare.

În cazul în care informațiile solicitate nu sunt furnizate în cadrul perioadei stabilite în cerere, notificarea se consideră retrasă cu excepția cazurilor în care, înainte de expirarea perioadei, fie perioada a fost prelungită cu acordul Comisiei și al autorităților de notificare, fie organismele de notificare au informat Comisia, furnizând motive întemeiate, asupra faptului că notificarea este considerată a fi completă.

Organismele de notificare se conformează deciziei Comisiei de modificare sau de retragere a deciziei de derogare în termen de o lună și informează Comisia în consecință.

Comisia păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

Decizia Comisiei cu privire la acordarea unei derogări încetează să mai producă efecte la doi ani de la data adoptării, în cazul în care, la acea dată, construcția interconexiunii nu a început încă și la cinci ani de la data adoptării în cazul în care, la acea dată, interconexiunea nu este încă operațională, exceptând cazul în care Comisia decide că orice întârziere se datorează unor obstacole majore asupra cărora persoana căreia i s-a acordat derogarea nu are control.

(9) Comisia poate adopta linii directe cu privire la aplicarea condițiilor stabilite la alineatul (1) din prezentul articol și poate stabili procedura care trebuie urmată pentru aplicarea alineatelor (4), (7) și (8) din prezentul articol. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament prin completarea acestuia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 23 alineatul (2).

Articolul 18

Linii directe

(1) Acolo unde este cazul, liniile directe referitoare la mecanismul de compensare a operatorilor de transport și de sistem precizează, în conformitate cu principiile menționate la articolele 13 și 14:

- (a) detalii privind procedura de stabilire a operatorilor de transport și de sistem care sunt responsabili cu plata compensațiilor pentru fluxurile transfrontaliere, inclusiv în ceea ce privește separarea dintre operatorii de sisteme naționale de transport de unde provin fluxurile transfrontaliere și sistemele unde ajung în final aceste fluxuri, în conformitate cu articolul 13 alineatul (2);
- (b) detalii privind procedura de plată care trebuie urmată, inclusiv stabilirea primei perioade pentru care urmează a fi plătite compensații, în conformitate cu articolul 13 alineatul (3) al doilea paragraf;
- (c) detalii privind metodologiile de stabilire a fluxurilor transfrontaliere găzduite, pentru care urmează a fi plătite compensații în temeiul articolului 13, atât în ceea ce privește cantitatea, cât și tipul fluxurilor, precum și amploarea acestor fluxuri care provin din și/sau ajung în sistemele de transport ale fiecărui stat membru, în conformitate cu articolul 13 alineatul (5);

- (d) detalii privind metodologia de stabilire a costurilor și beneficiilor aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere, în conformitate cu articolul 13 alineatul (6);
- (e) detalii privind tratamentul, în contextul mecanismului de compensare între operatorii de transport și de sistem, al fluxurilor de energie electrică provenite din țări aflate în afara Spațiului Economic European sau care ajung în afara acesteia; și
- (f) participarea sistemelor naționale care sunt interconectate prin linii de curent continuu, în conformitate cu articolul 13.

(2) De asemenea, liniile directoare pot stabili normele aplicabile în vederea unei armonizări treptate a principiilor de bază pentru stabilirea tarifelor aplicate producătorilor și consumatorilor (sarcina) în cadrul sistemelor tarifare naționale, inclusiv reflectarea mecanismului de compensare între operatori de transport și de sistem în tarifele de rețea naționale și prevederea unor semnale de localizare adecvate și eficiente, în conformitate cu principiile enunțate la articolul 14.

Liniile directoare prevăd existența unor semnale de localizare adecvate și armonizate la nivel comunitar.

Armonizările realizate în această privință nu trebuie să împiedice statele membre să aplice mecanisme pentru a garanta că tarifele de acces la rețea suportate de către consumatori (sarcina) sunt comparabile pe întreg teritoriul lor.

(3) După caz, liniile directoare care asigură gradul minim de armonizare necesar pentru a atinge obiectivul prezentului regulament specifică, de asemenea:

- (a) detalii privind furnizarea de informații, în conformitate cu principiile prevăzute la articolul 15;
- (b) detalii despre normele privind schimburile comerciale de energie electrică;
- (c) detalii privind normele de stimulare a investițiilor pentru capacitatea de interconexiune, inclusiv semnalele de localizare;
- (d) detalii despre domeniile enumerate la articolul 8 alineatul (6).

În acest scop, Comisia se consultă cu agenția și cu ENTSO de energie electrică.

(4) În anexa I sunt prezentate linii directoare privind gestionarea și alocarea capacității disponibile de transport a interconexiunilor dintre sisteme naționale.

(5) Comisia poate adopta linii directoare cu privire la aspectele enumerate la alineatele (1), (2) și (3) din prezentul articol. Comisia poate modifica liniile directoare menționate la alineatul (4) din prezentul articol, în conformitate cu principiile prevăzute la articolele 15 și 16, în special în sensul includerii de linii directoare detaliate cu privire la aplicarea în practică a tuturor metodologiilor de alocare a capacității și în sensul garantării evoluției mecanismelor de gestionare a congestiilor într-un mod compatibil cu obiectivele pieței interne. După caz, în cursul acestor modificări, se stabilesc norme comune privind standardele minime de siguranță și de exploatare pentru utilizarea și exploatarea rețelei, astfel cum se prevede la articolul 15 alineatul (2). Măsurile

respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament prin completarea acestuia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 23 alineatul (2).

La adoptarea sau modificarea liniilor directoare, Comisia:

- (a) se asigură că acestea oferă nivelul minim de armonizare necesar pentru a atinge obiectivele prezentului regulament și că nu depășesc ceea ce este necesar în acest scop;
- (b) indică acțiunile întreprinse în vederea conformității normelor în țările terțe, care fac parte integrantă din sistemul energetic comunitar, cu liniile directoare respective.

La adoptarea de linii directoare pentru prima dată în temeiul prezentului articol, Comisia se asigură că acestea acoperă, într-un proiect unic de măsură, cel puțin aspectele menționate la alineatul (1) literele (a) și (d) și la alineatul (2).

Articolul 19

Autorități de reglementare

Atunci când își exercită responsabilitățile care le revin, autoritățile de reglementare asigură respectarea dispozițiilor prezentului regulament și a liniilor directoare adoptate în temeiul articolului 18. După caz, pentru îndeplinirea obiectivelor prezentului regulament, autoritățile de reglementare cooperează între ele, cu Comisia și cu agenția cu respectarea capitolului IX din Directiva 2009/72/CE.

Articolul 20

Furnizarea de informații și confidențialitatea

(1) Statele membre și autoritățile de reglementare furnizează Comisiei, la cererea acesteia, toate informațiile necesare în sensul articolului 13 alineatul (4) și al articolului 18.

În special, în sensul articolului 13 alineatele (4) și (6), autoritățile de reglementare furnizează periodic informații privind costurile suportate efectiv de către operatorii de transport și de sistem, precum și date și toate informațiile utile cu privire la fluxurile fizice în rețelele operatorilor de transport și de sistem și cu privire la costul rețelelor.

Comisia stabilește un termen rezonabil în care urmează să se furnizeze informațiile, luând în considerare complexitatea informațiilor cerute și urgența cu care sunt necesare informațiile respective.

(2) În cazul în care statul membru sau autoritățile de reglementare implicate nu furnizează informațiile menționate la alineatul (1) în termenul prevăzut la alineatul (1) din prezentul articol, Comisia poate solicita toate informațiile necesare în sensul articolului 13 alineatul (4) și al articolului 18 direct de la întreprinderile în cauză.

La trimiterea unei solicitări de informații către o întreprindere, Comisia transmite, în același timp, o copie a solicitării către autoritățile de reglementare din statul membru pe al cărui teritoriu este situată întreprinderea respectivă.

(3) În solicitarea de informații în temeiul alineatului (1), Comisia indică temeiul juridic al solicitării, termenul în care trebuie furnizate informațiile, scopul solicitării, precum și sancțiunile prevăzute la articolul 22 alineatul (2) pentru furnizarea de date incorecte, incomplete sau înșelătoare. Comisia stabilește un termen rezonabil, ținând seama de complexitatea informațiilor solicitate și de urgența cu care îi sunt necesare.

(4) Proprietarii întreprinderilor sau reprezentanții lor și, în cazul persoanelor juridice, persoanele autorizate să le reprezinte prin lege sau prin actul lor constitutiv furnizează informațiile solicitate. Avocații autorizați în acest sens pot furniza informații în numele clienților lor, caz în care clienții rămân pe deplin responsabili în cazul în care informațiile furnizate sunt incomplete, incorecte sau înșelătoare.

(5) În cazul în care o întreprindere nu furnizează informațiile solicitate în termenul stabilit de Comisie sau dacă furnizează informații incomplete, Comisia poate solicita informațiile prin intermediul unei decizii. Decizia precizează informațiile solicitate și stabilește un termen corespunzător pentru furnizarea lor. Aceasta indică sancțiunile prevăzute la articolul 22 alineatul (2). De asemenea, aceasta indică dreptul de recurs împotriva deciziei la Curtea de Justiție a Comunităților Europene.

În același timp, Comisia transmite o copie a deciziei sale autorităților de reglementare din statul membru pe teritoriul căruia se află reședința persoanei sau sediul întreprinderii.

(6) Informațiile menționate la alineatele (1) și (2) se utilizează numai în sensul articolului 13 alineatul (4) și al articolului 18.

Comisia nu divulgă informațiile obținute în temeiul prezentului regulament de tipul celor care, prin natura lor, intră sub incidența secretului profesional.

Articolul 21

Dreptul statelor membre de a prevedea măsuri mai detaliate

Prezentul regulament nu aduce atingere drepturilor statelor membre de a menține sau de a introduce măsuri care conțin dispoziții mai detaliate decât cele prevăzute de prezentul regulament și de liniile directe menționate la articolul 18.

Articolul 22

Sancțiuni

(1) Fără a aduce atingere alineatului (2), statele membre stabilesc norme privind sancțiunile aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor prezentului regulament și iau toate măsurile necesare pentru a garanta punerea în aplicare a dispozițiilor respective. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie eficace, proporționale și cu efect de descurajare. Statele membre notifică Comisiei până la

1 iulie 2004 normele privind sancțiunile care corespund dispozițiilor stabilite în Regulamentul (CE) nr. 1228/2003 și informează de îndată Comisia cu privire la orice modificare ulterioară a acestora. Statele membre notifică Comisiei acele norme care nu corespund dispozițiilor stabilite în Regulamentul (CE) nr. 1228/2003 până la 3 martie 2011 și comunică acesteia, fără întârziere, orice modificare ulterioară a acestora.

(2) Prin decizie, Comisia poate impune întreprinderilor plata unor amenzi care nu depășesc 1 % din totalul cifrei de afaceri din exercițiul financiar anterior, atunci când, în mod deliberat sau din neglijență, acestea furnizează date incorecte, incomplete sau înșelătoare ca răspuns la o solicitare prezentată în aplicarea articolului 20 alineatul (3) sau dacă acestea nu se încadrează în termenul stabilit printr-o decizie adoptată în aplicarea articolului 20 alineatul (5) primul paragraf.

La stabilirea cuantumului amenzii, Comisia ține seama de gravitatea nerespectării cerințelor de la primul paragraf.

(3) Sancțiunile stabilite în conformitate cu alineatul (1) și deciziile luate în aplicarea alineatului (2) nu au caracter penal.

Articolul 23

Procedura comitetului

(1) Comisia este asistată de comitetul înființat în temeiul articolului 46 din Directiva 2009/72/CE.

(2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolele 5a alineatele (1)-(4) și 7 din Decizia 1999/468/CE, având în vedere dispozițiile articolului 8 din respectiva decizie.

Articolul 24

Raportul Comisiei

Comisia monitorizează punerea în aplicare a prezentului regulament. În raportul pe care îl întocmește în temeiul articolului 47 alineatul (6) din Directiva 2009/72/CE, Comisia prezintă, de asemenea, experiența dobândită în aplicarea prezentului regulament. Raportul indică, în special, în ce măsură prezentul regulament a reușit să asigure, pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică, condiții de acces la rețea nediscriminatorii și care să reflecte costurile, pentru a contribui la libertatea de alegere a clienților pe o piață internă funcțională a energiei electrice și la garantarea siguranței alimentării pe termen lung, precum și gradul în care există efectiv semnale de localizare. Dacă este necesar, raportul este însoțit de propuneri și/sau recomandări corespunzătoare.

*Articolul 25***Abrogare**

Regulamentul (CE) nr. 1228/2003 se abrogă începând cu 3 martie 2011. Trimiterile la regulamentul abrogat se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa II.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 13 iulie 2009.

Pentru Parlamentul European
Președintele
H.-G. PÖTTERING

*Articolul 26***Intrarea în vigoare**

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la publicarea în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Acesta se aplică de la 3 martie 2011.

Pentru Consiliu
Președintele
E. ERLANDSSON

ANEXA I

**LINII DIRECTOARE PRIVIND GESTIONAREA ȘI ALOCAREA CAPACITĂȚII DE TRANSFER DISPONIBILE
A INTERCONEXIUNILOR DINTRE SISTEMELE NAȚIONALE****1. Dispoziții generale**

- 1.1. Operatorii de transport și de sistem (OTS) se străduiesc să accepte toate tranzacțiile comerciale, inclusiv pe acelea care implică schimburi transfrontaliere.
- 1.2. În absența congestiilor, nu se aplică nicio restricție de acces la interconexiune. Atunci când aceasta este situația obișnuită, nu este nevoie să se prevadă o procedură generală permanentă în privința alocării capacităților pentru a asigura accesul la un serviciu de transport transfrontalier.
- 1.3. Atunci când tranzacțiile comerciale programate nu sunt compatibile cu o funcționare în siguranță a rețelei, OTS reduc congestia pentru a respecta cerințele de funcționare în siguranță a rețelei, făcând totodată eforturi pentru a se asigura că orice costuri asociate rămân la un nivel economic rezonabil. Redispecerizarea sau comerțul în contrapartidă se iau în considerare doar în cazul în care nu este posibilă aplicarea măsurilor pentru menținerea unui cost scăzut.
- 1.4. În cazul congestiei structurale, OTS pun în aplicare, de îndată, metodele și dispozițiile adecvate pentru gestionarea congestiei, definite și adoptate în prealabil de comun acord. Normele de gestionare a congestiei garantează că fluxurile fizice de energie electrică asociate cu toate capacitățile de transport alocate corespund cu standardele de siguranță ale rețelei.
- 1.5. Metodele adoptate pentru gestionarea congestiei furnizează semnale economice eficiente către participanții pe piață și către OTS, favorizează concurența și sunt adecvate pentru aplicarea la scară regională și comunitară.
- 1.6. Nici o diferențiere bazată pe tranzacții nu poate fi pusă în practică în gestionarea congestiei. O cerere specifică de serviciu de transport se refuză numai în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:
 - (a) fluxurile fizice incrementale de energie electrică ce rezultă din acceptarea acestei cereri au ca efect posibilitatea ca funcționarea în siguranță a rețelei electrice să nu mai fie garantată; și
 - (b) valoarea în termeni monetari atribuită acestei cereri în procedura de gestionare a congestiei este inferioară celei din toate celelalte cereri care se preconizează a fi acceptate pentru același serviciu și în aceleași condiții.
- 1.7. Pentru a defini zonele de rețea adecvate în care și între care se aplică gestionarea congestiei, OTS se bazează pe principiile eficienței costurilor și al reducerii la minim a impacturilor negative pe piața internă a energiei electrice. În special, OTS nu limitează capacitatea de interconexiune pentru a rezolva o congestie situată în interiorul zonei proprii de control, cu excepția motivelor menționate anterior și a motivelor de funcționare în siguranță ⁽¹⁾. În cazul în care se produce această situație, aceasta este descrisă și prezentată în mod transparent de către OTS tuturor utilizatorilor. Această situație nu este tolerată decât până în momentul în care este găsită o soluție pe termen lung. Metodologia și proiectele care permit găsirea soluției pe termen lung sunt descrise și prezentate în mod transparent de către OTS tuturor utilizatorilor sistemului.
- 1.8. Pentru a echilibra rețeaua din interiorul zonei de control prin măsuri operaționale în rețea și prin măsuri de redispecerizare, OTS țin seama de efectul acestor măsuri asupra zonelor de control vecine.
- 1.9. Până la 1 ianuarie 2008, mecanismele de gestionare în timpul zilei a congestiei interconexiunii sunt stabilite într-o manieră coordonată și în condiții de funcționare în siguranță, astfel încât să se asigure maximizarea posibilităților de comerț și echilibrul transfrontalier.

⁽¹⁾ Funcționarea în siguranță înseamnă „menținerea rețelei de transport în limitele de siguranță definite”.

- 1.10. Autoritățile de reglementare naționale evaluează periodic metodele de gestionare a congestiei, acordând o atenție deosebită respectării principiilor și normelor stabilite de prezentul regulament și de prezentele linii directe și respectării condițiilor stabilite chiar de către autoritățile de reglementare în temeiul acestor principii și norme. Această evaluare include o consultare a tuturor participanților pe piață, precum și studii specializate.

2. Metode de gestionare a congestiei

- 2.1. Metodele de gestionare a congestiei se bazează pe mecanisme de piață, astfel încât să favorizeze un comerț transfrontalier eficient. În acest scop, capacitățile se alocă doar prin licitații explicite (capacități) sau implicite (capacități și energie). Cele două metode pot coexista pentru aceeași interconexiune. Pentru „tranzacțiile în timpul zilei” se pot utiliza mecanisme de tranzacționare continuă.
- 2.2. În funcție de condițiile de concurență, mecanismele de gestionare a congestiei pot să acorde alocarea capacităților de transport, atât pe termen lung, cât și pe termen scurt.
- 2.3. Fiecare procedură de alocare a capacității vizează alocarea unei fracțiuni prestabilite din capacitatea de interconexiune disponibilă, plus restul de capacitate care nu a fost alocată în prealabil și capacitatea eliberată de către deținătorii de capacități care au beneficiat de alocări anterioare.
- 2.4. OTS optimizează gradul de fermitate al capacității, ținând seama de obligațiile și drepturile OTS implicați și de obligațiile și drepturile participanților pe piață, pentru a încuraja o concurență efectivă și eficientă. O fracțiune rezonabilă din capacitate poate fi oferită pe piață cu un grad mai scăzut de fermitate, dar condițiile precise pentru transportul pe liniile de interconexiune trebuie făcute cunoscute participanților pe piață în orice moment.
- 2.5. Drepturile de acces pentru alocările pe termen mediu și lung sunt drepturi ferme de utilizare a capacității de transport. Acestea se supun principiilor „ce nu folosești, pierzi” (use-it-or-lose-it) sau „ce nu folosești, vinzi” (use-it-or-sell-it) la momentul notificării.
- 2.6. OTS definesc o structură adecvată pentru alocarea capacităților pentru diferite intervale de timp. Această structură poate cuprinde o opțiune care să permită rezervarea unui procent minim al capacității de interconexiune pentru o alocare zilnică sau „în timpul zilei”. Această structură de alocare este evaluată de către autoritățile de reglementare respective. La elaborarea propunerilor, OTS țin seama de:
- (a) caracteristicile piețelor;
 - (b) condițiile operaționale, precum consecințele soldării operațiunilor programate ferm;
 - (c) gradul de armonizare a procentelor și a termenelor adoptate pentru diferitele mecanisme de alocare a capacităților în vigoare.
- 2.7. Este necesar ca alocarea capacităților să nu producă discriminări între participanții pe piață care doresc să își exercite dreptul de a recurge la contracte de furnizare bilaterale sau de a prezenta oferte la bursa energiei electrice. Ofertele cu cea mai mare valoare, fie implicite sau explicite introduse într-un anumit termen, sunt declarate câștigătoare.
- 2.8. În regiunile în care piețele financiare de energie electrică la termen sunt bine dezvoltate și au demonstrat eficiență, toată capacitatea de interconexiune poate fi alocată prin licitație implicită.
- 2.9. Cu excepția cazurilor de noi interconexiuni care beneficiază de o derogare în temeiul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 1228/2003 sau în temeiul articolului 17 din prezentul regulament, nu este permisă stabilirea unor prețuri de rezervă în metodele de alocare a capacității.
- 2.10. În principiu, toți potențialii participanți pe piață sunt autorizați să participe fără restricție la procesul de alocare. Pentru a se evita apariția sau agravarea unor probleme legate de eventuala utilizare a unei poziții dominante de către orice participant pe piață, autoritățile competente de reglementare și/sau în domeniul concurenței, după caz, pot impune restricții în general sau asupra unei anumite societăți, pe motiv de poziție dominantă pe piață.
- 2.11. Participanții pe piață comunică OTS cererile lor ferme de rezervare a capacităților într-un termen stabilit pentru fiecare interval de timp. Termenul limită este fixat astfel încât să permită OTS să realoce capacitățile neutilizate în cadrul următoarelor intervale de timp relevante, inclusiv sesiunile „în timpul zilei”.

- 2.12. Capacitățile pot face obiectul comerțului liber pe piața secundară, cu condiția ca OTS să fie informați cu suficient timp înainte. Atunci când un OTS refuză un schimb (o tranzacție) secundară, acesta are obligația de a notifica și de a explica refuzul în mod clar și într-o manieră transparentă tuturor participanților pe piață și să informeze autoritatea de reglementare.
- 2.13. Consecințele financiare ale neîndeplinirii obligațiilor asociate cu alocarea capacităților, revin celor răspunzători pentru această neîndeplinire. Atunci când participanții pe piață nu utilizează capacitățile pe care s-au angajat să le utilizeze sau, în cazul capacităților care au făcut obiectul unei licitații explicite, nu realizează schimburi pe piața secundară sau nu restituie capacitățile în timp util, aceștia pierd dreptul de utilizare a acestor capacități și sunt pasibili de plata unei penalități care reflectă costurile induse de această situație. Toate penalitățile care reflectă costurile pentru neutilizarea capacităților trebuie să fie justificate și proporționale. De asemenea, în cazul în care un OTS nu își respectă obligațiile, acesta este obligat să compenseze participantul pe piață pentru pierderea dreptului de a utiliza capacitățile. În acest scop, nu se ține seama de niciun prejudiciu indirect. Conceptele și metodele de bază care permit stabilirea responsabilităților în caz de neîndeplinire a obligațiilor sunt definite în prealabil în ceea ce privește consecințele financiare și sunt supuse evaluării autorității de reglementare naționale competente.

3. Coordonare

- 3.1. Alocarea capacităților la nivelul unei interconexiuni este coordonată și pusă în aplicare de către OTS în cauză prin recurgerea la proceduri de alocare comune. În cazul în care schimburile comerciale dintre OTS din două țări riscă să modifice în mod semnificativ condițiile fluxurilor fizice în raport de orice OTS dintr-o țară terță, metodele de gestionare a congestiei sunt coordonate de către toți OTS în cauză, prin recurgerea la o procedură comună de gestionare a congestiei. Autoritățile de reglementare naționale și OTS se asigură că nicio procedură de gestionare a congestiei cu repercusiuni importante asupra fluxurilor fizice de energie electrică în alte rețele nu este elaborată în mod unilateral.
- 3.2. Până la 1 ianuarie 2007, se aplică o metodă comună și o procedură comună de gestionare coordonată a congestiei privind cel puțin alocarea anuală, lunară și pentru ziua următoare a capacităților între țările care aparțin regiunilor următoare:
- (a) Europa de Nord (Danemarca, Suedia, Finlanda, Germania și Polonia);
 - (b) Europa de Nord-Vest (Benelux, Germania și Franța);
 - (c) Italia (Italia, Franța, Germania, Austria, Slovenia și Grecia);
 - (d) Europa Centrală și de Est (Germania, Polonia, Republica Cehă, Slovacia, Ungaria, Austria și Slovenia);
 - (e) Europa de Sud-Vest (Spania, Portugalia și Franța);
 - (f) Regatul Unit, Irlanda și Franța;
 - (g) Țările baltice (Estonia, Letonia și Lituania).

În cadrul unei interconexiuni care implică țări care aparțin mai multor regiuni, se pot aplica metode diferite de gestionare a congestiei, pentru a asigura compatibilitatea cu metodele aplicate în celelalte regiuni la care aparțin țările respective. În această situație, OTS în cauză propun normele care sunt supuse evaluării autorităților naționale de reglementare corespunzătoare.

- 3.3. Regiunile prevăzute la punctul 2.8 pot alocă toată capacitatea lor de interconexiune printr-o alocare pentru ziua următoare.
- 3.4. Se definesc proceduri compatibile de gestionare a congestiei în toate aceste șapte regiuni, în vederea constituirii unei piețe interne a energiei electrice cu adevărat integrate. Este necesar ca participanții pe piață să nu se confrunte cu sisteme regionale incompatibile.
- 3.5. În vederea promovării unui comerț transfrontalier și a unei concurențe echitabile și eficiente, coordonarea între OTS în cadrul regiunilor stabilite la punctul 3.2 include toate etapele procesului, de la calculul capacităților și al optimizării alocării, la funcționarea în siguranță a rețelei, cu o repartizare clară a responsabilităților. Această coordonare cuprinde, în special:
- (a) utilizarea unui model de transport comun care să permită gestionarea eficientă a fluxurilor în buclă fizice interdependente și să țină seama de diferențele între fluxurile fizice și cele comerciale;

- (b) alocarea și nominalizarea capacităților pentru gestionarea eficientă a fluxurilor în buclă fizice interdependente;
 - (c) obligații identice pentru titularii capacităților în privința furnizării de informații privind utilizarea preconizată a capacității, cu alte cuvinte, nominalizarea capacității (pentru licitațiile explicite);
 - (d) intervale de timp și termene limită identice;
 - (e) structură identică pentru alocarea capacității în intervale de timp diferite (de exemplu, 1 zi, 3 ore, 1 săptămână etc.) și în termeni de blocuri de capacitate vândute (cantitate de electricitate exprimată în MW, MWh etc.);
 - (f) cadru contractual coerent cu participanții pe piață;
 - (g) verificarea fluxurilor pentru a asigura respectarea cerințelor de siguranță a rețelei în scopul planificării operaționale și a exploatării în timp real;
 - (h) ținerea unei evidențe contabile și soluționarea acțiunilor de gestionare a congestiei.
- 3.6. Coordonarea cuprinde, de asemenea, schimbul de informații dintre OTS. Natura, data și frecvența schimbului de informații sunt compatibile cu activitățile prevăzute la punctul 3.5 și cu funcționarea pieței energiei electrice. Aceste schimburi de informație permit OTS, în special, să își optimizeze previziunile în privința situației globale a rețelei, astfel încât să evalueze fluxurile transportate în rețeaua lor și capacitatea disponibilă de interconexiune. Toți OTS care culeg informații în numele altor OTS transmit acestora rezultatele culegerii de date.

4. Calendarul operațiunilor pe piață

- 4.1. Alocarea capacităților de transport disponibile se face cu suficient timp în avans. Înaintea fiecărei alocări, OTS implică publică în comun capacitatea care poate fi alocată, ținându-se seama, după caz, de capacitățile eliberate de drepturi de transport ferme, iar, în cazul în care este oportun, de soldul notificărilor pe interconexiune asociate, precum și de orice perioadă în decursul căreia capacitatea este redusă sau indisponibilă (de exemplu, din motive de întreținere).
- 4.2. Ținându-se seama pe deplin de siguranța rețelei, nominalizarea drepturilor de transport se efectuează cu suficient timp în avans, înaintea sesiunilor pentru ziua următoare de pe toate piețele organizate relevante și înaintea publicării capacității care poate fi alocată în temeiul mecanismului de alocare pentru ziua următoare sau „în timpul zilei”. Nominalizările drepturilor de transport în direcția opusă sunt soldate astfel încât să asigure o utilizare eficientă a interconexiunii.
- 4.3. Alocările succesive „în timpul zilei” a capacității de transport disponibile pentru ziua Z se efectuează în zilele Z – 1 și Z, după publicarea programelor de producție estimative sau efective pentru ziua următoare.
- 4.4. Pentru a organiza funcționarea rețelei pentru ziua următoare, OTS fac schimb de informații cu OTS din vecinătate, care cuprind estimările în ceea ce privește topologia rețelei, disponibilitatea și previziunile de producție ale unităților de producție și previziunile de consum, astfel încât să se optimizeze utilizarea în ansamblu a rețelei prin măsuri operaționale, în conformitate cu normele care reglementează funcționarea în siguranță a rețelei.

5. Transparență

- 5.1. OTS publică toate datele relevante în ceea ce privește disponibilitatea rețelei, accesul la rețea și utilizarea rețelei, inclusiv un raport privind locurile și cauzele congestiilor, metodele aplicate în vederea gestionării congestiilor și proiectele privind modalitățile viitoare de gestionare.
- 5.2. OTS publică o descriere generală a metodei de gestionare a congestiei aplicată în diferite circumstanțe pentru a maximiza capacitatea disponibilă pe piață, precum și un plan general de calcul al capacității de interconexiune pentru diferitele intervale de timp, bazat pe realitățile electrice și fizice ale rețelei. Acest plan este supus evaluării autorităților de reglementare ale statelor membre interesate.
- 5.3. OTS descriu în detaliu și pun la dispoziție în mod transparent tuturor potențialilor utilizatori ai rețelei procedurile folosite privind gestionarea congestiei și alocarea capacităților, precum și termenele și procedurile de solicitare de capacitate, o descriere a produselor oferite și a drepturilor și obligațiilor, atât ale OTS, cât și ale părții care obține capacitatea, inclusiv responsabilitățile în cazul neîndeplinirii obligațiilor.

- 5.4. Normele de siguranță în ceea ce privește funcționarea și planificarea fac parte integrantă din informațiile pe care OTS le publică într-un document deschis și public. Acest document este, de asemenea, supus evaluării autorităților de reglementare naționale.
- 5.5. OTS publică toate datele relevante privind schimburile transfrontaliere pe baza celor mai bune previziuni posibile. Pentru a asigura îndeplinirea acestei obligații, participanții pe piață în cauză comunică OTS toate datele relevante. Modalitatea de publicare a acestor informații este supusă evaluării autorităților de reglementare. OTS publică cel puțin:
- (a) anual: informații asupra evoluției pe termen lung a infrastructurii de transport și impactul ei asupra capacității de transport transfrontalier;
 - (b) lunar: previziunile pentru luna următoare și pentru anul următor ale capacităților de transport aflate la dispoziția pieței, ținând seama de toate informațiile utile de care OTS dispune la momentul evaluării previziunilor (de exemplu, efectul anotimpurilor asupra capacității liniilor, a activităților de întreținere a rețelei, a disponibilității unităților de producție etc.);
 - (c) săptămânal: previziunile pentru săptămâna următoare a capacităților de transport aflate la dispoziția pieței, ținând seama de toate informațiile relevante de care OTS dispune la momentul evaluării previziunilor, precum previziunile meteorologice, planificarea lucrărilor de întreținere a rețelei, disponibilitatea unităților de producție etc.;
 - (d) zilnic: capacitățile de transport disponibile pe piață pentru ziua următoare și „în timpul zilei” pentru fiecare interval de tranzacționare pe piață, ținând seama de ansamblul soldurilor notificărilor pe interconexiune pentru ziua următoare, de programele de producție pentru ziua următoare, de previziunile în ceea ce privește cererea și de planificarea lucrărilor de întreținere a rețelei;
 - (e) capacitatea totală deja alocată pentru fiecare interval de tranzacționare pe piață și toate condițiile relevante în care această capacitate poate fi utilizată (de exemplu, prețul de închidere al licitațiilor, obligațiile privind modalitățile de utilizare a capacităților etc.), cu scopul de a identifica eventuale capacități rămase nealocate sau neutilizate;
 - (f) capacitățile alocate, cât mai curând posibil după fiecare alocare, precum și indicarea prețurilor plătite;
 - (g) capacitatea totală folosită, pentru fiecare interval de tranzacționare pe piață, imediat după notificare;
 - (h) cât mai aproape de timpul real: valorile agregate ale fluxurilor comerciale și fizice realizate pentru fiecare interval de tranzacționare pe piață, incluzând o descriere a efectelor eventualelor măsuri corective luate de către OTS (de exemplu, restricționarea tranzacțiilor) pentru a rezolva problemele de rețea sau de sistem;
 - (i) informațiile *ex ante* privind indisponibilitățile programate și informațiile *ex post* pentru ziua precedentă privind indisponibilitățile programate și accidentale ale unităților de producție cu o capacitate mai mare de 100 MW.
- 5.6. Toate informațiile relevante sunt puse la dispoziția pieței în timp util pentru a permite negocierea tuturor tranzacțiilor (precum data negocierilor contractelor anuale de furnizare pentru clienții industriali sau data la care ofertele sunt transmise pe piețele organizate).
- 5.7. OTS publică informații relevante privind cererea previzionată și producția corespunzătoare intervalelor de timp menționate la punctele 5.5 și 5.6. OTS publică, de asemenea, informațiile relevante necesare pentru piața de echilibrare transfrontalieră.
- 5.8. La momentul publicării previziunilor, valorile realizate, determinate *ex post*, corespunzătoare datelor previzionate sunt, de asemenea, publicate într-un interval de timp ulterior celui pentru care s-a făcut previziunea sau cel mai târziu în ziua următoare ($Z + 1$).
- 5.9. Toate informațiile publicate de către OTS sunt puse la dispoziție gratuit, într-o formă ușor accesibilă. Toate datele sunt, de asemenea, accesibile prin mijloace adecvate și standardizate pentru schimbul de informații, care urmează să fie definite în strânsă colaborare cu participanții pe piață. Datele includ informații privind perioadele trecute, de minimum de doi ani, pentru ca noii participanți pe piață să poată avea, de asemenea, acces la aceste date.
- 5.10. OTS fac schimb, cu regularitate, de date suficient de precise privind rețeaua și fluxurile de sarcină, cu scopul de a permite calculul fluxurilor de sarcină pentru fiecare OTS în zona sa de interes. Aceeași serie de date este pusă la dispoziția autorităților de reglementare și a Comisiei, la cerere. Autoritățile de reglementare și Comisia asigură tratamentul confidențial al acestei serii de date de către ele însele și de către orice consultant însărcinat cu realizarea unor lucrări de analiză pe baza acestor date.

6. Utilizarea veniturilor provenite din gestionarea congestiei

- 6.1. Procedurile de gestionare a congestiei asociate cu intervale de timp prestabilite pot genera venituri doar în cazul în care se produce o congestie în respectivul interval de timp, cu excepția cazului unor noi interconexiuni care beneficiază de o derogare în temeiul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 1228/2003 sau în temeiul articolului 17 din prezentul regulament. Procedura de distribuire a acestor venituri este supusă evaluării autorităților de reglementare și este necesar să nu denatureze procesul de alocare în favoarea nici unei părți care solicită capacitate sau energie și să nu constituie un factor de descurajare pentru reducerea congestiei.
 - 6.2. Autoritățile de reglementare naționale trebuie să fie transparente în ceea ce privește utilizarea veniturilor provenite din alocarea capacității de interconexiune.
 - 6.3. Veniturile provenite din congestie se repartizează între OTS în cauză în conformitate cu criteriile definite de comun acord de către OTS în cauză și sunt supuse evaluării de către autoritățile de reglementare respective.
 - 6.4. OTS stabilesc în mod clar, în avans, modul în care utilizează toate veniturile obținute din congestii și comunică utilizarea efectivă a acestora. Autoritățile de reglementare verifică dacă această utilizare este în conformitate cu prezentul regulament și cu prezentele linii directoare și dacă toate veniturile provenite din gestionarea congestiilor rezultate din alocarea capacităților de interconexiune sunt destinate unuia sau mai multora dintre cele trei obiective prevăzute la articolul 16 alineatul (6) din prezentul regulament.
 - 6.5. Anual și până la data de 31 iulie a fiecărui an, autoritățile de reglementare publică un raport care indică suma veniturilor colectate în cursul perioadei de 12 luni anterioare datei de 30 iunie a aceluiași an și modul de utilizare a veniturilor în cauză, însoțit de rezultatele verificării care atestă că această utilizare este în conformitate cu prezentul regulament și cu prezentele linii directoare și că toate veniturile provenite din congestii sunt destinate unuia sau mai multora dintre cele trei obiective prevăzute.
 - 6.6. Veniturile provenite din congestii și destinate investițiilor pentru menținerea sau creșterea capacității de interconexiune sunt alocate de preferință unor proiecte specifice desemnate în prealabil, care contribuie la reducerea congestiei existente și care pot fi puse, de asemenea, în aplicare într-un termen rezonabil, ținând seama în special de procedura de autorizare.
-

ANEXA II

TABEL DE CORESPONDENȚĂ

Regulamentul (CE) nr. 1228/2003	Prezentul regulament
Articolul 1	Articolul 1
Articolul 2	Articolul 2
—	Articolul 3
—	Articolul 4
—	Articolul 5
—	Articolul 6
—	Articolul 7
—	Articolul 8
—	Articolul 9
—	Articolul 10
—	Articolul 11
—	Articolul 12
Articolul 3	Articolul 13
Articolul 4	Articolul 14
Articolul 5	Articolul 15
Articolul 6	Articolul 16
Articolul 7	Articolul 17
Articolul 8	Articolul 18
Articolul 9	Articolul 19
Articolul 10	Articolul 20
Articolul 11	Articolul 21
Articolul 12	Articolul 22
Articolul 13	Articolul 23
Articolul 14	Articolul 24
—	Articolul 25
Articolul 15	Articolul 26
Anexa	Anexa I

REGULAMENTUL (CE) Nr. 715/2009 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
din 13 iulie 2009
privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a
Regulamentului (CE) nr. 1775/2005
(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 95,

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽²⁾,

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ⁽³⁾,

întrucât:

- (1) Piața internă a gazelor naturale, care a fost implementată treptat începând cu 1999, are drept obiectiv să ofere tuturor consumatorilor din Comunitate, indiferent dacă sunt persoane fizice sau întreprinderi, posibilități reale de alege, precum și noi oportunități de afaceri și un comerț transfrontalier mai intens, pentru a asigura obținerea de progrese în materie de eficiență, prețuri competitive și îmbunătățirea calității serviciilor, precum și pentru a contribui la siguranța alimentării cu gaze și la dezvoltarea durabilă.
- (2) Directiva 2003/55/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale ⁽⁴⁾ și Regulamentul (CE) nr. 1775/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 septembrie 2005 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale ⁽⁵⁾ au adus o contribuție semnificativă la crearea unei piețe interne a gazelor naturale.
- (3) Experiența dobândită din punerea în aplicare și monitorizarea primului set de linii directe în materie de bune practici, adoptat de Forumul european de reglementare a gazelor naturale (Forumul de la Madrid) în 2002, demonstrează că, pentru a asigura deplina punere în aplicare a normelor definite de respectivele linii directe în toate statele membre și pentru a oferi în practică o garantare minimă a unor condiții uniforme de acces la piață, este necesar să se prevadă ca acestea să devină obligatorii din punct de vedere juridic.

⁽¹⁾ JO C 211, 19.8.2008, p. 23.

⁽²⁾ JO C 172, 5.7.2008, p. 55.

⁽³⁾ Avizul Parlamentului European din 9 iulie 2008 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial), Poziția comună a Consiliului din 9 ianuarie 2009 (JO C 75 E, 31.3.2009, p. 38) și Poziția Parlamentului European din 22 aprilie 2009 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial). Decizia Consiliului din 25 iunie 2009.

⁽⁴⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 57.

⁽⁵⁾ JO L 289, 3.11.2005, p. 1.

(4) Un al doilea set de norme comune intitulat „Al doilea set de linii directe în materie de bune practici” a fost aprobat la reuniunea Forumului de la Madrid din 24-25 septembrie 2003, iar obiectivul prezentului regulament este acela de a defini, pe baza respectivelor linii directe, norme și principii de bază privind accesul la rețea și serviciile referitoare la accesul terților, gestionarea congestiei, transparența, echilibrarea și comercializarea drepturilor la capacitate.

(5) Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale ⁽⁶⁾ prevede posibilitatea de a recurge la un operator combinat de transport și de distribuție. Prin urmare, dispozițiile prezentului regulament nu impun modificarea organizării sistemelor naționale de transport și distribuție atunci când acestea sunt conforme cu dispozițiile relevante ale directivei respective.

(6) Conductele de înaltă presiune care leagă distribuitorii locali la rețeaua de gaze naturale și care nu sunt utilizate în principal pentru distribuția de gaze naturale la nivel local sunt incluse în domeniul de aplicare al prezentului regulament.

(7) Este necesar să se specifice criteriile conform cărora se stabilesc tarifele de acces la rețea, pentru a garanta respectarea deplină a principiului nediscriminării și a cerințelor unei bune funcționări a pieței interne, precum și pentru a lua în considerare în totalitate necesitatea integrității sistemului și a reflecta costurile reale suportate, în măsura în care acestea sunt transparente și corespund costurilor unui operator de rețea eficient și comparabil din punct de vedere structural, incluzând și un randament corespunzător al investiției și, după caz, luând în considerare analizele comparative ale tarifelor realizate de autoritățile de reglementare.

(8) La calcularea tarifelor pentru accesul la rețele, este necesar să fie luate în considerare costurile reale suportate, în măsura în care acestea sunt transparente și corespund costurilor unui operator de rețea eficient și comparabil din punct de vedere structural, precum și nevoia de a oferi un randament corespunzător al investiției și stimulente pentru construirea unei noi infrastructuri, inclusiv măsuri speciale de reglementare pentru investiții noi, astfel cum se prevede în Directiva 2009/73/CE. În această privință, în special în cazul în care există concurență reală între conducte, analiza comparativă a tarifelor realizată de autoritățile de reglementare reprezintă un element important de luat în considerare.

(9) Folosirea de modalități de stabilire a tarifelor bazate pe piață, cum ar fi licitațiile, trebuie să fie compatibilă cu dispozițiile prevăzute de Directiva 2009/73/CE.

⁽⁶⁾ A se vedea pagina 94 din prezentul Jurnal Oficial.

- (10) Este necesar un set comun minim de servicii referitoare la accesul terților pentru a oferi un standard comun minim care să reglementeze condițiile practice de acces în întreaga Comunitate, pentru a garanta că serviciile referitoare la accesul terților sunt suficient de compatibile și pentru a permite valorificarea avantajelor pe care le oferă o bună funcționare a pieței interne a gazelor naturale.
- (11) În prezent, există obstacole în calea vânzării de gaze naturale în condiții de egalitate, fără discriminare sau vreun dezavantaj în cadrul Comunității. În special, nu există încă în fiecare stat membru un acces nediscriminatoriu la rețea și nici niveluri de supraveghere exercitată de autoritățile de reglementare, similare din punct de vedere al eficacității, iar piețe izolate există în continuare.
- (12) Pentru finalizarea pieței interne a gazelor naturale, ar trebui să se atingă un nivel suficient al capacității de interconectare transfrontalieră în ceea ce privește gazele, iar integrarea pieței ar trebui promovată.
- (13) Comunicarea Comisiei din 10 ianuarie 2007 intitulată „O politică energetică pentru Europa” a subliniat importanța realizării pieței interne a gazelor naturale și a creării unor condiții de concurență echitabile pentru toate întreprinderile din domeniul gazelor naturale stabilite în Comunitate. Comunicările Comisiei din 10 ianuarie 2007 intitulate „Perspectivele pentru piața internă a gazelor naturale și a energiei electrice” și „Anchetă efectuată în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 în sectoarele europene ale gazelor naturale și energiei electrice (raport final)” au demonstrat că normele și măsurile actuale nu asigură cadrul necesar și nici nu oferă posibilitatea creării unor capacități de interconectare în vederea îndeplinirii obiectivului de a realiza o piață internă funcțională, eficientă și deschisă.
- (14) Pe lângă punerea în aplicare completă a cadrului de reglementare existent, cadrul de reglementare al pieței interne în sectorul gazelor naturale, prevăzut în Regulamentul (CE) nr. 1775/2005, ar trebui adaptat în conformitate cu comunicările menționate.
- (15) Este necesară, în special, o mai bună cooperare și coordonare între operatorii de transport și de sistem, pentru a crea coduri de rețea, în vederea asigurării și gestionării unui acces eficient și transparent la rețelele de transport transfrontaliere, precum și pentru a garanta o planificare coordonată și suficient orientată spre viitor și o evoluție tehnică satisfăcătoare a sistemului de transport în cadrul Comunității, inclusiv crearea de capacități de interconectare, acordând atenția cuvenită protecției mediului. Codurile de rețea respective ar trebui să fie conforme cu orientările-cadru care prin natura lor nu au caracter obligatoriu (orientări-cadru) și care sunt elaborate de Agenția pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energiei instituită prin Regulamentul (CE) nr. 713/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 de instituire a Agenției pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energiei ⁽¹⁾ („agenția”). Agenția
- ar trebui să aibă un rol în revizuirea, pe baza unor fapte concrete, a proiectelor de coduri de rețea, inclusiv în ceea ce privește conformitatea acestora cu orientările-cadru și ar trebui să aibă posibilitatea de a le recomanda Comisiei spre aprobare. De asemenea, se consideră oportun ca agenția să evalueze modificările propuse la codurile de rețea și ar trebui ca aceasta să aibă posibilitatea de a le recomanda Comisiei spre adoptare. Operatorii de transport și de sistem ar trebui să își exploateze rețelele în conformitate cu aceste coduri de rețea.
- (16) În scopul asigurării unei gestionări optime a rețelilor de transport de gaze din Comunitate, ar trebui instituită o rețea europeană a operatorilor de transport și de sistem de gaze naturale (ENTSO de gaze). Atribuțiile ENTSO de gaze ar trebui să fie îndeplinite în conformitate cu normele comunitare în domeniul concurenței, care rămân aplicabile deciziilor acesteia. Atribuțiile ENTSO de gaze ar trebui să fie clar definite, iar metoda sa de lucru ar trebui să asigure eficiența, transparența și natura reprezentativă a ENTSO de gaze. Codurile de rețea întocmite de ENTSO de gaze nu sunt menite să înlocuiască codurile de rețea naționale necesare pentru aspecte fără caracter transfrontalier. Având în vedere faptul că un progres mai eficace poate fi realizat printr-o abordare la nivel regional, operatorii de transport și de sistem ar trebui să înființeze structuri regionale în cadrul structurilor generale de cooperare, garantând, în același timp, faptul că rezultatele la nivel regional sunt compatibile cu codurile de rețea și cu planurile la nivel comunitar fără caracter obligatoriu de dezvoltare a rețelei pe zece ani. Cooperarea în cadrul acestor structuri regionale presupune separarea efectivă a activităților de exploatare a rețelilor de activitățile legate de producere și alimentare. În absența unei astfel de separări, cooperarea regională dintre operatorii de transport și de sistem poate da naștere unui risc de comportament anticoncurențial. Statele membre ar trebui să promoveze cooperarea și să monitorizeze eficacitatea operațiunilor din cadrul rețelei la nivel regional. Cooperarea la nivel regional ar trebui să fie compatibilă cu evoluția către o piață internă a gazului competitivă și eficientă.
- (17) Toți participanții la piață prezintă un interes în activitatea care se așteaptă să fie desfășurată de ENTSO de gaze. Prin urmare, un proces eficace de consultare este esențial, iar structurile existente, care au fost instituite în vederea facilitării și simplificării acestui proces precum Asociația europeană pentru simplificarea schimburilor de energie, autoritățile de reglementare naționale sau agenția ar trebui să joace un rol important.
- (18) În vederea asigurării unei transparențe sporite a dezvoltării rețelei de transport de gaz din Comunitate, ENTSO de gaze ar trebui să elaboreze, să publice și să actualizeze periodic un plan la nivel comunitar fără caracter obligatoriu de dezvoltare a rețelei pe zece ani (planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei). Rețelele viabile pentru transportul gazelor naturale și interconexiunile regionale necesare, relevante din punct de vedere comercial sau din perspectiva siguranței alimentării, ar trebui incluse în acest plan de dezvoltare a rețelei.

(1) A se vedea pagina 1 din prezentul Jurnal Oficial.

- (19) În scopul consolidării concurenței prin crearea de piețe angro lichide ale gazelor naturale, este vital ca acestea să poată fi comercializate independent de localizarea în sistem. Unica modalitate de a realiza acest lucru este de a oferi utilizatorilor rețelei libertatea de a rezerva, în mod independent, capacitate de intrare și de ieșire, ceea ce ar avea ca rezultat organizarea transportului de gaze naturale pe zone, și nu sub formă de fluxuri contractuale. Preferința pentru sistemele de intrare-ieșire care să faciliteze dezvoltarea concurenței a fost deja exprimată de majoritatea părților interesate, în cadrul celui de-al șaselea Forum de la Madrid din 30-31 octombrie 2002. Tarifele nu ar trebui să depindă de ruta de transport. Prin urmare, tariful stabilit pentru unul sau mai multe puncte de intrare nu ar trebui să depindă de tariful stabilit pentru unul sau mai multe puncte de ieșire și/sau viceversa.
- (20) Trimiterile la contractele armonizate de transport în contextul accesului nediscriminatoriu la rețea al operatorilor de transport și de sistem nu înseamnă că respectivele condiții ale contractelor de transport ale unui operator de transport și de sistem dintr-un stat membru trebuie să fie aceleași cu cele ale altui operator de transport și de sistem din același sau din alt stat membru, cu excepția cazului în care se stabilesc cerințe minime ce trebuie respectate de toate contractele de transport.
- (21) Rețelele de gaze se confruntă cu o congestie contractuală semnificativă. Gestionarea congestiei și principiile de alocare a capacității în cadrul contractelor recente sau negociate recent se bazează pe eliberarea capacității neutilizate, prin acordarea dreptului utilizatorilor de a subînchiria sau revinde capacitățile contractate și prin impunerea, asupra operatorilor de transport și de sistem, a obligației de a oferi pe piață capacitatea neutilizată, cel puțin pe baza unui aranjament pe termen scurt și cu posibilitatea de întrerupere. Având în vedere numărul mare de contracte existente și necesitatea creării de condiții cu adevărat echitabile de concurență atât pentru utilizatorii de capacitate nouă, cât și pentru utilizatorii de capacitate deja existentă, aceste principii ar trebui aplicate cu privire la întreaga capacitate contractată, inclusiv cu privire la contractele deja în vigoare.
- (22) Deși, în prezent, congestia fizică a rețelelor este rareori o problemă în Comunitate, aceasta poate deveni o problemă în viitor. Prin urmare, este important să se stabilească principiul de bază pentru alocarea capacității congestionate în astfel de situații.
- (23) Monitorizarea pieței realizată în ultimii ani de autoritățile de reglementare naționale și de Comisie a demonstrat că cerințele de transparență și normele privind accesul la infrastructură sunt insuficiente pentru a asigura existența unei piețe interne a gazelor cu adevărat funcțională, deschisă și eficientă.
- (24) Accesul egal la informații despre starea fizică și eficiența sistemului este necesar astfel încât toți participanții la piață să poată evalua situația globală a cererii și a ofertei și să poată identifica cauzele variațiilor prețului angro. Acest lucru cuprinde informații mai precise privind cererea și oferta, capacitatea rețelei, fluxurile și întreținerea, echilibrarea și disponibilitatea și utilizarea capacității de rezervă. Având în vedere importanța respectivelor informații pentru funcționarea pieței, este necesară atenuarea limitărilor existente cu privire la publicare impuse din motive de confidențialitate.
- (25) Cerințele privind confidențialitatea pentru informațiile sensibile din punct de vedere comercial prezintă o deosebită relevanță în cazul în care sunt vizate date de natură comercială strategică pentru societate, în cazul în care există doar un singur utilizator pentru o instalație de înmagazinare sau în cazul în care sunt vizate date referitoare la punctele de ieșire dintr-un sistem sau un subsistem care nu sunt conectate la alt sistem de transport sau distribuție, ci la un singur client industrial final, atunci când publicarea acestor date ar dezvălui informații confidențiale cu privire la procesul de producție al respectivului client.
- (26) În scopul sporirii încrederii în piață, participanții la piață ar trebui să se asigure că toate persoanele care adoptă un comportament abuziv pot fi supuse unor sancțiuni eficiente, proporționale și cu efect de descurajare. Autoritățile competente ar trebui abilitate să investigheze în mod efectiv alegațiile referitoare la abuzurile de piață. În acest scop, este necesar ca autoritățile competente să aibă acces la datele care oferă informații cu privire la deciziile operaționale luate de întreprinderile de furnizare. Pe piața gazelor naturale, toate aceste decizii sunt comunicate operatorilor de sisteme sub forma rezervelor de capacitate, a nominalizărilor și a fluxurilor realizate. Operatorii de sistem ar trebui să păstreze informațiile respective, într-un format ușor accesibil, la dispoziția autorităților competente pentru o perioadă de timp determinată. Autoritățile competente ar trebui, în plus, să monitorizeze periodic respectarea normelor de către operatorii de transport și de sistem.
- (27) În unele state membre, accesul la instalațiile de înmagazinare a gazelor și la instalațiile de gaze naturale lichificate (GNL) este insuficient, fiind necesară, prin urmare, îmbunătățirea punerii în aplicare a normelor în materie existente. Monitorizarea efectuată de către Grupul european de reglementare în domeniul energiei electrice și al gazelor naturale a condus la concluzia că liniile directe pe bază voluntară referitoare la bunele practici în ceea ce privește accesul terților la rețea pentru operatorii de înmagazinare, asupra cărora toate părțile interesate au căzut de acord în cadrul Forumului de la Madrid, sunt aplicate într-un mod insuficient și, prin urmare, este necesar ca acestea să devină obligatorii.
- (28) Sistemele de echilibrare nediscriminatorii și transparente din sectorul gazelor, care sunt operate de operatorii de transport și de sistem sunt mecanisme importante, mai ales pentru participanții noi intrați pe piață, care ar putea să întâmpine mai multe dificultăți în echilibrarea portofoliului global de vânzări decât societățile deja existente pe piața relevantă. Prin urmare, este necesar să se stabilească norme care să asigure utilizarea de către operatorii de transport și de sistem a unor astfel de sisteme într-un mod compatibil cu condiții de acces la rețea nediscriminatorii, transparente și reale.
- (29) Comercializarea drepturilor primare la capacitate reprezintă un element important al dezvoltării unei piețe competitive și a creării de lichiditate. Prezentul regulament ar trebui, prin urmare, să stabilească norme de bază în acest sens.

- (30) Autoritățile de reglementare naționale ar trebui să asigure respectarea normelor cuprinse în prezentul regulament și a liniilor directoare adoptate în temeiul acestuia.
- (31) În liniile directoare anexate la prezentul regulament sunt definite norme specifice și detaliate de punere în aplicare, pe baza celui de-al doilea set de linii directoare în materie de bune practici. După caz, normele respective vor evolua în timp, luând în considerare diferențele care există între rețelele naționale din sectorul gazelor.
- (32) Înainte de a se propune modificarea liniilor directoare anexate la prezentul regulament, Comisia ar trebui să asigure consultarea prealabilă a tuturor părților relevante implicate la care se referă liniile directoare, reprezentate de organizațiile profesionale, și pentru care liniile directoare prezintă interes, precum și a statelor membre din cadrul Forumului de la Madrid.
- (33) Statele membre și autoritățile naționale competente ar trebui să prezinte Comisiei informațiile relevante. Comisia ar trebui să trateze aceste informații în mod confidențial.
- (34) Prezentul regulament și liniile directoare adoptate în temeiul acestuia nu aduc atingere aplicării normelor comunitare privind concurența.
- (35) Măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentului regulament ar trebui să se adopte în conformitate cu Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a normelor pentru exercitarea competențelor de executare conferite Comisiei ⁽¹⁾.
- (36) Comisia ar trebui să fie împuternicită, în special, să stabilească sau să adopte liniile directoare necesare pentru asigurarea gradului minim de armonizare necesar în vederea realizării obiectivului prezentului regulament. Deoarece măsurile respective au un domeniu general de aplicare și sunt destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament, prin completarea acestuia cu noi elemente neesențiale, acestea trebuie să fie adoptate în conformitate cu procedura de reglementare cu control prevăzută la articolul 5a din Decizia 1999/468/CE.
- (37) Deoarece obiectivul prezentului regulament, și anume stabilirea de norme echitabile pentru condițiile de acces la rețelele de transport al gazelor naturale, la instalațiile de înmagazinare și de GNL nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre și, prin urmare, poate fi realizat mai bine la nivelul Comunității, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat în respectivul articol respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.
- (38) Având în vedere întinderea modificărilor aduse Regulamentului (CE) nr. 1775/2005, este de dorit, din motive de claritate și de coerență, ca dispozițiile în cauză să fie reformulate prin introducerea lor într-un singur text în cadrul unui nou regulament,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

Prezentul regulament are drept obiectiv:

- (a) stabilirea de norme nediscriminatorii pentru condițiile de acces la sistemele pentru transportul gazelor naturale, luând în considerare caracteristicile specifice ale piețelor naționale și regionale, în vederea asigurării unei funcționări corespunzătoare a pieței interne a gazelor;
- (b) stabilirea de norme nediscriminatorii pentru condițiile de acces la instalațiile GNL și de înmagazinare, luând în considerare caracteristicile specifice ale piețelor naționale și regionale; și
- (c) facilitarea realizării unei piețe angro funcționale și transparente, cu un nivel ridicat al siguranței alimentării cu gaze, și asigurarea mecanismelor de armonizare a normelor de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de gaz.

Obiectivele menționate la primul paragraf cuprind definirea unor principii armonizate de fixare a tarifelor sau a unor metodologii de calcul al acestor tarife, definirea unor principii armonizate pentru accesul la rețea, dar nu și la instalațiile de înmagazinare, stabilirea de servicii pentru accesul terților și de principii armonizate pentru alocarea capacității și gestionarea congestiei, stabilirea de cerințe de transparență, norme de echilibrare și tarife de dezechilibru și facilitarea comercializării de capacitate.

Prezentul regulament, cu excepția articolului 19 alineatul (4), se aplică exclusiv instalațiilor de înmagazinare care intră sub incidența articolului 33 alineatul (3) sau alineatul (4) din Directiva 2009/73/CE.

Statele membre pot înființa o entitate sau un organism, în conformitate cu Directiva 2009/73/CE, în scopul îndeplinirii uneia sau mai multor funcții atribuite în mod obișnuit operatorului de transport și de sistem; această entitate sau organism face obiectul cerințelor prezentului regulament. Entitatea sau organismul respectiv fac obiectul unei certificări în conformitate cu articolul 3 din prezentul regulament și fac obiectul desemnării în conformitate cu articolul 10 din Directiva 2009/73/CE.

Articolul 2

Definiții

(1) În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

1. „transport” înseamnă transportul gazelor naturale printr-o rețea formată în special din conducte de înaltă presiune, alta decât o rețea de conducte în amonte și alta decât partea de conducte de înaltă presiune folosită în special pentru distribuția de gaze naturale la nivel local, pentru a fi livrate clienților, dar care nu include alimentarea;

⁽¹⁾ JO L 184, 17.7.1999, p. 23.

2. „contract de transport” înseamnă un contract încheiat de operatorul de transport și de sistem cu un utilizator al rețelei în vederea efectuării transportului;
 3. „capacitate” înseamnă fluxul maxim, exprimat în metri cubi normali pe unitate de timp sau în unitate de energie pe unitate de timp la care are dreptul utilizatorul rețelei în conformitate cu prevederile contractului de transport;
 4. „capacitate neutilizată” înseamnă capacitatea fermă pe care a achiziționat-o un utilizator al rețelei în baza unui contract de transport dar pe care utilizatorul nu a indicat-o până la termenul limită specificat în contract;
 5. „gestionarea congestiei” înseamnă gestionarea portofoliului de capacități al operatorului de transport și de sistem în vederea utilizării optime și maxime a capacității tehnice și pentru detectarea în timp util a viitoarelor puncte de congestie și a punctelor de saturație;
 6. „piață secundară” înseamnă piața capacității comercializate altfel decât pe piața principală;
 7. „nominalizare” înseamnă raportarea prealabilă de către utilizatorul rețelei către operatorul de transport și de sistem a debitului real pe care utilizatorul rețelei dorește să-l injecteze sau să-l retragă efectiv din sistem;
 8. „renominalizare” înseamnă raportarea ulterioară a nominalizării corectate;
 9. „integritatea sistemului” înseamnă starea unei rețele de transport, inclusiv instalațiile de transport necesare, în care presiunea și calitatea gazelor naturale rămân între limitele minime și maxime stabilite de operatorul de transport și de sistem, astfel încât transportul gazelor naturale să fie garantat din punct de vedere tehnic;
 10. „perioadă de echilibrare” înseamnă perioada în care fiecare utilizator al rețelei trebuie să compenseze retragerea unei cantități de gaze naturale, exprimate în unități de energie, prin injectarea aceleiași cantități de gaze naturale în rețeaua de transport în conformitate cu contractul de transport sau codul rețelei;
 11. „utilizator al rețelei” înseamnă orice client sau potențial client al unui operator de transport și de sistem și operatorii de transport și de sistem înșiși, în măsura în care acest lucru le este necesar pentru îndeplinirea funcțiilor în materie de transport;
 12. „serviciu întreruptibil” înseamnă orice serviciu oferit de operatorul de transport și de sistem în legătură cu capacitatea întreruptibilă;
 13. „capacitate întreruptibilă” înseamnă capacitate de transport al gazelor care poate fi întreruptă de operatorul de transport și de sistem în conformitate cu condițiile prevăzute în contractul de transport;
 14. „serviciu pe termen lung” înseamnă orice serviciu oferit de operatorul de transport și de sistem cu o durată de un an sau mai mult;
 15. „serviciu pe termen scurt” înseamnă orice serviciu oferit de operatorul de transport și de sistem cu o durată mai mică de un an;
 16. „capacitate fermă” înseamnă capacitatea de transport de gaze garantată contractual ca fiind neîntreruptibilă de către operatorul de transport și de sistem;
 17. „servicii ferme” înseamnă orice serviciu oferit de operatorul de transport și de sistem în legătură cu capacitatea fermă;
 18. „capacitate tehnică” înseamnă capacitatea fermă maximă pe care o poate oferi operatorul de transport și de sistem utilizatorilor rețelei, luând în considerare integritatea sistemului și cerințele de exploatare a rețelei de transport;
 19. „capacitate contractată” înseamnă capacitatea pe care operatorul de transport și de sistem a alocat-o unui utilizator al rețelei printr-un contract de transport;
 20. „capacitate disponibilă” înseamnă partea din capacitatea tehnică care nu este alocată și este încă disponibilă pentru sistem în momentul respectiv;
 21. „congestie contractuală” înseamnă situația în care nivelul cererii de capacitate fermă depășește capacitatea tehnică;
 22. „piață principală” înseamnă piața capacității comercializate direct de către operatorul de transport și de sistem;
 23. „congestie fizică” înseamnă situația în care nivelul cererii de livrări efective depășește capacitatea tehnică la un moment dat;
 24. „capacitate a instalației GNL” înseamnă capacitatea disponibilă la un terminal de GNL pentru lichefierea gazelor naturale sau pentru import, descărcare, servicii auxiliare, înmagazinare temporară și regazeificare a GNL;
 25. „spațiu” înseamnă volumul pe care utilizatorul unei instalații de înmagazinare are dreptul să îl utilizeze pentru înmagazinarea gazelor;
 26. „debitul de extracție” înseamnă debitul la care utilizatorul unei instalații de înmagazinare are dreptul să extragă gazele din instalație;
 27. „debitul de injecție” înseamnă debitul la care utilizatorul unei instalații de înmagazinare are dreptul să injecteze gazele din instalație;
 28. „capacitatea de înmagazinare” înseamnă orice combinație între spațiu, debit de injecție și debit de extracție.
- (2) Fără a aduce atingere definițiilor de la alineatul (1) din prezentul articol, definițiile de la articolul 2 din Directiva 2009/73/CE, care sunt relevante pentru aplicarea prezentului regulament, se aplică de asemenea, cu excepția definiției transportului de la punctul 3 din articolul menționat.
- Definițiile de la punctele 3-23 de la alineatul (1) al prezentului articol care fac referire la transport se aplică, prin analogie, cu referire la instalațiile de înmagazinare și la instalațiile GNL.

Articolul 3

Certificarea operatorilor de transport și de sistem

(1) Comisia examinează orice notificare privind decizia de certificare a unui operator de transport și de sistem, astfel cum se prevede la articolul 10 alineatul (6) din Directiva 2009/73/CE, imediat după primirea notificării. În termen de două luni de la data primirii unei astfel de notificări, Comisia transmite autorității de reglementare naționale competente un aviz în ceea ce privește compatibilitatea cu articolul 10 alineatul (2) sau cu articolul 11 și cu articolul 9 din Directiva 2009/73/CE.

În vederea elaborării avizului menționat la primul paragraf, Comisia poate solicita avizul agenției cu privire la decizia autorității de reglementare naționale referitoare la certificare. Într-o astfel de situație, termenul de două luni menționat la primul paragraf se prelungește cu două luni.

În lipsa unui aviz al Comisiei în termenul menționat la primul și al doilea paragraf, se consideră că aceasta nu a avut nici un fel de obiecții împotriva deciziei autorității de reglementare.

(2) La primirea unui aviz din partea Comisiei, autoritatea de reglementare națională adoptă, în termen de două luni, decizia finală cu privire la certificarea operatorului de transport și de sistem, ținând seama în cea mai mare măsură posibilă de avizul Comisiei. Decizia autorității de reglementare și avizul Comisiei se publică împreună.

(3) În orice moment pe parcursul procedurii, autoritățile de reglementare și/sau Comisia pot solicita operatorilor de transport și de sistem și/sau întreprinderilor care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare orice informații relevante pentru îndeplinirea sarcinilor acestora, în temeiul prezentului articol.

(4) Autoritățile de reglementare și Comisia păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

(5) Comisia poate adopta linii directe care să stabilească detaliile procedurii care trebuie urmată pentru punerea în aplicare a alineatelor (1) și (2) din prezentul articol. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament, prin completarea sa, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 28 alineatul (2).

(6) În cazul în care Comisia a primit o notificare privind certificarea unui operator de transport și de sistem în temeiul articolului 9 alineatul (10) din Directiva 2009/73/CE, Comisia ia o decizie privind certificarea. Autoritatea de reglementare se conformează deciziei Comisiei.

Articolul 4

Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de gaze naturale

Toți operatorii de transport și de sistem cooperează la nivel comunitar prin ENTSO de gaze, în scopul promovării finalizării și funcționării pieței interne a gazelor naturale și a comerțului transfrontalier, precum și în scopul asigurării unei gestionări optime, a unei exploatare coordonate și a unei evoluții tehnice sănătoase a rețelei de transport de gaze naturale.

Articolul 5

Înființarea ENTSO de gaze

(1) Până la 3 martie 2011, fiecare operator de transport și de sistem de gaze transmite Comisiei și agenției proiectul de statut, o listă a membrilor și proiectul de regulament de procedură, inclusiv normele de procedură cu privire la consultarea părților interesate, ale ENTSO de gaze care urmează să fie instituită.

(2) În termen de două luni de la data primirii documentelor de mai sus, după consultarea în mod oficial a organizațiilor care reprezintă părțile interesate, în special utilizatorii sistemului, inclusiv clienții, agenția furnizează Comisiei un aviz cu privire la proiectul de statut, la lista membrilor și la proiectul de regulament de procedură.

(3) Comisia furnizează un aviz cu privire la proiectul de statut, la lista membrilor și la proiectul de regulament de procedură, luând în considerare avizul agenției prevăzut la alineatul (2), în termen de trei luni de la data primirii avizului agenției.

(4) În termen de trei luni de la data primirii avizului Comisiei, operatorii de transport și de sistem înființază ENTSO de gaze și adoptă și publică statutul și regulamentul de procedură ale acesteia.

Articolul 6

Stabilirea codurilor de rețea

(1) După consultarea agenției, a ENTSO de gaze și a celorlalte părți interesate relevante, Comisia stabilește lista anuală a priorităților, care identifică domeniile prevăzute la articolul 8 alineatul (6) care urmează să fie incluse în elaborarea codurilor de rețea.

(2) Comisia solicită agenției să transmită într-un termen rezonabil, care să nu depășească șase luni, o orientare-cadru fără caracter obligatoriu („orientarea-cadru”), care să stabilească principii clare și obiective, în conformitate cu articolul 8 alineatul (7), pentru elaborarea codurilor de rețea referitoare la domeniile identificate în lista de priorități. Fiecare orientare-cadru contribuie la respectarea principiilor nediscriminării, concurenței efective și funcționării eficiente a pieței. În urma unei cereri motivate din partea agenției, Comisia poate prelungi acest termen.

(3) Agenția consultă în mod oficial ENTSO de gaze și alte părți interesate relevante cu privire la orientarea-cadru, într-un interval de cel puțin două luni, într-un mod deschis și transparent.

(4) În cazul în care Comisia consideră că orientarea-cadru nu contribuie la respectarea principiilor nediscriminării, concurenței efective și funcționării eficiente a pieței, Comisia poate solicita agenției să revizuiască orientarea-cadru într-un termen rezonabil și să le retransmită Comisiei.

(5) În cazul în care agenția nu transmite sau nu retransmite orientarea-cadru în termenul stabilit de Comisie în temeiul alineatelor (2) sau (4), Comisia elaborează orientarea-cadru în cauză.

(6) Comisia solicită ENTSO de gaze să transmită agenției un cod de rețea conform cu orientarea-cadru relevantă într-un termen rezonabil, care să nu depășească douăsprezece luni.

(7) În termen de trei luni de la data primirii unui cod de rețea, perioadă în care agenția poate avea o consultare formală cu părțile interesate relevante, agenția prezintă ENTSO de gaze un aviz motivat cu privire la codul de rețea.

(8) ENTSO de gaze poate modifica codul de rețea din perspectiva avizului agenției și îl poate retransmite agenției.

(9) În momentul în care agenția consideră că respectivul cod de rețea este conform cu orientarea-cadru relevantă, agenția transmite Comisiei codul de rețea și poate recomanda adoptarea acestuia într-un termen rezonabil. În cazul în care Comisia nu adoptă codul de rețea respectiv, aceasta prezintă motivele în acest sens.

(10) În cazul în care ENTSO de gaze nu a reușit să elaboreze un cod de rețea în termenul stabilit de Comisie în temeiul alineatului (6), Comisia poate solicita agenției să pregătească un proiect de cod de rețea pe baza orientării-cadru relevante. Agenția poate lansa alte consultări pe parcursul pregătirii unui proiect de cod de rețea, în temeiul prezentului alineat. Agenția transmite Comisiei un proiect de cod de rețea pregătit în temeiul prezentului alineat și poate recomanda adoptarea acestuia.

(11) Comisia poate adopta, din proprie inițiativă în cazul în care ENTSO de gaze nu a pregătit un cod de rețea sau agenția nu a pregătit un proiect de cod de rețea în conformitate cu alineatul (10) din prezentul articol, sau la recomandarea agenției, în temeiul alineatului (9) din prezentul articol, unul sau mai multe coduri de rețea în domeniile enumerate la articolul 8 alineatul (6).

În cazul în care Comisia propune adoptarea unui cod de rețea din proprie inițiativă, Comisia consultă agenția, ENTSO de gaze și toate părțile interesate relevante cu privire la proiectul de cod de rețea într-un interval de cel puțin două luni. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament prin completarea acestuia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 28 alineatul (2).

(12) Prezentul articol nu aduce atingere dreptului Comisiei de a adopta sau de a modifica liniile directoare, astfel cum se prevede la articolul 23.

Articolul 7

Modificarea codurilor de rețea

(1) Proiectele de modificare a oricărui cod de rețea adoptat în conformitate cu articolul 6 pot fi propuse agenției de către persoanele care pot fi interesate de respectivul cod de rețea, inclusiv de către ENTSO de gaze, operatorii de transport și de sistem, utilizatorii de rețea și consumatori. De asemenea, agenția poate propune modificări din proprie inițiativă.

(2) Agenția consultă toate părțile interesate în conformitate cu articolul 10 din Regulamentul (CE) nr. 713/2009. În urma acestui proces, agenția poate prezenta Comisiei propuneri motivate de modificare, explicând modul în care propunerile respective respectă obiectivele codurilor de rețea stabilite la articolul 6 alineatul (2) din prezentul regulament.

(3) Comisia poate adopta, ținând seama de propunerile agenției, modificări la oricare dintre codurile de rețea adoptate în temeiul articolului 6. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentului regulament, prin completarea sa, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 28 alineatul (2).

(4) Luarea în considerare a modificărilor propuse în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 28 alineatul (2) se limitează la analizarea aspectelor legate de modificarea propusă. Modificările propuse nu aduc atingere altor modificări pe care le poate propune Comisia.

Articolul 8

Atribuțiile ENTSO de gaze

(1) ENTSO de gaze elaborează coduri de rețea în domeniile menționate la alineatul (6) din prezentul articol, în urma solicitării care i-a fost adresată de către Comisie, în conformitate cu articolul 6 alineatul (6).

(2) ENTSO de gaze poate elabora coduri de rețea în domeniile menționate la alineatul (6), cu scopul de a atinge obiectivele prevăzute la articolul 4, în cazul în care respectivele coduri de rețea nu se aplică domeniilor menționate în solicitarea care i-a fost adresată de către Comisie. Coduri de rețea respective sunt transmise agenției în vederea emiterii unui aviz. Respectivul aviz este luat în considerare în mod corespunzător de către ENTSO de gaze.

(3) ENTSO de gaze adoptă:

(a) instrumentele comune pentru exploatarea rețelelor, pentru a asigura coordonarea exploatarei rețelei în condiții normale și de urgență, inclusiv o grilă comună de clasificare a incidentelor, și planurile de cercetare;

(b) un plan la nivel comunitar fără caracter obligatoriu de dezvoltare a rețelei pe zece ani (planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei), inclusiv o evaluare europeană cu privire la adecvarea capacităților, la fiecare doi ani;

(c) recomandări privind coordonarea cooperării tehnice între operatorii de transport și sistem din Comunitate și din țările terțe;

(d) un program anual de activitate;

(e) un raport anual;

(f) evaluări anuale de vară și de iarnă cu privire la adecvarea capacităților.

(4) Evaluarea europeană cu privire la adecvarea capacităților menționată la alineatul (3) litera (b) acoperă capacitatea generală a sistemului de gaze de a satisface cererea de gaze existentă și prognozată pentru următoarea perioadă de cinci ani, precum și pentru o perioadă cuprinsă între cinci și zece ani de la data la care a fost realizată respectiva evaluare. Evaluarea europeană cu privire la adecvarea capacităților se realizează pe baza evaluărilor naționale cu privire la adecvarea capacităților, pregătite de fiecare operator de transport și de sistem individual.

(5) Programul anual de activitate menționat la alineatul (3) litera (d) cuprinde o listă și o descriere a codurilor de rețea care urmează să fie pregătite, un plan cu privire la coordonarea exploatarea rețelei și la desfășurarea activităților de cercetare și dezvoltare care vor fi realizate în decursul anului în cauză, precum și un calendar previzional.

(6) Codurile de rețea menționate la alineatele (1) și (2) acoperă următoarele domenii, ținând seama, dacă este cazul, de caracteristicile specifice ale regiunilor:

- (a) normele privind siguranța și fiabilitatea rețelei;
- (b) normele privind racordarea la rețea;
- (c) normele privind accesul terților;
- (d) normele privind schimbul de date și decontarea;
- (e) normele privind interoperabilitatea;
- (f) procedurile operaționale pentru situații de urgență;
- (g) normele privind alocarea capacității și gestionarea congestiei;
- (h) normele privind schimburile comerciale asociate prestării tehnice și operaționale de servicii de acces la rețea și de echilibrare a sistemului;
- (i) normele privind transparența;
- (j) normele de echilibrare, inclusiv normele cu privire la procedurile de nominalizare, normele cu privire la tarifele de dezechilibru și normele cu privire la echilibrarea operațională între sistemele de operatori de transport și de sistem aferente rețelei;
- (k) normele cu privire la structurile armonizate ale tarifelor de transport; și
- (l) normele privind eficiența energetică a rețelelor de gaze naturale.

(7) Codurile de rețea sunt elaborate pentru aspecte de rețea cu caracter transfrontalier și aspecte legate de integrarea pieței și nu aduc atingere dreptului statelor membre de a stabili coduri naționale de rețea care nu afectează comerțul transfrontalier.

(8) ENTSO de gaze monitorizează și analizează punerea în aplicare a codurilor de rețea și a liniilor directe adoptate de Comisie în conformitate cu articolul 6 alineatul (11) și impactul acestora asupra armonizării normelor aplicabile care vizează facilitarea integrării piețelor. ENTSO de gaze raportează agenției concluziile sale și include rezultatele analizei în raportul anual menționat la alineatul (3) litera (e) din prezentul articol.

(9) ENTSO de gaze pune la dispoziție toate informațiile solicitate de către agenție în vederea îndeplinirii sarcinilor care îi revin în temeiul articolului 9 alineatul (1).

(10) ENTSO de gaze adoptă și publică, la fiecare doi ani, un plan la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei menționat la alineatul (3) litera (b). Planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei cuprinde modelarea rețelei integrate, scenariul de dezvoltare, o evaluare europeană privind adecvarea cererii și a ofertei, precum și evaluarea flexibilității sistemului.

În special, planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei:

- (a) se bazează pe planuri naționale de investiții, luând în considerare planuri regionale de investiții, astfel cum sunt menționate la articolul 12 alineatul (1) și, dacă este cazul, aspectele la nivel comunitar legate de planificarea rețelei, inclusiv liniile directe pentru rețelele energetice transeuropene în conformitate cu Decizia nr. 1364/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁾;
- (b) în ceea ce privește interconectările transfrontaliere, se bazează, de asemenea, pe nevoile rezonabile ale diferiților utilizatori de rețea și integrează angajamentele pe termen lung ale investitorilor menționați la articolele 14 și 22 din Directiva 2009/73/CE;
- (c) identifică deficiențele investiționale, în special în ceea ce privește capacitățile transfrontaliere.

În ceea ce privește al doilea paragraf litera (c), planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei poate fi însoțit de o revizuire a obstacolelor în calea creșterii capacității transfrontaliere a rețelei, provocate de diferențele existente la nivelul procedurilor sau al practicilor de aprobare.

(11) Agenția revizuieste planurile naționale de dezvoltare a rețelei pe zece ani, în vederea evaluării concordanței acestora cu planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei. În cazul în care agenția identifică neconcordanțe între un plan național de dezvoltare a rețelei pe zece ani și planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei, recomandă, după caz, modificarea planului național de dezvoltare a rețelei pe zece ani sau a planului la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei. În cazul în care un astfel de plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani este elaborat în conformitate cu articolul 22 din Directiva 2009/73/CE, agenția recomandă autorității naționale de reglementare competente să modifice planul național de dezvoltare a rețelei pe zece ani în conformitate cu articolul 22 alineatul (7) din directiva respectivă și informează Comisia cu privire la aceasta.

(12) La cererea Comisiei, ENTSO de gaze prezintă Comisiei punctul său de vedere cu privire la adoptarea liniilor directe menționate la articolul 23.

Articolul 9

Monitorizarea efectuată de către agenție

(1) Agenția monitorizează executarea sarcinilor ENTSO de gaze menționate la articolul 8 alineatele (1), (2) și (3) și raportează Comisiei.

⁽¹⁾ JO L 262, 22.9.2006, p. 1.

Agencia monitorizează punerea în aplicare de către ENTSO de gaze a codurilor de rețea elaborate în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) și a codurilor de rețea care au fost elaborate în conformitate cu articolul 6 alineatele (1)-(10) dar care nu au fost adoptate de către Comisie în temeiul articolului 6 alineatul (11). În cazul în care ENTSO de gaze nu a pus în aplicare astfel de coduri de rețea, agenția solicită ENTSO de gaze să prezinte o explicație motivată corespunzător cu privire la motivele nepunerii lor în aplicare. Agenția informează Comisia referitor la această explicație și își prezintă avizul.

Agencia monitorizează și analizează punerea în aplicare a codurilor și a liniilor directe adoptate de Comisie în conformitate cu articolul 6 alineatul (11) și impactul acestora asupra armonizării normelor aplicabile care vizează facilitarea integrării piețelor, precum și asupra nediscriminării, concurenței efective și funcționării eficiente a pieței și raportează Comisiei.

(2) ENTSO de gaze transmite agenției, în vederea emiterii unui aviz, proiectul de plan la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei, proiectul de program anual de activitate, incluzând informații cu privire la procesul de consultare și celelalte documente menționate la articolul 8 alineatul (3).

În termen de două luni de la data primirii documentelor de mai sus, agenția furnizează ENTSO de gaze și Comisiei un aviz motivat corespunzător și recomandări, în cazul în care consideră că proiectul de program anual de activitate sau proiectul de plan la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei prezentat de ENTSO de gaze nu contribuie la respectarea principiilor nediscriminării, concurenței efective, funcționării eficiente a pieței sau la realizarea unui nivel suficient de interconectare transfrontalieră deschisă accesului terților.

Articolul 10

Consultări

(1) La elaborarea codurilor de rețea, a proiectului de plan la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei și a programului anual de activitate menționate la articolul 8 alineatele (1), (2) și (3), ENTSO de gaze organizează un proces de consultare extinsă, într-un stadiu incipient, în mod deschis și transparent, implicând toți participanții la piață relevanți și în special organizațiile reprezentând toate părțile interesate, în conformitate cu regulamentul de procedură menționat la articolul 5 alineatul (1). Consultarea include, de asemenea, autorități de reglementare naționale și alte autorități naționale, întreprinderi de furnizare și producție, utilizatori ai rețelelor (inclusiv clienți), operatori de distribuție, precum și asociații relevante din domeniul industriei, organisme tehnice și platforme ale părților interesate. Consultarea are ca scop identificarea punctelor de vedere și a propunerilor tuturor părților relevante implicate în procesul decizional.

(2) Toate documentele și procesele-verbale ale întrunirilor care au legătură cu consultările menționate la alineatul (1) se fac publice.

(3) Înainte de adoptarea programului anual de activitate și a codurilor de rețea menționate la articolul 8 alineatele (1), (2) și (3), ENTSO de gaze precizează în ce mod au fost luate în considerare observațiile primite în cadrul consultării. În cazul în care observațiile nu au fost luate în considerare, aceasta furnizează un aviz motivat.

Articolul 11

Costuri

Costurile legate de activitățile ENTSO de gaze menționate la articolele 4-12 sunt suportate de operatorii de transport și de sistem și se iau în considerare la calcularea tarifelor. Autoritățile de reglementare aprobă costurile respective numai dacă acestea sunt rezonabile și proporționale.

Articolul 12

Cooperarea regională a operatorilor de transport și de sistem

(1) Operatorii de transport și de sistem instituie o cooperare regională în cadrul ENTSO de gaze, pentru a contribui la îndeplinirea sarcinilor menționate la articolul 8 alineatele (1), (2) și (3). Aceștia publică, în special, un plan regional de investiții la fiecare doi ani și pot lua decizii privind investițiile pe baza respectivului plan regional de investiții.

(2) Operatorii de transport și de sistem promovează acorduri operaționale, în vederea asigurării unei gestionări optime a rețelei, precum și dezvoltarea schimburilor de energie, alocarea coordonată de capacitate transfrontalieră prin soluții nediscriminatorii bazate pe mecanismele pieței, acordând o atenție deosebită meritelor specifice ale licitațiilor implicite pentru alocații pe termen scurt, precum și integrarea mecanismelor de echilibrare și a celor privind rezerva de putere.

(3) În scopul atingerii obiectivelor stabilite la alineatele (1) și (2), zona geografică acoperită de fiecare structură de cooperare regională poate fi definită de către Comisie, ținând seama de structurile de cooperare regională existente. Fiecare stat are dreptul de a promova cooperarea în mai multe zone geografice. Măsura menționată în prima teză, destinată să modifice elementele neesențiale ale prezentului regulament prin completarea acestuia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 28 alineatul (2).

În acest scop, Comisia consultă agenția și ENTSO de gaze.

Articolul 13

Tarifele privind accesul la rețele

(1) Tarifele sau metodologiile folosite la calcularea lor, aplicate de operatorii de transport și de sistem și aprobate de autoritățile de reglementare în conformitate cu articolul 41 alineatul (6) din Directiva 2009/73/CE, precum și tarifele publicate în conformitate cu articolul 32 alineatul (1) din directiva respectivă trebuie să fie transparente, să ia în considerare nevoia de integritate a sistemului și de îmbunătățire a acestuia și să reflecte costurile reale suportate, în măsura în care acestea corespund costurilor unui operator de rețea eficient și comparabil din punct de vedere structural și care sunt transparente, incluzând și o rentabilitate corespunzătoare a investiției și, după caz, luând în considerare analizele comparative ale tarifelor realizate de autoritățile de reglementare. Tarifele sau metodologiile folosite la calcularea lor se aplică în mod nediscriminatoriu.

Statele membre pot hotărî că tarifele se pot stabili și prin acorduri bazate pe piață, precum licitațiile, cu condiția ca aceste acorduri și veniturile rezultate din ele să fie aprobate de autoritatea de reglementare.

Tarifele sau metodele folosite la calcularea lor facilitează comerțul eficient cu gaze și concurența, în același timp evitând subvențiile încrucișate dintre utilizatorii rețelei, oferind stimulente pentru investiții și menținând sau creând interoperativitate pentru rețelele de transport.

Tarifele pentru utilizatorii de rețele sunt nediscriminatorii și se stabilesc separat pentru fiecare punct de intrare sau punct de ieșire în/din sistemul de transport. Mecanismele de alocare a costurilor și metodologia de stabilire a ratelor în ce privește punctele de intrare și de ieșire se aprobă de către autoritățile de reglementare naționale. Până la 3 septembrie 2011 statele membre asigură că, la încheierea unei perioade de tranziție, tarifele de acces la rețea nu se calculează pe baza fluxurilor contractuale.

(2) Tarifele de acces la rețea nu restricționează în nici un fel lichiditatea pieței și nici nu denaturează comerțul transfrontalier între diferitele rețele de transport. Sub rezerva articolului 41 alineatul (6) din Directiva 2009/73/CE, în cazul în care diferențele dintre structurile tarifelor sau dintre mecanismele de echilibrare ar stânjeni comerțul dintre rețelele de transport, operatorii de transport și de sistem urmăresc în mod activ, în strânsă colaborare cu autoritatea națională competentă, să asigure convergența structurilor tarifare și a principiilor de tarifare, inclusiv în ceea ce privește echilibrarea.

Articolul 14

Servicii de acces al terților cu privire la operatorii de transport și de sistem

- (1) Operatorii de sisteme de înmagazinare au obligația:
- (a) să garanteze că oferă servicii în condiții nediscriminatorii tuturor utilizatorilor rețelei;
 - (b) să ofere servicii de acces al terților, atât pe baze ferme, cât și întreruptibile. Prețul capacității întreruptibile trebuie să reflecte probabilitatea întreruperii;
 - (c) să ofere utilizatorilor rețelei atât servicii pe termen lung, cât și pe termen scurt.

În ceea ce privește primul paragraf litera (a), în cazul în care un operator de transport și de sistem oferă același serviciu unor clienți diferiți, acesta procedează astfel pe baza unor condiții și clauze contractuale echivalente, folosind fie contracte de transport armonizate, fie un cod de rețea comun, aprobate de autoritatea competentă în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 41 din Directiva 2009/73/CE.

(2) Contractele de transport semnate cu date non-standard de intrare în vigoare sau cu o durată mai mică decât un contract anual de transport standard nu trebuie să determine tarife arbitrar mai mari sau mai mici care să nu reflecte valoarea de piață a serviciului, în conformitate cu principiile enunțate la articolul 13 alineatul (1).

(3) După caz, se pot acorda servicii pentru accesul terților, sub rezerva ca utilizatorii rețelei să ofere garanții de solvabilitate corespunzătoare cu privire la terții respectivi. Aceste garanții nu trebuie să constituie bariere ilegale la intrarea pe piață și trebuie să fie nediscriminatorii, transparente și proporționale.

Articolul 15

Servicii de acces al terților cu privire la instalațiile de înmagazinare și la instalațiile GNL

- (1) Operatorii de înmagazinare și de sistem GNL au obligația:
- (a) să ofere tuturor utilizatorilor rețelei servicii în condiții nediscriminatorii, care răspund cererii de pe piață; în special, în cazul în care un operator al unei instalații GNL sau un operator de înmagazinare oferă același serviciu mai multor clienți diferiți, acesta oferă respectivul serviciu în condiții contractuale echivalente;
 - (b) să ofere servicii compatibile cu modalitățile de utilizare a sistemelor interconectate de transport de gaze și să faciliteze accesul, prin cooperarea cu operatorul de transport și de sistem; și
 - (c) să publice informațiile pertinente, în special datele cu privire la utilizarea și disponibilitatea serviciilor, într-un interval compatibil cu necesitățile comerciale rezonabile ale utilizatorilor instalațiilor de înmagazinare și ai instalațiilor GNL, această publicare făcând obiectul unei monitorizări de către autoritatea națională de reglementare.
- (2) Fiecare operator de înmagazinare are obligația:
- (a) să ofere servicii de acces al terților, atât pe baze ferme, cât și întreruptibile, cu condiția ca prețul capacității întreruptibile să reflecte probabilitatea întreruperii;
 - (b) să ofere utilizatorilor instalației de înmagazinare atât servicii pe termen lung, cât și pe termen scurt; și
 - (c) să ofere utilizatorilor instalațiilor de înmagazinare atât servicii combinate, cât și servicii necombinate cu privire la spațiul de înmagazinare, debitul de injecție și debitul de extracție.
- (3) Semnarea de contracte referitoare la instalațiile de înmagazinare și GNL nu poate conduce la creșteri arbitrare de tarife atunci când astfel de contracte au fost semnate:
- (a) în afara unui an gazier cu o dată de intrare în vigoare non-standard; sau
 - (b) pe o perioadă mai scurtă decât în cazul unui contract standard referitor la instalații de înmagazinare și GNL încheiat pe bază anuală.
- (4) După caz, se pot acorda servicii pentru accesul terților, sub rezerva ca utilizatorii rețelei să ofere garanții de solvabilitate corespunzătoare cu privire la terții respectivi. Aceste garanții nu trebuie să constituie bariere ilegale la intrarea pe piață și trebuie să fie nediscriminatorii, transparente și proporționale.

(5) Limitele contractuale cu privire la dimensiunea minimă solicitată a capacității instalației GNL și a capacității de înmagazinare se justifică pe baza constrângerilor de natură tehnică și permit micilor utilizatori accesul la serviciile de înmagazinare.

Articolul 16

Principii ale mecanismelor de alocare a capacității și proceduri de gestionare a congestiei cu privire la operatorii de transport și de sistem

(1) Se pune la dispoziția participanților pieței capacitatea maximă în toate punctele relevante prevăzute la articolul 18 alineatul (3), luând în considerare integritatea sistemului și exploatarea eficientă a rețelei.

(2) Operatorii de transport și de sistem pun în aplicare și publică mecanisme de alocare a capacității nediscriminatorii și transparente, care:

(a) dau semnale economice corespunzătoare pentru utilizarea eficientă și la nivel maxim a capacității, facilitează investițiile în noi infrastructuri și facilitează schimburile transfrontaliere de gaze naturale;

(b) sunt compatibile cu mecanismul de piață, inclusiv cu piețele la vedere (spot) și centrele de comercializare, fiind în același timp flexibile și capabile să se adapteze în funcție de evoluția condițiilor pieței;

(c) sunt compatibile cu sistemele de acces la rețea ale statelor membre.

(3) Operatorii de transport și de sistem implementează și publică proceduri nediscriminatorii și transparente de gestionare a congestiei, care facilitează schimburile transfrontaliere de gaz natural, desfășurate în mod nediscriminatoriu, și au la bază următoarele principii:

(a) în cazul unei congestii contractuale, operatorul de transport și de sistem oferă capacitatea neutilizată pe piața principală cel puțin pe baza unui aranjament pe termen scurt (o zi) și întreruptibil;

(b) utilizatorii rețelei care doresc să-și revândă sau să-și subînchirieze capacitatea contractată neutilizată pe piața secundară au dreptul să facă acest lucru.

În ceea ce privește primul paragraf litera (b), un stat membru poate solicita ca operatorul de transport și de sistem să fie înștiințat sau informat în mod corespunzător de către utilizatorii rețelei.

(4) În cazul unei congestii fizice, operatorul de transport și de sistem sau, după caz, autoritățile de reglementare aplică mecanisme nediscriminatorii și transparente de alocare a capacității.

(5) Operatorii de transport și de sistem evaluează în mod regulat cererea de noi investiții de pe piață. La planificarea de noi investiții, operatorii de transport și de sistem evaluează cererea de pe piață și au în vedere siguranța alimentării.

Articolul 17

Principii privind mecanismele de alocare a capacității și pentru procedurile de gestionare a congestiei cu privire la instalațiile de înmagazinare și la instalațiile GNL

(1) Participanților la piață li se pune la dispoziție capacitatea maximă a instalațiilor de înmagazinare și GNL, ținându-se seama de integritatea și exploatarea sistemului.

(2) Operatorii de înmagazinare și de sistem GNL pun în aplicare și publică mecanisme de alocare a capacității nediscriminatorii și transparente, care:

(a) oferă semnale economice adecvate pentru utilizarea maximă și eficientă a capacității și facilitează investițiile în infrastructuri noi;

(b) sunt compatibile cu mecanismul de piață, inclusiv cu piețele la vedere (spot) și centrele de comercializare, fiind în același timp flexibile și capabile să se adapteze în funcție de evoluția condițiilor pieței;

(c) sunt compatibile cu sistemele de acces la rețelele conectate.

(3) Contractele referitoare la instalațiile de înmagazinare și GNL includ măsuri care să împiedice blocarea capacității neutilizate, ținându-se seama de următoarele principii, care se aplică în cazuri de congestie contractuală:

(a) operatorul de sistem trebuie să ofere fără întârziere pe piața primară instalația GNL și capacitatea de înmagazinare neutilizate; în cazul instalațiilor de înmagazinare, acest lucru trebuie să se petreacă cel puțin pe baza unui aranjament pe termen scurt (o zi) și întreruptibil;

(b) utilizatorii instalației GNL și de înmagazinare care doresc să revândă capacitatea contractată pe piața secundară trebuie să aibă dreptul să facă acest lucru.

Articolul 18

Cerințe privind transparența cu privire la operatorii de transport și de sistem

(1) Operatorii de transport și de sistem publică informații detaliate privind serviciile pe care le oferă și condițiile relevante aplicate, împreună cu informațiile tehnice necesare pentru ca utilizatorii rețelei să dobândească accesul efectiv la rețea.

(2) Pentru a asigura tarife transparente, obiective și nediscriminatorii și pentru a facilita utilizarea eficientă a rețelei de gaze, operatorii de transport și de sistem sau autoritățile naționale competente publică informații rezonabil și suficient de detaliate despre formarea, metodologia și structura tarifelor.

(3) Pentru serviciile oferite, fiecare operator de transport și de sistem publică periodic, în mod continuu și într-o formă standardizată și accesibilă, informații cu privire la capacitățile tehnice, contractate și disponibile, cu cifrele aferente tuturor punctelor relevante, inclusiv punctele de intrare și ieșire.

(4) Punctele relevante ale unei rețele de transport despre care trebuie publicate informații se aprobă de către autoritățile competente după consultarea utilizatorilor rețelei.

(5) Operatorii de transport și de sistem divulgă întotdeauna informațiile necesare în temeiul prezentului regulament într-un mod logic, clar, cuantificabil, ușor accesibil și nediscriminatoriu.

(6) Operatorii de transport și de sistem publică informațiile ex ante și ex post privind cererea și oferta, pe baza nominalizărilor, a previziunilor și a fluxurilor realizate de intrare și de ieșire din sistem. Autoritatea de reglementare națională garantează faptul că toate aceste informații sunt făcute publice. Nivelul de detaliu al informațiilor care se publică reflectă informațiile disponibile operatorilor de transport și de sistem.

Operatorii de transport și de sistem publică măsurile luate, precum și costurile suportate și veniturile generate în legătură cu echilibrarea sistemului.

Participanții la piață implicați furnizează operatorilor de transport și de sistem datele prevăzute la prezentul articol.

Articolul 19

Cerințe privind transparența cu privire la instalațiile de înmagazinare și la instalațiile GNL

(1) Operatorii de înmagazinare și de sistem GNL publică informații detaliate privind serviciile pe care le oferă și condițiile relevante aplicate, împreună cu informațiile tehnice necesare pentru ca utilizatorii instalațiilor GNL și de înmagazinare să dobândească accesul efectiv la acestea.

(2) În legătură cu serviciile furnizate, operatorii de înmagazinare și de sistem GNL publică informații cu privire la capacitățile de înmagazinare și ale instalațiilor GNL contractate și disponibile, pe bază numerică, în mod regulat și continuu și într-o formă standardizată și accesibilă.

(3) Operatorii de înmagazinare și de sistem GNL transmit întotdeauna informațiile necesare în temeiul prezentului regulament într-un mod logic, clar, cuantificabil, ușor accesibil și nediscriminatoriu.

(4) Operatorii de înmagazinare și de sistem GNL publică volumul de gaze existent în fiecare instalație de înmagazinare sau GNL sau grup de instalații de înmagazinare în cazul în care aceasta corespunde modului în care este acordat accesul utilizatorilor la sistem, fluxurile de intrare și de ieșire, precum și capacitățile disponibile de înmagazinare și capacitățile instalațiilor GNL, inclusiv cu privire la instalațiile scutite de la obligația de a acorda acces terților. Aceste informații se comunică, de asemenea, operatorului de transport și de sistem care le publică la nivel consolidat, pentru fiecare sistem sau subsistem, definit cu ajutorul punctelor relevante. Aceste informații se actualizează cel puțin o dată pe zi.

În cazurile în care utilizatorul unui sistem de înmagazinare este unicul utilizator al unei instalații de înmagazinare, utilizatorul sistemului de înmagazinare poate adresa autorității de reglementare naționale o cerere motivată de prelucrare în regim de confidențialitate a datelor menționate la primul paragraf. În cazul în care ajunge la concluzia că cererea respectivă este justificată, ținând seama, în special, de necesitatea asigurării unui echilibru între interesul protecției legitime a secretelor profesionale, a căror dezvăluire ar afecta în mod negativ strategia comercială globală a utilizatorului instalațiilor de înmagazinare, și obiectivul de a crea o piață internă a gazelor competitivă, autoritatea națională de reglementare poate permite operatorului de înmagazinare să nu facă publice datele menționate la primul paragraf, pentru o perioadă de cel mult un an.

Al doilea paragraf se aplică fără a aduce atingere obligațiilor de comunicare către operatorul de transport și de sistem și de publicare de către acesta menționate la primul paragraf, cu excepția cazului când datele cumulate sunt identice cu datele sistemului individual de înmagazinare cu privire la care autoritatea de reglementare națională a aprobat nepublicarea.

(5) În vederea garantării unor tarife transparente, obiective și nediscriminatorii și în scopul facilitării utilizării eficiente a infrastructurilor, operatorii de înmagazinare și de sistem GNL sau autoritățile de reglementare corespunzătoare fac publice informații suficiente de detaliate cu privire la derivarea tarifelor, la metodologiile de calcul și la structura tarifelor pentru infrastructura care face obiectul accesului reglementat al terților.

Articolul 20

Evidența datelor pentru operatorii de sisteme

Operatorii de transport și de sistem, operatorii de înmagazinare și operatorii de sistem GNL păstrează la dispoziția autorităților naționale, inclusiv a autorităților de reglementare naționale, a autorității naționale în domeniul concurenței și a Comisiei, pentru o perioadă de cinci ani, toate informațiile menționate la articolele 18 și 19, precum și în partea 3 din anexa I.

Articolul 21

Norme de echilibrare și tarife de dezechilibru

(1) Normele de echilibrare sunt concepute într-un mod echitabil, nediscriminatoriu și transparent și se bazează pe criterii obiective. Normele de echilibrare reflectă nevoile reale ale sistemului, luând în considerare resursele de care dispune operatorul de transport și de sistem. Normele de echilibrare au la bază principiile de piață.

(2) Pentru a permite utilizatorilor rețelei să ia măsuri corective oportune, operatorii de transport și de sistem furnizează prin mijloace electronice informații suficiente, oportune și fiabile în legătură cu situația utilizatorilor rețelei din punct de vedere al echilibrării.

Informațiile furnizate reflectă nivelul informațiilor disponibile operatorului de transport și de sistem și perioada de decontare pentru care se calculează tarife de dezechilibru.

Nu se percep tarife pentru furnizarea informațiilor în temeiul prezentului alineat.

(3) Tarifele de dezechilibru reflectă, în măsura în care este posibil, costurile, oferind în același timp suficiente stimulente pentru ca utilizatorii rețelei să-și echilibreze injectările și retragerile de gaze. Tarifele de dezechilibru evită subvenționarea încrucișată între utilizatorii rețelei și nu împiedică intrarea de noi participanți pe piață.

Autoritățile competente sau, după caz, operatorul de transport și de sistem publică orice metodologie de calculare a tarifelor de dezechilibru, precum și tarifele finale.

(4) Statele membre se asigură că operatorii de transport și de sistem depun eforturi pentru a armoniza regimurile de echilibru și pentru a raționaliza structurile și nivelurile tarifelor de dezechilibru pentru a facilita comercializarea gazelor.

Articolul 22

Comercializarea drepturilor la capacitate

Fiecare operator de transport și de sistem, de înmagazinare și de sistem GNL ia măsuri rezonabile pentru a permite comercializarea liberă a drepturilor la capacitate și pentru a facilita această comercializare în mod transparent și nediscriminatoriu. Fiecare astfel de operator elaborează contracte de transport, contracte cu privire la instalațiile GNL și contracte de înmagazinare și proceduri armonizate pe piața principală pentru a facilita schimburile de capacitate pe piața secundară și recunoaște transferul drepturilor primare la capacitate atunci când este notificat de către utilizatorii sistemului.

Contractele de transport, cele cu privire la instalațiile GNL și contractele de înmagazinare și procedurile armonizate se notifică autorităților de reglementare.

Articolul 23

Linii directe

(1) După caz, liniile directe care asigură gradul minim de armonizare necesar pentru a atinge obiectivul prezentului regulament specifică:

- (a) detalii cu privire la serviciile pentru accesul terților, inclusiv natura, durata și alte caracteristici ale acestor servicii, în conformitate cu articolele 14 și 15;
- (b) principiile care stau la baza mecanismelor de alocare a capacității și despre aplicarea procedurilor de gestionare a congestiei în cazul congestiei contractuale, în conformitate cu articolele 16 și 17;
- (c) detalii cu privire la furnizarea de informații, definirea informațiilor tehnice necesare utilizatorilor rețelei pentru a obține accesul efectiv la sistem și definirea tuturor punctelor relevante pentru cerințele de transparență, inclusiv informațiile care urmează să se publice la toate punctele relevante și frecvența publicării acestor informații, în conformitate cu articolele 18 și 19;
- (d) detalii cu privire la metodologia de tarifare pentru comerțul transfrontalier cu gaze naturale în conformitate cu articolul 13;

(e) detalii despre domeniile enumerate la articolul 8 alineatul (6).

În acest scop, Comisia se consultă cu agenția și cu ENTSO de gaze.

(2) Liniile directe cu privire la aspectele enumerate la alineatul (1) literele (a), (b) și (c) sunt stabilite în anexa I cu privire la operatorii de transport și de sistem.

Comisia poate adopta linii directe cu privire la aspectele enumerate la alineatul (1) din prezentul articol și poate modifica liniile directe menționate la literele (a), (b) și (c) din alineatul respectiv. Măsurile respective, destinate să modifice elemente esențiale ale prezentului regulament, printre altele prin completarea acestuia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 28 alineatul (2).

(3) Aplicarea și modificarea liniilor directe adoptate în temeiul prezentului regulament reflectă diferențele dintre rețelele naționale de gaze și, prin urmare, nu necesită condiții detaliate pentru accesul terților care să fie uniforme la nivelul Comunității. Acestea pot, cu toate acestea, să stabilească cerințe minime care trebuie respectate pentru a îndeplini condițiile de acces la rețea nediscriminatorii și transparente necesare pentru o piață internă a gazelor naturale, cerințe care se pot aplica ulterior prin prisma diferențelor dintre rețelele naționale de gaze.

Articolul 24

Autorități de reglementare

Atunci când își exercită responsabilitățile care le revin în temeiul prezentului regulament, autoritățile de reglementare asigură respectarea prezentului regulament și a liniilor directe adoptate în temeiul articolului 23.

După caz, acestea colaborează între ele, cu Comisia și cu agenția în conformitate cu capitolul VIII din Directiva 2009/73/CE.

Articolul 25

Furnizarea de informații

Statele membre și autoritățile de reglementare furnizează Comisiei, la cerere, toate informațiile necesare în sensul articolului 23.

Comisia stabilește un termen rezonabil în care urmează să se furnizeze informațiile, luând în considerare complexitatea informațiilor cerute și urgența lor.

Articolul 26

Dreptul statelor membre de a prevedea măsuri mai detaliate

Prezentul regulament nu aduce atingere drepturilor statelor membre de a menține sau de a introduce măsuri care conțin dispoziții mai detaliate decât cele prevăzute de prezentul regulament și de liniile directe menționate la articolul 23.

Articolul 27

Sancțiuni

(1) Statele membre stabilesc norme privind sancțiunile aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor prezentului regulament și iau toate măsurile necesare pentru a garanta punerea în aplicare a dispozițiilor respective. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie eficace, proporționale și cu efect de descurajare. Statele membre notifică Comisiei normele privind sancțiunile care corespund dispozițiilor stabilite în Regulamentul (CE) nr. 1775/2005 până la 1 iulie 2006 și informează de îndată Comisia cu privire la orice modificare ulterioară a acestora. Statele membre notifică Comisiei acele norme care nu corespund dispozițiilor stabilite în Regulamentul (CE) nr. 1775/2005 al Comisiei până la 3 septembrie 2009 și informează de îndată Comisia cu privire la orice modificare ulterioară a acestora.

(2) Sancțiunile prevăzute în temeiul alineatului (1) nu au caracter penal.

Articolul 28

Procedura comitetului

(1) Comisia este asistată de comitetul înființat în temeiul articolului 51 din Directiva 2009/73/CE.

(2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5a alineatele (1)-(4), precum și articolul 7 din Decizia 1999/468/CE, cu respectarea dispozițiilor articolului 8 din respectiva decizie.

Articolul 29

Raportul Comisiei

Comisia monitorizează punerea în aplicare a prezentului regulament. În raportul pe care îl întocmește în temeiul articolului 52 alineatul (6) din Directiva 2009/73/CE, Comisia prezintă, de asemenea, experiența dobândită în aplicarea prezentului regulament. Raportul indică, în special, în ce măsură prezentul regulament a reușit să asigure rețelelor pentru transportul gazelor condiții de acces la rețea nediscriminatorii și care să reflecte costurile, pentru a contribui la libertatea de alegere a clienților într-o piață internă funcțională a gazelor naturale și la garantarea siguranței alimentării pe termen lung. Dacă este necesar, raportul este însoțit de propuneri și/sau recomandări corespunzătoare.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 13 iulie 2009.

Pentru Parlamentul European
Președintele
H.-G. PÖTTERING

Articolul 30

Derogări și scutiri

Prezentul regulament nu se aplică:

- (a) sistemelor pentru transportul gazelor naturale situate în statele membre pe durata derogărilor acordate în temeiul articolului 49 din Directiva 2009/73/CE.
- (b) noilor infrastructuri majore, respectiv interconectărilor, instalațiilor GNL și de înmagazinare și creșterilor semnificative ale capacității infrastructurilor existente, precum și modificărilor acestor infrastructuri care permit dezvoltarea de noi surse de alimentare cu gaze menționate la articolul 36 alineatele (1) și (2) din Directiva 2009/73/CE, care sunt scutite de respectarea dispozițiilor articolelor 9, 14, 32, 33, 34 sau ale articolului 41 alineatele (6), (8) și (10) din respectiva directivă, atât timp cât sunt scutite de la aplicarea dispozițiilor menționate la prezentul paragraf, cu excepția articolului 19 alineatul (4) din prezentul regulament; sau
- (c) sistemelor pentru transportul gazelor naturale cărora li s-au acordat derogări în temeiul articolului 48 din Directiva 2009/73/CE.

În ceea ce privește primul paragraf litera (a), statele membre cărora li s-au acordat derogări în temeiul articolului 49 din Directiva 2009/73/CE pot solicita Comisiei o derogare temporară de la aplicarea prezentului regulament, pe o perioadă de până la doi ani de la data la care expiră derogările menționate la respectivul punct.

Articolul 31

Abrogare

Regulamentul (CE) nr. 1775/2005 se abrogă începând cu 3 martie 2011. Trimiterile la regulamentul abrogat se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa II.

Articolul 32

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică începând cu 3 septembrie 2009.

Pentru Consiliu
Președintele
E. ERLANDSSON

ANEXA I

LINII DIRECTOARE PRIVIND

1. Servicii pentru accesul terților cu privire la operatorii de transport și de sistem

1. Operatorii de transport și de sistem oferă servicii ferme și întreruptibile a căror durată este de cel puțin o zi.
2. Contractele de transport armonizate și codurile de rețea comune sunt concepute într-un mod care facilitează comercializarea și reutilizarea capacității contractate de utilizatorii rețelei fără a împiedica cedarea capacității.
3. Operatorii de transport și de sistem elaborează coduri de rețea și contracte armonizate după consultarea corespunzătoare a utilizatorilor rețelei.
4. Operatorii de transport și de sistem pun în aplicare proceduri standardizate de nominalizare și renominalizare. Aceștia dezvoltă sisteme de informatică și mijloace de comunicare electronice pentru a furniza date corespunzătoare utilizatorilor rețelei și pentru a simplifica tranzacțiile, precum nominalizările, contractarea de capacitate și transferul drepturilor la capacitate între utilizatorii rețelei.
5. Operatorii de transport și de sistem își armonizează, în conformitate cu cele mai bune practici industriale, procedurile de solicitare și timpii de răspuns oficiali, în scopul minimizării timpilor de răspuns. Operatorii de transport și de sistem prevăd rețele online de rezervare a capacității și de confirmare, precum și proceduri de nominalizare și renominalizare până la 1 iulie 2006, după consultarea utilizatorilor relevanți ai rețelei.
6. Operatorii de transport și de sistem nu tarifează separat utilizatorii rețelei pentru cererile de informații și tranzacțiile asociate cu contractele lor de transport și care se desfășoară în conformitate cu normele și procedurile standard.
7. Cererile de informații care necesită cheltuieli excepționale sau excesive, cum ar fi studiile de fezabilitate, pot fi tarificate separat, cu condiția ca acest lucru să fie justificat în mod corespunzător.
8. Operatorii de transport și de sistem colaborează cu alți operatori de transport și de sistem la coordonarea întreținerii rețelelor lor, pentru a minimiza orice întrerupere a serviciilor de transport oferite utilizatorilor rețelei și operatorilor de transport și de sistem din alte zone și pentru a asigura beneficii egale în ceea ce privește siguranța alimentării, inclusiv la nivelul tranzitului.
9. Operatorii de transport și de sistem publică cel puțin o dată pe an, până la o dată limită predeterminată, toate perioadele de întreținere planificate care ar putea afecta drepturile utilizatorilor rețelei rezultate din contracte de transport și informațiile corespunzătoare privind exploatarea, cu suficient timp în avans. Acest lucru cuprinde și publicarea în mod prompt și nediscriminatoriu a oricăror modificări ale perioadelor de întreținere planificate și notificarea oricăror operațiuni de întreținere neprevăzute, de îndată ce operatorul de transport și de sistem dispune de aceste informații. În cursul perioadelor de întreținere, operatorii de transport și de sistem publică periodic informații actualizate cu privire la detaliile, durata preconizată și efectul operațiunilor de întreținere.
10. Operatorii de transport și de sistem țin o evidență zilnică a întreținerii în curs și a întreruperilor de flux care au avut loc și pun această evidență la dispoziția autorității competente, la cerere. Informațiile se pun și la dispoziția celor afectați de întrerupere, la cerere.

2. Principiile care stau la baza mecanismelor de alocare a capacității și procedurile de gestionare a congestiei cu privire la operatorii de transport și de sistem și aplicarea lor în cazul congestiei contractuale

- 2.1. *Principiile care stau la baza mecanismelor de alocare a capacității și procedurile de gestionare a congestiei cu privire la operatorii de transport și de sistem*
 1. Mecanismele de alocare a capacității și procedurile de gestionare a congestiei facilitează dezvoltarea concurenței și lichiditatea comercializării capacității și sunt compatibile cu mecanismele de piață, inclusiv cu piețele spot și centrele de comercializare. Ele sunt flexibile și capabile să se adapteze în funcție de evoluția condițiilor pieței.
 2. Mecanismele și procedurile iau în considerare integritatea rețelei în cauză, precum și siguranța alimentării.

3. Aceste mecanisme și proceduri nu împiedică intrarea de noi operatori pe piață și nici nu creează bariere ilegale la intrarea pe piață. Ele nu împiedică participării pieței, inclusiv noii intrați și întreprinderile cu o cotă de piață mică, să exercite o concurență efectivă.
4. Aceste mecanisme și proceduri dau semnale economice corespunzătoare pentru utilizarea eficientă și optimă a capacității tehnice și facilitează investițiile în noile infrastructuri.
5. Utilizatorii rețelei sunt informați cu privire la situațiile care ar putea afecta disponibilitatea capacității contractate. Informațiile cu privire la întrerupere ar trebui să reflecte nivelul informațiilor de care dispune operatorul de transport și de sistem.
6. În cazul în care, la îndeplinirea obligațiilor contractuale de livrare, apar dificultăți din motive legate de integritatea rețelei, operatorii de transport și de sistem informează utilizatorii rețelei cu privire la aceasta și caută de îndată o soluție nediscriminatorie.

Operatorii de transport și de sistem pun în aplicare procedurile după consultarea utilizatorilor rețelei și convin asupra lor împreună cu autoritatea de reglementare.

2.2. Procedurile de gestionare a congestiei în cazul congestiei contractuale

1. În cazul în care capacitatea contractată rămâne neutilizată, operatorii de transport și de sistem propun această capacitate pe piața principală pe bază întreruptibilă prin intermediul unor contracte cu durată diferită, atât timp cât această capacitate nu este oferită de utilizatorul rețelei în cauză pe piața secundară la un preț rezonabil.
 2. Veniturile provenite din capacitatea întreruptibilă cedată se împart în conformitate cu normele stabilite sau aprobate de autoritatea de reglementare competentă. Normele respective sunt compatibile cu necesitatea unei utilizări efective și eficiente a sistemului.
 3. Autoritățile de reglementare competente poate stabili un preț rezonabil pentru capacitatea întreruptibilă cedată, în funcție de situația specifică.
 4. După caz, operatorii de transport și de sistem depun toate eforturile rezonabile pentru a oferi pieței cel puțin o parte a capacității neutilizate sub formă de capacitate fermă.
3. **Definirea informațiilor tehnice necesare utilizatorilor rețelei pentru a dobândi accesul efectiv la sistem, definirea tuturor punctelor relevante pentru cerințele privind transparența și informațiile care trebuie publicate la toate punctele relevante și frecvența publicării acestora**

3.1. Definirea informațiilor tehnice necesare utilizatorilor rețelei pentru a dobândi accesul efectiv la sistem

Operatorii de transport și de sistem publică cel puțin următoarele informații despre sistemele și serviciile lor:

- (a) o descriere detaliată și completă a diferitelor servicii oferite și a tarifelor lor;
- (b) diferitele tipuri de contracte de transport disponibile pentru aceste servicii și, după caz, codul de rețea și/sau condițiile standard care definesc drepturile și responsabilitățile tuturor utilizatorilor rețelei, inclusiv contractele armonizate de transport și alte documente relevante;
- (c) procedurile armonizate privind utilizarea sistemului de transport, inclusiv definirea termenilor-cheie;
- (d) dispozițiile privind alocarea capacității, gestionarea congestiei și procedurile de anti-saturare și reutilizare;
- (e) normele aplicabile comercializării capacității pe piața secundară față de operatorul de transport și de sistem;
- (f) după caz, nivelurile de flexibilitate și toleranță referitoare la transporturi și la alte servicii fără tarife separate, precum și orice flexibilitate oferită în plus față de acestea și tarifele corespunzătoare;

- (g) o descriere detaliată a sistemului de gaze al operatorului de transport și de sistem care să indice toate punctele de interconectare a acestui sistem cu cele ale altor operatori de transport și de sistem și/sau infrastructurile de gaze, precum instalațiile de gaze naturale lichefiate (GNL) și infrastructura necesară pentru prestarea de servicii auxiliare, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 14 din Directiva 2009/73/CE;
- (h) informații despre cerințele privind calitatea și presiunea gazelor;
- (i) normele aplicabile pentru conectarea la sistemul aflat în exploatarea operatorului de transport și de sistem;
- (j) la momentul oportun, toate informațiile privind modificările propuse și/sau aduse serviciilor sau condițiilor, inclusiv elementele enumerate la literele (a)-(i).

3.2. Definirea tuturor punctelor relevante pentru cerințele privind transparența

Punctele relevante cuprind cel puțin:

- (a) toate punctele de intrare într-o rețea aflată în exploatarea unui operator de transport și de sistem;
- (b) cele mai importante puncte și zone de ieșire care reprezintă cel puțin 50 % din capacitatea totală de ieșire a rețelei unui anumit operator de transport și de sistem, inclusiv toate punctele și zonele de ieșire care acoperă mai mult de 2 % din capacitatea totală de ieșire a rețelei;
- (c) toate punctele de conectare cu rețele ale operatorilor de transport și de sistem;
- (d) toate punctele care leagă rețeaua unui operator de transport și de sistem la un terminal GNL;
- (e) toate punctele esențiale din cadrul rețelei unui anumit operator de transport și de sistem, inclusiv punctele care fac legătura cu centrele de comercializare a gazului. Sunt considerate esențiale toate punctele unde se știe, din experiență, că este probabil să apară o congestie fizică;
- (f) toate punctele care leagă rețeaua unui anumit operator de transport și de sistem și la infrastructura necesară pentru prestarea de servicii auxiliare, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 14 din Directiva 2009/73/CE.

3.3. Informațiile care trebuie publicate la toate punctele relevante și frecvența publicării acestora

1. La toate punctele relevante, operatorii de transport și de sistem publică pe internet periodic, în mod continuu și într-o formă standardizată și accesibilă, următoarele informații privind situația zilnică a capacității:
 - (a) capacitatea tehnică maximă pentru fluxuri în ambele direcții;
 - (b) capacitatea contractată totală și întreruptibilă;
 - (c) capacitatea disponibilă.
2. Pentru toate punctele relevante, operatorii de transport și de sistem publică, pentru perioada de 18 luni următoare, capacitățile disponibile și actualizează aceste informații cel puțin o dată pe lună sau mai des, în cazul în care apar noi informații.
3. Operatorii de transport și de sistem publică actualizări zilnice ale disponibilității serviciilor pe termen scurt (pe o zi sau pe o săptămână) pe baza, inter alia, a nominalizărilor, a angajamentelor contractuale predominante și, periodic, a previziunilor pe termen lung ale capacităților disponibile anual, pentru o perioadă de până la 10 ani, pentru toate punctele relevante.
4. Operatorii de transport și de sistem publică, în mod continuu pentru ultimii trei ani, rata maximă și minimă de utilizare lunară a capacității și fluxurile anuale medii la toate punctele relevante.
5. Operatorii de transport și de sistem țin o evidență zilnică a debitelor efective cumulate pe cel puțin trei luni.
6. Operatorii de transport și de sistem păstrează evidențele efective ale tuturor contractelor de capacitate și orice alte informații legate de calcularea și acordarea accesului la capacitățile disponibile, la care autoritățile naționale relevante au acces pentru îndeplinirea îndatoririlor lor.

7. Operatorii de transport și de sistem furnizează mijloace accesibile pentru calcularea tarifelor pentru serviciile disponibile și pentru verificarea online a capacității disponibile.
 8. În cazul în care operatorii de transport și de sistem nu pot publica informațiile în conformitate cu punctele 1, 3 și 7, aceștia consultă autoritățile naționale relevante și întocmesc un plan de acțiune pentru punerea în aplicare în cel mai scurt timp, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2006.
-

ANEXA II

TABEL DE CORESPONDENȚĂ

Regulamentul (CE) nr. 1775/2005	Prezentul regulament
Articolul 1	Articolul 1
Articolul 2	Articolul 2
—	Articolul 3
—	Articolul 4
—	Articolul 5
—	Articolul 6
—	Articolul 7
—	Articolul 8
—	Articolul 9
—	Articolul 10
—	Articolul 11
—	Articolul 12
Articolul 3	Articolul 13
Articolul 4	Articolul 14
—	Articolul 15
Articolul 5	Articolul 16
—	Articolul 17
Articolul 6	Articolul 18
—	Articolul 19
—	Articolul 20
Articolul 7	Articolul 21
Articolul 8	Articolul 22
Articolul 9	Articolul 23
Articolul 10	Articolul 24
Articolul 11	Articolul 25
Articolul 12	Articolul 26
Articolul 13	Articolul 27
Articolul 14	Articolul 28
Articolul 15	Articolul 29
Articolul 16	Articolul 30
—	Articolul 31
Articolul 17	Articolul 32
Anexa	Anexa I

DIRECTIVE

DIRECTIVA 2009/72/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 13 iulie 2009

privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 47 alineatul (2), articolul 55 și articolul 95,

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽²⁾,hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ⁽³⁾,

întrucât:

- (1) Piața internă a energiei electrice, care a fost implementată treptat în întreaga Comunitate începând cu 1999, are drept obiectiv să ofere tuturor consumatorilor din Uniunea Europeană, indiferent dacă sunt persoane fizice sau juridice, posibilități reale de alegere, precum și noi oportunități de afaceri și un comerț transfrontalier mai intens, pentru a asigura obținerea de progrese în materie de eficiență, prețuri competitive și îmbunătățirea calității serviciilor, precum și pentru a contribui la siguranța alimentării și la dezvoltarea durabilă.
- (2) Directiva 2003/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică ⁽⁴⁾ a adus contribuții semnificative la crearea unei piețe interne a energiei electrice.
- (3) Libertățile pe care tratatul le garantează cetățenilor Uniunii – printre altele, libera circulație a mărfurilor, libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii – pot fi efective

numai în cadrul unei piețe deschise în totalitate, care permite tuturor consumatorilor să își aleagă liber furnizorii și tuturor furnizorilor să își livreze liber produsele clienților.

- (4) Cu toate acestea, în prezent, există obstacole în calea vânzării de energie electrică în condiții de egalitate, fără discriminare sau vreun dezavantaj în cadrul Comunității. În special, nu există încă în fiecare stat membru un acces nediscriminatoriu la rețea și nici niveluri de supraveghere exercitată de autoritățile de reglementare similare din punct de vedere al eficacității.
- (5) Siguranța alimentării cu energie electrică este de o importanță vitală pentru dezvoltarea societății europene, pentru punerea în aplicare a unei politici durabile privind schimbările climatice, precum și pentru încurajarea concurenței pe piața internă. În acest scop, interconexiunile transfrontaliere ar trebui dezvoltate în continuare pentru a asigura alimentarea cu energie din toate sursele, la cele mai competitive prețuri, atât pentru consumatori, cât și pentru sectorul industrial din cadrul Uniunii Europene.
- (6) O piață internă a energiei electrice funcțională ar trebui să ofere producătorilor stimulente adecvate pentru investiții în noi tehnologii de producere de energie electrică, inclusiv din surse regenerabile de energie, acordând o atenție deosebită celor mai izolate țări și regiuni de pe piața energiei electrice a Comunității. O piață funcțională ar trebui, de asemenea, să ofere consumatorilor măsurile adecvate pentru promovarea unei utilizări mai eficiente a energiei, siguranța alimentării cu energie fiind o condiție prealabilă.
- (7) Comunicarea Comisiei din 10 ianuarie 2007 intitulată „O politică energetică pentru Europa” a subliniat importanța finalizării pieței interne a energiei electrice și a creării unor condiții de concurență echitabile pentru toate întreprinderile din domeniul energiei electrice stabilite în Comunitate. Comunicările Comisiei din 10 ianuarie 2007 intitulate: „Perspectivele pentru piața internă a gazelor naturale și a energiei electrice” și „Anchetă efectuată în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 în sectoarele europene ale gazelor naturale și energiei electrice (raport final)” au demonstrat că normele și măsurile actuale nu asigură cadrul necesar în vederea îndeplinirii obiectivului de a realiza o piață internă funcțională.

⁽¹⁾ JO C 211, 19.8.2008, p. 23.⁽²⁾ JO C 172, 5.7.2008, p. 55.⁽³⁾ Poziția Parlamentului European din 18 iunie 2008 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial), Poziția comună a Consiliului din 9 ianuarie 2009 (JO C 70 E, 24.3.2009, p. 1) și Poziția Parlamentului European din 22 aprilie 2009 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial). Decizia Consiliului din 25 iunie 2009.⁽⁴⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 37.

- (8) În scopul garantării concurenței și furnizării de energie electrică la cel mai competitiv preț, statele membre și autoritățile de reglementare naționale ar trebui să faciliteze accesul transfrontalier pentru noii furnizori de energie electrică provenită din diferite surse, precum și pentru noii producători de energie electrică.
- (9) Fără o separare efectivă a rețelelor de activitățile de producere și de furnizare („separare efectivă”), există riscul inerent al discriminării, nu doar în ceea ce privește exploatarea rețelei, ci și în privința stimulării întreprinderilor integrate vertical de a investi în mod corespunzător în propriile rețele.
- (10) Normele privind separarea juridică și funcțională, prevăzute în Directiva 2003/54/CE, nu au condus, cu toate acestea, la separarea efectivă a operatorilor de transport și de sistem. Astfel, în cadrul reuniunii din 8 și 9 martie 2007, Consiliul European a invitat Comisia să elaboreze propuneri legislative în vederea „separării efective a activităților de furnizare și producere de activitățile legate de exploatarea rețelelor”.
- (11) Separarea efectivă poate fi asigurată doar prin eliminarea stimulării întreprinderilor integrate vertical de a exercita o discriminare asupra concurenților în ceea ce privește accesul la rețea și investițiile. Separarea proprietății, care implică desemnarea proprietarului rețelei ca operator de sistem și independența sa față de orice interese legate de furnizare și producere, reprezintă cu certitudine o modalitate eficace și sigură de soluționare a conflictului de interese inerent și de a garanta siguranța alimentării. Din acest motiv, în rezoluția sa din 10 iulie 2007 referitoare la perspectivele privind piețele interne ale gazelor naturale și ale energiei electrice (⁽¹⁾), Parlamentul European a considerat separarea proprietății la nivelul transportului ca fiind instrumentul cel mai eficient de promovare a investițiilor în infrastructură, într-un mod nediscriminatoriu, precum și a unui acces echitabil la rețea pentru noii intrați pe piață și a transparenței pieței. În cadrul separării proprietății, statele membre ar trebui să li se solicite să garanteze că aceeași persoană sau aceleași persoane nu au dreptul de a exercita controlul asupra unei întreprinderi de producție sau de furnizare și, în același timp, de a exercita controlul sau vreun drept asupra unui operator de transport și de sistem sau asupra vreunui sistem de transport. În mod reciproc, controlul asupra unui sistem de transport sau unui operator de transport și de sistem ar trebui să excludă posibilitatea exercitării controlului sau a unui drept asupra unei întreprinderi de producție sau de furnizare. Respectând aceste limite, o întreprindere de producție sau de furnizare ar trebui să poată avea un pachet minoritar de acțiuni în cadrul unui operator de transport și de sistem sau al unui sistem de transport.
- (12) Orice sistem de separare ar trebui să reușească să elimine orice conflict de interese între producători, furnizori și operatorii de transport și de sistem în vederea creării de stimulente pentru investițiile necesare și a garantării accesului noilor operatori pe piață pe baza unui regim de reglementare transparent și eficient și nu ar trebui să creeze un regim de reglementare excesiv de oneros pentru autoritățile de reglementare naționale.
- (13) Definiția termenului „control” este preluată din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (Regulamentul CE privind concentrările economice) (⁽²⁾).
- (14) Întrucât separarea proprietății necesită, în anumite situații, restructurarea întreprinderilor, statele membre care decid să pună în aplicare separarea proprietății ar trebui să li se pună la dispoziție un interval de timp suplimentar pentru punerea în aplicare a dispozițiilor pertinente. Mai mult decât atât, datorită legăturilor verticale dintre sectoarele energiei electrice și gazelor naturale, dispozițiile cu privire la separare ar trebui să se aplice în ambele sectoare.
- (15) În cadrul separării proprietății, în vederea garantării independenței depline a activităților de exploatare a rețelelor de interese legate de producere și de furnizare și în scopul împiedicării schimburilor de informații confidențiale, aceeași persoană nu ar trebui să fie simultan membru în consiliul de administrație al unui operator de transport și de sistem sau al unui sistem de transport și în cel al unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare. Din același motiv, aceeași persoană nu ar trebui să fie abilitată să numească membri în consiliile de administrație ale unui operator de transport și de sistem sau ale unui sistem de transport și să exercite controlul sau orice drept asupra unei întreprinderi de producție sau de furnizare.
- (16) Înființarea de operatori de sistem sau de operatori de transport independenți față de orice interese legate de furnizare și producere ar trebui să permită întreprinderilor integrate vertical să își mențină dreptul de proprietate asupra activelor rețelei, asigurând, în același timp, o separare efectivă a intereselor, cu condiția ca respectivul operator de sistem independent sau respectivul operator de transport independent să desfășoare toate activitățile specifice unui operator de sistem și cu condiția punerii în aplicare a unor reglementări detaliate și a unor mecanisme ample de supraveghere exercitată de autoritățile de reglementare.
- (17) În cazul în care, la 3 septembrie 2009, întreprinderea proprietară a unui sistem de transport face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, statele membre ar trebui să aibă, prin urmare, posibilitatea de a opta între separarea proprietății și înființarea de operatori de sistem sau de operatori de transport independenți de interesele legate de furnizare și de producere.
- (18) În vederea protejării pe deplin a intereselor acționarilor întreprinderilor integrate vertical, statele membre ar trebui să poată opta pentru punerea în aplicare a separării proprietății fie prin cesiune directă, fie prin divizarea acțiunilor întreprinderii integrate în acțiuni ale întreprinderii care este proprietară a rețelei și acțiuni ale întreprinderii de furnizare și de producție, cu condiția respectării obligațiilor care rezultă în urma separării proprietății.

(¹) JO C 175 E, 10.7.2008, p. 206.

(²) JO L 24, 29.1.2004, p. 1.

- (19) Eficacitatea deplină a soluțiilor privind înființarea de operatori de sistem independenți sau de operatori de transport independenți ar trebui să fie asigurată prin intermediul unor norme suplimentare specifice. Normele privind operatorii de transport independenți propun un cadru de reglementare adecvat pentru a garanta concurența loială, investiții suficiente, accesul pentru noii operatori pe piață și integrarea piețelor energiei electrice. Separarea efectivă prin intermediul unor dispoziții privind operatorii de transport independenți se bazează pe un pilon de măsuri organizaționale și măsuri referitoare la guvernarea operatorilor de transport și de sistem și pe un pilon de măsuri legate de investiții, care conectează noile capacități de producere la rețea și de integrarea pieței prin cooperare regională. Independența operatorului de transport ar trebui asigurată, *inter alia*, de asemenea, prin anumite perioade de „răcire” în care să nu se exercite nicio activitate de conducere sau altă activitate relevantă prin care se acordă acces la aceleași informații care ar fi putut fi obținute dintr-o poziție de conducere în întreprinderea integrată vertical. Modelul de separare efectivă a operatorului de transport independent îndeplinește cerințele formulate de Consiliul European în cadrul reuniunii din 8-9 martie 2007.
- (20) Pentru a dezvolta concurența pe piața internă a energiei electrice, clienții mari necasnici ar trebui să fie în măsură să-și aleagă furnizorii, precum și să încheie contracte cu mai mulți furnizori pentru a-și asigura consumul de energie electrică. Această categorie de clienți ar trebui să fie protejată împotriva clauzelor de exclusivitate, care au ca efect excluderea ofertelor concurente și/sau complementare.
- (21) Un stat membru are dreptul să opteze pentru separarea deplină a proprietății pe teritoriul său. În cazul în care statul membru și-a exercitat un astfel de drept, o întreprindere nu are dreptul să înființeze un operator de sistem independent sau un operator de transport independent. În plus, întreprinderile care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare nu pot, direct sau indirect, să exercite controlul sau vreun drept asupra unui operator de transport și de sistem dintr-un stat membru care a optat pentru separarea juridică deplină a proprietății.
- (22) În temeiul prezentei directive, pe piața internă a energiei electrice vor exista mai multe tipuri de organizare a pieței. Măsurile pe care statele membre ar putea să le adopte pentru a asigura condiții de concurență echitabile ar trebui să se bazeze pe cerințe prioritare de interes general. Comisia ar trebui să fie consultată cu privire la compatibilitatea măsurilor cu dispozițiile tratatului și cu legislația comunitară.
- (23) Punerea în aplicare a separării efective ar trebui să respecte principiul nediscriminării dintre sectorul public și cel privat. În acest scop, aceeași persoană nu ar trebui să aibă posibilitatea de a exercita controlul sau orice drept, încălcând normele de separare a proprietății sau opțiunea operatorului de sistem independent, în mod exclusiv sau în comun, asupra alcătuirii, votului sau deciziei atât ale organelor operatorilor de transport și de sistem sau ale sistemelor de transport, cât și ale organelor întreprinderilor de producție sau de furnizare. În ceea ce privește separarea proprietății și opțiunea operatorului de sistem independent, cu condiția ca statul membru în cauză să poată demonstra respectarea acestei cerințe, ar putea exista două organisme publice de control separate care să poată controla activitățile de producere și furnizare, pe de o parte, și activitățile legate de transport, pe de altă parte.
- (24) Separarea efectivă deplină a activităților legate de rețea de cele de furnizare și producere ar trebui să se aplice pe întregul teritoriu al Comunității, atât întreprinderilor din Comunitate, cât și celor din afara Comunității. Pentru a garanta că activitățile legate de rețea și cele de furnizare și producere, pe întregul teritoriu al Comunității, rămân independente, autoritățile de reglementare ar trebui împuternicite să poată refuza certificarea operatorilor de transport și de sistem care nu respectă regulile privind separarea. În vederea asigurării unei aplicări coerente a normelor privind separarea pe întregul teritoriu al Comunității, autoritățile de reglementare ar trebui să ia în considerare avizul Comisiei la luarea de decizii privind certificarea. De asemenea, în vederea asigurării respectării obligațiilor internaționale ale Comunității, precum și a solidarității și siguranței energetice în cadrul Comunității, Comisia ar trebui să aibă dreptul să emită un aviz privind certificarea în ceea ce privește un proprietar al unui sistem de transport sau un operator de transport și de sistem care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe.
- (25) Siguranța alimentării cu energie electrică reprezintă un element esențial pentru siguranța publică și este, prin urmare, indisolubil legată de funcționarea eficientă a pieței interne a energiei electrice și de integrarea piețelor izolate ale energiei electrice din statele membre. Energia electrică nu poate ajunge la cetățenii Uniunii decât prin intermediul rețelelor. Buna funcționare a piețelor energiei electrice și, în special, a rețelelor și a altor active asociate alimentării cu energie electrică sunt esențiale pentru siguranța publică, pentru competitivitatea economiei și pentru bunăstarea cetățenilor Uniunii. Prin urmare, nu ar trebui să se permită persoanelor din țări terțe să controleze un sistem de transport sau un operator de transport și de sistem decât dacă respectă cerințele în materie de separare efectivă care se aplică în cadrul Comunității. Fără a aduce atingere obligațiilor internaționale ale Comunității, Comunitatea consideră că sectorul sistemelor de transport de energie electrică este un sector de maximă importanță pentru Comunitate și, prin urmare, sunt necesare măsuri de salvagardare suplimentare în ceea ce privește menținerea siguranței alimentării cu energie electrică a Comunității, în scopul evitării oricăror amenințări la adresa ordinii și siguranței publice din Comunitate și a bunăstării cetățenilor Uniunii. Siguranța alimentării cu energie electrică a Comunității necesită, în special, o evaluare a independenței exploatarei rețelei, a nivelului de dependență a Comunității și a fiecărui stat membru în parte de alimentarea cu energie provenind din țări terțe și a regimului comerțului interior și exterior cu energie și a investițiilor în domeniul energiei într-o anume țară terță. Prin

urmare, siguranța alimentării ar trebui evaluată din perspectiva circumstanțelor de fapt caracteristice fiecărui caz, precum și din perspectiva drepturilor și obligațiilor care reies din dreptul internațional, în special din acordurile internaționale dintre Comunitate și țara terță în cauză. După caz, Comisia este încurajată să prezinte recomandări privind negocierea acordurilor relevante cu țările terțe, care abordează siguranța alimentării cu energie a Comunității, sau să includă chestiunile necesare în cadrul altor negocieri cu țările terțe respective.

- (26) Accesul nediscriminatoriu la rețelele de distribuție determină accesul la clienți la nivelul pieței cu amănuntul. Aspectele care pot implica discriminare în ceea ce privește accesul terților și investițiile sunt, cu toate acestea, mai puțin semnificative la nivelul distribuției decât la nivelul transportului, întrucât congestia la nivelul transportului și influența intereselor legate de producere sau furnizare sunt, în general, mai semnificative decât la nivelul distribuției. În plus, separarea juridică și funcțională a operatorilor de distribuție a devenit, în temeiul Directivei 2003/54/CE, obligatorie doar cu începere de la 1 iulie 2007, iar efectele sale asupra pieței interne a energiei electrice trebuie încă evaluate. Normele privind separarea juridică și funcțională în vigoare în prezent pot duce la o separare efectivă, cu condiția ca acestea să fie definite mai clar, să fie puse în aplicare în mod corespunzător și să fie monitorizate îndeaproape. Pentru asigurarea unor condiții de concurență echitabile la nivelul pieței cu amănuntul, activitățile operatorilor de distribuție ar trebui, prin urmare, monitorizate, în scopul de a împiedica acești operatori să profite de integrarea lor verticală în ceea ce privește poziția lor concurențială pe piață, în special în raport cu clienții casnici și cu clienții mici necasnici.
- (27) Statele membre ar trebui să încurajeze modernizarea rețelelor de distribuție, spre exemplu, prin introducerea de rețele inteligente care ar trebui construite astfel încât să încurajeze producerea descentralizată și să asigure eficiența energetică.
- (28) În cazul sistemelor mici, poate fi necesar ca asigurarea furnizării de servicii de sistem să fie asigurată de către operatori de transport și de sistem interconectați la sistemele mici.
- (29) Pentru a evita impunerea unei sarcini financiare și administrative disproporționate asupra micilor operatori de distribuție, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea, după caz, de a excepta întreprinderile în cauză de la cerințele juridice privind separarea distribuției.
- (30) În cazul în care se utilizează un sistem de distribuție închis pentru a asigura eficiența optimă a furnizării integrate de energie care necesită standarde specifice de exploatare sau în cazul în care un sistem de distribuție închis este menținut în principal pentru a fi utilizat de către proprietarul sistemului, ar trebui să fie posibil ca operatorul de distribuție

să fie scutit de obligațiile care ar reprezenta o sarcină administrativă inutilă din cauza naturii speciale a relației dintre operatorul de distribuție și utilizatorii sistemului. Platformele industriale, comerciale sau de servicii comune, precum clădirile aparținând gărilor, aeroporturile, spitalele, campingurile mari cu facilități integrate sau platformele industriale chimice pot cuprinde sisteme de distribuție închise datorită caracterului specializat al operațiunilor acestora.

- (31) Procedurile de autorizare nu ar trebui să creeze o sarcină administrativă disproporționată față de mărimea și impactul potențial al producătorilor de energie electrică. Procedurile de autorizare inutile de lungi pot constitui o barieră în calea accesului noilor operatori pe piață.
- (32) Este necesară luarea unor măsuri suplimentare în vederea asigurării unor tarife transparente și nediscriminatorii pentru accesul la rețele. Aceste tarife ar trebui să fie aplicabile tuturor utilizatorilor de sistem, fără nicio discriminare.
- (33) Directiva 2003/54/CE a introdus obligativitatea, pentru statele membre, de a institui autorități de reglementare cu competențe specifice. Cu toate acestea, experiența arată că eficacitatea reglementării este, adesea, afectată de lipsa de independență a autorităților de reglementare față de autoritățile publice centrale, precum și de insuficiența competențelor de care dispun și de puterea limitată de decizie. Din acest motiv, Consiliul European, reunit la Bruxelles la 8 și 9 martie 2007, a invitat Comisia să elaboreze propuneri legislative care să prevadă o mai bună armonizare a competențelor autorităților de reglementare naționale și consolidarea independenței acestora. Ar trebui să fie posibil ca aceste autorități de reglementare naționale să acopere atât sectorul energiei electrice, cât și pe cel al gazelor naturale.
- (34) Este necesar ca autoritățile de reglementare din domeniul energiei să poată lua decizii privind ansamblul aspectelor relevante legate de reglementare, pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice și să fie pe deplin independente față de orice alte interese publice sau private. Aceasta nu exclude controlul judiciar și exercitarea controlului parlamentar în conformitate cu dreptul constituțional al statelor membre. De asemenea, aprobarea bugetului autorităților de reglementare de către legiuitorul național nu constituie un obstacol în calea autonomiei bugetare. Dispozițiile referitoare la autonomia execuției bugetului alocat autorității de reglementare ar trebui să fie puse în aplicare în cadrul definit de legislația și de normele bugetare naționale. Contribuind la independența autorității naționale de reglementare față de orice interes politic sau economic printr-un sistem de rotație corespunzător, statelor membre ar trebui să poată lua în considerare în mod corespunzător disponibilitatea resurselor umane sau mărimea consiliului.
- (35) Pentru a asigura accesul efectiv la piață al tuturor actorilor de pe piață, inclusiv al noilor intrați, este necesară crearea unor mecanisme de echilibrare nediscriminatorii și care să

reflece costurile. În acest sens, imediat ce piața energiei electrice devine suficient de lichidă, accesul efectiv la piață ar trebui să fie realizat prin crearea unor mecanisme de piață transparente pentru furnizarea și cumpărarea de energie electrică, necesare în vederea echilibrării. În absența unei piețe lichide, autoritățile de reglementare naționale ar trebui să joace un rol activ pentru a garanta faptul că tarifele de echilibrare sunt nediscriminatorii și reflectă costurile. În același timp, ar trebuie oferite stimulente adecvate pentru a echilibra intrările și ieșirile de energie electrică și pentru a nu periclita sistemul. Operatorii de transport și de sistem ar trebui să faciliteze participarea clienților finali și a intermediarilor care reunesc mai mulți clienți finali la piețele de rezerve de energie și echilibrare.

(36) Autoritățile de reglementare naționale ar trebuie să aibă posibilitatea de a stabili sau de a aproba tarifele sau metodele de calcul al tarifelor, pe baza propunerii operatorului de transport și de sistem sau a operatorului (operatorilor) de distribuție sau pe baza unei propuneri agreeate de acest (acești) operator(i) și de utilizatorii rețelei. În îndeplinirea acestor atribuții, autoritățile de reglementare naționale ar trebui să se asigure de faptul că tarifele de transport și de distribuție sunt nediscriminatorii și reflectă costurile și ar trebui să țină cont de costurile de rețea marginale evitate pe termen lung, ca urmare a producerii distribuite și a măsurilor de gestionare a cererii.

(37) Autoritățile de reglementare din domeniul energiei ar trebui să poată emite decizii obligatorii în ceea ce privește întreprinderile din domeniul energiei electrice, precum și să impună sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare împotriva întreprinderilor din domeniul energiei electrice care nu își respectă obligațiile sau să propună unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni întreprinderilor respective. Autorităților de reglementare din domeniul energiei ar trebui să li se confere, de asemenea, puterea de a decide, independent de aplicarea normelor în materie de concurență, cu privire la măsurile corespunzătoare care să garanteze beneficii clienților prin intermediul promovării unei concurențe efective, necesare unei funcționări corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice. Instituirea de centrale electrice virtuale – programe pentru cesiunea energiei electrice prin care întreprinderile de energie electrică au obligația fie de a vinde sau a pune la dispoziția furnizorilor interesați un anumit volum de energie electrică, fie de a acorda acestora acces la o parte a capacității lor de producere – reprezintă una dintre posibilele măsuri care poate fi utilizată pentru a promova concurența reală și pentru a asigura buna funcționare a pieței. Autoritățile de reglementare din domeniul energiei ar trebui, de asemenea, să aibă competența să contribuie la asigurarea de standarde ridicate ale serviciului universal și public, în conformitate cu principiile legate de deschiderea pieței, la protecția consumatorilor vulnerabili și la asigurarea unei eficiențe depline a măsurilor de protecție a consumatorilor. Dispozițiile respective nu ar trebui să aducă atingere competențelor Comisiei cu privire la aplicarea normelor în materie de concurență, inclusiv cu privire la examinarea fuziunilor de dimensiune comunitară, și nici normelor cu privire la piața internă, cum ar fi cele referitoare la libera

circulație a capitalurilor. Organismul independent la care o parte afectată de o decizie a autorității de reglementare naționale are dreptul să introducă o cale de atac ar putea fi o instanță competentă să efectueze un control judiciar.

(38) Orice armonizare a competențelor autorităților de reglementare naționale ar trebui să includă competența acestora de a prevedea stimulente pentru întreprinderile din domeniul energiei electrice, de a impune sancțiuni eficace, proporționale și cu efect de descurajare întreprinderilor din domeniul energiei electrice sau de a propune ca o instanță competentă să impună astfel de sancțiuni. În plus, autoritățile de reglementare ar trebui să aibă competența de a solicita informații relevante din partea întreprinderilor, de a întreprinde investigații adecvate și suficiente, precum și de a soluționa litigiile.

(39) Piața internă a energiei electrice suferă din pricina lipsei de lichiditate și de transparență, ceea ce împiedică alocarea eficientă a resurselor, operațiunile de acoperire în vederea limitării riscurilor și pătrunderea de noi concurenți pe piață. Este necesară consolidarea concurenței și a siguranței alimentării prin facilitarea integrării de noi centrale electrice în rețeaua electrică în toate statele membre, cu încurajarea, în special, a noilor intrați pe piață. Încrederea în piață, lichiditatea acesteia și numărul de participanți pe piață trebuie să crească, fiind necesară în acest scop creșterea supravegherii exercitate de autoritățile de reglementare asupra întreprinderilor active în sectorul alimentării cu energie electrică. Aceste cerințe nu aduc atingere legislației comunitare în domeniul piețelor financiare și sunt compatibile cu aceasta. Autoritățile de reglementare din domeniul energiei și autoritățile de reglementare din domeniul piețelor financiare trebuie să coopereze pentru a permite o vedere de ansamblu a fiecăreia dintre aceste autorități asupra piețelor în cauză.

(40) Înainte de adoptarea de către Comisie a liniilor directoare care definesc cerințele în materie de evidență a datelor, Agenția pentru cooperarea autorităților de reglementare în domeniul energiei înființată prin Regulamentul (CE) nr. 713/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 de instituire a unei Agenții pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energiei ⁽¹⁾ (agen „ti”) și Comitetul autorităților europene de reglementare a piețelor valorilor mobiliare („CESR”), înființat prin Decizia 2009/77/CE a Comisiei ⁽²⁾, ar trebui să analizeze împreună conținutul respectivelor linii directoare și să facă recomandări Comisiei cu privire la conținutul acestora. Agenția și CESR ar trebui să coopereze, de asemenea, în scopul analizării și recomandării cu privire la necesitatea de a supune tranzacțiile cu contracte de furnizare de energie electrică și cu instrumente derivate din domeniul energiei electrice unor cerințe de transparență înainte și/sau după tranzacționare și, în caz afirmativ, cu privire la conținutul respectivelor obligații.

(41) Statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritatea de reglementare, ar trebui să încurajeze dezvoltarea de contracte de furnizare întreruptibilă.

(42) Toate sectoarele industriale și comerciale din Comunitate, inclusiv întreprinderile mici și mijlocii, precum și toți

⁽¹⁾ A se vedea pagina 1 din prezentul Jurnal Oficial.

⁽²⁾ JO L 25, 29.1.2009, p. 18.

cetățenii Uniunii beneficiază de avantajele economice ale pieței interne ar trebui, de asemenea, să poată beneficia de un nivel înalt de protecție a consumatorilor și, în special, clienții casnici, precum și întreprinderile mici, atunci când statele membre consideră oportun acest lucru, ar trebui să aibă posibilitatea de a beneficia de garanții specifice serviciului public, în special în ceea ce privește siguranța alimentării și tarifele rezonabile, din motive de echitate, competitivitate și, indirect, pentru crearea de locuri de muncă. Clienții în cauză ar trebui să beneficieze, de asemenea, de posibilitatea de a alege, de echitate, de reprezentare și de mecanisme de soluționare a litigiilor.

(43) Aproape toate statele membre au optat pentru asigurarea concurenței pe piața producerii de energie electrică printr-o procedură de autorizare transparentă. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să garanteze posibilitatea contribuției la siguranța alimentării prin lansarea unei proceduri de ofertare sau a unei proceduri echivalente, în cazul în care capacitatea de producere de energie electrică asigurată pe baza procedurii de autorizare nu este suficientă. În interesul protecției mediului și al promovării noilor tehnologii tinere, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a iniția o procedură de ofertare pentru obținerea de noi capacități, pe baza unor criterii publicate. Noile capacități includ, între altele, energie electrică din surse de energie regenerabile și din surse de producere combinată a energiei – electrică și termică.

(44) În interesul siguranței alimentării, este necesar să se monitorizeze echilibrul dintre cerere și ofertă în fiecare stat membru și să se întocmească un raport privind situația la nivel comunitar, luându-se în considerare capacitatea de interconexiune între zone. Această monitorizare ar trebui să fie realizată în timp util, pentru a permite luarea unor măsuri corespunzătoare, în cazul în care siguranța alimentării este compromisă. Construirea și întreținerea infrastructurii necesare a rețelelor, inclusiv a capacității de interconexiune, ar trebui să contribuie la asigurarea stabilității alimentării cu energie electrică. Întreținerea și construirea infrastructurii necesare a rețelelor, inclusiv a capacității de interconexiune și a producerii descentralizate de energie electrică, constituie elemente importante pentru asigurarea stabilității alimentării cu energie electrică.

(45) Statele membre ar trebui să asigure clienților casnici și, atunci când statele membre consideră oportun acest lucru, întreprinderilor mici, dreptul de a se alimenta cu energie electrică de o calitate bine definită, la prețuri clar comparabile, transparente și rezonabile. Pentru a menține serviciile publice la un standard ridicat în cadrul Comunității, este necesar ca statele membre să comunice periodic Comisiei toate măsurile luate în vederea realizării obiectivelor prezentei directive. Comisia ar trebui să publice periodic un raport de analiză a măsurilor luate la nivel național pentru atingerea obiectivelor de serviciu public și pentru compararea eficacității acestora, pentru a formula recomandări privind măsurile care trebuie luate la nivel național în vederea asigurării unor standarde ridicate ale serviciului public.

Este necesar ca statele membre să ia măsurile necesare pentru protejarea consumatorilor vulnerabili în contextul pieței interne a energiei electrice. Aceste măsuri pot fi diferite în funcție de situația specifică din statele membre în cauză și pot cuprinde măsuri specifice legate de plata facturilor de energie electrică sau măsuri mai generale luate în cadrul sistemului de asigurări sociale. Atunci când se furnizează un serviciu universal și micilor întreprinderi, măsurile pentru asigurarea furnizării acestui serviciu universal pot fi diferite în funcție de faptul dacă se concentrează pe clienții casnici sau pe întreprinderile mici.

(46) Respectarea cerințelor de serviciu public reprezintă un element esențial al prezentei directive și este important ca standarde comune minime, respectate de către toate statele membre, să fie stabilite de prezenta directivă, având în vedere obiectivele legate de protecția consumatorilor, siguranța alimentării, protecția mediului și niveluri echivalente de concurență în toate statele membre. Este important ca cerințele de serviciu public să poată fi interpretate la nivel național, având în vedere condițiile naționale, și cu respectarea legislației comunitare.

(47) Statele membre pot numi un furnizor de ultimă opțiune. Furnizorul respectiv poate fi departamentul de vânzări al unei întreprinderi integrate vertical, care realizează și activitatea de distribuție, cu condiția ca acesta să respecte cerințele în materie de separare din prezenta directivă.

(48) Măsurile puse în aplicare de către statele membre pentru realizarea obiectivelor de coeziune economică și socială pot cuprinde, în special, punerea la dispoziție de stimulente economice adecvate, folosindu-se, după caz, toate instrumentele naționale și comunitare existente. Aceste instrumente pot include mecanisme de răspundere pentru garantarea investiției necesare.

(49) În măsura în care măsurile adoptate de statele membre pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public constituie ajutoare de stat în temeiul articolului 87 alineatul (1) din tratat, există obligația, în temeiul articolului 88 alineatul (3) din tratat, de notificare a Comisiei cu privire la aceste ajutoare.

(50) Cerințele de serviciu public, inclusiv cele privind serviciul universal, și standardele comune minime care rezultă din acestea necesită o mai bună consolidare pentru a se asigura faptul că toți consumatorii, în special cei vulnerabili, pot beneficia de pe urma concurenței și a prețurilor echitabile. Obligațiile de serviciu public ar trebui definite la nivel național, ținând seama de circumstanțele naționale; legislația comunitară ar trebui totuși respectată de către statele membre. Cetățenii Uniunii, precum și întreprinderile mici și mijlocii, atunci când statele membre consideră oportun acest lucru, ar trebui să aibă posibilitatea de a beneficia de pe urma obligațiilor specifice serviciului public, în special

- în ceea ce privește siguranța alimentării și prețuri rezonabile. Un aspect esențial în ceea ce privește alimentarea consumatorilor îl reprezintă accesul la date obiective și transparente privind consumul. În consecință, consumatorii ar trebui să aibă acces la datele proprii privind consumul, prețurile asociate și costurile serviciilor, astfel încât să poată invita concurenții să le prezinte o ofertă pe baza acestora. Consumatorii ar trebui, de asemenea, să aibă dreptul de a fi informați în mod corespunzător cu privire la consumul lor de energie. Plățile anticipate ar trebui să reflecte consumul probabil de energie electrică iar diferitele sisteme de plată ar trebui să fie nediscriminatorii. Informațiile privind costurile energiei, furnizate consumatorilor la intervale de timp suficient de frecvente, vor stimula economisirea de energie, deoarece oferă clienților date care reflectă direct efectele pe care investițiile lor le-au avut asupra eficienței energetice și efectele schimbărilor comportamentului de consum. În acest sens, aplicarea deplină a Directivei 2006/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind eficiența energetică ⁽¹⁾ la utilizatorii finali și serviciile energetice va contribui la reducerea costurilor energetice ale consumatorilor.
- (51) Interesele consumatorilor ar trebui să se afle în centrul prezentei directive, iar calitatea serviciilor ar trebui să reprezinte una dintre principalele responsabilități ale întreprinderilor din sectorul energiei electrice. Drepturile actuale ale consumatorilor trebuie să fie consolidate și garantate și ar trebui să includă o mai mare transparență. Protecția consumatorilor ar trebui să garanteze că toți consumatorii din spațiul comunitar extins beneficiază de o piață competitivă. Respectarea drepturilor consumatorilor ar trebui asigurată de statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, de autoritățile de reglementare.
- (52) Consumatorii ar trebui să aibă la dispoziție informații clare și inteligibile cu privire la drepturile lor în raport cu sectorul energiei. Comisia ar trebui să stabilească, după consultarea părților interesate, inclusiv a statelor membre, a autorităților de reglementare naționale, a organizațiilor de consumatori și a întreprinderilor din sectorul energiei electrice, o listă de control a consumatorului european de energie, care să fie accesibilă, ușor de utilizat și care să ofere consumatorilor informații practice referitoare la drepturile lor. Această listă de control ar trebui să fie pusă la dispoziția tuturor consumatorilor și să fie făcută publică.
- (53) Sărăcia energetică reprezintă o problemă din ce în ce mai mare în cadrul Comunității. Statele membre care sunt afectate și care nu au făcut încă acest lucru ar trebui, prin urmare, să elaboreze planuri naționale de acțiune sau alte cadre adecvate pentru a aborda chestiunea sărăciei energetice cu scopul de a diminua numărul persoanelor care se află într-o astfel de situație. În orice caz, statele membre ar trebui să garanteze clienților vulnerabili alimentarea cu energia necesară. În acest sens, ar putea fi utilizată o abordare integrată, de exemplu, în cadrul politicii sociale, iar măsurile ar putea include politici sociale sau îmbunătățiri ale performanței energetice a locuințelor. Prezenta directivă ar trebui, cel puțin, să permită politici naționale în favoarea clienților vulnerabili.
- (54) Existența unor căi de soluționare a litigiilor eficace și accesibile tuturor reprezintă garanția unei mai mari protecții a consumatorilor. Statele membre ar trebui să instituie proceduri rapide și eficiente de gestionare a plângerilor.
- (55) Ar trebui să fie posibilă introducerea unor sisteme de măsurare inteligente pe baza unei evaluări economice. În cazul în care evaluarea demonstrează că introducerea unor astfel de sisteme de măsurare este rezonabilă din punct de vedere economic și eficientă din punct de vedere al costurilor doar în cazul consumatorilor cu un anumit consum de energie electrică, statele membre ar trebui să ia acest lucru în considerare atunci când utilizează sisteme de măsurare inteligente.
- (56) Prețurile de pe piață ar trebui să ofere stimulente adecvate pentru dezvoltarea rețelei și pentru investiții în noi metode de producere a energiei electrice.
- (57) Promovarea concurenței loiale și a accesului facil al diferiților furnizori, precum și promovarea de noi capacități de producere a energiei electrice ar trebui să aibă o importanță crucială pentru statele membre cu scopul de a permite consumatorilor să profite pe deplin de oportunitățile unei piețe interne liberalizate în sectorul energiei electrice.
- (58) În vederea instituirii unei piețe interne a energiei electrice, statele membre ar trebui să promoveze integrarea piețelor lor naționale și cooperarea între operatorii de sistem la nivelul Comunității și la nivel regional, încorporând și sistemele izolate care formează insule de energie electrică care există încă în prezent în Comunitate.
- (59) Dezvoltarea unei piețe a energiei electrice veritabile, prin intermediul unei rețele conectate la nivel comunitar, ar trebui să reprezinte unul dintre obiectivele principale ale prezentei directive, iar aspectele legate de reglementarea interconexiunilor transfrontaliere și a piețelor regionale ar trebui, prin urmare, să constituie una din competențele cele mai importante ale autorităților de reglementare, în strânsă cooperare cu agenția, atunci când este cazul.
- (60) Garantarea unor norme comune pentru o veritabilă piață internă și alimentarea la scară largă cu energie electrică accesibilă tuturor ar trebui, de asemenea, să se regăsească printre obiectivele principale ale prezentei directive. În acest sens, prețurile de pe piață nedaturate ar constitui stimulente pentru interconexiunile transfrontaliere și pentru investiții în noi surse de producere a energiei electrice, conducând, pe termen lung, la convergența prețurilor.
- (61) Autoritățile de reglementare ar trebui de asemenea să furnizeze informații privind piața, pentru a permite Comisiei să își exercite rolul de a urmări și monitoriza piața internă a energiei electrice și evoluția acesteia pe termen scurt, mediu și lung, inclusiv aspecte precum capacitatea de

(¹) JO L 114, 27.4.2006, p. 64.

producere, diferitele surse de producere, infrastructurile de transport și distribuție, calitatea serviciilor, comerțul transfrontalier, gestionarea congestiilor, investițiile, prețurile de pe piața angro și de pe piața cu amănuntul, lichiditatea pieței, precum și îmbunătățirile în materie de eficiență și de protecție a mediului. Autoritățile de reglementare naționale ar trebui să informeze autoritățile din domeniul concurenței și Comisia cu privire la statele membre în care prețurile denaturează concurența și buna funcționare a pieței.

(62) Deoarece obiectivul prezentei directive, și anume crearea unei piețe interne a energiei electrice pe deplin operațională, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de statele membre și, prin urmare, poate fi realizat mai bine la nivelul Comunității, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat în respectivul articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.

(63) În temeiul Regulamentului (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică ⁽¹⁾, Comisia poate adopta linii directoare în scopul atingerii gradului necesar de armonizare. Aceste linii directoare, care sunt măsuri obligatorii de punere în aplicare, reprezintă și în privința anumitor dispoziții ale prezentei directive un instrument util care poate fi adaptat rapid atunci când este necesar.

(64) Măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentei directive ar trebui să se adopte în conformitate cu Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a normelor de exercitare a competențelor de executare conferite Comisiei ⁽²⁾.

(65) Comisia ar trebui, în special, să fie împuternicită, să adopte liniile directoare necesare pentru a se asigura un grad minim de armonizare necesar în vederea realizării obiectivului prezentei directive. Deoarece măsurile respective au un domeniu general de aplicare și sunt destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive prin completarea acesteia cu noi elemente neesențiale, acestea trebuie să se adopte în conformitate cu procedura de reglementare cu control prevăzută la articolul 5a din Decizia 1999/468/CE.

(66) În conformitate cu punctul 34 din Acordul interinstituțional pentru o mai bună legiferare ⁽³⁾, statele membre sunt încurajate să stabilească, în interesul lor și în interesul Comunității, propriile tabele care să ilustreze, pe cât posibil, corespondența dintre prezenta directivă și măsurile de transpunere, și să le facă publice.

(67) Având în vedere întinderea modificărilor aduse Directivei 2003/54/CE, este de dorit, din motive de claritate și de coerență, ca dispozițiile în cauză să fie reformate prin introducerea lor într-un singur text în cadrul unei noi directive.

(68) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și se conformează principiilor recunoscute în special de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

OBIECT, DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚ

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

Prezenta directivă stabilește norme comune pentru producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei electrice, precum și dispoziții privind protecția consumatorilor, în vederea îmbunătățirii și integrării piețelor de energie competitive, conectate printr-o rețea comună, în Comunitate. Prezenta directivă stabilește normele referitoare la organizarea și funcționarea sectorului energiei electrice, accesul deschis la piață, criteriile și procedurile aplicabile cererilor de ofertă și acordării de autorizații și exploatarea sistemelor. Directiva stabilește, în același timp, obligațiile de serviciu universal și drepturile consumatorilor de energie electrică și clarifică obligațiile privind concurența.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. „producere” înseamnă producerea de energie electrică;
2. „producător” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care produce energie electrică;
3. „transport” înseamnă transportul de energie electrică în rețeaua de foarte înaltă și de înaltă tensiune, interconectată în scopul transmiterii energiei electrice către clienții finali sau către distribuitori, dar fără a include și furnizarea;
4. „operator de transport și de sistem” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care răspunde de exploatarea, de întreținerea și, dacă este necesar, de dezvoltarea sistemului de transport într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor acestuia cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface un nivel rezonabil al cererii de transport de energie electrică;
5. „distribuție” înseamnă transportul de energie electrică în rețele de distribuție de înaltă, medie și joasă tensiune, în vederea livrării energiei electrice către clienți, dar fără a include și furnizarea;

⁽¹⁾ A se vedea pagina 15 din prezentul Jurnal Oficial.

⁽²⁾ JO L 184, 17.7.1999, p. 23.

⁽³⁾ JO C 321, 31.12.2003, p. 1.

6. „operator de distribuție” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care răspunde de exploatarea, de întreținerea și, dacă este necesar, de dezvoltarea sistemului de distribuție într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor acestuia cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface un nivel rezonabil al cererii de distribuție de energie electrică;
7. „client” înseamnă clientul angro și final de energie electrică;
8. „client angro” înseamnă persoana fizică sau juridică care cumpără energie electrică în vederea revânzării în interiorul sau în exteriorul sistemului în cadrul căruia este stabilită;
9. „client final” înseamnă clientul care cumpără energie electrică pentru uz propriu;
10. „client casnic” înseamnă clientul care cumpără energie electrică pentru propriul consum casnic, exclusiv activități comerciale sau profesionale;
11. „client necasnic” înseamnă persoanele fizice sau juridice care cumpără energie electrică nedestinată propriului consum casnic, inclusiv producători și clienți angro;
12. „client eligibil” înseamnă clientul care este liber să își aleagă furnizorul de la care cumpără energie electrică, în sensul articolului 33 din prezenta directivă;
13. „interconexiune” înseamnă echipamentul folosit pentru interconectarea sistemelor electrice;
14. „sistem interconectat” înseamnă mai multe sisteme de transport și de distribuție legate între ele prin intermediul uneia sau mai multor interconexiuni;
15. „linie directă” înseamnă fie o linie electrică care leagă un amplasament de producție izolat de un client izolat, fie o linie electrică care leagă un producător și un furnizor de energie electrică în scopul alimentării directe a unităților și filialelor proprii, precum și a clienților eligibili;
16. „ordinea de prioritate economică” înseamnă ierarhizarea surselor de alimentare cu energie electrică după criterii economice;
17. „serviciu de sistem” înseamnă orice serviciu necesar pentru exploatarea sistemelor de transport și de distribuție;
18. „utilizatorul sistemului” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care alimentează un sistem de transport sau de distribuție sau care este deservită de un astfel de sistem;
19. „furnizare” înseamnă vânzarea, inclusiv revânzarea, de energie electrică către clienți;
20. „întreprindere integrată din domeniul energiei electrice” înseamnă o întreprindere integrată vertical sau orizontal;
21. „întreprindere integrată vertical” înseamnă o întreprindere sau un grup de întreprinderi din domeniul energiei electrice în care aceeași persoană sau aceleași persoane este (sunt) îndreptățită (îndreptățite), direct sau indirect, să exercite controlul și o întreprindere sau un grup de întreprinderi care desfășoară cel puțin una din activitățile de transport sau de distribuție și cel puțin una din activitățile de producere sau de furnizare de energie electrică;
22. „întreprindere conexă” înseamnă o întreprindere afiliată, în sensul articolului 41 din a șaptea Directivă 83/349/CEE a Consiliului din 13 iunie 1983, în temeiul articolului 44 alineatul litera (g) (*) din tratat, privind conturile consolidate (1), și/sau o întreprindere asociată, în sensul articolului 33 alineatul (1) din directiva menționată, și/sau o întreprindere care aparține aceluiași acționari;
23. „întreprindere integrată orizontal” înseamnă o întreprindere care desfășoară cel puțin una din următoarele activități: producere în scopul vânzării, transport, distribuție sau furnizare a energiei electrice, precum și o altă activitate fără legătură cu sectorul energiei electrice;
24. „procedură de ofertare” înseamnă procedura prin care cerințele suplimentare și capacitatea de producere planificată a fi înlocuită sunt acoperite prin furnizări din capacități de producere de energie noi sau existente;
25. „planificare pe termen lung” înseamnă planificarea necesarului de investiții în capacități de producere, de transport și de distribuție pe termen lung, în scopul de a satisface cererea de energie electrică a sistemului și de a garanta continuitatea furnizării către clienți;
26. „mic sistem izolat” înseamnă orice sistem cu un consum mai mic de 3 000 GWh în anul 1996, în care mai puțin de 5 % din consumul anual se obține prin interconectarea cu alte sisteme;
27. „microsistem izolat” înseamnă orice sistem cu un consum mai mic de 500 GWh în anul 1996, fără a fi interconectat cu alte sisteme;
28. „siguranța” înseamnă atât siguranța alimentării și furnizării de energie electrică, cât și siguranța tehnică;
29. „gestionare orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii” înseamnă o abordare globală sau integrată, având scopul de a influența volumul și ritmul consumului de energie electrică în vederea reducerii consumului de energie primară și a vârfurilor de sarcină, prin acordarea de prioritate investițiilor în măsuri de eficiență energetică sau în alte măsuri, cum ar fi contractele de furnizare întreruptibilă, față de investițiile pentru creșterea capacității de producere, în cazul în care primele reprezintă opțiunea cea mai eficientă și economică, luându-se în considerare efectul pozitiv al reducerii consumului de energie asupra mediului, precum și aspectele legate de siguranța alimentării și costurile de distribuție conexe;

(*) Titlul Directivei 83/349/CEE a fost adaptat pentru a lua în considerare renumerotarea articolelor Tratatului de instituire a Comunității Europene în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam; inițial se făcea trimitere la articolul 54 alineatul (3) litera (g).

(1) JO L 193, 18.7.1983, p. 1.

30. „surse de energie regenerabilă” înseamnă surse de energie nefosilă regenerabilă (energie eoliană, solară, geotermală, a valurilor, a mareelor, hidroenergie, biomasă, gaze provenite din descompunerea deșeurilor, gaze provenite de la instalațiile de tratare a apelor uzate și biogaz);
31. „producere distribuită” înseamnă centralele de producție conectate la sistemul de distribuție.
32. „contract de furnizare a energiei electrice” înseamnă un contract pentru furnizarea de energie electrică, dar care nu cuprinde un instrument derivat din domeniul energiei electrice;
33. „instrument derivat din domeniul energiei electrice” înseamnă un instrument financiar menționat la punctele 5, 6 sau 7 din secțiunea C a anexei I la Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare ⁽¹⁾, care are legătură cu domeniul energiei electrice;
34. „control” înseamnă orice drepturi, contracte sau orice alte mijloace care conferă, separat sau în combinație, ținând cont de circumstanțele de drept sau de fapt implicate, posibilitatea exercitării unei influențe decisive asupra unei întreprinderi, în special prin:
- (a) dreptul de proprietate sau dreptul de folosință integrală sau parțială asupra activelor unei întreprinderi;
- (b) drepturi sau contracte care conferă o influență decisivă asupra structurii, voturilor sau deciziilor organelor unei întreprinderi;
35. „întreprindere din domeniul energiei electrice” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care desfășoară cel puțin una din următoarele activități: producere, transport, distribuție, furnizare sau cumpărare de energie electrică și care are atribuții comerciale, tehnice și/sau de întreținere legate de aceste activități, dar nu implică clienții finali;

CAPITOLUL II

NORME GENERALE DE ORGANIZARE A SECTORULUI

Articolul 3

Obligațiile de serviciu public și protecția consumatorului

(1) Pe baza organizării lor instituționale și cu respectarea principiului subsidiarității, statele membre se asigură că, fără a aduce atingere alineatului (2), întreprinderile din domeniul energiei electrice funcționează în conformitate cu principiile prezentei directive, în vederea realizării unei piețe de energie electrică concurențiale, sigure și durabile din punctul de vedere al protecției mediului, și se abțin de la orice discriminare în ceea ce privește drepturile sau obligațiile acestor întreprinderi.

(2) Ținând seama pe deplin de dispozițiile relevante din tratat, în special articolul 86, statele membre pot impune întreprinderilor din sectorul energiei electrice, în interesul economic general, obligații de serviciu public referitoare la siguranță, inclusiv siguranța alimentării, regularitatea, calitatea și prețul furnizărilor, precum și protecția mediului, inclusiv eficiența energetică, energia din surse regenerabile și protecția climei. Aceste obligații sunt clar definite, transparente, nediscriminatorii și ușor de verificat și garantează întreprinderilor de energie electrică comunitare accesul egal la consumatorii naționali. În ceea ce privește siguranța alimentării și gestionarea orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii, precum și în vederea realizării obiectivelor de protecție a mediului și a obiectivelor privind energia din surse regenerabile menționate la prezentul alineat, statele membre pot pune în aplicare o planificare pe termen lung, luând în considerare posibilitatea accesului la sistem al terților.

(3) Statele membre garantează că toți clienții casnici și, atunci când consideră adecvat, micile întreprinderi (adică întreprinderile cu mai puțin de 50 de salariați și o cifră de afaceri anuală sau un bilanț care nu depășește 10 milioane de euro) beneficiază de serviciile universale, și anume de dreptul de a li se furniza, pe teritoriul lor, energie electrică de o calitate bine definită, la prețuri rezonabile, transparente, ușor comparabile și nediscriminatorii. Pentru a asigura furnizarea de servicii universale, statele membre pot numi un furnizor de ultimă opțiune. Statele membre impun companiilor de distribuție obligația de a conecta clienții la rețeaua lor pe baza unor condiții și tarife stabilite în conformitate cu procedura definită la articolul 37 alineatul (6). Prezenta directivă nu împiedică în nici un fel statele membre să consolideze poziția pe piață a consumatorilor casnici, mici și mijlocii, prin promovarea posibilităților de regrupare voluntară în vederea reprezentării acestei categorii de consumatori.

Primul paragraf al acestui alineat este pus în aplicare într-un mod transparent și nediscriminatoriu și nu împiedică deschiderea pieței prevăzută la articolul 33.

(4) Statele membre garantează tuturor clienților dreptul de a-și procura energie electrică de la un furnizor, indiferent de statul membru în care este înregistrat furnizorul, cu condiția ca acesta din urmă să fie de acord și să respecte normele aplicabile de comercializare și de echilibrare. În acest sens, statele membre iau toate măsurile necesare pentru a garanta că procedurile administrative nu sunt discriminatorii față de întreprinderile de furnizare înregistrate deja în alt stat membru.

(5) Statele membre garantează că:

- (a) în situația în care un client dorește să schimbe furnizorul, cu respectarea condițiilor contractuale, modificarea este realizată de către operatorul (operatorii) în cauză în termen de trei săptămâni, precum și
- (b) consumatorii au dreptul de a primi toate datele pertinente privind consumul.

Statele membre se asigură că drepturile menționate la literele (a) și (b) sunt acordate tuturor consumatorilor într-un mod nediscriminatoriu în ceea ce privește costurile, efortul sau timpul.

⁽¹⁾ JO L 145, 30.4.2004, p. 1.

(6) Acordarea de compensații financiare, alte forme de compensare sau drepturi exclusive de către un stat membru în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute la alineatele (2) și (3) se realizează într-un mod nediscriminatoriu și transparent.

(7) Statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru protecția clienților finali, garantând, în special, protecția adecvată a clienților vulnerabili. În acest context, fiecare stat membru definește conceptul de clienți vulnerabili care poate face referire la sărăcia energetică și, printre altele, la interzicerea deconectării acestor clienți în situații critice. Statele membre garantează că se aplică drepturile și obligațiile în ceea ce privește clienții vulnerabili. În special, acestea iau măsuri pentru protecția clienților finali din zonele îndepărtate. Statele membre garantează un nivel înalt de protecție a consumatorilor, în special în ceea ce privește transparența condițiilor contractuale, a informațiilor generale și a mecanismelor de soluționare a litigiilor. Statele membre asigură faptul că un client eligibil își poate schimba efectiv și cu ușurință furnizorul. Cel puțin în ceea ce privește clienții casnici, aceste măsuri le includ pe cele prevăzute la anexa I.

(8) Statele membre iau măsuri corespunzătoare, precum elaborarea de planuri naționale de acțiune privind energia, prevederea de beneficii în sistemele de asigurări sociale pentru a garanta clienților vulnerabili alimentarea cu energia electrică necesară sau pentru a sprijini ameliorarea eficienței energetice și pentru a combate sărăcia energetică, acolo unde este cazul, inclusiv în contextul mai larg al sărăciei. Astfel de măsuri nu împiedică deschiderea efectivă a pieței, prevăzută la articolul 33, sau funcționarea pieței și sunt notificate Comisiei, după caz, în conformitate cu alineatul (15) din prezentul articol. Notificarea poate, de asemenea, să includă măsurile luate în cadrul sistemului general de asigurări sociale.

(9) Statele membre asigură faptul că furnizorii de energie electrică precizează, în factură sau în documentele anexate la aceasta, precum și în materialele promoționale puse la dispoziția clienților finali:

- (a) contribuția fiecărei surse de energie la totalitatea surselor de energie utilizate de către furnizor în anul precedent, în mod inteligibil, precum și, la nivel național, într-un mod ușor de comparat;
- (b) cel puțin o trimitere la sursele de referință existente, cum ar fi paginile web, care pun la dispoziția publicului informații despre impactul asupra mediului, cel puțin în ceea ce privește emisiile de CO₂ și deșeurile radioactive rezultate din producerea de energie electrică pornind de la totalitatea surselor de energie utilizate de către furnizor în anul precedent.
- (c) informațiile privind drepturile și căile de atac de care dispun în caz de litigiu.

În ceea ce privește literele (a) și (b) din primul paragraf privind energia electrică obținută prin intermediul unei burse de energie electrică sau importată de la o întreprindere situată în afara Comunității, pot fi folosite cifre agregate furnizate în cadrul bursei sau de către întreprinderea în cauză în cursul anului precedent.

Autoritatea de reglementare sau altă autoritate națională competentă ia măsurile necesare pentru a garanta fiabilitatea informațiilor oferite de către furnizori clienților lor, în temeiul prezentului articol, precum și faptul că aceste informații sunt transmise, la nivel național, într-un mod clar comparabil.

(10) Statele membre iau măsurile pentru atingerea obiectivelor de coeziune economică și socială, de siguranță a alimentării și de protecție a mediului, care cuprind măsuri de gestionare orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii, precum și de combatere a schimbărilor climatice, după caz. Aceste măsuri pot include, în special, oferirea de stimulente economice adecvate, folosindu-se, după caz, toate instrumentele existente la nivel național și comunitar, pentru întreținerea și construirea infrastructurii de rețea necesare, inclusiv a capacității de interconexiune.

(11) În vederea promovării eficienței energetice, statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritatea de reglementare recomandă întreprinderilor din sectorul energiei electrice să optimizeze utilizarea energiei electrice, de exemplu, prin furnizarea de servicii de gestionare a energiei, prin elaborarea de formule inovatoare de stabilire a prețului sau prin introducerea de sisteme de măsurare și de rețele inteligente, atunci când este cazul.

(12) Statele membre asigură crearea unor puncte unice de informare pentru a pune la dispoziția consumatorilor toate informațiile necesare cu privire la drepturile lor, legislația în vigoare și la căile de soluționare a litigiilor de care dispun în cazul unui dezacord. Astfel de puncte de informare pot face parte din punctele de informare generală a consumatorilor.

(13) Statele membre garantează că este înființat un mecanism independent, de exemplu, un mediator pentru energie sau un organism pentru consumatori pentru tratarea eficientă a plângerilor și soluționarea extrajudiciară a litigiilor.

(14) Statele membre pot decide să nu aplice dispozițiile articolelor 7, 8, 32 și/sau 34, în măsura în care aplicarea acestora ar obstrucționa realizarea, de drept sau de fapt, a obligațiilor impuse întreprinderilor din domeniul energiei electrice în interesul economic general și dezvoltarea comerțului nu ar fi afectată atât de mult încât să contravină intereselor Comunității. Interesele comunitare cuprind, între altele, concurența referitoare la clienții eligibili, în conformitate cu prezenta directivă și cu articolul 86 din tratat.

(15) La punerea în aplicare a prezentei directive, statele membre informează Comisia cu privire la toate măsurile adoptate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu universal și de serviciu public, inclusiv protecția consumatorului și protecția mediului, precum și cu privire la posibilul lor efect asupra concurenței pe plan național și internațional, indiferent dacă aceste măsuri necesită sau nu o derogare de la prezenta directivă. Statele membre notifică Comisia, la fiecare doi ani, cu privire la orice modificare adusă acestor măsuri, indiferent dacă respectivele modificări necesită sau nu o derogare de la prezenta directivă.

(16) Comisia stabilește, după consultarea părților interesate relevante, inclusiv a statelor membre, a autorităților de reglementare naționale, a organizațiilor de consumatori, a întreprinderilor din sectorul energiei electrice, precum și, ca urmare a progreselor înregistrate, a partenerilor sociali, o listă de control a consumatorului de energie clară și concisă și care oferă consumatorilor de energie informații practice referitoare la drepturile lor. Statele membre garantează că furnizorii de energie electrică sau operatorii de distribuție, în cooperare cu autoritatea de reglementare, iau măsurile necesare pentru a prezenta tuturor clienților lor un exemplar al listei consumatorului de energie și pentru a garanta că aceasta este pusă la dispoziția publicului.

Articolul 4

Monitorizarea siguranței în alimentarea cu energie

Statele membre asigură monitorizarea aspectelor privind siguranța alimentării. Atunci când consideră oportun, statele membre pot delega această atribuție autorităților de reglementare menționate la articolul 35. O astfel de monitorizare se referă, în special, la echilibrul cerere/ofertă de pe piața națională, la nivelul cererii viitoare prognozate și capacitatea suplimentară avută în vedere, planificată sau în construcție, la calitatea și nivelul de întreținere a rețelelor, precum și la măsurile necesare pentru a se face față vârfurilor de cerere și deficitului de alimentare a unuia sau mai multor furnizori. Autoritățile competente publică la fiecare doi ani, până la 31 iulie, un raport care să evidențieze constatările făcute în monitorizarea acestor aspecte, precum și orice măsuri luate sau preconizate în vederea abordării lor, și înaintează imediat acest raport Comisiei.

Articolul 5

Norme tehnice

Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre asigură definirea criteriilor tehnice de siguranță, precum și elaborarea și publicarea normelor tehnice care stabilesc cerințele tehnice minime de proiectare și exploatare pentru conectarea la sistem a instalațiilor de producere, a sistemelor de distribuție, a echipamentelor consumatorilor care se conectează direct, a circuitelor de interconectare și a liniilor directe. Aceste norme tehnice asigură interoperabilitatea sistemelor și sunt obiective și nediscriminatorii. Agenția poate face recomandările corespunzătoare în vederea obținerii compatibilității acestor norme, dacă este cazul. Aceste norme sunt notificate Comisiei în conformitate cu articolul 8 din Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale ⁽¹⁾.

Articolul 6

Promovarea cooperării regionale

(1) Statele membre, precum și autoritățile de reglementare cooperează între ele în vederea integrării piețelor lor naționale cel puțin la unul sau mai multe niveluri regionale, ca un prim pas către liberalizarea totală a pieței interne. În special, autoritățile de

reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre promovează și facilitează cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem la nivel regional, inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, cu scopul de a crea o piață internă competitivă a energiei electrice, încurajează coerența cadrului juridic, de reglementare și tehnic al acestora și facilitează integrarea sistemelor izolate de energie electrică existente încă în prezent în Comunitate. Zonele geografice acoperite de această cooperare regională includ cooperarea în zonele geografice definite în conformitate cu articolul 12 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. O astfel de cooperare poate să acopere alte zone geografice.

(2) Agenția cooperează cu autoritățile de reglementare naționale și cu operatorii de transport și de sistem pentru a asigura compatibilitatea cadrelor de reglementare între regiuni, în vederea creării unei piețe interne competitive a energiei electrice. În cazul în care agenția apreciază că sunt necesare norme obligatorii privind o astfel de cooperare, aceasta face recomandările corespunzătoare.

(3) În cursul punerii în aplicare a prezentei directive, statele membre se asigură că operatorii de transport și de sistem posedă unul sau mai multe sisteme integrate la nivel regional, care acoperă două sau mai multe state membre, pentru alocarea capacităților și verificarea siguranței rețelei.

(4) În cazul în care operatorii de transport și de sistem integrați vertical participă la o întreprindere comună instituită pentru punerea în aplicare a unei astfel de cooperări, întreprinderea comună stabilește și pune în aplicare un program de conformitate care prezintă măsurile care trebuie luate pentru a se asigura excluderea practicilor discriminatorii și anticoncurențiale. Programul de conformitate enumeră obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivului de excludere a practicilor discriminatorii și anticoncurențiale. Programul este supus aprobării agenției. Respectarea programului este monitorizată independent de agenții de conformitate ai operatorilor de transport și de sistem din întreprinderea integrată vertical.

CAPITOLUL III

PRODUCEREA

Articolul 7

Procedura de autorizare pentru noile capacități

(1) Pentru construirea de noi capacități de producere, statele membre adoptă o procedură de autorizare care se desfășoară după criterii obiective, transparente și nediscriminatorii.

(2) Statele membre stabilesc criteriile de acordare a autorizațiilor pentru construirea de capacități de producere pe teritoriul lor. Pentru stabilirea acestor criterii, statele membre iau în considerare:

(a) siguranța și securitatea sistemelor electrice, a instalațiilor și a echipamentelor asociate;

⁽¹⁾ JO L 204, 21.7.1998, p. 37.

- (b) protecția sănătății și siguranței publice;
- (c) protecția mediului;
- (d) ocuparea terenurilor și alegerea amplasamentelor;
- (e) utilizarea domeniului public;
- (f) eficiența energetică;
- (g) natura surselor primare;
- (h) caracteristicile specifice solicitantului, cum ar fi capacitățile tehnice, economice și financiare;
- (i) conformitatea cu măsurile adoptate în temeiul articolului 3;
- (j) contribuția la crearea de capacități pentru realizarea obiectivului global comunitar, potrivit căruia energia din surse regenerabile să reprezinte cel puțin 20 % din consumul final brut de energie al Comunității în 2020, obiectiv menționat la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării de energie din surse regenerabile (1); și
- (k) contribuția la crearea de capacități pentru reducerea emisiilor.

(3) Statele membre se asigură că există proceduri de autorizare specifice pentru producerea mică și descentralizată și/sau producerea distribuită, care iau în considerare dimensiunea lor limitată și impactul lor potențial.

Statele membre pot elabora linii directoare pentru procedura de autorizare specifică. Autoritățile de reglementare naționale sau alte autorități naționale competente, inclusiv autoritățile de planificare, revizuiesc aceste linii directoare și pot recomanda modificări.

În cazul în care statele membre au decis utilizarea specifică a terenurilor care să permită proceduri aplicabile noilor proiecte majore de infrastructură în procesul de creare de capacități, acestea, după caz, includ construcția de noi capacități de producere în domeniul de aplicare al acestor proceduri și le aplică într-un mod nediscriminatoriu și într-un interval adecvat.

(4) Procedurile și criteriile de autorizare sunt făcute publice. Solicitanții sunt informați cu privire la motivele oricărui refuz de acordare a autorizației. Motivele trebuie să fie obiective, nediscriminatorii, bine întemeiate și pe deplin fundamentate. De asemenea, solicitantului îi sunt puse la dispoziție căi de atac.

Articolul 8

Procedura de ofertare pentru noile capacități

(1) Statele membre asigură, în interesul siguranței alimentării, posibilitatea prevederii de noi capacități sau măsuri de gestionare orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii, printr-o procedură de ofertare sau orice procedură echivalentă din punctul

de vedere al transparenței și nediscriminării, pe baza unor criterii publicate. Cu toate acestea, procedurile respective pot fi lansate numai în cazul în care, pe baza procedurii de autorizare, capacitatea de producere care se construiește sau măsurile de gestionare orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii care urmează să fie adoptate nu sunt suficiente pentru a asigura siguranța alimentării.

(2) Statele membre pot asigura, în interesul protecției mediului și al promovării tehnologiilor de ultimă oră, posibilitatea de a achiziționa noi capacități prin intermediul unor proceduri de ofertare pe baza unor criterii publicate. Aceste proceduri de ofertare se pot referi la noi capacități sau la măsuri de gestionare orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii. Cu toate acestea, procedura de ofertare poate fi lansată numai în cazul în care, în baza procedurii de autorizare, capacitatea de producere care se construiește sau măsurile care urmează să fie adoptate nu sunt suficiente pentru realizarea acestor obiective.

(3) Informațiile privind procedura de ofertare pentru capacitățile de producere și măsurile de gestionare orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* cu cel puțin șase luni înainte de termenul final pentru depunerea ofertelor.

Caietul de sarcini se pune la dispoziția oricărei întreprinderi interesate stabilite pe teritoriul unui stat membru, astfel încât aceasta să aibă suficient timp să își depună oferta.

În vederea asigurării principiului transparenței și nediscriminării, caietul de sarcini conține descrierea detaliată a specificațiilor contractului și a procedurii care trebuie urmată de către toți ofertanții, precum și lista completă a criteriilor care determină selecția ofertanților și atribuirea contractului, inclusiv stimulentele, cum ar fi subvențiile, care sunt acoperite de ofertă. Specificațiile respective se pot referi și la domeniile prevăzute la articolul 7 alineatul (2).

(4) Atunci când invitațiile de participare la procedura de ofertare se referă la capacitatea de producere necesară, trebuie luate în considerare și ofertele de furnizare de energie electrică cu garanții pe termen lung, propuse de unitățile de producție existente, cu condiția ca acestea să permită acoperirea nevoilor suplimentare.

(5) Statele membre desemnează o autoritate sau un organism public sau privat independent de activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei electrice, care poate fi autoritatea de reglementare menționată la articolul 35 alineatul (1), pentru a răspunde de organizarea, monitorizarea și controlul procedurii de ofertare menționate la alineatele (1)-(4) din prezentul articol. Atunci când este total independent față de alte activități care nu au legătură cu sistemul de transport din punctul de vedere al proprietății, operatorul de transport și de sistem poate fi desemnat ca organismul răspunzător de organizarea, monitorizarea și controlul procedurii de ofertare. Această autoritate sau acest organism ia toate măsurile necesare pentru a asigura confidențialitatea informațiilor conținute în oferte.

(1) JO L 140, 5.6.2009, p. 16.

CAPITOLUL IV

EXPLOATAREA SISTEMELOR DE TRANSPORT

Articolul 9

Separarea sistemelor de transport și a operatorilor de transport și de sistem

- (1) Statele membre se asigură că de la 3 martie 2012:
- (a) toate întreprinderile care dețin în proprietate sisteme de transport acționează ca operatori de transport și de sistem;
- (b) aceeași persoană sau aceleași persoane nu au dreptul:
- (i) să exercite, direct sau indirect, controlul asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare și să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unui operator de transport și de sistem sau asupra unui sistem de transport; sau
- (ii) să exercite, direct sau indirect, controlul asupra unui operator de transport și de sistem sau asupra unui sistem de transport și să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare;
- (c) aceeași persoană sau aceleași persoane nu sunt abilitate să numească membri în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă întreprinderea din punct de vedere juridic în cazul unui operator de transport și de sistem sau în cazul unui sistem de transport și, de asemenea, să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare; precum și
- (d) aceeași persoană nu este abilitată să fie membru în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă întreprinderea din punct de vedere juridic, atât în cazul unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare, cât și în cazul unui operator de transport și de sistem sau al unui sistem de transport.
- (2) Drepturile menționate la alineatul (1) literele (b) și (c) cuprind, în special:
- (a) competența de a exercita drepturi de vot;
- (b) competența de a numi membri în consiliul de supraveghere, consiliul de administrație sau alte organe care reprezintă întreprinderea din punct de vedere juridic; sau
- (c) deținerea unei cote majoritare.
- (3) În sensul alineatului (1) litera (b), noțiunea de „întreprindere care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare” include noțiunea de „întreprindere care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare” în sensul Directivei 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în

sectorul gazelor naturale ⁽¹⁾, iar termenii „operator de transport și de sistem” și „sistem de transport” includ și termenii „operator de transport și de sistem” și „sistem de transport” în sensul directivei respective.

(4) Statele membre pot permite derogări de la alineatul (1) literele (b) și (c) până la 3 martie 2013, cu condiția ca operatorii de transport și de sistem să nu facă parte dintr-o întreprindere integrată vertical.

(5) Obligația prevăzută la alineatul (1) litera (a) se consideră îndeplinită în cazul în care două sau mai multe întreprinderi care dețin sisteme de transport au creat o asociație în participațiune care exercită rolul de operator de transport și de sistem în două sau mai multe state membre pentru sistemele de transport în cauză. Nicio altă întreprindere nu poate lua parte la asociația în participațiune decât dacă a fost aprobată în temeiul articolului 13 ca operator de sistem independent sau ca operator de transport independent în sensul capitolului V.

(6) În vederea punerii în aplicare a prezentului articol, în cazul în care persoana menționată la alineatul (1) literele (b), (c) și (d) este statul membru sau un alt organism public, se consideră că două organisme publice diferite care exercită controlul, pe de o parte, asupra unui operator de transport și de sistem sau asupra unui sistem de transport și, pe de altă parte, asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare, nu sunt aceeași persoană sau aceleași persoane.

(7) Statele membre se asigură că informațiile sensibile din punct de vedere comercial menționate la articolul 16 deținute de un operator de transport și de sistem care a făcut parte dintr-o întreprindere integrată vertical, precum și de personalul acestuia, nu sunt transferate către întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare.

(8) În cazul în care, la 3 septembrie 2009, sistemul de transport aparține unei întreprinderi integrate vertical, un stat membru poate decide să nu aplice alineatul (1).

În acest caz, statele membre vizate:

(a) fie desemnează un operator de sistem independent în conformitate cu articolul 13, sau

(b) fie respectă dispozițiile capitolului V.

(9) În cazul în care, la 3 septembrie 2009, sistemul de transport aparține unei întreprinderi integrate vertical și sunt în vigoare măsuri care garantează o mai mare independență efectivă a operatorului de transport și de sistem decât dispozițiile capitolului V, un stat membru poate decide să nu aplice alineatul (1).

(10) Înainte de a fi aprobată și desemnată în calitate de operator de transport și de sistem în temeiul alineatului (9) al prezentului articol, o întreprindere este certificată în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul 10 alineatele (4), (5) și (6) din prezenta directivă și la articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, în temeiul cărora Comisia verifică dacă măsurile în vigoare garantează în mod evident o mai mare independență efectivă a operatorului de transport și de sistem decât dispozițiile capitolului V.

⁽¹⁾ A se vedea pagina 94 din prezentul Jurnal Oficial.

(11) O întreprindere integrată vertical care deține în proprietate un sistem de transport nu poate fi în niciun caz împiedicată să adopte măsurile necesare în vederea respectării alineatului (1).

(12) Întreprinderile care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare nu poate în niciun caz, direct sau indirect, să exercite controlul sau să își exercite vreun drept cu privire la operatorii de transport și de sistem separați din statele membre care aplică dispozițiile alineatului (1).

Articolul 10

Desemnarea și certificarea operatorilor de transport și de sistem

(1) Înainte de a fi aprobată și desemnată în calitate de operator de transport și de sistem, o întreprindere este certificată în conformitate cu procedurile prevăzute la alineatele (4), (5) și (6) din prezentul articol și la articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.

(2) Întreprinderile care dețin un sistem de transport și care au fost certificate de autoritatea de reglementare națională, în temeiul procedurii de certificare de mai jos, ca îndeplinind cerințele articolului 9 sunt aprobate și desemnate de către statele membre ca operatori de transport și de sistem. Desemnarea operatorilor de transport și de sistem este notificată Comisiei Europene și se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(3) Operatorii de transport și de sistem notifică autorității de reglementare orice tranzacție planificată care poate necesita o reevaluare a conformității acesteia cu cerințele articolului 9.

(4) Autoritățile de reglementare monitorizează respectarea permanentă de către operatorii de transport și de sistem a cerințelor articolului 9. Aceste autorități deschid o procedură de certificare în scopul asigurării respectării dispozițiilor respective:

(a) în urma notificării de către operatorul de transport și de sistem în temeiul alineatului (3);

(b) din proprie inițiativă, atunci când au luat cunoștință de faptul că o modificare planificată a drepturilor sau a influenței asupra proprietarilor de transport și de sistem sau asupra operatorilor de transport și de sistem poate duce la încălcarea dispozițiilor articolului 9, sau atunci când au motive să considere că s-ar fi produs o asemenea încălcare; sau

(c) la cererea motivată a Comisiei.

(5) Autoritățile de reglementare adoptă o decizie cu privire la certificarea unui operator de transport și de sistem în termen de patru luni de la data notificării de către acesta sau de la data solicitării din partea Comisiei. După expirarea acestui termen, certificarea se consideră acordată. Decizia explicită sau tacită a autorităților de reglementare poate deveni efectivă numai după încheierea procedurii prevăzute la alineatul (6).

(6) Decizia explicită sau tacită cu privire la certificarea unui operator de transport și de sistem este notificată fără întârziere Comisiei de către autoritatea de reglementare, împreună cu toate informațiile pertinente aferente. Comisia acționează în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.

(7) Autoritățile de reglementare și Comisia pot solicita operatorilor de transport și de sistem și întreprinderilor care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare orice informații relevante pentru îndeplinirea atribuțiilor acestora, în temeiul prezentului articol.

(8) Autoritățile de reglementare și Comisia păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

Articolul 11

Certificarea în raport cu țările terțe

(1) Atunci când un proprietar al unui sistem de transport sau un operator de transport și de sistem, care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe, solicită o certificare, autoritatea de reglementare notifică Comisia.

Autoritatea de reglementare notifică, de asemenea, fără întârziere Comisia cu privire la orice circumstanțe în urma cărora o persoană sau persoane dintr-una sau mai multe țări terțe ar dobândi controlul asupra unui sistem de transport sau asupra unui operator de transport și de sistem.

(2) Operatorii de transport și de sistem notifică autorității de reglementare orice circumstanțe în baza cărora o persoană sau persoane dintr-una sau mai multe țări terțe ar dobândi controlul asupra sistemului de transport sau asupra operatorului de transport și de sistem.

(3) Autoritatea de reglementare adoptă un proiect de decizie cu privire la certificarea unui operator de transport și de sistem în termen de patru luni de la data notificării de către operatorul de transport și de sistem. Aceasta refuză certificarea în cazul în care nu se demonstrează:

(a) că entitatea în cauză îndeplinește cerințele de la articolul 9; precum și

(b) în fața autorității de reglementare sau altei autorități competente desemnate de statul membru, faptul că acordarea certificării nu va pune în pericol siguranța alimentării cu energie a statului membru și a Comunității. În examinarea acestui aspect, autoritatea de reglementare sau altă autoritate competentă desemnată în acest sens ține seama de:

(i) drepturile și obligațiile Comunității față de țara terță respectivă în temeiul dreptului internațional, inclusiv al oricărui acord încheiat cu una sau mai multe țări terțe la care Comunitatea este parte și în care sunt abordate aspecte legate de siguranța alimentării cu energie;

- (ii) drepturile și obligațiile statului membru față de țara terță respectivă în temeiul acordurilor încheiate cu țara terță respectivă, în măsura în care acestea respectă dreptul comunitar; precum și
- (iii) alte elemente specifice ale cazului și de țara terță implicată.
- (4) Autoritatea de reglementare notifică fără întârziere Comisiei decizia luată, împreună cu toate informațiile relevante referitoare la aceasta.
- (5) Statele membre se asigură că autoritatea de reglementare și/sau autoritatea competentă desemnată menționată la alineatul (3) litera (b), înainte ca autoritatea de reglementare să adopte o decizie cu privire la certificare, solicită un aviz Comisiei cu privire la faptul că:
- (a) entitatea respectivă respectă cerințele articolului 9; precum și
- (b) acordarea certificării nu va pune în pericol siguranța alimentării cu energie a Comunității.
- (6) Comisia examinează cererea menționată la alineatul (5) de îndată ce o primește. În termen de două luni de la primirea cererii, Comisia transmite avizul său autorității de reglementare naționale, sau, în cazul în care cererea a fost înaintată de autoritatea competentă desemnată, către aceasta.

În pregătirea avizului, Comisia poate solicita opiniile agenției, ale statului membru în cauză și ale părților interesate. În cazul în care există o astfel de solicitare din partea Comisiei, termenul de două luni se prelungește cu două luni.

În cazul în care Comisia nu emite un aviz în termenul menționat în primul și al doilea paragraf, se consideră că Comisia nu a ridicat obiecții cu privire la decizia autorității de reglementare.

- (7) Atunci când evaluează dacă controlul de către o persoană sau de către persoane dintr-una sau mai multe țări terțe pune în pericol siguranța alimentării cu energie a Comunității, Comisia ține seama de:
- (a) elementele specifice ale cazului și de țara sau țările terțe implicate, precum și
- (b) drepturile și obligațiile dobândite de Comunitate față de țara sau țările terțe în cauză în temeiul dreptului internațional, inclusiv în temeiul unui acord încheiat cu una sau mai multe țări terțe la care Comunitatea este parte și în care sunt abordate aspecte legate de siguranța alimentării.
- (8) În termen de două luni de la încheierea termenului menționat la alineatul (6), autoritatea de reglementare națională adoptă decizia finală cu privire la certificare. În adoptarea deciziei finale, autoritatea de reglementare națională ține seama în cel mai înalt grad de avizul Comisiei. În orice caz, statele membre au dreptul de a refuza certificarea atunci când acordarea acesteia pune în pericol siguranța alimentării cu energie a statului membru respectiv sau siguranța alimentării cu energie a unui alt stat

membru. În cazul în care statul membru a desemnat o altă autoritate competentă pentru a analiza alineatul (3) litera (b), acesta poate solicita autorității de reglementare naționale să adopte decizia finală în conformitate cu evaluarea autorității competente respective. Decizia finală a autorității de reglementare naționale și avizul Comisiei se publică împreună. În cazul în care decizia finală diferă de avizul Comisiei, statul membru în cauză furnizează și publică, împreună cu decizia respectivă, motivele respectivei decizii.

(9) Nicio dispoziție a prezentului articol nu aduce atingere dreptului statelor membre de a exercita, în conformitate cu dreptul comunitar, controale naționale legale pentru a-și proteja interesele legitime de siguranță publică.

(10) Comisia poate adopta linii directoare care să stabilească detaliile procedurii care trebuie urmată în vederea punerii în aplicare a prezentului articol. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 46 alineatul (2).

(11) Prezentul articol, cu excepția alineatului (3) litera (a), se aplică, de asemenea, statelor membre care fac obiectul unei derogări în temeiul articolului 44.

Articolul 12

Atribuțiile operatorilor de transport și de sistem

Fiecare operator de transport și de sistem are obligația:

- (a) să asigure capacitatea pe termen lung a sistemului de a satisface cererile rezonabile de transport de energie electrică, să exploateze, să întrețină și să dezvolte în condiții economice sisteme de transport sigure, fiabile și eficiente, care să respecte mediul înconjurător;
- (b) să garanteze mijloace adecvate pentru îndeplinirea obligațiilor privind serviciul public;
- (c) să contribuie la siguranța alimentării prin capacități de transport adecvate și sisteme fiabile;
- (d) să gestioneze fluxurile de energie electrică din sistem, ținând seama de schimburile cu alte sisteme interconectate. În acest scop, operatorul de transport și de sistem răspunde de asigurarea unui sistem de energie electrică sigur, fiabil și eficient și, în acest context, de asigurarea disponibilității tuturor serviciilor de sistem, inclusiv acelea oferite ca răspuns la cerere, în măsura în care această disponibilitate nu depinde de niciun alt sistem de transport cu care este interconectat sistemul său;
- (e) să furnizeze operatorului oricărui alt sistem interconectat cu sistemul său informații suficiente pentru a asigura siguranța și eficiența exploatarei, dezvoltarea coordonată și interoperabilitatea sistemului interconectat;

- (f) să asigure un tratament nediscriminatoriu între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai sistemului, evitând în special discriminarea în favoarea întreprinderilor sale conexe;
- (g) să furnizeze informațiile necesare utilizatorilor de rețea pentru accesul eficient la rețea, precum și
- (h) să colecteze venituri rezultate din gestionarea congestiilor, precum și plăți efectuate în temeiul mecanismului de compensare între operatorii de transport și de sistem în conformitate cu articolul 13 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, acordând și gestionând accesul terților și oferind explicații motivate, atunci când refuză un astfel de acces, sub supravegherea autorităților de reglementare naționale. Atunci când își îndeplinesc sarcinile în conformitate cu prezentul articol, operatorii de transport și de sistem facilitează, cu precădere, integrarea pieței.

Articolul 13

Operatorii de sistem independenți

(1) În cazul în care sistemul de transport aparține unei întreprinderi integrate vertical la 3 septembrie 2009, statele membre pot decide să nu aplice articolul 9 alineatul (1) și să desemneze un operator de sistem independent la propunerea proprietarului sistemului de transport. Numirea respectivă este supusă aprobării Comisiei.

(2) Statul membru poate aproba și desemna un operator de sistem independent numai în cazul în care:

- (a) operatorul candidat a demonstrat că îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 9 alineatul (1) literele (b), (c) și (d);
- (b) operatorul candidat a demonstrat că dispune de resursele financiare, tehnice, fizice și umane necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale în conformitate cu articolul 12;
- (c) operatorul candidat și-a asumat angajamentul de a respecta un plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani monitorizat de autoritatea de reglementare;
- (d) proprietarul sistemului de transport și-a demonstrat capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin în temeiul alineatului (5). În acest scop, acesta prezintă toate proiectele de contracte cu întreprinderea candidată și cu orice altă entitate relevantă, și
- (e) operatorul candidat și-a demonstrat capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin în temeiul Regulamentului (CE) nr. 714/2009, inclusiv cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem la nivel european și regional.

(3) Întreprinderile care au fost certificate de autoritatea de reglementare ca îndeplinind cerințele de la articolul 11 alineatul (2) din prezentul articol sunt aprobate și desemnate de către statele membre ca operatori de sistem independenți. Se aplică procedura de certificare prevăzută fie la articolul 10 din prezenta directivă și la articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, fie la articolul 11 din prezenta directivă.

(4) Fiecare operator de sistem independent răspunde de acordarea și gestionarea accesului terților, inclusiv de colectarea tarifelor de acces la rețea, a veniturilor rezultate din gestionarea congestiilor și a plăților efectuate în temeiul mecanismului de compensare între operatorii de sisteme de transport și de sistem în conformitate cu articolul 13 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, precum și de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport și de garantarea capacității pe termen lung a acestuia de a satisface cererile rezonabile prin planificarea investițiilor. În ceea ce privește dezvoltarea sistemului de transport, operatorul de sistem independent este responsabil de planificarea (inclusiv de procedura de autorizare), construirea și darea în exploatare a noii infrastructuri. În acest scop, operatorul de sistem independent acționează ca un operator de transport și de sistem în conformitate cu prezentul capitol. Proprietarii de sisteme de transport nu pot fi responsabili de acordarea și gestionarea accesului terților și nici de planificarea investițiilor.

(5) În cazul desemnării unui operator de sistem independent, proprietarul sistemului de transport:

- (a) asigură pe deplin cooperarea și sprijinul necesare operatorului de sistem independent în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestuia, furnizându-i în special toate informațiile relevante;
- (b) finanțează investițiile decise de către operatorul de sistem independent și aprobate de către autoritatea de reglementare sau își dă acordul ca acestea să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de sistem independent. Măsurile relevante cu privire la finanțare fac obiectul aprobării de către autoritatea de reglementare. Înainte de a aproba astfel de măsuri, autoritatea de reglementare se consultă atât cu proprietarul activelor, cât și cu celelalte părți interesate;
- (c) deține răspunderea privind activele rețelei, cu excepția răspunderii privind atribuțiile operatorului de sistem independent; precum și
- (d) oferă garanții pentru facilitarea finanțării eventualelor extinderi ale rețelei, cu excepția investițiilor pentru care și-a dat acordul să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de sistem independent, în temeiul literei (b).

(6) În strânsă cooperare cu autoritatea de reglementare, autoritatea națională competentă în materie de concurență este investită cu toate competențele necesare pentru a monitoriza în mod eficient respectarea de către proprietarul sistemului de transport a obligațiilor sale în temeiul alineatului (5).

Articolul 14

Separarea proprietarilor de sisteme de transport

(1) În cazul în care a fost desemnat un operator de sistem independent, un proprietar de sistem de transport care face parte dintr-o întreprindere integrată vertical este independent, cel puțin în ceea ce privește statutul său juridic, organizarea și procesul decizional, față de alte activități care nu au legătură cu transportul.

(2) Pentru a asigura independența proprietarilor de sisteme de transport menționați la alineatul (1), se aplică următoarele criterii minime:

- (a) persoanele cu funcție de conducere în cadrul managementului unui proprietar de sistem de transport nu pot face parte din structurile întreprinderii integrate din domeniul energiei electrice, care răspunde, direct sau indirect, de gestionarea zilnică a activităților de producere, distribuție și furnizare a energiei electrice;
- (b) luarea unor măsuri corespunzătoare pentru a se garanta faptul că interesele profesionale ale persoanelor cu funcție de conducere ale unui proprietar de sistem de transport sunt luate în considerare în așa fel încât să se asigure capacitatea acestora de a acționa independent; precum și
- (c) proprietarul sistemului de transport stabilește un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a garanta excluderea practicilor discriminatorii, și asigură monitorizarea adecvată a respectării acestui program. Programul de conformitate stabilește obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivelor respective. Persoana sau organismul care răspunde de monitorizarea programului de conformitate prezintă autorității de reglementare un raport anual cu privire la măsurile luate. Acest raport anual trebuie publicat.

(3) Comisia poate adopta linii directoare pentru a garanta respectarea deplină și efectivă de către proprietarii de sisteme de transport a dispozițiilor alineatului (2) din prezentul articol. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 46 alineatul (2).

Articolul 15

Dispecerizare și echilibrare

(1) Fără a aduce atingere furnizării de energie electrică în baza obligațiilor contractuale, inclusiv cele care decurg din caietul de sarcini, operatorul de transport și de sistem, în cazul în care îndeplinește această funcție, răspunde de dispecerizarea instalațiilor de producere din zona sa și de stabilirea utilizării interconexiunilor cu celelalte sisteme.

(2) Dispecerizarea instalațiilor de producere și utilizarea interconexiunilor se stabilesc în baza unor criterii care sunt aprobate de către autoritățile de reglementare naționale competente și care trebuie să fie obiective, publicate și aplicate într-un mod nediscriminatoriu, în vederea asigurării funcționării corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice. Criteriile țin seama de ordinea de prioritate economică a energiei electrice provenite de la instalațiile de producere disponibile sau din transferurile prin interconexiuni, precum și de constrângerile de ordin tehnic ale sistemului.

(3) Un stat membru impune operatorilor de sistem ca, la dispecerizarea instalațiilor de producere care folosesc surse de energie regenerabile, să procedeze în conformitate cu articolul 16 din Directiva 2009/28/CE. Statul membru poate, de asemenea, solicita operatorului de sistem ca, la dispecerizarea instalațiilor de producere, să acorde prioritate instalațiilor cu producere combinată de energie electrică și termică.

(4) Din motive de siguranță a alimentării, un stat membru poate dispune să li se acorde prioritate la dispecerizare instalațiilor de producere care folosesc, ca sursă primară de energie, combustibili indigeni, într-un procent care să nu depășească, într-un an calendaristic, 15 % din totalul energiei primare necesare pentru producerea energiei electrice consumate în statul membru respectiv.

(5) Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre solicită operatorilor de transport și de sistem să respecte standardele minime privind întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport, inclusiv capacitățile de interconexiune.

(6) Operatorii de transport și de sistem cumpără energia pe care o folosesc pentru a acoperi pierderile de energie și rezervele de capacitate conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe reguli de piață, de fiecare dată când îndeplinesc această funcție.

(7) Regulile adoptate de operatorii de transport și de sistem pentru echilibrarea sistemului de energie electrică sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile de încadrare tarifară a utilizatorilor rețelei în cazul inducerii de dezechilibre în rețea. Condițiile, inclusiv regulile și tarifele aplicabile prestării acestor servicii de către operatorii de transport și de sistem se stabilesc în mod nediscriminatoriu și ținând seama de costuri, în conformitate cu o metodologie compatibilă cu articolul 37 alineatul (6), și trebuie publicate.

Articolul 16

Obligația de confidențialitate impusă proprietarilor de sisteme de transport și operatorilor de transport și de sistem

(1) Fără a aduce atingere articolului 30 sau oricărei alte obligații legale în materie de dezvăluire a informațiilor, fiecare operator de transport și de sistem și fiecare proprietar de sistem de transport păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial pe care le-au obținut în cursul desfășurării activităților lor și împiedică dezvăluirea discriminatorie de informații referitoare la propriile activități și care ar putea induce avantaje economice. În special, nu divulgă nicio informație sensibilă din punct de vedere comercial către celelalte părți ale întreprinderii decât în cazul în care acest lucru se impune în vederea încheierii unei tranzacții comerciale. În scopul garantării respectării depline a normelor privind separarea juridică a informațiilor, statele membre se asigură, de asemenea, că proprietarul sistemului de transport și partea rămasă din întreprindere nu utilizează servicii comune, de exemplu nu utilizează servicii juridice comune, cu excepția serviciilor pur administrative sau a celor informatice.

(2) Operatorilor de transport și de sistem li se interzice să abuzeze, în situația vânzării sau cumpărării de energie electrică de către întreprinderi conexe, de informațiile sensibile din punct de vedere comercial obținute de la terți în contextul acordării sau al negocierii accesului la sistem.

(3) Informațiile necesare asigurării unei concurențe efective și funcționării eficiente a pieței sunt puse la dispoziția publicului. Această obligație nu aduce atingere păstrării confidențialității informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

CAPITOLUL V

OPERATORUL DE TRANSPORT INDEPENDENT

Articolul 17

Active, echipamente, personal și identitate

(1) Operatorii de transport și de sistem sunt dotați cu toate resursele umane, tehnice, fizice și financiare necesare îndeplinirii obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive și desfășurării activității de transport al energiei electrice, în special:

- (a) activele necesare pentru activitatea de transport a energiei electrice, inclusiv sistemul de transport, se află în proprietatea operatorului de transport și de sistem;
- (b) personalul necesar pentru activitatea de transport a energiei electrice, inclusiv pentru îndeplinirea tuturor atribuțiilor din cadrul întreprinderii, este angajat de operatorul de transport și de sistem;
- (c) este interzisă închirierea de personal și prestarea de servicii de către și către orice parte a întreprinderii integrate vertical. Cu toate acestea, un operator de transport și de sistem poate furniza servicii întreprinderii integrate vertical, atâta timp cât:
 - (i) prin furnizarea serviciilor nu sunt discriminați utilizatorii de sistem, serviciile sunt disponibile tuturor utilizatorilor de sistem în aceleași condiții și nu restricționează, denaturează sau împiedică concurența în domeniul producției sau furnizării de energie și
 - (ii) condițiile de furnizare a serviciilor respective sunt aprobate de autoritatea de reglementare.
- (d) fără a aduce atingere deciziilor organismului de supraveghere prevăzut la articolul 20, întreprinderea integrată vertical pune la dispoziția operatorului de transport și de sistem, în timp util, resurse financiare adecvate pentru viitoare proiecte de investiții și/sau pentru înlocuirea activelor existente, în urma unei cereri adecvate din partea operatorului de transport și de sistem.

(2) Activitatea de transport a energiei electrice include cel puțin următoarele activități, pe lângă cele enumerate la articolul 12:

- (a) reprezentarea operatorului de transport și de sistem și contactele cu terți și cu autoritățile de reglementare;
- (b) reprezentarea operatorului de transport și de sistem în cadrul Rețelei europene a operatorilor de transport și de sistem de transport de energie electrică („ENTSO de energie electrică”);
- (c) acordarea și gestionarea accesului terților în mod nediscriminatoriu între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai sistemului;
- (d) colectarea tuturor tarifelor aferente sistemului de transport, inclusiv a tarifelor de acces la rețea, a tarifelor pentru serviciile de sistem necesare echilibrării sistemului, precum cumpărarea de servicii (costurile cu echilibrarea, cumpărarea de energie pentru acoperirea pierderilor în rețea);
- (e) exploatarea, întreținerea și dezvoltarea unui sistem de transport sigur, eficace și eficient din punct de vedere economic;
- (f) planificarea investițiilor care să asigure capacitatea pe termen lung a sistemului de a face față cererilor rezonabile și de a garanta siguranța alimentării;
- (g) instituirea de asociații în participațiune adecvate, inclusiv cu unul sau mai mulți operatori de transport și de sistem, de schimburi de energie, și cu alți actori relevanți, în cadrul obiectivelor de dezvoltare a creării de piețe regionale sau de facilitare a procesului de liberalizare; precum și
- (h) toate serviciile aferente întreprinderii, inclusiv cele juridice, de contabilitate și informatice.

(3) Operatorii de transport și de sistem sunt organizați sub o formă juridică, în conformitate cu articolul 1 din Directiva 68/151/CEE a Consiliului ⁽¹⁾.

(4) Operatorul de transport și de sistem nu creează, prin identitatea sa corporativă, comunicarea, imaginea de marcă și spațiul său, confuzii cu privire la identitatea separată a întreprinderii integrate vertical sau a oricărei părți a acesteia.

(5) Operatorul de transport și de sistem nu împarte sistemele sau echipamentele informatice, spațiile fizice și sistemele de acces securizat cu nicio parte a întreprinderii integrate vertical și nici nu folosește aceeași consultanți sau contractanți externi pentru sistemele sau echipamentele informatice și pentru sistemele de acces securizate.

(6) Conturile operatorului de transport și de sistem sunt auditate de către un auditor diferit de cel care auditează întreprinderea integrată vertical sau oricare parte a acesteia.

⁽¹⁾ Prima directivă a Consiliului din 9 martie 1968 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților în statele membre, înțelesul articolului 58 al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociațiilor sau terților (JO L 65, 14.3.1968, p. 8).

Articolul 18

Independența operatorului de transport și de sistem

(1) Fără a aduce atingere deciziilor organismului de supraveghere prevăzut la articolul 20, operatorul de transport și de sistem are:

- (a) competențe efective de luare a deciziilor, independent de întreprinderea integrată din domeniul energiei electrice, în ceea ce privește activele necesare pentru exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea sistemului de transport; precum și
- (b) are dreptul de a obține finanțare pe piețele de capital, în special prin împrumuturi și aport de capital.

(2) Operatorul de transport și de sistem acționează în permanență astfel încât să se asigure că dispune de resursele necesare în vederea desfășurării activității de transport în mod corespunzător și eficient și a dezvoltării și menținerii unui sistem de transport eficient, sigur și economic.

(3) Filialele întreprinderii integrate vertical care desfășoară activități de producere sau furnizare nu dețin participații directe sau indirecte la operatorul de transport și de sistem. Operatorul de transport și de sistem nu deține nicio participație directă sau indirectă la nicio filială a întreprinderii integrate vertical care desfășoară activități de producere sau furnizare și nici nu primește dividende sau alte beneficii financiare de la filiala în cauză.

(4) Structura generală de conducere și statutul operatorului de transport și de sistem asigură independența efectivă a operatorului de transport și de sistem, în conformitate cu prezentul capitol. Întreprinderea integrată vertical nu determină, în mod direct sau indirect, comportamentul concurențial al operatorului de sistem de transport în materie de activități cotidiene ale acestuia și de gestionare a rețelei sau cu privire la activitățile necesare pentru elaborarea planului de dezvoltare a rețelei pe zece ani, întocmit în temeiul articolului 22.

(5) În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la articolul 12 și la articolul 17 alineatul (2) din prezenta directivă și în conformitate cu articolele 14, 15 și 16 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, operatorii de transport și de sistem nu fac discriminări între diferite persoane și entități și nu restricționează, distorsionează sau împiedică concurența în domeniul producerii sau furnizării de energie.

(6) Orice relații comerciale și financiare între întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem, inclusiv împrumuturile acordate de operatorul de transport și de sistem întreprinderii integrate vertical, respectă condițiile pieței. Operatorul de transport și de sistem păstrează date detaliate privind astfel de relații comerciale sau financiare și le pune la dispoziția autorității de reglementare, la cererea acesteia.

(7) Operatorul de transport și de sistem prezintă autorității de reglementare, în vederea aprobării, toate acordurile comerciale și financiare încheiate cu întreprinderea integrată vertical.

(8) Operatorul de transport și de sistem informează autoritatea de reglementare cu privire la resursele financiare menționate la articolul 17 alineatul (1) litera (d), disponibile pentru proiecte de investiții viitoare și/sau pentru înlocuirea activelor existente.

(9) Întreprinderile integrate vertical se abțin de la orice acțiune care ar împiedica sau prejudicia respectarea, de către operatorul de transport și de sistem, a obligațiilor prevăzute în prezentul capitol și nu solicită operatorului de transport și de sistem să ceară permisiunea de la întreprinderea integrată vertical în vederea îndeplinirii acestor obligații.

(10) O întreprindere certificată de autoritatea de reglementare ca respectând cerințele prezentului capitol este autorizată și desemnată operator de transport și de sistem de către statul membru respectiv. Se aplică procedura de certificare prevăzută fie la articolul 10 din prezenta directivă și la articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, fie la articolul 11 din prezenta directivă.

Articolul 19

Independența personalului și a conducerii operatorului de transport și de sistem

(1) Decizia privind numirea, prelungirea mandatului, condițiile de lucru inclusiv remunerația și încetarea mandatului persoanelor cu funcție de conducere și/sau al membrilor organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem se adoptă de către organismul de supraveghere al operatorului de transport și de sistem numit în conformitate cu articolul 20.

(2) Autorității de reglementare i se notifică identitatea și condițiile privind termenul, durata și încheierea mandatului persoanelor desemnate de organismul de supraveghere în vederea numirii sau prelungirii mandatului, în calitate de persoane cu funcții executive și/sau membri ai organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem, precum și motivele oricărei decizii propuse de încetare a mandatului în cauză. Respectivul condiții și decizii menționate la alineatul (1) dobândesc caracter obligatoriu numai dacă autoritatea de reglementare nu a ridicat obiecții în termen de trei săptămâni de la notificare.

Autoritatea de reglementare poate ridica obiecții privind deciziile menționate la alineatul (1) în cazul:

- (a) unor îndoieli serioase survenite cu privire la independența profesională a unei persoane cu funcție de conducere numite și/sau a unui membru al organelor administrative numit; sau
- (b) încheierii premature a unui mandat, dacă există îndoieli cu privire la justificarea încheierii premature.

(3) Nicio poziție sau responsabilitate profesională, interes sau relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu întreprinderea integrată vertical, cu vreo parte a acesteia sau cu acționarii care dețin controlul asupra acesteia, cu excepția operatorului de transport și de sistem nu trebuie să fie deținută pe o perioadă de trei ani înainte de numirea persoanelor cu funcții de conducere și/sau a membrilor organelor administrative ale operatorului de sisteme de transport și de sistem cărora li se aplică prezentul alineat.

(4) Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor administrative, precum și angajații operatorului de transport și de sistem nu dețin nicio poziție sau responsabilitate profesională, interes sau relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu vreo altă parte a întreprinderii integrate vertical sau cu acționarii majoritari ai acesteia.

(5) Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor administrative, precum și angajații operatorului de transport și de sistem nu dețin niciun interes și nu primesc niciun beneficiu financiar, de ordin direct sau indirect, de la vreo parte a întreprinderii integrate vertical cu excepția operatorului de transport și de sistem. Remunerația acestora nu depinde de activitățile sau rezultatele întreprinderii integrate vertical, cu excepția operatorului de transport și de sistem.

(6) Pentru orice plângeri din partea persoanelor cu funcție de conducere și/sau a membrilor organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem împotriva încetării premature a mandatelor lor le este garantat dreptul efectiv de a introduce o cale de atac la autoritatea de reglementare.

(7) După încetarea mandatului deținut în cadrul operatorului de transport și de sistem, persoanele cu funcție de conducere și/sau membrii organelor administrative ale acestuia nu au dreptul să dețină, timp de patru ani, nicio poziție sau responsabilitate profesională, interes sau relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu orice parte a întreprinderii integrate vertical, cu excepția operatorului de transport și de sistem, sau cu acționarii majoritari ai întreprinderii integrate vertical.

(8) Alineatul (3) se aplică majorității persoanelor cu funcții de conducere și/sau membrilor organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem.

Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem care nu fac obiectul dispozițiilor alineatului (3) nu trebuie să fi desfășurat nicio activitate de conducere sau vreo altă activitate relevantă în întreprinderea integrată vertical pentru o perioadă de cel puțin șase luni înaintea numirii acestora.

Primul paragraf din prezentul alineat și alineatele (4)-(7) se aplică tuturor persoanelor cu funcții executive de conducere și celor care sunt direct subordonate acestora cu privire la chestiuni legate de exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea rețelei.

Articolul 20

Organismul de supraveghere

(1) Operatorul de transport și de sistem deține un organism de supraveghere responsabil cu luarea deciziilor susceptibile de a avea un impact major asupra valorii activelor acționarilor din cadrul operatorului de transport și de sistem, în special a deciziilor privind aprobarea planurilor financiare anuale și pe termen lung, a nivelului de îndatorare a operatorului de transport și de sistem și a dividendelor distribuite acționarilor. Deciziile care fac parte din competența organismului de supraveghere le exclud pe cele care sunt legate de activitățile curente ale operatorului de

transport și de sistem și de gestionarea rețelei, și de activitățile necesare pentru elaborarea planului de dezvoltare a rețelei pe zece ani, întocmit în temeiul articolului 22.

(2) Organismul de supraveghere este compus din membri reprezentând întreprinderea integrată vertical, din membri reprezentând acționarii terți și, în cazurile prevăzute de legislația pertinentă a unui stat membru, din membri reprezentând alți factori interesați, precum angajații operatorului de transport și de sistem.

(3) Articolul 19 alineatul (2) primul paragraf și articolul 19 alineatele (3)-(7) se aplică cel puțin unei jumătăți a membrilor organismului de supraveghere minus unul.

Articolul 19 alineatul (2) al doilea paragraf litera (b) se aplică tuturor membrilor organismului de supraveghere.

Articolul 21

Programul de conformitate și agentul de conformitate

(1) Statele membre asigură faptul că operatorii de transport și de sistem stabilesc și pun în aplicare un program de conformitate care definește măsurile adoptate în vederea excluderii posibilităților de comportament discriminatoriu, și asigură monitorizarea adecvată a respectării acestui program. Programul de conformitate stabilește obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivelor respective. Programul este supus aprobării autorității de reglementare. Fără a aduce atingere competențelor autorității de reglementare naționale, respectarea programului este monitorizată independent de către agentul de conformitate.

(2) Agentul de conformitate este numit de către organismul de supraveghere și face obiectul aprobării autorității de reglementare. Autoritatea de reglementare poate refuza aprobarea agentului de conformitate numai din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională. Agentul de conformitate poate fi o persoană fizică sau juridică. Articolul 19 alineatele (2)-(8) se aplică agentului de conformitate.

(3) Agentul de conformitate are următoarele atribuții:

(a) monitorizarea punerii în aplicare a programului de conformitate;

(b) elaborarea unui raport anual care stabilește măsurile luate în vederea punerii în aplicare a programului de conformitate și prezentarea acestuia către autoritatea de reglementare;

(c) raportarea către organismul de supraveghere și emiterea de recomandări privind respectarea programului de conformitate și a punerii în aplicare a acestuia;

(d) notificarea autorității de reglementare cu privire la orice încălcare gravă a punerii în aplicare a programului de conformitate; și precum și

(e) raportarea către autoritatea de reglementare cu privire la orice relații comerciale și financiare dintre întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem.

(4) Agentul de conformitate prezintă autorității de reglementare deciziile propuse cu privire la planul de investiții sau la investițiile individuale din cadrul rețelei. Acest lucru are loc cel târziu în momentul prezentării deciziilor în cauză de către conducerea și/sau organismul administrativ competent al operatorului de transport și de sistem, către organismul de supraveghere.

(5) În cazul în care întreprinderea integrată vertical, în cadrul adunării generale sau prin votul membrilor organismului de supraveghere pe care i-a numit, a împiedicat adoptarea unei decizii în scopul de a împiedica sau a întârzia investițiile, decizie care, în conformitate cu planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, trebuia executată în următorii trei ani, agentul de conformitate raportează acest lucru autorității de reglementare, care acționează în conformitate cu articolul 22.

(6) Condițiile care reglementează mandatul sau condițiile de muncă ale agentului de conformitate, inclusiv durata mandatului acestuia, sunt supuse aprobării autorității de reglementare. Condițiile respective asigură independența agentului de conformitate, inclusiv prin punerea la dispoziție a resurselor necesare în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale. Pe durata mandatului său, agentul de conformitate nu poate deține o altă funcție, nu poate avea o altă responsabilitate profesională sau un interes, direct sau indirect, cu nicio parte a întreprinderii integrate vertical sau cu acționarii majoritari ai acesteia.

(7) Agentul de conformitate raportează cu regularitate, fie verbal, fie în scris, autorității de reglementare și are dreptul de a raporta cu regularitate, fie verbal, fie în scris, organismului de supraveghere al operatorului de transport și de sistem.

(8) Agentul de conformitate poate participa la reuniuni ale organelor de conducere sau administrative ale operatorului de transport și de sistem, și la cele ale organismului de supraveghere și ale adunării generale. Agentul de conformitate participă la toate reuniunile care privesc următoarele chestiuni:

- (a) condițiile de acces la rețea, astfel cum sunt stabilite în Regulamentul (CE) nr. 714/2009, în special în privința tarifelor, a serviciilor de acces ale terțelor părți, a alocării capacității și a gestionării congestiilor, a transparenței, a echilibrării și a piețelor secundare;
- (b) proiectele efectuate în scopul de a exploata, întreține și dezvolta sistemul de transport, inclusiv investiții privind interconexiunile și conexiunile;
- (c) cumpărarea sau vânzarea de energie necesare pentru exploatarea sistemului de transport.

(9) Agentul de conformitate monitorizează respectarea articolului 16 de către operatorul de transport și de sistem.

(10) Agentul de conformitate dispune de acces la toate datele relevante, la sediile operatorului de transport și de sistem și la toate informațiile necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale.

(11) În urma aprobării prealabile a autorității de reglementare, organismul de supraveghere poate să îl revoce pe agentul de conformitate. Organismul de supraveghere eliberează din funcție agentul de conformitate, din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională, la cererea autorității de reglementare.

(12) Agentul de conformitate are acces la sediile operatorului de transport și de sistem fără a fi necesară anunțarea prealabilă.

Articolul 22

Dezvoltarea rețelei și competențele de decizie asupra investițiilor

(1) În fiecare an, operatorii de transport și de sistem prezintă autorității de reglementare un plan de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani bazat pe oferta și cererea actuală și pe previziunile de ofertă și de cerere, după consultarea prealabilă cu toți factorii interesați. Planul respectiv de dezvoltare a rețelei conține măsuri eficiente pentru a garanta caracterul adecvat al sistemului și siguranța alimentării.

(2) În special, planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani trebuie:

- (a) să indice operatorilor pieței principalele infrastructuri de transport care trebuie să fie construite sau modernizate în următorii zece ani;
- (b) să conțină toate investițiile deja stabilite și să identifice noi investiții care trebuie să fie efectuate în următorii zece ani; precum și
- (c) să prevadă un interval de timp pentru toate proiectele de investiții.

(3) Atunci când elaborează planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, operatorul de transport și de sistem trebuie să formuleze ipoteze rezonabile privind evoluția producerii, a furnizării, a consumului și a schimburilor cu alte țări, luând în considerare planurile de investiții privind rețelele regionale și la nivel comunitar.

(4) Autoritatea de reglementare consultă toți utilizatorii de sistem, actuali sau potențiali, privind planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, în mod deschis și transparent. Persoanelor fizice sau întreprinderilor care revendică statutul de utilizatori potențiali de sistem li se poate solicita să dovedească aceste revendicări. Autoritatea de reglementare publică rezultatul procesului de consultare, în special în privința unor posibile necesități de investiții.

(5) Autoritatea de reglementare evaluează dacă planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani abordează toate necesitățile de investiții identificate pe parcursul procesului de consultare, și dacă este conform cu planul neobligatoriu la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei pe zece ani (denumit în continuare „planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei”), menționat la articolul 8 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. În cazul în care există îndoieli cu privire la conformitatea cu planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei, autoritatea de reglementare consultă agenția. Autoritatea de reglementare poate solicita operatorului de transport și de sistem să își modifice planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani.

(6) Autoritatea de reglementare monitorizează și evaluează punerea în aplicare a planului de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani.

(7) În situațiile în care operatorul de transport și de sistem, din rațiuni diferite de rațiunile imperioase, asupra cărora nu deține niciun control, nu execută o investiție, care, în conformitate cu planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, trebuia executată în următorii trei ani, statele membre se asigură că autoritatea de reglementare are obligația să adopte cel puțin una dintre următoarele măsuri pentru a garanta executarea investiției în cauză dacă investiția este încă relevantă pe baza celui mai recent plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani:

- (a) să solicite operatorului de transport și de sistem să execute investiția în cauză sau,
- (b) să organizeze o procedură de ofertare privind investiția în cauză, deschisă tuturor investitorilor; sau
- (c) să oblige operatorul de transport și de sistem să accepte o majorare de capital pentru a finanța investițiile necesare și a permite unor investitori independenți să participe la capital.

În cazul în care autoritatea de reglementare a recurs la competențele sale prevăzute la litera (b) din primul paragraf, aceasta poate obliga operatorul de transport și de sistem să accepte una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

- (a) finanțarea de către o parte terță;
- (b) construirea de către o parte terță;
- (c) realizarea noilor active de însuși operatorul în cauză;
- (d) exploatarea noului activ de însuși operatorul în cauză.

Operatorul de transport și de sistem furnizează investitorilor toate informațiile necesare pentru realizarea investiției, conectează noile active la rețeaua de transport și, în general, depune toate eforturile pentru a facilita punerea în aplicare a proiectului de investiții.

Măsurile relevante cu privire la finanțare fac obiectul aprobării de către autoritatea de reglementare.

(8) În cazul în care autoritatea de reglementare a recurs la competențele sale prevăzute la alineatul (7) primul paragraf, costurile respectivelor investiții intră sub incidența reglementărilor relevante privind tarifele.

Articolul 23

Competențele decizionale privind conectarea a noi centrale electrice la sistemul de transport

(1) Operatorul de transport și de sistem stabilește și publică proceduri transparente și eficiente privind conectarea nediscriminatorie a noi centrale electrice la sistemul de transport. Procedurile respective sunt supuse aprobării autorităților de reglementare naționale.

(2) Operatorului de transport și de sistem nu i se permite să refuze conectarea unei noi centrale prin invocarea unor viitoare limitări posibile ale capacităților de rețea disponibile, de exemplu congestia în părțile îndepărtate ale sistemului de transport. Operatorul de transport și de sistem furnizează toate informațiile necesare.

(3) Operatorului de transport și de sistem nu i se permite să refuze un nou punct de conectare prin invocarea unor costuri suplimentare ocazionate și legate de creșterea necesară a capacității elementelor de sistem în perimetrul imediat al punctului de conectare.

CAPITOLUL VI

EXPLOATAREA SISTEMELOR DE DISTRIBUȚIE

Articolul 24

Desemnarea operatorilor de distribuție

Statele membre desemnează sau solicită întreprinderilor care au în proprietate sau răspund distribuție să desemneze, pentru o perioadă de timp stabilită de către statele membre ținând seama de considerente de eficiență și echilibru economic, unul sau mai mulți operatori de distribuție. Statele membre asigură faptul că operatorii de distribuție acționează în conformitate cu articolele 25, 26 și 27.

Articolul 25

Atribuțiile operatorilor de distribuție

(1) Operatorul de distribuție este responsabil de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface cereri rezonabile de distribuție a energiei electrice, de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea, în condiții economice, a unui sistem de distribuție a energiei electrice sigur, fiabil și eficient în zona sa, acordând atenția cuvenită protecției mediului și promovării eficienței energetice.

(2) În nicio situație operatorul de distribuție nu trebuie să facă discriminări între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai sistemului, în special în favoarea întreprinderilor sale conexe.

(3) Operatorul de distribuție furnizează informațiile necesare utilizatorilor sistemului pentru accesul eficient la sistem, inclusiv utilizarea acestuia.

(4) Un stat membru poate impune operatorului de distribuție ca, la dispoziția instalațiilor de producere, să acorde prioritate instalațiilor de producere care folosesc surse de energie regenerabile sau deșeuri, sau celor cu producere combinată de energie electrică și termică.

(5) Fiecare operator de distribuție cumpără energia pe care o folosește pentru a acoperi pierderile de energie și rezervele de capacitate din sistemul său, conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe reguli de piață, atunci când îndeplinește această funcție. Această cerință nu împiedică utilizarea energiei electrice cumpărate în baza contractelor încheiate înainte de 1 ianuarie 2002.

(6) În cazul în care un operator de distribuție răspunde de echilibrarea sistemului de distribuție a energiei electrice, regulile pe care le adoptă în acest scop sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile de încadrare tarifară a utilizatorilor rețelei pentru dezechilibre în rețea. Condițiile, inclusiv normele și prețurile, aplicabile prestării de servicii de către operatorii de distribuție, se stabilesc în conformitate cu articolul 37 alineatul (6), în mod nediscriminatoriu și avându-se în vedere costurile și trebuie publicate.

(7) Atunci când planifică dezvoltarea rețelei de distribuție, operatorul de distribuție are în vedere măsuri de gestionare orientate către eficiență energetică și satisfacerea cererii și/sau producerea distribuită care ar putea să se substituie unor măsuri de modernizare sau de înlocuire a capacităților de energie electrică.

Articolul 26

Separarea operatorilor de distribuție

(1) În cazul în care face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, operatorul de distribuție este independent, cel puțin în ceea ce privește forma sa juridică, organizarea și procesul decizional, față de alte activități care nu au legătură cu distribuția. Normele respective nu creează obligația de a separa proprietatea activelor sistemului de distribuție de întreprinderea integrată vertical.

(2) Pe lângă cerințele prevăzute la alineatul (1), în cazul în care operatorul de distribuție face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, acesta este independent, în ceea ce privește organizarea și procesul decizional, de celelalte activități care nu au legătură cu distribuția. Pentru a asigura această independență, se aplică următoarele criterii minime:

- (a) persoanele cu funcție de conducere ale unui operator de distribuție nu pot face parte din structurile întreprinderii integrate din domeniul energiei electrice, care răspunde, direct sau indirect, de gestionarea zilnică a activităților de producere, distribuție și furnizare a energiei electrice;
- (b) trebuie luate măsurile corespunzătoare pentru a asigura faptul că interesele profesionale ale persoanelor cu funcție de conducere ale operatorului de distribuție sunt luate în considerare astfel încât aceste persoane să aibă posibilitatea de a acționa independent;
- (c) operatorul de distribuție trebuie să aibă competențe efective de luare a deciziilor, independent de întreprinderea integrată din domeniul energiei electrice, în ceea ce privește elementele de active necesare pentru exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea rețelei. Pentru a îndeplini aceste atribuții, operatorul de distribuție are la dispoziție resursele necesare, inclusiv resursele umane, tehnice, fizice și financiare. Aceasta nu

ar trebui să împiedice existența unor mecanisme de coordonare adecvate care să se asigure că sunt protejate drepturile societății-mamă de supraveghere economică și cele de supraveghere a gestionării, în ceea ce privește rentabilitatea activelor unei filiale, reglementate indirect în conformitate cu articolul 37 alineatul (6). În special, această prevedere permite societății-mamă să aprobe planul financiar anual sau orice instrument echivalent al operatorului de distribuție și să stabilească limitele generale ale nivelului de îndatorare a filialei sale. În schimb, această prevedere nu permite societății-mamă să dea instrucțiuni cu privire la exploatarea zilnică, nici cu privire la deciziile individuale referitoare la construirea sau modernizarea liniilor electrice de distribuție, care nu depășesc condițiile stabilite în planul financiar aprobat sau în oricare alt instrument echivalent; precum și

- (d) operatorul de distribuție trebuie să stabilească un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a garanta excluderea practicilor discriminatorii, și asigură monitorizarea adecvată a respectării acestui program. Programul de conformitate prevede obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea acestui obiectiv. Persoana sau organismul care răspunde de monitorizarea programului de conformitate, agentul de conformitate al operatorului de distribuție, prezintă autorității de reglementare menționate la articolul 35 alineatul (1) un raport anual cu privire la măsurile adoptate și acest raport se publică. Agentul de conformitate al operatorului de distribuție este complet independent și are acces la toate informațiile operatorului de distribuție sau ale oricărei întreprinderi afiliate, care sunt necesare în vederea îndeplinirii atribuției sale.

(3) În cazul în care operatorul de distribuție face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, statele membre se asigură că activitățile respectivului operator sunt monitorizate de autoritățile de reglementare sau alte organe competente, astfel încât acesta să nu poată profita de pe urma integrării sale verticale pentru a denatura concurența. În special, operatorii de distribuție integrați vertical nu trebuie, în activitățile lor de comunicare și de publicitate, să creeze confuzie cu privire la identitatea separată a sucursalei furnizoare din cadrul întreprinderii integrate verticale.

(4) Statele membre pot decide să nu aplice dispozițiile alineatelor (1), (2) și (3) întreprinderilor integrate din domeniul energiei electrice care aprovizionează mai puțin de 100 000 de clienți racordați sau care alimentează mici sisteme izolate.

Articolul 27

Obligația de confidențialitate a operatorilor de distribuție

Fără a aduce atingere articolului 30 sau oricărei alte obligații legale în materie de dezvoltare a informațiilor, operatorul de distribuție trebuie să păstreze confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial obținute în cursul desfășurării activităților sale și să împiedice dezvoltarea discriminatorie a informațiilor referitoare la propriile activități și care ar putea fi avantajoase din punct de vedere comercial.

Articolul 28

Sisteme de distribuție închise

(1) Statele membre pot decide ca autoritățile de reglementare naționale sau alte autorități competente să clasifice drept sistem de distribuție închis un sistem care distribuie energie electrică într-o zonă industrială, comercială sau de servicii comune, limitată din punct de vedere geografic și care, fără a aduce atingere alineatului (4), nu alimentează clienții casnici, dacă:

- (a) din motive tehnice sau de securitate specifice, operațiile sau procesul de producție al utilizatorilor sistemului respectiv sunt integrate; sau
- (b) sistemul respectiv distribuie energie electrică în principal proprietarului sau operatorului sistemului sau întreprinderilor lor conexe.

(2) Statele membre pot dispune ca autoritățile de reglementare naționale să acorde o derogare operatorului unui sistem de distribuție închis privind:

- (a) obligațiile menționate la articolul 25 alineatul (5) de a cumpăra energia pe care o folosește pentru a acoperi pierderile de energie și rezervele de capacitate din sistemul său, conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe reguli de piață;
- (b) obligația menționată la articolul 32 alineatul (1) ca tarifele sau metodologiile care stau la baza calculării acestora să fie aprobate înainte de intrarea în vigoare în conformitate cu articolul 37.

(3) În cazul în care se acordă o derogare în conformitate cu alineatul (2), tarifele aplicabile sau metodologiile care stau la baza calculării acestora sunt revizuite și aprobate în conformitate cu articolul 37 la cererea unui utilizator al sistemului de distribuție închis.

(4) Utilizarea întâmplătoare de către un număr mic de consumatori casnici aflați într-un raport de muncă sau într-un raport similar cu proprietarul sistemului de distribuție și care sunt amplasați în zona deservită de un sistem de distribuție închis nu împiedică acordarea derogării în conformitate cu alineatul (2).

Articolul 29

Operatorul de sistem combinat

Articolul 26 alineatul (1) nu aduce atingere funcționării unui operator de sistem combinat de transport și de distribuție, cu condiția ca acest operator să respecte articolul 9 alineatul (1) sau articolul 13 și articolul 14 sau capitolul V sau să intre sub incidența articolului 44 alineatul (2).

CAPITOLUL VII

SEPARAREA CONTABILĂ ȘI TRANSPARENȚA EVIDENȚELOR CONTABILE

Articolul 30

Dreptul de acces la evidențele contabile

(1) Statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea, inclusiv autoritățile de reglementare menționate la

articolul 35, au drept de acces la evidențele contabile ale întreprinderilor din domeniul energiei electrice, în temeiul articolului 31, în măsura în care acest lucru este necesar pentru exercitarea funcțiilor lor.

(2) Statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea, inclusiv autoritățile de reglementare, păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial. Statele membre pot prevedea dezvăluirea acestor informații în cazul în care acest lucru este necesar pentru a permite autorităților competente să își exercite funcțiile.

Articolul 31

Separarea contabilă

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura păstrarea evidențelor contabile ale întreprinderilor din domeniul energiei electrice în conformitate cu alineatele (2) și (3).

(2) Întreprinderile din domeniul energiei electrice, indiferent de regimul proprietății care le este aplicabil sau de forma juridică, întocmesc, supun spre auditare și publică evidențele lor contabile anuale, conform normelor de drept național privind conturile anuale ale societăților cu răspundere limitată, adoptate în conformitate cu cea de-a patra Directivă 78/660/CEE a Consiliului din 25 iulie 1978, în temeiul articolului 44 alineatul (2) litera (g) (*) din tratat, privind conturile anuale ale anumitor forme de societăți comerciale (1).

Întreprinderile care nu au obligația juridică de a-și publica conturile anuale păstrează la sediul lor un exemplar din acestea la dispoziția publicului.

(3) În evidențele lor contabile, întreprinderile de energie electrică au conturi separate pentru fiecare dintre activitățile de transport și de distribuție, astfel cum li s-ar cere să facă dacă activitățile respective ar fi desfășurate de întreprinderi separate, în vederea evitării discriminărilor, a subvențiilor încrucișate și a denaturării concurenței. De asemenea, întreprinderile țin evidențe contabile, care pot fi consolidate, pentru alte activități din sectorul energiei electrice care nu au legătură cu transportul sau cu distribuția. Până la 1 iulie 2007, întreprinderile țin conturi separate pentru activitățile de furnizare către clienții eligibili și pentru activitățile de furnizare către clienții neeligibili. Veniturile din proprietatea asupra sistemului de transport sau de distribuție se menționează în evidențele contabile. După caz, întreprinderile au conturi consolidate pentru alte activități din afara domeniului energiei electrice. Conturile interne cuprind un bilanț și un cont de profit și de pierderi pentru fiecare activitate în parte.

(4) Auditul menționat la alineatul (2) constă, în special, în a verifica dacă se respectă obligația de a evita discriminările și subvențiile încrucișate menționate la alineatul (3).

(*) Titlul Directivei 78/660/CEE a fost adaptat pentru a lua în considerare renumerotarea articolelor Tratatului de instituire a Comunității Europene în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam; inițial se făcea trimitere la articolul 54 alineatul (3) litera (g).

(1) JO L 222, 14.8.1978, p. 11.

CAPITOLUL VIII

ORGANIZAREA ACCESULUI LA SISTEM*Articolul 32***Accesul terților**

(1) Statele membre asigură punerea în aplicare, pentru toți clienții eligibili, a unui sistem de acces al terțelor părți la sistemele de transport și de distribuție. Acest sistem de acces, bazat pe tarife publicate, este pus în aplicare în mod obiectiv și fără discriminare între utilizatorii sistemului. Statele membre garantează că aceste tarife sau metodologiile care stau la baza calculării lor sunt aprobate înainte de intrarea lor în vigoare în conformitate cu articolul 37 și că aceste tarife și metodologii, în cazul în care sunt aprobate doar metodologiile, sunt publicate înainte de intrarea lor în vigoare.

(2) Operatorul de transport sau de distribuție poate refuza accesul în cazul în care nu dispune de capacitățile necesare. Refuzul trebuie motivat și justificat în mod corespunzător, în special având în vedere articolul 3, și bazat pe criterii obiective, justificate din punct de vedere tehnic și economic. Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre se asigură că aceste criterii sunt aplicate în mod consecvent și că utilizatorul sistemului căruia i-a fost refuzat accesul poate utiliza o procedură de soluționare a litigiilor. Autoritățile de reglementare garantează, de asemenea, dacă este cazul și dacă accesul este refuzat, că operatorul de transport și de sistem sau de distribuție oferă informații pertinente privind măsurile care ar fi necesare pentru consolidarea rețelei. Părții care solicită aceste informații i se poate impune plata unei taxe rezonabile, care să reflecte costul furnizării informațiilor respective.

*Articolul 33***Deschiderea piețelor și reciprocitatea**

(1) Statele membre se asigură că în categoria clienților eligibili sunt incluși:

(a) până la 1 iulie 2004, clienții eligibili astfel cum se prevede la articolul 19 alineatele (1)-(3) din Directiva 96/92/CE. Statele membre publică în fiecare an, până la data de 31 ianuarie, criteriile de definire a acestor clienți eligibili;

(b) începând cu 1 iulie 2004, toți clienții, alții decât cei casnici;

(c) de la 1 iulie 2007, toți clienții.

(2) Pentru a evita un dezechilibru la deschiderea piețelor de energie electrică:

(a) contractele de furnizare a energiei electrice încheiate cu un client eligibil din sistemul unui alt stat membru nu sunt interzise în cazul în care respectivul client este considerat eligibil în ambele sisteme implicate; precum și

(b) în cazul în care tranzacția menționată la litera (a) este refuzată deoarece clientul este eligibil numai într-unul din cele două sisteme, Comisia poate obliga partea care refuză, luând în considerare situația de pe piață și interesul comun, să onoreze furnizarea solicitată, la cererea statului membru în care este stabilit clientul eligibil.

*Articolul 34***Linii directe**

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a permite:

(a) tuturor producătorilor de energie electrică și întreprinderilor furnizoare de energie electrică stabilite pe teritoriul lor să alimenteze propriile unități, filiale și clienți eligibili, prin intermediul unei linii directe, și

(b) tuturor clienților eligibili stabiliți pe teritoriul lor să fie alimentați printr-o linie directă de către un producător și de către întreprinderile furnizoare.

(2) Statele membre stabilesc criteriile de acordare a autorizațiilor de construire a liniilor directe pe teritoriul lor. Criteriile respective trebuie să fie obiective și nediscriminatorii.

(3) Posibilitatea de a furniza energie electrică printr-o linie directă, prevăzută la alineatul (1) din prezentul articol, nu afectează posibilitatea de a încheia contracte de furnizare a energiei electrice în conformitate cu articolul 32.

(4) Statele membre pot condiționa autorizarea construirii unei linii directe fie de refuzul accesului la sistem în baza, după caz, a articolului 32, fie de deschiderea unei proceduri de soluționare a litigiilor, în temeiul articolului 37.

(5) Statele membre pot refuza autorizarea unei linii directe, în cazul în care acordarea unei astfel de autorizații ar obstrucționa dispozițiile articolului 3. Refuzul se motivează în mod corespunzător.

CAPITOLUL IX

AUTORITĂȚILE DE REGLEMENTARE NAȚIONALE*Articolul 35***Desemnarea și independența autorităților de reglementare**

(1) Fiecare stat membru desemnează o singură autoritate de reglementare națională la nivel național.

(2) Alineatul (1) din prezentul articol nu aduce atingere desemnării altor autorități de reglementare la nivel regional în statele membre, cu condiția să existe, în scopuri de reprezentare și de contact la nivel comunitar, un reprezentant de rang înalt în cadrul Consiliului autorităților de reglementare al agenției, în conformitate cu articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 713/2009.

(3) Prin derogare de la alineatul (1) din prezentul articol, un stat membru poate numi autorități de reglementare pentru sistemele de dimensiuni reduse, într-o regiune separată din punct de vedere geografic al cărei consum pe anul 2008 a reprezentat mai puțin de 3 % din consumul total al statului membru din care face parte. Această derogare nu aduce atingere numirii unui reprezentant de rang înalt, în scopuri de reprezentare și de contact la nivel comunitar în cadrul Consiliului autorităților de reglementare al agenției în conformitate cu articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 713/2009.

(4) Statele membre garantează independența autorităților de reglementare și se asigură că acestea își exercită competențele în mod imparțial și transparent. În acest scop, statul membru se asigură că, atunci când își îndeplinesc atribuțiile de reglementare care le revin în temeiul prezentei directive și al legislației în domeniu, autoritățile de reglementare:

- (a) sunt distincte din punct de vedere juridic și independente din punct de vedere funcțional de orice altă entitate publică sau privată;
- (b) se asigură că personalul lor și persoanele cu funcție de conducere din cadrul lor:
 - (i) acționează în mod independent de orice interes de piață; precum și
 - (ii) nu solicită și nu acceptă instrucțiuni directe din partea niciunui guvern sau a niciunei entități publice sau private în îndeplinirea atribuțiilor de reglementare care le revin. Această cerință nu aduce atingere unei cooperări strânse, după caz, cu alte autorități naționale competente sau orientărilor de politică generală elaborate de guvern, care nu au legătură cu atribuțiile de reglementare menționate la articolul 37.

(5) În scopul de a proteja independența autorităților de reglementare, statele membre se asigură, în special, că:

- (a) autoritățile de reglementare pot lua decizii autonome, independent de orice alt organism politic, au alocări bugetare anuale separate cu autonomie în execuția bugetului alocat și dispun de resursele umane și financiare necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor lor, și
- (b) membrii consiliului de administrație al autorității de reglementare sau, în absența acestuia, persoanele cu cele mai înalte funcții de conducere în cadrul autorității de reglementare sunt numite pentru un mandat fix de cinci până la șapte ani, care poate fi reînnoit o singură dată.

În ceea ce privește litera (b) de la primul paragraf, statele membre se asigură că există un sistem de rotație corespunzător pentru consiliul de administrație sau pentru persoanele cu funcțiile cele mai înalte de conducere. Membrii consiliului de administrație sau, în absența acestuia, persoanele cu cele mai înalte funcții de conducere pot fi eliberate din funcție în cursul mandatului lor numai în cazul în care nu mai îndeplinesc condițiile prevăzute de prezentul articol sau în cazul în care au comis o abatere în conformitate cu dreptul intern.

Articolul 36

Obiectivele generale ale autorităților de reglementare

În îndeplinirea atribuțiilor de reglementare prevăzute de prezenta directivă, autoritățile de reglementare iau toate măsurile rezonabile în vederea realizării următoarelor obiective în cadrul atribuțiilor și competențelor prevăzute la articolul 37, în cooperare strânsă, după caz, cu alte autorități naționale competente, inclusiv cu autoritățile din domeniul concurenței, și fără a aduce atingere competențelor acestora:

- (a) promovarea, în cadrul Comunității, în strânsă cooperare cu Agenția pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energiei, cu autoritățile de reglementare ale altor state membre și cu Comisia, a unei piețe interne a energiei electrice sigure, competitive și durabile din punct de vedere al mediului, precum și a unei deschideri efective a pieței în beneficiul tuturor clienților și furnizorilor din Comunitate, precum și garantarea condițiilor adecvate pentru funcționarea eficientă și sigură a rețelelor de energie electrică, având în vedere obiectivele pe termen lung;
- (b) dezvoltarea, în cadrul Comunității, a unor piețe regionale competitive și funcționale, în vederea realizării obiectivului prevăzut la litera (a);
- (c) eliminarea restricțiilor privind comerțul cu energie electrică între statele membre, inclusiv a celor privind dezvoltarea unor capacități transfrontaliere de transport corespunzătoare pentru a satisface cererile și a îmbunătăți integrarea piețelor naționale, ceea ce ar putea facilita fluxurile de energie electrică pe întreg teritoriul Comunității;
- (d) depunerea de eforturi pentru a realiza, în cel mai rentabil mod, dezvoltarea unor sisteme sigure, fiabile, eficiente și nediscriminatorii, orientate către consumator, precum și promovarea caracterului adecvat al sistemelor și, în conformitate cu obiectivele generale de politică în domeniul energiei, promovarea eficienței energetice și a integrării producerii la scară redusă și la scară largă de energie electrică din surse de energie regenerabile, precum și a producerii distribuite, atât în rețelele de transport, cât și în cele de distribuție;
- (e) facilitarea accesului la rețea al noilor capacități de producție, în special prin eliminarea obstacolelor care ar putea împiedica accesul noilor intrați pe piață și al energiei electrice din surse regenerabile;
- (f) garantarea acordării de stimulente corespunzătoare operatorilor de sistem și utilizatorilor de sistem, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, pentru a spori eficiența în ceea ce privește performanța sistemelor, precum și integrarea pe piață;
- (g) garantarea unor avantaje pentru consumatori de pe urma funcționării eficiente a piețelor interne, promovarea concurenței efective și sprijinirea asigurării protecției consumatorilor;
- (h) sprijinirea atingerii unor standarde ridicate ale serviciului universal și public în domeniul furnizării energiei electrice, contribuind la protejarea clienților vulnerabili și la compatibilitatea proceselor necesare de schimb de date pentru migrarea clienților.

Articolul 37

Atribuțiile și competențele autorităților de reglementare

- (1) Autoritățile de reglementare au următoarele atribuții:
- (a) să stabilească sau să aprobe, conform unor criterii transparente, tarife de transport sau de distribuție sau metodologiile pentru acestea;
 - (b) să asigure respectarea de către operatorii de transport și de distribuție, precum și, atunci când este cazul, de către proprietarii de sisteme electrice și de către orice întreprindere din domeniul energiei electrice, a obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive și în temeiul legislației comunitare relevante, inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere;
 - (c) să coopereze, în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, cu autoritatea sau autoritățile de reglementare din statele membre implicate și cu agenția;
 - (d) să respecte și să pună în aplicare toate deciziile relevante, cu forță juridică obligatorie, ale agenției și ale Comisiei;
 - (e) să prezinte autorităților competente din statele membre, agenției și Comisiei rapoarte anuale cu privire la modul de îndeplinire a atribuțiilor lor și la activitățile desfășurate. Aceste rapoarte prezintă măsurile luate și rezultatele obținute în ceea ce privește fiecare dintre atribuțiile menționate la prezentul articol;
 - (f) să garanteze lipsa subvențiilor încrucișate între activitățile de transport, distribuție și furnizare;
 - (g) să monitorizeze planurile de investiții ale operatorilor de transport și de sistem și să furnizeze în raportul său anual o evaluare a acestor planuri de investiții din punctul de vedere al concordanței lor cu planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei menționat la articolul 8 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009; o astfel de evaluare poate include recomandări de modificare a acestor planuri de investiții;
 - (h) să monitorizeze respectarea normelor de siguranță și fiabilitate a rețelei și să revizuiască performanțelor lor anterioare, precum și să stabilească sau să aprobe standardele și cerințele de calitate a serviciilor și a furnizării sau să contribuie la realizarea acestui obiectiv împreună cu alte autorități competente;
 - (i) să monitorizeze nivelul de transparență, inclusiv al prețurilor angro, garantând respectarea de către întreprinderile din domeniul energiei electrice a obligațiilor referitoare la transparență;
 - (j) să monitorizeze gradul și eficiența deschiderii piețelor și a concurenței la nivelul comerțului angro și cu amănuntul, inclusiv în ceea ce privește bursele de energie electrică, prețurile pentru clienții casnici, inclusiv sistemele de plată anticipată, tarifele percepute la migrarea către un alt furnizor, tarifele de deconectare, executarea serviciilor de întreținere și tarifele percepute pentru acestea și plângerile înaintate de clienții casnici, precum și orice denaturare sau restricționare a concurenței, și să furnizeze toate informațiile relevante și să prezinte toate situațiile relevante autorităților competente din domeniul concurenței;
 - (k) să monitorizeze apariția unor practici contractuale restrictive, inclusiv a unor clauze privind exclusivitatea, care ar putea împiedica clienții necasnici de mari dimensiuni să încheie contracte simultan cu mai mulți furnizori sau pot restrânge posibilitatea acestora de a face această alegere, informând, dacă este cazul, autoritățile naționale din domeniul concurenței cu privire la astfel de practici;
 - (l) să respecte libertatea contractuală în materie de contracte de furnizare întreruptibilă, precum și în materie de contracte pe termen lung cu condiția ca acestea să fie compatibile cu dreptul comunitar și să respecte politicile comunitare;
 - (m) să monitorizeze perioadele de timp necesare operatorilor de transport și de distribuție pentru racordări și reparații;
 - (n) să contribuie, împreună cu alte autorități competente, la asigurarea eficacității și aplicării măsurilor de protecție a consumatorilor, inclusiv a celor cuprinse în anexa I;
 - (o) să publice cel puțin o dată pe an recomandări cu privire la conformitatea prețurilor de furnizare cu dispozițiile articolului 3 și să le transmită autorităților din domeniul concurenței, dacă este cazul;
 - (p) să garanteze accesul la datele privind consumul clienților, aplicarea cu titlu opțional a unui format ușor de înțeles armonizat la nivel național pentru datele privind consumul, precum și accesul prompt al tuturor consumatorilor la astfel de date în temeiul literei (h) din anexa I;
 - (q) să monitorizeze punerea în aplicare a normelor referitoare la rolurile și responsabilitățile operatorilor de transport și de sistem, ale operatorilor de distribuție, ale furnizorilor, ale clienților și ale altor actori de pe piață, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 714/2009;
 - (r) să monitorizeze investițiile în capacitățile de producere în raport cu siguranța alimentării;
 - (s) să monitorizeze cooperarea tehnică între operatorii de transport și de sistem din Comunitate și cei din țările terțe;
 - (t) să monitorizeze punerea în aplicare a măsurilor de salvagardare, astfel cum sunt prevăzute la articolul 42; și
 - (u) să sprijine compatibilitatea proceselor de schimb de date pentru cele mai importante procese de piață la nivel regional.
- (2) Atribuțiile de monitorizare prevăzute la alineatul (1) pot fi îndeplinite de alte autorități decât autoritățile de reglementare, în cazul în care un stat membru prevede acest lucru. În acest caz, informațiile obținute ca urmare a monitorizării sunt puse la dispoziția autorităților de reglementare în cel mai scurt timp posibil.
- În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la alineatul (1), autoritățile de reglementare se consultă, după caz, cu operatorii de transport și de sistem și colaborează îndeaproape cu alte autorități naționale competente, după caz, fără a aduce atingere caracterului independent și competențelor specifice ale acestora și respectând principiile unei mai bune reglementări.

Orice aprobare acordată de o autoritate de reglementare sau de către agenție în temeiul prezentei directive nu aduce atingere exercitării justificate în viitor a oricărei competențe de către autoritatea de reglementare, în temeiul prezentului articol, sau oricărei sancțiuni impuse de alte autorități competente sau de Comisie.

(3) Pe lângă atribuțiile care le revin în temeiul alineatului (1) din prezentul articol, în cazul desemnării, în temeiul articolului 13, a unui operator de sistem independent, autoritățile de reglementare:

- (a) monitorizează respectarea de către proprietarul sistemului de transport și de către operatorul de sistem independent a obligațiilor care le revin în temeiul prezentului articol și dispune aplicarea de sancțiuni în caz de nerespectare, în conformitate cu alineatul (4) litera (d);
- (b) monitorizează relațiile și schimburile de informații dintre proprietarul sistemului de transport și operatorul de sistem independent, în vederea garantării respectării de către acesta din urmă a obligațiilor sale și, în special, aprobă contracte și acționează ca autoritate de soluționare a litigiilor între operatorul de sistem independent și proprietarul sistemului de transport cu privire la plângerile înaintate de oricare dintre aceștia, în conformitate cu alineatul (11);
- (c) fără a aduce atingere procedurii prevăzute la articolul 13 alineatul (2) litera (c), aprobă, în cazul primului plan de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, planul de investiții și planul multianual de dezvoltare a rețelei, prezentate în fiecare an de către operatorul de sistem independent;
- (d) se asigură că tarifele de acces la rețea percepute de operatorii de sistem independenți cuprind o redevență pentru proprietarul sau proprietarii rețelei, care asigură o compensație corespunzătoare pentru activele rețelei și pentru orice investiții noi în cadrul acesteia, cu condiția ca acestea să fie aplicate în mod economic și eficient;
- (e) au dreptul de a desfășura inspecții, inclusiv inspecții neanunțate, la sediul proprietarului de sistem de transport și la sediul operatorului de sistem independent; precum și
- (f) monitorizează utilizarea veniturilor rezultate din gestionarea congestiilor percepute de către operatorul de sistem independent în conformitate cu articolul 16 alineatul (6) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.

(4) Statele membre se asigură că autorităților de reglementare le sunt conferite competențele care să le permită să își îndeplinească în mod eficient și rapid atribuțiile prevăzute la alineatele (1), (3) și (6). În acest scop, autoritățile de reglementare au cel puțin următoarele competențe:

- (a) să emită decizii obligatorii pentru întreprinderile din domeniul energiei electrice;
- (b) să desfășoare investigații cu privire la funcționarea piețelor energiei electrice, precum și să decidă și să impună orice măsuri proporționale necesare pentru promovarea unei concurențe efective și pentru asigurarea unei funcționări

corespunzătoare a pieței. După caz, autoritățile de reglementare au, de asemenea, competența de a coopera cu autoritatea națională din domeniul concurenței și cu autoritățile de reglementare a pieței financiare sau cu Comisia în desfășurarea de investigații în domeniul dreptului concurenței;

- (c) să solicite întreprinderilor din domeniul energiei electrice toate informațiile relevante pentru îndeplinirea atribuțiilor lor, inclusiv justificări pentru orice refuz de a acorda acces terților, precum și orice informații privind măsurile necesare pentru consolidarea rețelei;
 - (d) să impună sancțiuni eficace, proporționale și cu efect de descurajare asupra întreprinderilor din domeniul energiei electrice care nu își respectă obligațiile care le revin în temeiul prezentei directive sau al oricărei decizii relevante și cu forță juridică obligatorie a autorității de reglementare sau a agenției, sau să propună unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni. Aceasta include competența de a impune sau de a propune impunerea de sancțiuni de până la 10 % din cifra de afaceri anuală a operatorului de transport și de sistem asupra operatorului de transport și de sistem sau de până la 10 % din cifra de afaceri anuală asupra întreprinderii integrate vertical, după caz, pentru nerespectarea obligațiilor respective care le revin în temeiul prezentei directive; precum și
 - (e) să dețină drepturi corespunzătoare pentru desfășurarea de investigații și competențele aferente în legătură cu soluționarea litigiilor, în conformitate cu alineatele (11) și (12).
- (5) Pe lângă atribuțiile și competențele care le revin în temeiul alineatelor (1) și (4) din prezentul articol, în cazul desemnării, în temeiul capitolului V, a unui operator de sistem independent, autorităților de reglementare le vor fi conferite cel puțin următoarele atribuții și competențe:
- (a) să dispună aplicarea de sancțiuni, în conformitate cu alineatul (4) litera (d), în caz de practici discriminatorii în favoarea întreprinderii integrate vertical;
 - (b) să monitorizeze schimburile de informații între operatorul de transport și de sistem și întreprinderea integrată vertical pentru a garanta respectarea de către operatorul de transport și de sistem a obligațiilor sale;
 - (c) să acționeze ca o autoritate de soluționare a litigiilor între întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem cu privire la plângerile înaintate de oricare dintre aceștia, în conformitate cu alineatul (11);
 - (d) să monitorizeze relațiile comerciale și financiare, inclusiv împrumuturile, dintre întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem;
 - (e) să aprobe toate acordurile comerciale și financiare între întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem cu condiția ca acestea să respecte condițiile pieței;

- (f) să solicite o justificare din partea întreprinderii integrate vertical atunci când este notificat de agentul de conformitate conform articolului 21 alineatul (4). Această justificare trebuie să includă, în special, dovezi privind faptul că nu a fost înregistrată nicio practică discriminatorie în avantajul întreprinderii integrate vertical;
- (g) să efectueze inspecții, inclusiv inspecții neanunțate, la sediul întreprinderii integrate vertical și al operatorului de transport și de sistem; precum și
- (h) să atribuie toate sarcinile sau sarcini specifice operatorului de transport și de sistem unui operator de sistem independent numit în conformitate cu articolul 13 în cazul unei încălcări repetate de către operatorul de transport și de sistem a obligațiilor care îi revin în temeiul directivei, în special în cazul unor practici discriminatorii repetate în beneficiul întreprinderii integrate vertical.
- (6) Autoritățile de reglementare răspund de stabilirea sau aprobarea, cu suficient timp înainte de intrarea lor în vigoare, cel puțin a metodologiilor folosite pentru calcularea sau stabilirea clauzelor și condițiilor privind:
- (a) tarifele de conectare și acces la rețelele naționale, inclusiv tarifele de transport și de distribuție, sau metodologiile referitoare la acestea. Aceste tarifele sau metodologii permit efectuarea investițiilor necesare în rețele într-un mod care să permită acestor investiții să asigure funcționarea continuă a rețelelor;
- (b) furnizarea de servicii de echilibrare care sunt realizate în modul cel mai economic posibil și oferă stimulente corespunzătoare utilizatorilor de rețele pentru ca aceștia să echilibreze intrările și ieșirile. Serviciile de echilibrare sunt furnizate într-un mod corect și nediscriminatoriu și se întemeiază pe criterii obiective.
- (c) accesul la infrastructurile transfrontaliere, inclusiv procedurile de alocare de capacitate și de gestionare a congestiei.
- (7) Metodologiile sau clauzele și condițiile menționate la alineatul (6) sunt publicate.
- (8) La stabilirea sau aprobarea tarifelor sau a metodologiilor și a serviciilor de echilibrare, autoritățile de reglementare se asigură că operatorilor de transport și de sistem și de distribuție li se acordă stimulente corespunzătoare, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, în scopul de a spori eficiența, de a îmbunătăți integrarea pe piață și siguranța alimentării și de a sprijini activitățile de cercetare aferente.
- (9) Autoritățile de reglementare monitorizează gestionarea congestiei în cadrul sistemelor naționale de energie electrică, inclusiv interconexiunile, și punerea în aplicare a normelor de gestionare a congestiei. În acest sens, operatorii de transport și de sistem sau operatorii de piață prezintă autorităților de reglementare naționale normele lor de gestionare a congestiei, inclusiv cele de atribuire a capacităților. Autoritățile de reglementare naționale pot cere modificări ale acestor norme.
- (10) Autoritățile de reglementare au competența de a solicita operatorilor de transport și de distribuție ca, în cazul în care este necesar, să modifice clauzele și condițiile, inclusiv tarifele sau metodologiile menționate la prezentul articol, în scopul de a asigura proporționalitatea acestora, precum și aplicarea lor într-un mod nediscriminatoriu. În cazul unor întâzieri în ceea ce privește stabilirea tarifelor de transport și distribuție, autoritățile de reglementare sunt împuternicite să stabilească sau să aprobe tarife sau metodologii de transport și distribuție provizorii și să adopte măsurile compensatorii corespunzătoare, dacă tarifele sau metodologiile finale se abat de la aceste tarife sau metodologii provizorii.
- (11) Orice parte care depune o plângere împotriva unui operator de transport și de sistem sau de distribuție referitoare la obligațiile care revin operatorului în temeiul prezentei directive poate înainta această plângere autorității de reglementare care, acționând ca autoritate de soluționare a litigiilor, emite o decizie în termen de două luni de la data primirii plângerii. Acest termen poate fi prelungit cu două luni în cazul în care autoritatea de reglementare are nevoie de informații suplimentare. Acest termen extins poate fi prelungit în continuare cu acordul reclamantului. Decizia autorității de reglementare produce efecte obligatorii până la o eventuală hotărâre contrarie pronunțată în urma unei căi de atac.
- (12) Orice parte care se consideră lezată și care are dreptul de a contesta o decizie privind metodologiile luate în temeiul prezentului articol sau, în cazul în care autoritățile de reglementare au obligația de a se consulta, o decizie privind metodologiile sau tarifele propuse, poate să depună o contestație în vederea revizuirii respectivei decizii sau propuneri de decizie, în termen de maximum două luni de la publicarea acesteia sau într-un termen mai scurt prevăzut de statele membre. Contestația nu are efect suspensiv.
- (13) Statele membre creează mecanisme eficiente și adecvate de reglementare, de control și de asigurare a transparenței, în scopul evitării abuzurilor de poziție dominantă, în special în detrimentul consumatorilor, cât și a oricăror practici agresive. Aceste mecanisme iau în considerare dispozițiile tratatului, în special cele ale articolului 82.
- (14) Statele membre se asigură că sunt luate măsurile corespunzătoare, inclusiv măsuri administrative sau penale în conformitate cu dreptul lor național, împotriva persoanelor fizice sau juridice care se fac vinovate de nerespectarea normelor privind confidențialitatea impuse de prezenta directivă.
- (15) Plângerile menționate la alineatele (11) și (12) nu aduc atingere exercitării dreptului de a introduce o cale de atac în temeiul legislației comunitare și/sau naționale.
- (16) Deciziile luate de autoritățile de reglementare sunt pe deplin întemeiate și motivate pentru a permite controlul judiciar. Deciziile sunt disponibile publicului, păstrându-se confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

(17) Statele membre asigură existența la nivel național a mecanismelor adecvate care să garanteze că partea afectată de o decizie a autorității de reglementare are dreptul de a introduce o cale de atac în fața unui organism independent de orice parte afectată și de orice guvern.

Articolul 38

Regimul de reglementare cu privire la aspectele transfrontaliere

(1) Autoritățile de reglementare cooperează îndeaproape și se consultă între ele, furnizându-și reciproc, precum și agenției, toate informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor care le revin în temeiul prezentei directive. În ceea ce privește schimbul de informații, autoritatea destinată garantează respectarea aceluiași nivel de confidențialitate ca cel impus autorității emitente.

(2) Autoritățile de reglementare cooperează cel puțin la nivel regional în scopul:

(a) de a încuraja crearea de mecanisme operaționale necesare pentru a permite o gestionare optimă a rețelei, de a promova bursele comune de energie electrică și alocarea capacității de interconexiune transfrontalieră, precum și de a permite un nivel adecvat al capacității de interconexiune, inclusiv prin intermediul unor noi interconectări, în interiorul regiunii și între regiuni, permițând astfel dezvoltarea unei concurențe efective și îmbunătățirea siguranței alimentării cu energie, fără a face discriminări între întreprinderile furnizoare din diferite state membre;

(b) de a coordona dezvoltarea tuturor codurilor de rețea pentru operatorii de transport și de sistem vizați și pentru alți participanți de pe piață, și

(c) de a coordona dezvoltarea normelor privind gestionarea congestiei.

(3) Autoritățile de reglementare naționale au dreptul de a încheia acorduri de cooperare între ele, pentru a favoriza cooperarea în domeniul reglementării.

(4) Acțiunile menționate la alineatul (2) se desfășoară, după caz, în colaborare strânsă cu alte autorități naționale competente și fără a aduce atingere competențelor specifice ale acestora.

(5) Comisia poate adopta linii directoare cu privire la limitele atribuțiilor autorităților de reglementare de a coopera între ele, precum și cu agenția. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 46 alineatul (2).

Articolul 39

Conformitatea cu liniile directoare

(1) Orice autoritate de reglementare, precum și Comisia, pot solicita avizul agenției cu privire la conformitatea unei decizii luate de o autoritate de reglementare cu liniile directoare menționate în prezenta directivă sau în Regulamentul (CE) nr. 714/2009.

(2) Agenția își prezintă avizul atât autorității de reglementare care l-a solicitat sau, respectiv, Comisiei, cât și autorității de reglementare care a luat decizia în cauză, în termen de trei luni de la data primirii solicitării de aviz.

(3) În cazul în care autoritatea de reglementare care a luat decizia nu se conformează avizului agenției în termen de patru luni de la data primirii avizului, agenția informează Comisia cu privire la acest fapt.

(4) Orice autoritate de reglementare poate informa Comisia, în cazul în care consideră că o decizie relevantă pentru comerțul transfrontalier, luată de o altă autoritate de reglementare, nu este conformă cu liniile directoare menționate în prezenta directivă sau în Regulamentul (CE) nr. 714/2009, în termen de două luni de la data deciziei respective.

(5) În cazul în care, fie în termen de două luni după ce a fost informată de către agenție, în conformitate cu alineatul (3), ori de către o autoritate de reglementare, în conformitate cu alineatul (4), fie din proprie inițiativă, în termen de trei luni de la data deciziei, Comisia consideră ca respectiva decizie a autorității de reglementare ridică îndoiele majore în ceea ce privește compatibilitatea cu liniile directoare menționate în prezenta directivă sau în Regulamentul (CE) nr. 714/2009, Comisia poate decide examinarea mai detaliată a cazului. Într-o astfel de situație, Comisia invită autoritatea de reglementare și părțile la procedură să își prezinte observațiile.

(6) În cazul în care Comisia a decis examinarea mai detaliată a cazului, în termen de maxim patru luni de la data deciziei respective, Comisia emite o decizie finală:

(a) de a nu ridica obiecții împotriva deciziei autorității de reglementare; sau

(b) de a solicita autorității de reglementare în cauză să își retragă decizia, pe motiv că liniile directoare nu au fost respectate.

(7) În cazul în care Comisia nu a luat o decizie de examinare mai detaliată a cazului sau nu a luat o decizie finală în termenele prevăzute la alineatele (5) și, respectiv, (6), se consideră că nu a ridicat obiecții împotriva deciziei autorității de reglementare.

(8) Autoritatea de reglementare se conformează, în termen de două luni, deciziei Comisiei de retragere a deciziei și informează Comisia în consecință.

(9) Comisia poate adopta linii directoare care să stabilească detaliile procedurii care trebuie urmată în vederea punerii în aplicare a prezentului articol. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 46 alineatul (2).

*Articolul 40***Evidența datelor**

(1) Statele membre solicită întreprinderilor de furnizare să păstreze la dispoziția autorităților naționale inclusiv a autorităților de reglementare naționale, a autorităților naționale din domeniul concurenței și a Comisiei, timp de cel puțin cinci ani, în scopul îndeplinirii atribuțiilor care le revin, datele relevante cu privire la toate tranzacțiile din cadrul contractelor de furnizare de energie electrică și al instrumentelor derivate din domeniul energiei electrice încheiate cu clienți angro și cu operatori de transport și de sistem.

(2) Aceste date cuprind informații privind caracteristicile tranzacțiilor relevante, cum ar fi durata, regulile privind livrarea și decontarea, cantitatea, datele și termenele de executare, prețurile tranzacției, mijloacele de identificare ale clientului angro în cauză, precum și informații specifice privind toate contractele de furnizare a energiei electrice și toate instrumentele derivate din domeniul energiei electrice nedecontate.

(3) Autoritatea de reglementare poate decide să pună la dispoziția participanților pe piață elemente ale acestor informații, cu condiția ca informațiile sensibile din punct de vedere comercial referitoare la anumiți actori de pe piață sau la anumite tranzacții să nu fie divulgate. Prezentul alineat nu se aplică cu privire la informațiile despre instrumente financiare care intră în sfera de aplicare a Directivei 2004/39/CE.

(4) Pentru a asigura punerea uniformă în aplicare a prezentului articol, Comisia poate adopta linii directoare care să definească metodele și modalitățile de păstrare a datelor, precum și formatul și conținutul acestor date. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 46 alineatul (2).

(5) În ceea ce privește tranzacțiile din cadrul instrumentelor derivate din domeniul energiei electrice încheiate de întreprinderile de furnizare cu clienți angro și cu operatori de transport și de sistem, prezentul articol se aplică numai după adoptarea, de către Comisie, a liniilor directoare menționate la alineatul (4).

(6) Dispozițiile prezentului articol nu creează obligații suplimentare față de autoritățile menționate la alineatul (1) pentru entitățile care intră în sfera de aplicare a Directivei 2004/39/CE.

(7) În cazul în care autoritățile menționate la alineatul (1) au nevoie de acces la datele păstrate de entitățile care intră în domeniul de aplicare a Directivei 2004/39/CE, autoritățile responsabile în temeiul respectivei directive furnizează autorităților respective datele solicitate.

CAPITOLUL X

PIEȚELE CU AMĂNUNTUL*Articolul 41***Piețele cu amănuntul**

Pentru a facilita realizarea unor piețe cu amănuntul, funcționale și transparente în Comunitate, statele membre se asigură că rolurile și responsabilitățile operatorilor de transport și de sistem, ale operatorilor de distribuție, ale întreprinderilor furnizoare și ale

clienților și, dacă este cazul, ale altor participanți pe piață sunt definite în ceea ce privește contractele, angajamentele față de clienți, schimbul de date și regulile privind decontarea, precum și proprietatea asupra datelor și responsabilitatea privind măsurarea.

Respectivele reguli sunt făcute publice, sunt concepute cu scopul de a facilita accesul clienților și furnizorilor la rețele și fac obiectul reexaminării de către autoritățile de reglementare sau alte autorități naționale competente.

Clienții necasnici de mari dimensiuni au dreptul de a încheia contracte în același timp cu mai mulți furnizori.

CAPITOLUL XI

DISPOZIȚII FINALE*Articolul 42***Măsuri de salvagardare**

În eventualitatea unei crize subite pe piața energiei și dacă este amenințată siguranța fizică sau securitatea persoanelor, aparatorilor sau instalațiilor, ori integritatea sistemului, un stat membru poate lua temporar măsurile de salvagardare necesare.

Aceste măsuri trebuie să afecteze cât mai puțin posibil funcționarea pieței interne și să nu aibă un domeniu de aplicare mai larg decât este strict necesar pentru remediarea dificultăților neprevăzute care au apărut.

Statul membru în cauză informează de îndată celelalte state membre cu privire la aceste măsuri, precum și Comisia, care poate decide ca respectivul stat membru să modifice sau să anuleze măsurile în cauză, în măsura în care acestea denaturează concurența și au efecte negative asupra comerțului într-o manieră care este de natură să contravină interesului comun.

*Articolul 43***Condiții de concurență echitabile**

(1) Măsurile pe care le pot adopta statele membre în temeiul prezentei directive pentru a asigura condiții de concurență echitabile trebuie să fie compatibile cu tratatul, în special cu articolul 30, și cu legislația comunitară.

(2) Măsurile menționate la alineatul (1) trebuie să fie proporționale, nediscriminatorii și transparente. Măsurile respective se aplică numai după notificarea Comisiei și după primirea avizului acesteia.

(3) Comisia acționează în urma notificării menționate la alineatul (2) în termen de maxim două luni de la data primirii notificării. Termenul respectiv începe în ziua următoare datei primirii informațiilor complete. În cazul în care Comisia nu a acționat în acest termen maxim de două luni, se consideră că aceasta nu are obiecții în ceea ce privește măsurile care i-au fost notificate.

Articolul 44

Derogări

(1) Statele membre care, după intrarea în vigoare a prezentei directive, pot demonstra că au probleme majore la exploatarea micilor sisteme izolate, pot solicita Comisiei derogări de la dispozițiile relevante din capitolele IV, VI, VII și VIII, precum și din capitolul III, în cazul microsistemelor izolate, în ceea ce privește reabilitarea, modernizarea și extinderea capacităților existente, derogări care le pot fi acordate de către Comisie. Înainte de a lua o decizie, Comisia informează statele membre cu privire la aceste solicitări, cu respectarea confidențialității. Decizia respectivă se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(2) Articolul 9 nu se aplică Ciprului, Luxemburgului și/sau Maltei. De asemenea, articolele 26, 32 și 33 nu se aplică Maltei.

În sensul articolului 9 alineatul (1) litera (b), noțiunea de „întreprindere care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare” nu se referă la clienții finali care desfășoară oricare dintre funcțiile de producere și/sau furnizare a energiei electrice, fie direct, fie prin intermediul unei întreprinderi asupra căreia își exercită controlul, fie individual, fie în comun, cu condiția ca, din punctul de vedere al mediei anuale, clienții finali, inclusiv cotele lor de energie electrică produsă în întreprinderile controlate să fie consumatori neți de energie electrică și cu condiția ca valoarea economică a energiei electrice pe care o vând terților să fie nesemnificativă ca proporție în cadrul celorlalte activități comerciale pe care le desfășoară.

Articolul 45

Procedura de revizuire

În cazul în care, în raportul menționat la articolul 47 alineatul (6), Comisia concluzionează că, având în vedere modul eficient în care s-a realizat accesul la rețea într-un stat membru, ceea ce a permis un acces efectiv, nerestricționat și nediscriminatoriu la rețea, anumite obligații impuse întreprinderilor de prezenta directivă (inclusiv cele referitoare la separarea juridică pentru operatorii sistemelor de distribuție) nu sunt proporționale cu obiectivul urmărit, statul membru respectiv poate transmite Comisiei o cerere de derogare de la obligația respectivă.

Statul membru notifică, fără întârziere, această cerere Comisiei, împreună cu toate informațiile relevante necesare pentru a dovedi concluziile raportului privind accesul efectiv la rețea și că accesul va fi asigurat în continuare.

În termen de trei luni de la primirea notificării, Comisia adoptă o poziție cu privire la cererea statului membru respectiv și, după caz, transmite propuneri Parlamentului European și Consiliului de modificare a dispozițiilor corespunzătoare din textul prezentei directive. În cadrul propunerilor de modificare a prezentei directive, Comisia poate propune scutirea statului membru în cauză de la îndeplinirea anumitor obligații specifice, cu condiția ca acesta să pună în aplicare, după caz, măsuri la fel de eficiente.

Articolul 46

Comitetul

(1) Comisia este asistată de un comitet.

(2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5a alineatele (1)-(4) și articolul 7 din Decizia 1999/468/CE, având în vedere dispozițiile articolului 8 din respectiva decizie.

Articolul 47

Raportarea

(1) Comisia monitorizează și examinează punerea în aplicare a prezentei directive și prezintă Parlamentului European și Consiliului, un raport general privind progresele înregistrate, pentru prima dată la 4 august 2004 și, ulterior, anual. Raportul privind progresele cuprinde cel puțin următoarele aspecte:

- (a) experiența acumulată și progresele realizate în crearea unei piețe interne a energiei electrice complete și pe deplin operaționale, precum și obstacolele care mai sunt de depășit în această privință, inclusiv aspecte privind poziția dominantă pe piață, concentrarea pieței, practicile agresive sau anticoncurențiale și efectul lor în ceea ce privește denaturarea pieței;
- (b) măsura în care cerințele privind separarea și încadrarea tarifară, prevăzute de prezenta directivă, au permis asigurarea accesului echitabil și nediscriminatoriu la sistemul de energie electrică al Comunității și atingerea unor niveluri de concurență echivalente, precum și consecințele economice, ecologice și sociale ale deschiderii pieței energiei electrice asupra clienților;
- (c) o analiză a aspectelor referitoare la nivelul de capacitate a sistemelor și la siguranța alimentării cu energie electrică în Comunitate, în special situația existentă și previziunile în ceea ce privește echilibrul între cerere și ofertă, având în vedere capacitatea fizică de schimburi între zone;
- (d) acordarea unei atenții deosebite măsurilor luate de statele membre pentru acoperirea vârfului de cerere și pentru a face față deficitelor unuia sau mai multor furnizori;
- (e) punerea în aplicare a derogării prevăzute la articolul 26 alineatul (4), în vederea unei eventuale revizuii a pragului;
- (f) o evaluare generală a progreselor realizate în ceea ce privește relațiile bilaterale cu țările terțe care produc și exportă sau transportă energie electrică, inclusiv progresele privind integrarea piețelor, consecințele sociale și de mediu ale comerțului cu energie electrică și accesul la rețelele acestor țări terțe;

- (g) necesitatea unor dispoziții care nu au legătură cu dispozițiile prezentei directive și a căror adoptare s-ar putea dovedi necesară în vederea armonizării; precum și
- (h) modul în care statele membre au pus în practică cerințele privind indicarea surselor de energie prevăzute la articolul 3 alineatul (9) și modul în care au ținut seama de eventualele recomandări ale Comisiei în acest sens.

După caz, raportul privind progresele poate include recomandări, în special cu privire la domeniul și normele de aplicare ale dispozițiilor privind etichetarea, inclusiv, de exemplu, modul în care se face trimitere la sursele de referință existente și la conținutul acestor surse și modul în care informațiile privind impactul asupra mediului, cel puțin în chestiunea emisiilor de CO₂ și a deșeurilor radioactive rezultate din producerea de energie electrică din diverse surse de energie, pot fi puse la dispoziție în mod transparent, ușor accesibil și comparabil pe întreg teritoriul Comunității; modul în care ar putea fi concentrate măsurile luate de statele membre pentru a controla exactitatea informațiilor oferite de furnizori; și măsurile de contracarare a efectelor negative ale poziției dominante pe piață și ale concentrării pe piață.

(2) La fiecare doi ani, raportul privind progresele prevăzut la alineatul (1) conține, de asemenea, o analiză a diferitelor măsuri luate de statele membre pentru a-și îndeplini obligațiile de serviciu public, precum și o analiză a eficacității acestor măsuri și, în special, a efectelor lor asupra concurenței pe piața energiei electrice. După caz, raportul poate cuprinde recomandări referitoare la măsurile care trebuie luate la nivel național în scopul atingerii unor standarde înalte de serviciu public sau la măsurile menite să împiedice blocarea pieței.

(3) Comisia prezintă, ca parte din reexaminarea generală, până la 3 martie 2013, Parlamentului European și Consiliului, un raport specific detaliat care să evidențieze măsura în care cerințele privind separarea prevăzute în capitolul V au înregistrat succese cu privire la asigurarea unei independențe depline și efective a operatorilor de transport și de sistem, utilizând separarea efectivă și eficientă drept criteriu de referință.

(4) În vederea evaluării sale prevăzute la alineatul (3), Comisia ține cont, în special, de următoarele criterii: acces la rețea echitabil și nediscriminatoriu, reglementare eficientă, dezvoltarea rețelei pentru a răspunde necesităților pieței, stimulente nedenate pentru investiții, dezvoltarea infrastructurii de interconectare, concurența efectivă pe piețele energiei electrice din Comunitate și situația siguranței alimentării cu energie electrică în Comunitate.

(5) După caz, și în special în eventualitatea în care raportul detaliat prevăzut la alineatul (3) din prezentul articol determină că, în practică, nu au fost garantate condițiile prevăzute la alineatul (4) din prezentul articol, Comisia înaintează propuneri Parlamentului European și Consiliului în vederea asigurării independenței depline și efective a operatorilor de transport și de sistem până la 3 martie 2014.

(6) Comisia transmite Parlamentului European și Consiliului, până la 1 ianuarie 2006, un raport detaliat cu privire la progresele înregistrate în crearea pieței interne a energiei electrice. Raportul examinează în special:

- existența accesului nediscriminatoriu la rețea;
- eficacitatea reglementărilor;
- dezvoltarea infrastructurii de interconectare și situația siguranței alimentării cu energie electrică în Comunitate;
- măsura în care întreprinderile mici și clienții casnici beneficiază de toate avantajele deschiderii piețelor, în special în ceea ce privește serviciul public și standardele serviciului universal;
- măsura în care piețele sunt deschise efectiv concurenței, inclusiv aspectele legate de poziția dominantă pe piață, de concentrarea pieței și de practicile agresive sau anticoncurențiale;
- măsura reală în care clienții își schimbă furnizorul și renegociază tarifele;
- evoluția prețurilor, inclusiv a prețurilor de furnizare, în raport cu gradul de deschidere a piețelor; precum și
- experiența dobândită din punerea în aplicare a directivei, în ceea ce privește independența reală a operatorilor de sistem în cadrul întreprinderilor integrate vertical și dacă, în afară de măsurile privind independența funcțională și separarea contabilă, au fost adoptate și alte măsuri care să producă efecte echivalente separării juridice.

După caz, Comisia înaintează propuneri Parlamentului European și Consiliului, în special în vederea garantării unor standarde înalte a serviciului public.

După caz, până la 1 iulie 2007, Comisia înaintează, dacă este cazul, propuneri Parlamentului European și Consiliului, în special în vederea asigurării unei independențe reale și depline a operatorilor de distribuție. În cazul în care este necesar și fără a aduce atingere dreptului concurenței, aceste propuneri conțin, de asemenea, măsuri de abordare a problemelor legate de poziția dominantă pe piață, concentrarea pieței și practicile agresive sau anticoncurențiale.

Articolul 48

Abrogare

Directiva 2003/54/CE se abrogă la 3 martie 2011 fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre privind termenele de transpunere și aplicare a prezentei directive. Trimiterile la directiva abrogată se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa II.

*Articolul 49***Transpunerea**

(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 3 martie 2011. Statele membre informează de îndată Comisia în această privință.

Statele membre aplică măsurile respective de la 3 martie 2011, cu excepția articolului 11, pe care îl pun în aplicare de la 3 martie 2013.

Atunci când statele membre adoptă măsurile respective, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Statele membre transmit Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

*Articolul 50***Intrarea în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 51***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 13 iulie 2009.

Pentru Parlamentul European Pentru
Consiliu
Președintele
H.-G. PÖTTERING

Pentru Consiliu
Președintele
E. ERLANDSSON

ANEXA I

MĂSURI DE PROTECȚIE A CONSUMATORILOR

1. Fără a aduce atingere normelor comunitare privind protecția consumatorilor, în special Directivei 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 1997 privind protecția consumatorilor cu privire la contractele la distanță ⁽¹⁾ și Directivei 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii ⁽²⁾, măsurile prevăzute la articolul 3 au scopul de a garanta clienților:

(a) dreptul de a încheia cu furnizorul de energie electrică un contract care să specifice:

- identitatea și adresa furnizorului;
- serviciile furnizate, nivelul de calitate al serviciilor oferite, precum și termenul prevăzut pentru racordarea inițială;
- tipurile de servicii de întreținere oferite;
- mijloacele prin care se pot obține informații actualizate privind toate tarifele aplicabile și taxele de întreținere;
- durata contractului, condițiile de reînnoire și de întrerupere a serviciilor și a contractului și dacă există dreptul de reziliere gratuită a contractului;
- eventualele compensații și formule de rambursare care se aplică în cazul în care nu sunt îndeplinite nivelurile de calitate a serviciilor prevăzute în contract, inclusiv în cazul facturării inexacte și realizate cu întârziere;
- modalitățile de inițiere a procedurilor de soluționare a litigiilor în conformitate cu litera (f);
- informații privind drepturile consumatorilor, inclusiv privind gestionarea plângerilor și toate informațiile menționate la acest punct, comunicate în mod clar în facturi sau pe paginile de Internet ale întreprinderilor din sectorul energiei electrice.

Condițiile trebuie să fie echitabile și se comunică în prealabil. În orice caz, aceste informații ar trebui să fie furnizate înainte de încheierea sau de confirmarea contractului. Atunci când contractul este încheiat prin intermediari, informațiile menționate la prezenta literă sunt furnizate, de asemenea, înainte de încheierea contractului;

(b) dreptul de a li se notifica în mod corespunzător orice intenție de modificare a condițiilor contractuale și de a fi informați, în momentul notificării, cu privire la dreptul de a rezilia contractul. Prestatorii de servicii notifică abonaților orice majorare a tarifelor, în mod direct și în timp util, nu mai târziu de sfârșitul primei perioade normale de facturare care urmează intrării în vigoare a majorării, într-un mod transparent și ușor de înțeles. Statele membre garantează clienților dreptul de denunțarea oricărui contract în cazul în care nu acceptă noile condiții notificate de către furnizorul de energie electrică;

(c) primirea de informații transparente privind prețurile și tarifele practicate, precum și privind condițiile generale de acces la serviciile de energie electrică și de utilizare a acestora;

(d) o gamă largă de modalități de plată, care nu discriminează în mod nejustificat între clienți. Sistemele de plată anticipată sunt echitabile și reflectă în mod adecvat consumul probabil. Orice diferență în ceea ce privește clauzele și condițiile reflectă costurile pentru furnizor ale diferitelor sisteme de plată. Condițiile generale sunt echitabile și transparente. Acestea sunt prezentate într-un limbaj clar și ușor de înțeles și nu includ bariere necontractuale în calea exercitării drepturilor clienților, ca de exemplu documentația contractuală excesivă. Clienții sunt protejați împotriva metodelor de vânzare incorecte sau înșelătoare;

(e) posibilitatea de a schimba furnizorul în mod gratuit;

⁽¹⁾ JO L 144, 4.6.1997, p. 19.

⁽²⁾ JO L 95, 21.4.1993, p. 29.

- (f) posibilitatea de a beneficia de proceduri transparente, simple și ieftine de soluționare a plângerilor. În special, toți consumatorii au dreptul la un standard ridicat de furnizare a serviciilor și gestionare a plângerilor de către furnizorul lor de energie electrică. Aceste proceduri de soluționare extrajudiciară a litigiilor permit soluționarea corectă și promptă a litigiilor, preferabil în termen de trei luni, și prevăd, în toate cazurile justificate, un sistem de rambursare și/sau compensare. Aceste proceduri ar trebui să respecte, atunci când este posibil, principiile enunțate în Recomandarea 98/257/CE a Comisiei din 30 martie 1998 privind principiile aplicabile organismelor responsabile pentru soluționarea extrajudiciară a diferendelor cu consumatorii ⁽¹⁾;
 - (g) informarea cu privire la drepturile de care dispun în materie de servicii universale, atunci când au acces la aceste servicii în temeiul dispozițiilor adoptate de statele membre în aplicarea articolului 3 alineatul (3).
 - (h) faptul că au la dispoziție datele privind consumul propriu și că pot acorda acces la datele de măsurare, prin înțelegere explicită și în mod gratuit, oricărei întreprinderi de furnizare înregistrate. Partea responsabilă de gestionarea datelor este obligată să furnizeze aceste date întreprinderii în cauză. Statele membre stabilesc formatul de prezentare a datelor și procedura de acces al furnizorilor și al consumatorilor la aceste date. Nu se pot percepe costuri suplimentare în sarcina consumatorilor pentru acest serviciu.
 - (i) informarea corespunzătoare cu privire la consumul real de energie electrică și la costurile reale, suficient de frecventă astfel încât aceștia să aibă posibilitatea să-și regularizeze propriul consum de energie electrică. Informațiile respective sunt comunicate la intervale de timp corespunzătoare, ținându-se seama de capacitatea echipamentelor de măsurare ale clientului și de produsul energetic în cauză. Se ține seama de raportul eficacitate-costuri al acestor măsuri. Nu se pot percepe costuri suplimentare în sarcina consumatorilor pentru acest serviciu;
 - (j) primirea unui decont final de lichidare, după schimbarea furnizorului de energie electrică, în termen de șase săptămâni de la schimbarea furnizorului.
2. Statele membre asigură implementarea unor sisteme de măsurare inteligente care contribuie la participarea activă a consumatorilor pe piața furnizării de energie electrică. Implementarea acestor sisteme de măsurare poate face obiectul evaluării din punct de vedere economic a costurilor și beneficiilor pe termen lung pentru piață și pentru consumatorii individuali sau al unei evaluări a tipului de măsurare inteligentă care este rezonabil din punct de vedere economic și rentabil, precum și a termenului fezabil pentru distribuția acestora.

O astfel de evaluare are loc în termen de 3 septembrie 2012.

Sub rezerva acestei evaluări, statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea pregătesc un calendar cu un obiectiv de maximum 10 ani pentru implementarea sistemelor de măsurare inteligente.

În cazul în care instalarea contoarelor inteligente beneficiază de o evaluare pozitivă, cel puțin 80 % dintre consumatori trebuie să dispună de sisteme de măsurare inteligente până în anul 2020.

Statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea asigură interoperabilitatea acestor sisteme de măsurare care urmează a fi implementate pe teritoriul lor și acordă atenția cuvenită utilizării de standarde adecvate și celor mai bune practici, precum și importanței dezvoltării pieței interne a energiei electrice.

⁽¹⁾ JO L 115, 17.4.1998, p. 31.

ANEXA II

TABEL DE CORESPONDENȚĂ

Directiva 2003/54/CE	Prezenta directivă
Articolul 1	Articolul 1
Articolul 2	Articolul 2
Articolul 3	Articolul 3
Articolul 4	Articolul 4
Articolul 5	Articolul 5
—	Articolul 6
Articolul 6	Articolul 7
Articolul 7	Articolul 8
Articolul 10	Articolul 9
Articolul 8	Articolul 10
—	Articolul 11
Articolul 9	Articolul 12
—	Articolul 13
—	Articolul 14
Articolul 11	Articolul 15
Articolul 12	Articolul 16
—	Articolul 17
—	Articolul 18
—	Articolul 19
—	Articolul 20
—	Articolul 21
—	Articolul 22
—	Articolul 23
Articolul 13	Articolul 24
Articolul 14	Articolul 25
Articolul 15	Articolul 26
Articolul 16	Articolul 27
Articolul 17	Articolul 29
Articolul 18	Articolul 30
Articolul 19	Articolul 31
Articolul 20	Articolul 32
Articolul 21	Articolul 33
Articolul 22	Articolul 34
Articolul 23 alineatul (1) (prima și a doua teză)	Articolul 35
—	Articolul 36
Articolul 23 (restul articolului)	Articolul 37
—	Articolul 38
—	Articolul 39
—	Articolul 40
—	Articolul 41
Articolul 24	Articolul 42

Directiva 2003/54/CE	Prezenta directivă
—	Articolul 43
Articolul 25	—
Articolul 26	Articolul 44
Articolul 27	Articolul 45
—	Articolul 46
Articolul 28	Articolul 47
Articolul 29	Articolul 48
Articolul 30	Articolul 49
Articolul 31	Articolul 50
Articolul 32	Articolul 51
Anexa A	Anexa I

DIRECTIVA 2009/73/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI**din 13 iulie 2009****privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE****(Text cu relevanță pentru SEE)**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 47 alineatul (2), articolul 55 și articolul 95,

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽²⁾,hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ⁽³⁾,

întrucât:

- (1) Piața internă a gazelor naturale, care a fost implementată treptat în întreaga Comunitate începând cu 1999, are drept obiectiv să ofere tuturor consumatorilor din Uniunea Europeană, indiferent dacă sunt persoane fizice sau juridice, posibilități reale de alegere, precum și noi oportunități de afaceri și un comerț transfrontalier mai intens, pentru a asigura obținerea de progrese în materie de eficiență, prețuri competitive și îmbunătățirea calității serviciilor, precum și pentru a contribui la siguranța alimentării și la dezvoltarea durabilă.
- (2) Directiva 2003/55/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă de gaze naturale ⁽⁴⁾ a adus contribuții semnificative la crearea unei piețe interne a gazelor naturale.
- (3) Libertățile pe care tratatul le garantează cetățenilor Uniunii – printre altele, libera circulație a mărfurilor, libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii – pot fi efective numai în cadrul unei piețe deschise în totalitate, care permite tuturor consumatorilor să își aleagă liber furnizorii și tuturor furnizorilor să își livreze liber produsele clienților.
- (4) Cu toate acestea, în prezent, există obstacole în calea vânzării de gaze naturale, în condiții de egalitate, fără discriminare sau vreun dezavantaj în cadrul Comunității. Nu există, în special, un acces nediscriminatoriu la rețea și nici un nivel comparabil în ceea ce privește supravegherea normativă din fiecare stat membru.

⁽¹⁾ JO C 211, 19.8.2008, p. 23.⁽²⁾ JO C 172, 5.7.2008, p. 55.⁽³⁾ Avizul Parlamentului European din 9 iulie 2008 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial), Poziția comună a Consiliului din 9 ianuarie 2009 (JO C 70 E, 24.3.2009, p. 37) și Poziția Parlamentului European din 22 aprilie 2009 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial). Decizia Consiliului din 25 iunie 2009.⁽⁴⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 57.

- (5) Comunicarea Comisiei din 10 ianuarie 2007 intitulată „O politică energetică pentru Europa” a subliniat importanța finalizării pieței interne a gazelor naturale și a creării unor condiții de concurență echitabile pentru toate întreprinderile din sectorul gazelor naturale stabilite în Comunitate. Comunicările Comisiei din 10 ianuarie 2007 intitulate: „Perspectivele pentru piața internă a gazelor naturale și a energiei electrice” și „Anchetă efectuată în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 în sectoarele europene ale gazelor naturale și energiei electrice (raport final)” au demonstrat că normele și măsurile actuale nu asigură cadrul necesar în vederea îndeplinirii obiectivului de a realiza o piață internă funcțională.

- (6) Fără o separare efectivă a rețelelor de activitățile de producere și de furnizare („separare efectivă”), există riscul discriminării, nu doar în ceea ce privește exploatarea rețelei, ci și în privința stimulării întreprinderilor integrate vertical de a investi în mod corespunzător în propriile rețele.

- (7) Normele privind separarea juridică și funcțională, prevăzute în Directiva 2003/55/CE, nu au condus, cu toate acestea, la separarea efectivă a operatorilor de transport și de sistem. Astfel, în cadrul reuniunii din 8 și 9 martie 2007, Consiliul European a invitat Comisia să elaboreze propuneri legislative în vederea „separării efective a activităților de furnizare și producere de activitățile legate de exploatarea rețelelor”.

- (8) Separarea efectivă poate fi asigurată doar prin eliminarea stimulării întreprinderilor integrate vertical de a exercita o discriminare asupra concurenților în ceea ce privește accesul la rețea și investițiile. Separarea proprietății, care implică desemnarea proprietarului rețelei ca operator de sistem și independența sa față de orice interese legate de furnizare și producere, reprezintă cu certitudine o modalitate eficace și sigură de soluționare a conflictului inerent de interese și de a garanta siguranța alimentării. Din acest motiv, în Rezoluția sa din 10 iulie 2007 referitoare la perspectivele privind piețele interne ale gazelor naturale și ale energiei electrice ⁽⁵⁾, Parlamentul European a considerat separarea proprietății la nivelul transportului ca fiind instrumentul cel mai eficient de promovare a investițiilor în infrastructuri, într-un mod nediscriminatoriu, precum și a unui acces echitabil la rețea pentru noii operatori și a transparenței pieței. În cadrul separării proprietății, statelor membre ar trebui să li se solicite să garanteze că aceeași persoană sau

⁽⁵⁾ JO C 175 E, 10.7.2008, p. 206.

- aceleași persoane nu are (au) dreptul de a exercita controlul asupra unei întreprinderi de producție sau de furnizare și, în același timp, de a exercita controlul sau vreun drept asupra unui operator de transport și de sistem sau asupra vreunui sistem de transport. În mod reciproc, controlul asupra unui sistem de transport sau unui operator de transport și de sistem ar trebui să excludă posibilitatea exercitării controlului sau a unui drept asupra unei întreprinderi de producție sau de furnizare. Cu respectarea acestor limite, o întreprindere de producție sau de furnizare ar trebui să poată avea un pachet minoritar de acțiuni în cadrul unui operator de transport și de sistem sau al unui sistem de transport.
- (9) Orice sistem de separare ar trebui să reușească să elimine orice conflict de interese între producători, furnizori și operatorii de transport și de sistem, pentru a crea stimulente pentru investițiile necesare și a garanta accesul noilor operatori pe piață pe baza unui regim de reglementare transparent și eficient și nu ar trebui să creeze un regim de reglementare excesiv de oneros sau de anevoios pentru autoritățile de reglementare naționale.
- (10) Definiția termenului „control” este preluată din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (Regulamentul CE privind concentrările economice) ⁽¹⁾.
- (11) Deoarece separarea proprietății necesită, în anumite situații, restructurarea întreprinderilor, statele membre care decid să pună în aplicare separarea proprietății ar trebui să li se pună la dispoziție un interval de timp suplimentar pentru punerea în aplicare a dispozițiilor pertinente. Datorită legăturilor verticale dintre sectoarele energiei electrice și gazelor naturale, dispozițiile cu privire la separare ar trebuie să se aplice în ceea ce privește ambele sectoare.
- (12) În cadrul separării proprietății, în vederea garantării independenței depline a activităților de exploatare a rețelelor de interese legate de producere și de furnizare și în scopul împiedicării schimburilor de informații confidențiale, aceeași persoană nu ar trebui să fie simultan membru în consiliul de administrație al unui operator de transport și de sistem sau al unui sistem de transport și în cel al unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare. Din același motiv, aceeași persoană nu ar trebui să fie abilitată să numească membri în consiliile de administrație ale unui operator de transport și de sistem sau ale unui sistem de transport și să exercite controlul sau orice drept asupra unei întreprinderi de producție sau de furnizare.
- (13) Înființarea de operatori de sistem sau de operatori de transport independenți față de orice interese legate de furnizare și producere ar trebui să permită întreprinderilor integrate vertical să își mențină dreptul de proprietate asupra activelor rețelei, asigurând, în același timp, o separare efectivă a intereselor, cu condiția ca respectivul operator de sistem independent sau respectivul operator de transport independent să desfășoare toate activitățile specifice unui operator de sistem și cu condiția punerii în aplicare a unor reglementări detaliate și a unor mecanisme ample de supraveghere exercitată de autoritățile de reglementare.
- (14) În cazul în care, la 3 septembrie 2009, proprietarul unui sistem de transport face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a opta între separarea proprietății și înființarea de operatori de sistem sau de operatori de transport independenți de interesele legate de furnizare și producere.
- (15) În vederea protejării pe deplin a intereselor acționarilor întreprinderilor integrate vertical, statele membre ar trebui să poată opta pentru punerea în aplicare a separării proprietății fie prin cesiune directă, fie prin divizarea acțiunilor întreprinderii integrate în acțiuni ale întreprinderii care este proprietară a rețelei și acțiuni ale întreprinderii care desfășoară activitățile de furnizare și producere, cu condiția respectării obligațiilor care rezultă în urma separării proprietății.
- (16) Eficacitatea deplină a soluțiilor privind înființarea de operatori de sistem independenți sau de operatori de transport independenți ar trebui să fie asigurată prin intermediul unor norme suplimentare specifice. Normele privind operatorii de transport independenți propun un cadru de reglementare adecvat pentru a garanta concurența loială, investiții suficiente, accesul pentru noii operatori de pe piață și integrarea piețelor gazelor. Separarea efectivă prin intermediul unor dispoziții privind operatorii de transport independenți se bazează pe un pilon de măsuri organizaționale și măsuri referitoare la guvernanta operatorilor de transport și de sistem și pe un pilon de măsuri legate de investiții, care conectează noile capacități de producție la rețea și de integrarea pieței prin cooperare regională. Independența operatorului de transport ar trebui de asemenea asigurată, *inter alia*, prin anumite perioade de reflecție în care să nu se exercite nicio activitate de conducere sau altă activitate relevantă prin care se acordă acces la aceeași informații care ar fi putut fi obținute dintr-o poziție de conducere în întreprinderea integrată vertical. Modelul de separare efectivă a operatorului de transport independent îndeplinește cerințele formulate de Consiliul European în cadrul reuniunii sale din 8-9 martie 2007.
- (17) Pentru a dezvolta concurența pe piața internă a gazelor naturale, clienții mari noncasnici ar trebui să fie în măsură să-și aleagă furnizorii, precum și să încheie contracte cu mai mulți furnizori pentru a-și asigura satisfacerea nevoilor de gaz natural. Această categorie de clienți ar trebui să fie protejată împotriva clauzelor de exclusivitate din contracte, care au ca efect excluderea ofertelor concurente și/sau complementare.

(¹) JO L 24, 29.1.2004, p. 1.

- (18) Un stat membru are dreptul să opteze pentru separarea deplină a proprietății pe teritoriul său. În cazul în care un stat membru și-a exercitat un astfel de drept, o întreprindere nu are dreptul să înființeze un operator de sistem independent sau un operator de transport independent. În plus, întreprinderile care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare nu pot exercita, direct sau indirect, controlul sau vreun drept asupra unui operator de transport și de sistem dintr-un stat membru care a optat pentru separarea juridică deplină a proprietății.
- (19) În temeiul prezentei directive, pe piața internă a gazelor naturale vor exista mai multe tipuri de organizare a pieței. Măsurile pe care statele membre ar putea să le adopte pentru a asigura condiții de concurență echitabile ar trebui să se bazeze pe cerințe prioritare de interes general. Comisia ar trebui să fie consultată cu privire la compatibilitatea măsurilor cu dispozițiile tratatului și cu legislația comunitară.
- (20) Punerea în aplicare a separării efective ar trebui să respecte principiul nediscriminării dintre sectorul public și cel privat. În acest scop, aceeași persoană nu ar trebui să aibă posibilitatea de a exercita controlul sau orice drept, încălcând normele de separare a proprietății sau opțiunea operatorului de sistem independent, în mod exclusiv sau în comun, asupra alcătuirii, votului sau deciziei atât ale organelor operatorilor de transport și de sistem sau ale sistemelor de transport, cât și ale organelor întreprinderilor de furnizare sau de producție. În ceea ce privește separarea proprietății și opțiunea operatorului de sistem independent, cu condiția ca statul membru în cauză să poată demonstra respectarea acestei cerințe, ar putea exista două organisme publice de control separate care să poată controla activitățile de producere și furnizare, pe de o parte, și activitățile legate de transport, pe de cealaltă parte.
- (21) Separarea efectivă deplină a activităților legate de rețea de cele de furnizare și producere ar trebui să se aplice pe întreg teritoriul Comunității, atât întreprinderilor din Comunitate, cât și celor din afara Comunității. Pentru a garanta că activitățile legate de rețea și cele de furnizare și producere, pe întreg teritoriul Comunității, rămân independente, autoritățile de reglementare ar trebui împuternicite să poată refuza certificarea operatorilor de transport și de sistem care nu respectă normele privind separarea. În vederea asigurării unei aplicări coerente a normelor privind separarea pe întreg teritoriul Comunității, autoritățile de reglementare ar trebui să ia în considerare avizul Comisiei în procesul de luare a deciziilor privind certificarea. De asemenea, în vederea asigurării respectării obligațiilor internaționale ale Comunității, precum și a solidarității și siguranței alimentării cu energie în Comunitate, Comisia ar trebui să aibă dreptul să emită un aviz privind certificarea în ceea ce privește un proprietar al unui sistem de transport sau un operator de transport și de sistem care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe.
- (22) Siguranța alimentării cu energie electrică reprezintă un element esențial pentru siguranța publică și este, prin urmare, indisolubil legată de funcționarea eficientă a pieței interne a gazelor naturale și de integrarea piețelor izolate ale gazelor naturale din statele membre. Gazele naturale nu pot ajunge la cetățenii Uniunii decât prin intermediul rețelelor. Buna funcționare a piețelor deschise ale gazelor naturale și, în special, a rețelelor și a altor active asociate alimentării cu gaze naturale sunt esențiale pentru siguranța publică, pentru competitivitatea economiei și pentru bunăstarea cetățenilor Uniunii. Prin urmare, nu ar trebui să se permită persoanelor din țări terțe să controleze un sistem de transport sau un operator de transport și de sistem decât dacă respectă cerințele în materie de separare efectivă care se aplică în cadrul Comunității. Fără a aduce atingere obligațiilor internaționale ale Comunității, Comunitatea consideră că sectorul sistemelor de transport al gazelor naturale este un sector de maximă importanță pentru Comunitate și prin urmare, sunt necesare măsuri de garantare suplimentare în ceea ce privește menținerea siguranței alimentării cu energie a Comunității în scopul evitării oricăror amenințări la adresa ordinii și siguranței publice în Comunitate și a bunăstării cetățenilor Uniunii. Siguranța alimentării cu energie a Comunității necesită, în special, o evaluare a independenței exploatarei rețelei, a nivelului de dependență a Comunității și a fiecărui stat membru în parte de alimentării cu energie provenind din țări terțe și a regimului comerțului interior și exterior și al investițiilor în domeniul energiei într-o anume țară terță. Prin urmare, siguranța alimentării ar trebui evaluată din perspectiva circumstanțelor de fapt caracteristice fiecărui caz, precum și din perspectiva drepturilor și obligațiilor care reies din dreptul internațional, în special din acordurile internaționale dintre Comunitate și țara terță în cauză. După caz, Comisia este încurajată să prezinte recomandări pentru negocierea acordurilor relevante cu țările terțe care abordează siguranța alimentării cu energie a Comunității sau să includă chestiunile necesare în cadrul altor negocieri cu țările terțe respective.
- (23) Este necesară luarea unor măsuri suplimentare în vederea asigurării unor tarife transparente și nediscriminatorii pentru accesul la transport. Aceste tarife ar trebui să fie aplicabile tuturor utilizatorilor, fără nicio discriminare. Atunci când instalația de înmagazinare, înmagazinarea în conductă sau serviciile de sistem operează pe o piață suficient de concurențială, ar putea fi autorizat accesul pe baza unor mecanisme de piață transparente și nediscriminatorii.
- (24) Este necesar să se asigure independența operatorilor de înmagazinare pentru a se îmbunătăți accesul terților la instalațiile de înmagazinare, atunci când este necesar din punct de vedere tehnic și/sau economic pentru asigurarea unui acces eficient la sistem în vederea alimentării clienților. În consecință, este oportun ca instalațiile de înmagazinare să fie exploatate prin entități separate din punct de vedere juridic care dispun de drepturi efective de luare a

- deciziilor în ceea ce privește activele necesare pentru întreținerea, exploatarea și dezvoltarea acestora. Este de asemenea necesară creșterea transparenței privind capacitatea de înmagazinare acordată terților, impunând statelor membre obligația de a defini și de a publica un cadru clar și nediscriminatoriu care să stabilească regimul de reglementare corespunzător aplicabil instalațiilor de înmagazinare. Această obligație nu ar trebui să presupună o nouă decizie privind regimurile de acces ci ar trebui să îmbunătățească transparența referitoare la regimul de acces la înmagazinare. Cerințele de confidențialitate pentru informațiile sensibile din punct de vedere comercial sunt deosebit de importante în ceea ce privește datele de natură strategică și în cazul în care există un singur utilizator pentru o instalație de înmagazinare.
- (25) Accesul nediscriminatoriu la rețelele de distribuție determină accesul la clienți la nivelul pieței cu amănuntul. Aspectele care pot implica discriminare în ceea ce privește accesul terților și investițiile sunt, cu toate acestea, mai puțin semnificative la nivelul distribuției decât la nivelul transportului, întrucât congestia la nivelul transportului și influența intereselor legate de producere sunt, în general, mai semnificative decât la nivelul distribuției. În plus, separarea juridică și funcțională a operatorilor de distribuție a devenit, în temeiul Directivei 2003/55/CE, obligatorie doar cu începere de la 1 iulie 2007, iar efectele sale asupra pieței interne a gazelor naturale trebuie încă evaluate. Normele privind separarea juridică și funcțională în vigoare în prezent pot duce la o separare efectivă, cu condiția ca acestea să fie definite mai clar, să fie puse în aplicare în mod corespunzător și să fie monitorizate îndeaproape. Pentru asigurarea unor condiții de concurență echitabile la nivelul pieței cu amănuntul, activitățile operatorilor de distribuție ar trebui, prin urmare, monitorizate în scopul de a împiedica acești operatori să profite de integrarea lor verticală în ceea ce privește poziția lor concurențială pe piață, în special în raport cu clienții casnici și cu clienți mici noncasnici.
- (26) Statele membre ar trebui să adopte măsuri concrete pentru a sprijini utilizarea pe scară mai largă a biogazului și a gazului obținut din biomasă, iar producătorilor acestor tipuri de gaze ar trebui să li se acorde accesul nediscriminatoriu la sistemul de gaze, cu condiția ca acest acces să fie în permanență compatibil cu normele tehnice și de siguranță relevante.
- (27) Pentru a evita impunerea unei sarcini financiare și administrative disproporționate asupra micilor operatori de distribuție, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea, după caz, de a excepta întreprinderile în cauză de la cerințele juridice privind separarea distribuției.
- (28) În cazul în care este utilizat un sistem de distribuție închis pentru a asigura eficiența optimă a furnizării integrate de energie care necesită standarde specifice de exploatare sau în cazul în care un sistem de distribuție închis este menținut în principal pentru a fi utilizat de către proprietarul sistemului, ar fi posibil ca operatorul de distribuție să fie scutit de obligațiile care ar reprezenta o povară administrativă inutilă din cauza naturii speciale a relației dintre operatorul de distribuție și utilizatorii sistemului. Platformele industriale, comerciale sau de servicii comune, precum clădirile aparținând gărilor, aeroporturile, spitalele, campurile mari cu facilități integrate sau platformele industriale chimice pot cuprinde distribuție închise datorită caracterului specializat al operațiunilor acestora.
- (29) Directiva 2003/55/CE a introdus obligativitatea, pentru statele membre, de a institui autorități de reglementare cu competențe specifice. Cu toate acestea, experiența arată că eficacitatea reglementării este adesea afectată de lipsa de independență a autorităților de reglementare față de autoritățile publice centrale, precum și de insuficiența competențelor de care dispun și de puterea limitată de decizie. Din acest motiv, Consiliul European, reunit la 8 și 9 martie 2007, a invitat Comisia să elaboreze propuneri legislative care să prevadă o mai bună armonizare a competențelor autorităților de reglementare naționale și consolidarea independenței acestora. Ar trebui să fie posibil ca aceste autorități de reglementare naționale să poată să acopere atât sectorul energiei electrice, cât și pe cel al gazelor naturale.
- (30) Este necesar ca autoritățile de reglementare în domeniul energiei să poată lua decizii privind ansamblul aspectelor relevante legate de reglementare pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a pieței interne a gazelor naturale și să fie pe deplin independente față de orice alte interese publice sau private. Aceasta nu exclude controlul judiciar și exercitarea controlului parlamentar în conformitate cu dreptul constituțional al statelor membre. De asemenea, aprobarea bugetului autorităților de reglementare de către legiuitorul național nu constituie un obstacol în calea autonomiei bugetare. Dispozițiile referitoare la autonomia execuției bugetului alocat autorității de reglementare ar trebui să fie puse în aplicare în cadrul definit de legislația și de normele bugetare naționale. Contribuind la independența autorității naționale de reglementare față de orice interes politic sau economic printr-un sistem de rotație corespunzător, statele membre ar trebui să poată lua în considerare în mod corespunzător disponibilitatea resurselor umane sau mărimea consiliului.
- (31) Pentru a asigura accesul efectiv la piață al tuturor actorilor de pe piață, inclusiv al noilor intrați, este necesară crearea unor mecanisme de echilibrare nediscriminatorii și care să reflecte costurile. Acest lucru ar trebui să fie realizat prin crearea unor mecanisme de piață transparente pentru furnizarea și cumpărarea de gaze naturale, necesare în vederea echilibrării. Autoritățile de reglementare naționale ar trebui să joace un rol activ pentru a garanta faptul că tarifele de echilibrare sunt nediscriminatorii și reflectă costurile. În același timp, ar trebuie oferite stimulente adecvate pentru a echilibra intrările și ieșirile de gaze naturale și pentru a nu periclita sistemul.

- (32) Autoritățile de reglementare naționale ar trebuie să aibă posibilitatea de a stabili sau de a aproba tarifele sau metodele de calcul al tarifelor, pe baza propunerii operatorului de transport și de sistem sau a operatorului (operatorilor) de distribuție sau a operatorului de sistem de gaze naturale lichefiate (GNL) sau pe baza unei propuneri agregate de acest (acești) operator(i) și de utilizatorii rețelei. În realizarea acestor sarcini, autoritățile de reglementare naționale ar trebui să asigure faptul că tarifele de transport și de distribuție sunt nediscriminatorii și reflectă costurile și ar trebui să țină cont de costurile de rețea marginale evitate pe termen lung, ca urmare a măsurilor de gestionare a cererii.
- (33) Autoritățile de reglementare în domeniul energiei ar trebui să poată să emită decizii obligatorii în ceea ce privește întreprinderile din sectorul gazelor naturale, precum și să impună sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare împotriva întreprinderilor din sectorul gazelor naturale care nu își respectă obligațiile sau să propună unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni întreprinderilor respective. Autorităților de reglementare din domeniul energiei ar trebui să li se confere, de asemenea, puterea de a decide, independent de aplicarea normelor în materie de concurență, cu privire la măsurile corespunzătoare care să garanteze beneficii clienților prin intermediul promovării unei concurențe efective, necesare unei funcționări corespunzătoare a pieței interne a gazelor naturale. Introducerea unor programe de cesiune de contracte de furnizare a gazelor naturale reprezintă una dintre posibilele măsuri care poate fi utilizată pentru a promova concurența reală și pentru a asigura buna funcționare a pieței. Autoritățile de reglementare în domeniul energiei ar trebui, de asemenea, să aibă competența să contribuie la asigurarea de standarde ridicate ale serviciului public, în conformitate cu principiile legate de deschiderea pieței, la protecția consumatorilor vulnerabili și la asigurarea unei eficiențe depline a măsurilor de protecție a consumatorilor. Dispozițiile respective nu ar trebui să aducă atingere competențelor Comisiei cu privire la aplicarea normelor în materie de concurență, inclusiv cu privire la examinarea fuziunilor care prezintă o dimensiune comunitară, și nici normelor cu privire la piața internă, cum ar fi cele referitoare la libera circulație a capitalurilor. Organismul independent la care o parte afectată de o decizie a autorității de reglementare naționale are dreptul să introducă o cale de atac ar putea fi o instanță competentă să efectueze controlul judiciar.
- (34) Orice armonizare a competențelor autorităților de reglementare naționale ar trebui să includă posibilitatea acestora de a prevedea stimulente pentru întreprinderile din domeniul gazelor naturale, de a impune sancțiuni eficace, proporționale și cu efect de descurajare întreprinderilor din domeniul gazelor naturale sau de a propune unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni. În plus, aceste autorități de reglementare ar trebui să aibă dreptul de a obține informații relevante din partea întreprinderilor din domeniul gazelor naturale, de a întreprinde investigații adecvate și suficiente, precum și de a soluționa litigiile.
- (35) Investițiile în noi infrastructuri majore ar trebui puternic promovate, asigurându-se, în același timp, funcționarea corectă a pieței interne a gazelor naturale. În scopul sporirii efectului pozitiv al proiectelor de infrastructură care beneficiază de derogare asupra concurenței și a siguranței alimentării, ar trebui testat interesul prezentat de acestea pe piață în timpul etapei de planificare a proiectului și puse în aplicare regulile privind gestionarea congestiilor. În cazul unei infrastructuri localizate pe teritoriul mai multor state membre, cererea de derogare trebuie tratată în ultimă instanță de Agenția pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energiei, instituită prin Regulamentul (CE) nr. 713/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 de instituire a unei Agenții pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energiei ⁽¹⁾ („agenția”), pentru a se putea ține seama în mai mare măsură de implicațiile transfrontaliere, precum și în scopul simplificării procedurilor administrative. În plus, având în vedere profilul excepțional de risc al elaborării acestor proiecte majore de infrastructură care beneficiază de derogare, ar trebui să fie posibilă acordarea temporară de derogări parțiale întreprinderilor cu interese în materie de furnizare și de producere de la aplicarea normelor privind separarea pentru proiectele în cauză. Acordarea temporară de derogări ar trebui să se aplice, în special, din motive legate de siguranța alimentării, noilor conducte aflate pe teritoriul Comunității care transportă gaze naturale din țări terțe către Comunitate. Derogările acordate în temeiul Directivei 2003/55/CE continuă să se aplice până la data planificată a expirării, astfel cum s-a decis în decizia de acordare a unei derogări.
- (36) Piața internă a gazelor naturale suferă din pricina lipsei de lichiditate și de transparență, ceea ce împiedică alocarea eficientă a resurselor, operațiunile de acoperire în vederea limitării riscurilor și pătrunderea de noi concurenți pe piață. Încrederea în piață, lichiditatea acesteia, precum și numărul de participanți pe piață trebuie să crească, fiind necesară în acest scop creșterea supravegherii exercitate de autoritățile de reglementare asupra întreprinderilor active în sectorul alimentării cu gaze naturale. Aceste cerințe nu aduc atingere legislației comunitare în domeniul piețelor financiare și sunt compatibile cu aceasta. Autoritățile de reglementare din domeniul energiei și autoritățile de reglementare din domeniul piețelor financiare trebuie să coopereze pentru a permite o vedere de ansamblu a fiecăreia dintre aceste autorități asupra piețelor în cauză.
- (37) Gazele naturale sunt importate în Comunitate în special, și în cantități tot mai mari, din țări terțe. Legislația comunitară ar trebui să țină seama de caracteristicile gazelor naturale, ca de exemplu de anumite rigidități structurale provocate de concentrarea furnizorilor, contractele pe termen lung sau lipsa de lichidități în aval. Prin urmare, este necesară o mai mare transparență, inclusiv în ceea ce privește formarea prețurilor.
- (38) Înainte de adoptarea de către Comisie a liniilor directe care definesc cerințele în materie de evidență a datelor, agenția și Comitetul autorităților europene de reglementare a piețelor valorilor mobiliare („CESR”), înființat prin

(1) A se vedea pagina 1 din prezentul Jurnal Oficial.

- Decizia 2009/77/CE a Comisiei ⁽¹⁾, ar trebui să analizeze împreună conținutul respectivelor linii directoare și să facă recomandări Comisiei cu privire la conținutul acestora. Agenția și CESR ar trebui să coopereze, de asemenea, în scopul analizării și recomandării cu privire la necesitatea de a supune tranzacțiile cu contracte de furnizare de gaze naturale și cu instrumente derivate din domeniul gazelor naturale unor cerințe de transparență înainte și/sau după tranzacționare și, în caz afirmativ, cu privire la conținutul respectivelor obligații.
- (39) Statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritatea de reglementare ar trebui să încurajeze dezvoltarea de contracte de furnizare întreruptibile.
- (40) În interesul siguranței alimentării, este necesar să se monitorizeze echilibrul dintre cerere și ofertă în fiecare stat membru și să se întocmească un raport privind situația la nivel comunitar, luându-se în considerare capacitatea de interconexiune între zone. Această monitorizare ar trebui să fie realizată în timp util pentru a permite luarea unor măsuri corespunzătoare, în cazul în care siguranța alimentării este compromisă. Construirea și întreținerea infrastructurii de rețea necesare, inclusiv a capacității de interconexiune, ar trebui să contribuie la asigurarea unei aprovizionări stabile cu gaze naturale.
- (41) Statele membre ar trebui să asigure, ținând cont de cerințele de calitate necesare, accesul nediscriminatoriu al biogazului sau gazului provenind din biomasă sau altor tipuri de gaz la sistemul de gaze naturale, cu condiția ca acest acces să fie în permanență compatibil cu normele tehnice și normele de siguranță aplicabile. Aceste norme ar trebui să garanteze că este posibil din punct de vedere tehnic ca aceste gaze să fie injectate și transportate în deplină siguranță prin sistemul de gaze naturale și ar trebui, de asemenea, să ia în considerare caracteristicile chimice ale acestora.
- (42) Contractele pe termen lung rămân un element important al alimentării cu gaze naturale a statelor membre și este necesar ca acestea să rămână o posibilitate oferită întreprinderilor de furnizare a gazelor naturale, cu condiția ca acestea să nu aducă atingere obiectivului prezentei directive și să fie compatibile cu tratatul, inclusiv cu normele de concurență. În consecință, este necesar să se țină cont de contractele pe termen lung în planificarea capacității de alimentare și transport a întreprinderilor din sectorul gazelor naturale.
- (43) Pentru a menține serviciul public la un nivel ridicat în cadrul Comunității, este necesar ca statele membre să comunice periodic Comisiei toate măsurile luate în vederea realizării obiectivului prezentei directive. Comisia ar trebui să publice periodic un raport de analiză a măsurilor luate la nivel național pentru atingerea obiectivelor privind serviciul public și pentru compararea eficacității acestora, pentru a formula recomandări privind măsurile care trebuie luate la nivel național în vederea asigurării unor standarde ridicate ale serviciului public. Statele membre ar trebui să se asigure că, atunci când sunt conectați la sistemul de gaze naturale, consumatorii sunt informați cu privire la drepturile lor de a fi aprovizionați cu gaze naturale de o anumită calitate, la prețuri rezonabile. Măsurile luate de statele membre pentru a proteja clienții finali pot fi diferite, în funcție de faptul dacă se concentrează pe consumatorii casnici sau pe întreprinderile mici și mijlocii.
- (44) Respectarea cerințelor de serviciu public reprezintă un element esențial al prezentei directive și este important ca standarde comune minime, respectate de către toate statele membre, să fie stabilite de prezenta directivă, având în vedere obiectivele legate de protecția consumatorilor, siguranța alimentării, protecția mediului și niveluri echivalente de concurență în toate statele membre. Este important ca cerințele de serviciu public să poată fi interpretate la nivel național, având în vedere condițiile naționale, și cu respectarea legislației comunitare.
- (45) Măsurile puse în aplicare de către statele membre pentru realizarea obiectivelor de coeziune economică și socială pot cuprinde, în special, punerea la dispoziție de stimulente economice adecvate, folosindu-se, după caz, toate instrumentele naționale și comunitare existente. Aceste instrumente pot include mecanisme de răspundere pentru garantarea investiției necesare.
- (46) În măsura în care măsurile adoptate de statele membre pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public constituie ajutoare de stat în temeiul articolului 87 alineatul (1) din tratat, există obligația, în temeiul articolului 88 alineatul (3) din tratat, de informare a Comisiei cu privire la aceste ajutoare.
- (47) Cerințele de serviciu public și standardele comune minime care rezultă din acestea necesită o mai bună consolidare pentru a se asigura faptul că toți consumatorii, în special cei vulnerabili, pot beneficia de pe urma concurenței și a prețurilor echitabile. Obligațiile de serviciu public ar trebui definite la nivel național, ținând seama de circumstanțele naționale; legislația comunitară ar trebui totuși respectată de către statele membre. Cetățenii Uniunii, precum și întreprinderile mici și mijlocii, atunci când statele membre consideră oportun acest lucru, ar trebui să aibă posibilitatea de a beneficia de pe urma obligațiilor specifice serviciului public, în special în ceea ce privește siguranța alimentării și prețuri rezonabile. Un aspect esențial în ceea ce privește aprovizionarea consumatorilor îl reprezintă accesul la date obiective și transparente privind consumul. În consecință, consumatorii ar trebui să aibă acces la aceste date privind consumul, prețurile asociate și costurile serviciului, astfel încât să poată invita concurenții să le prezinte o ofertă pe baza acestor date. Consumatorii ar trebui, de asemenea, să aibă dreptul de a fi informați în mod corespunzător cu privire la consumul lor de energie. Plățile anticipate ar trebui să reflecte consumul probabil de gaze naturale iar diferitele sisteme de plată ar trebui să fie nediscriminatorii. Informațiile privind costurile energiei, furnizate clienților la intervale de timp suficient de frecvente vor stimula economisirea de energie, deoarece oferă clienților date care reflectă direct efectele pe care investițiile lor le-au avut asupra eficienței energetice și efectele schimbărilor comportamentului de consum.

(1) JO L 25, 29.1.2009, p. 18.

- (48) Interesele consumatorilor ar trebui să se afle în centrul prezentei directive iar calitatea serviciilor ar trebui să reprezinte una dintre principalele responsabilități ale întreprinderilor din sectorul gazelor naturale. Drepturile actuale ale consumatorilor trebuie să fie consolidate și garantate și ar trebui să includă o mai mare transparență. Protecția consumatorilor ar trebui să garanteze că toți consumatorii din spațiul comunitar extins beneficiază de o piață competitivă. Respectarea drepturilor consumatorilor ar trebui asigurată de statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, de autoritățile de reglementare.
- (49) Consumatorii ar trebui să aibă la dispoziție informații clare și inteligibile cu privire la drepturile lor în raport cu sectorul energiei. Comisia ar trebui să stabilească, după consultarea părților interesate relevante, inclusiv a statelor membre, a autorităților de reglementare naționale, a organizațiilor de consumatori și a întreprinderilor din sectorul gazelor naturale, o listă de control a consumatorului european de energie, care să fie accesibilă, ușor de utilizat și care să ofere consumatorilor informații practice referitoare la drepturile lor. Această listă de control ar trebui să fie pusă la dispoziția tuturor consumatorilor și să fie făcută publică.
- (50) Sărăcia energetică reprezintă o problemă din ce în ce mai mare în cadrul Comunității. Statele membre care sunt afectate și care nu au făcut încă acest lucru ar trebui, prin urmare, să elaboreze planuri naționale de acțiune sau alte cadre adecvate pentru a aborda chestiunea sărăciei energetice cu scopul de a diminua numărul persoanelor care se află într-o astfel de situație. În orice caz, statele membre ar trebui să garanteze clienților vulnerabili alimentarea cu energia necesară. În acest sens ar putea fi utilizată o abordare integrată, de exemplu în cadrul politicii sociale, iar măsurile ar putea include politici sociale sau îmbunătățiri ale locuințelor în materie de eficiență energetică. Prezenta directivă ar trebui, cel puțin, să permită politici naționale în favoarea clienților vulnerabili.
- (51) Existența unor căi de soluționare a litigiilor eficiente și accesibile tuturor reprezintă garanția unei mai mari protecții a consumatorilor. Statele membre ar trebui să instituie proceduri rapide și eficiente de gestionare a plângerilor.
- (52) Ar trebui să fie posibilă introducerea unor sisteme de contorizare inteligente pe baza unei evaluări economice. În cazul în care evaluarea demonstrează că introducerea unor astfel de sisteme de contorizare este rezonabilă din punct de vedere economic și eficientă din punct de vedere al costurilor doar în cazul consumatorilor cu un anumit consum de gaze, statele membre ar trebui să ia acest lucru în considerare atunci când implementează sisteme de contorizare inteligente.
- (53) Prețurile de pe piață ar trebui să ofere stimulente adecvate pentru dezvoltarea rețelei.
- (54) Promovarea concurenței loiale și a accesului facil al diferiților furnizori ar trebui să aibă o importanță crucială pentru statele membre în scopul de a permite consumatorilor să profite pe deplin de oportunitățile unei piețe interne liberalizate în sectorul gazelor naturale.
- (55) În scopul de a contribui la siguranța alimentării, menținând totodată spiritul de solidaritate între statele membre, în special în eventualitatea unei crize în furnizarea de energie, este importantă crearea unui cadru pentru cooperarea regională în spirit de solidaritate. O astfel de cooperare se poate baza, în cazul în care statele membre decid astfel, în primul rând pe mecanismele de piață. Cooperarea pentru promovarea solidarității regionale și bilaterale nu ar trebui să impună o sarcină disproporționată sau să opereze o discriminare între participanții de pe piață.
- (56) În vederea instituirii unei piețe interne a gazelor naturale, statele membre ar trebui să promoveze integrarea piețelor lor naționale și cooperarea între operatorii de sistem la nivelul Comunității și la nivel regional, încorporând totodată sistemele izolate care formează insule de gaze existente încă în prezent în Comunitate.
- (57) Dezvoltarea unei veritabile piețe a gazelor naturale, prin intermediul unei rețele conectate la nivel comunitar, ar trebui să reprezinte unul dintre obiectivele principale ale prezentei directive, iar aspectele legate de reglementare cu privire la interconexiunile transfrontaliere și piețele regionale ar trebui, prin urmare, să constituie una din competențele cele mai importante ale autorităților de reglementare, în strânsă cooperare cu agenția, atunci când este cazul.
- (58) Garantarea unor norme comune pentru o veritabilă piață internă și a alimentării la scară largă cu gaze ar trebui, de asemenea, să se regăsească printre obiectivele principale ale prezentei directive. În acest sens, prețurile de piață nedeterminate ar constitui stimulente pentru interconexiunile transfrontaliere conducând, pe termen lung, la convergența prețurilor.
- (59) Autoritățile de reglementare ar trebui de asemenea să furnizeze informații privind piața, pentru a permite Comisiei să își exercite rolul de a urmări și monitoriza piața internă a gazelor naturale și evoluția acesteia pe termen scurt, mediu și lung, inclusiv aspecte precum cererea și oferta, infrastructurile de transport și distribuție, calitatea serviciilor, comerțul transfrontalier, gestionarea congestiilor, investițiile, prețurile de pe piața angro și de pe piața cu amănuntul, lichiditatea pieței, precum și îmbunătățirile în materie de eficiență și de protecție a mediului. Autoritățile de reglementare naționale ar trebui să informeze autoritățile din domeniul concurenței și Comisia cu privire la acele state membre în care tarifele afectează concurența și buna funcționare a pieței.

(60) Deoarece obiectivul prezentei directive, și anume crearea unei piețe interne a gazelor naturale pe deplin operațională, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de statele membre și, prin urmare, poate fi realizat mai bine la nivelul Comunității, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat în respectivul articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.

(61) În temeiul Regulamentului (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru transportul de gaze naturale ⁽¹⁾, Comisia poate adopta linii directe în scopul atingerii gradului necesar de armonizare. Aceste linii directe, care sunt măsuri obligatorii de punere în aplicare, reprezintă și în privința anumitor dispoziții ale prezentei directive un instrument util care poate fi adaptat rapid atunci când este necesar.

(62) Măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentei directive ar trebui să fie adoptate în conformitate cu Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999, de stabilire a normelor de exercitare a competențelor de executare conferite Comisiei ⁽²⁾.

(63) Comisia ar trebui, în special, să fie împuternicită, să adopte liniile directe necesare pentru a se asigura un grad minim de armonizare necesar în vederea realizării obiectivului prezentei directive. Deoarece măsurile respective au un domeniu general de aplicare și sunt destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive prin completarea acestora cu noi elemente neesențiale, acestea trebuie să se adopte în conformitate cu procedura de reglementare cu control prevăzută la articolul 5a din Decizia 1999/468/CE.

(64) În conformitate cu punctul 34 din Acordul interinstituțional pentru o mai bună legiferare ⁽³⁾, statele membre sunt încurajate să stabilească, în interesul lor și în interesul Comunității, propriile tabele care să ilustreze, pe cât posibil, corespondența dintre prezenta directivă și măsurile de transpunere, și să le facă publice.

(65) Având în vedere întinderea modificărilor aduse Directivei 2003/55/CE, este de dorit, din motive de claritate și de coerență, ca dispozițiile în cauză să fie reformate prin introducerea lor într-un singur text în cadrul unei noi directive.

(66) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și se conformează principiilor recunoscute în special de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

OBIECT, DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚII

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

(1) Prezenta directivă stabilește norme comune privind transportul, distribuția, furnizarea și înmagazinarea gazelor naturale. Aceasta definește modalitățile de organizare și funcționare a sectorului gazelor naturale, de acces pe piață, precum și criteriile și procedurile aplicabile pentru acordarea de autorizații de transport, distribuție, furnizare și înmagazinare a gazelor naturale și exploatarea sistemelor.

(2) Normele stabilite de prezenta directivă pentru gaze naturale, inclusiv gaze naturale lichefiate (GNL), se aplică într-un mod nediscriminatoriu și biogazului și gazului obținut din biomasă sau altor tipuri de gaze, în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic ca acestea să fie injectate și transportate în deplină siguranță prin rețeaua de gaze naturale.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. „întreprindere din sectorul gazelor naturale” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care desfășoară cel puțin una dintre următoarele activități: producție, transport, distribuție, furnizare, cumpărare sau înmagazinare de gaze naturale, inclusiv GNL, și care are atribuții comerciale, tehnice și/sau de întreținere legate de respectivele activități, fără a include însă clienții finali;
2. „conductă de alimentare din amonte” înseamnă orice conductă sau rețea de conducte exploatare și/sau construită ca parte a unui proiect de producere de gaze naturale sau petrol sau utilizate pentru transportul gazelor naturale de la unul sau mai multe locuri de producție de acest tip către o instalație sau terminal de prelucrare sau către un terminal de descărcare de coastă;
3. „transport” înseamnă transportul gazelor naturale printr-o rețea care constă în principal din conducte de înaltă presiune, alta decât o rețea de conducte de alimentare din amonte și decât cea parte din conductele de înaltă presiune care este folosită în principal pentru distribuția de gaze naturale la nivel local, în scopul de a le livra clienților, dar fără a include furnizarea;
4. „operator de de transport și de sistem” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de transport și răspunde de exploatarea, întreținerea și, dacă este necesar, dezvoltarea sistemului de transport într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor sale cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface un nivel rezonabil al cererii pentru transportul gazelor naturale;

⁽¹⁾ A se vedea pagina 36 din prezentul Jurnal Oficial.

⁽²⁾ JO L 184, 17.7.1999, p. 23.

⁽³⁾ JO C 321, 31.12.2003, p. 1.

5. „distribuție” înseamnă transportul gazelor naturale prin rețelele locale sau regionale de conducte de alimentare, pentru a fi furnizate clienților, dar neincluzând furnizarea;
6. „operator de distribuție” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de distribuție și răspunde de exploatarea, asigurarea întreținerii și, dacă este necesar, dezvoltarea sistemului de distribuție într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor sale cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface un nivel rezonabil al cererii pentru distribuția gazelor naturale;
7. „furnizare” înseamnă vânzarea, inclusiv revânzarea de gaze naturale, inclusiv GNL, către clienți;
8. „întreprindere de furnizare” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de furnizare;
9. „instalație de înmagazinare” înseamnă o instalație utilizată pentru înmagazinarea gazelor naturale și care este deținută și/sau exploatată de o întreprindere din sectorul gazelor naturale, incluzând partea instalațiilor GNL utilizate pentru înmagazinare, dar excluzând partea utilizată pentru activitățile de producție, precum și instalațiile rezervate exclusiv pentru operatorii de transport și de sistem în vederea îndeplinirii atribuțiilor lor;
10. „operator de înmagazinare” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de înmagazinare și răspunde de exploatarea unei instalații de înmagazinare;
11. „instalație GNL” înseamnă un terminal utilizat pentru lichefierea gazelor naturale sau pentru importul, descărcarea și regazeificarea GNL și care include serviciile de sistem și instalațiile de înmagazinare temporară necesare pentru procesul de regazeificare a GNL și livrarea ulterioară către sistemul de transport, dar care nu include nicio parte a terminalelor GNL utilizate pentru înmagazinare;
12. „operator de sistem GNL” înseamnă o persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de lichefiere a gazelor naturale sau importul, descărcarea și regazeificarea GNL și răspunde de exploatarea unei instalații GNL;
13. „sistem” înseamnă orice rețea de transport, rețea de distribuție, instalație GNL și/sau de înmagazinare exploatată de o întreprindere din sectorul gazelor naturale, inclusiv înmagazinarea în conductă și instalațiile acesteia pentru furnizarea de servicii de sistem, precum și cele ale întreprinderilor conexe, necesare pentru asigurarea accesului la transport, distribuție și GNL;
14. „serviciu de sistem” înseamnă orice serviciu necesar pentru accesul și exploatarea rețelelor de transport, rețelelor de distribuție, instalațiilor GNL și/sau de înmagazinare, inclusiv dispozitive de echilibrare a sarcinilor, de amestecare și de injectare a gazelor inerte, dar excluzând instalațiile rezervate exclusiv pentru operatorii de transport și de sistem în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestora;
15. „stocare în conductă” înseamnă stocarea gazelor prin compresie în sisteme de transport și distribuție a gazelor, dar excluzând instalațiile rezervate pentru operatorii de transport și de sistem în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestora;
16. „sistem interconectat” înseamnă un număr de sisteme legate între ele;
17. „conductă de interconexiune” înseamnă o conductă de transport care traversează sau trece peste o frontieră dintre două state membre pentru unicul scop al conectării sistemelor de transport ale acestor state;
18. „magistrală directă” înseamnă o conductă pentru transportul gazelor naturale, complementară sistemului interconectat;
19. „întreprindere integrată din sectorul gazelor naturale” înseamnă o întreprindere integrată vertical sau orizontal;
20. „întreprindere integrată vertical” înseamnă o întreprindere din sectorul gazelor naturale sau un grup de întreprinderi din sectorul gazelor naturale în care aceeași persoană sau aceleași persoane este (sunt) îndreptățită (îndreptățite), direct sau indirect, să exercite controlul și care desfășoară cel puțin una din activitățile de transport, distribuție, GNL sau înmagazinare și cel puțin una dintre activitățile de producție sau de furnizare de gaze naturale;
21. „întreprindere integrată orizontal” înseamnă o întreprindere care desfășoară cel puțin una dintre activitățile de producție, transport, distribuție, furnizare sau înmagazinare de gaze naturale, precum și o activitate din afara sectorului gazelor naturale;
22. „întreprindere conexă” înseamnă o întreprindere afiliată, în sensul articolului 41 din a șaptea Directivă 83/349/CEE a Consiliului din 13 iunie 1983, în temeiul articolului 44 alineatul (2) litera (g) (*) din tratat, privind conturile consolidate ⁽¹⁾, și/sau o întreprindere asociată, în sensul articolului 33 alineatul (1) din directiva menționată, și/sau o întreprindere care aparține acelorași acționari;
23. „utilizator de sistem” înseamnă o persoană fizică sau juridică care alimentează sistemul sau este deservită de sistem;
24. „client” înseamnă clientul angro și final de gaze naturale, sau o întreprindere din sectorul gazelor naturale care cumpără gaze naturale;
25. „client casnic” înseamnă clientul care cumpără gaze naturale pentru propriul consum casnic;
26. „client noncasnic” înseamnă clientul care cumpără gaze naturale care nu sunt destinate propriului consum casnic;
27. „client final” înseamnă clientul care cumpără gaze naturale pentru uz propriu;
28. „client eligibil” înseamnă clientul care este liber să cumpere gaze naturale de la furnizorul ales, în sensul articolului 37;

(*) Titlul Directivei 83/349/CEE a fost modificat pentru a se ține seama de renumerotarea articolelor din Tratatul de instituire a Comunității Europene, în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam; inițial se făcea trimitere la articolul 54 alineatul (3) litera (g).

(1) JO L 193, 18.7.1983, p. 1.

29. „client angro” înseamnă persoana fizică sau juridică, alta decât un operator de transport și de sistem și un operator de distribuție, care cumpără gaze naturale în scopul revânzării în interiorul sau în afara sistemului în care este stabilită;
30. „planificare pe termen lung” înseamnă planificarea pe termen lung a capacității de alimentare și transport a întreprinderilor din sectorul gazelor naturale, în scopul satisfacerii cererii de gaze naturale a sistemului, al diversificării surselor și al asigurării alimentării clienților;
31. „piață în ascensiune” înseamnă un stat membru în care prima livrare comercială din cadrul primului său contract de furnizare de gaze naturale pe termen lung s-a efectuat cu mai puțin de zece ani în urmă;
32. „siguranță” înseamnă atât siguranța alimentării cu gaze naturale, cât și siguranța tehnică;
33. „infrastructură nouă” înseamnă o infrastructură care nu a fost finalizată până la 4 august 2003;
34. „contract de furnizare de gaze naturale” înseamnă un contract de furnizare de gaze, dar care nu cuprinde un instrument derivat din domeniul gazelor naturale;
35. „instrument derivat din domeniul gazelor naturale” înseamnă un instrument financiar menționat la punctele 5, 6 sau 7 din secțiunea C a anexei I la Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare ⁽¹⁾, care are legătură cu sectorul gazelor naturale;
36. „control” înseamnă orice drepturi, contracte sau orice alte mijloace care conferă, separat sau în combinație, ținând cont de circumstanțele de drept sau de fapt implicate, posibilitatea exercitării unei influențe decisive asupra unei întreprinderi, în special prin:
- (a) dreptul de proprietate sau dreptul de folosință integrală sau parțială asupra activelor unei întreprinderi;
- (b) drepturi sau contracte care conferă o influență decisivă asupra structurii, voturilor sau deciziilor organelor unei întreprinderi.

CAPITOLUL II

NORME GENERALE DE ORGANIZARE A SECTORULUI

Articolul 3

Obligațiile de serviciu public și protecția consumatorului

(1) În baza organizării lor instituționale și cu respectarea principiului subsidiarității, statele membre se asigură că, fără a aduce atingere alineatului (2), întreprinderile din domeniul gazelor naturale funcționează în conformitate cu principiile prezentei directive, în vederea realizării unei piețe de gaze naturale concurențiale, sigure și durabile din punctul de vedere al protecției mediului, și se abțin de la orice discriminare în ceea ce privește drepturile sau obligațiile acestor întreprinderi.

⁽¹⁾ JO L 145, 30.4.2004, p. 1.

(2) Luând pe deplin în considerare dispozițiile pertinente ale tratatului, în special articolul 86, statele membre pot impune întreprinderilor din sectorul gazelor naturale, în interesul economic general, obligații de serviciu public care pot fi legate de siguranță, inclusiv de siguranța alimentării, de regularitatea, calitatea și prețul furnizărilor, precum și de protecția mediului, inclusiv de eficiența energetică, energia din surse regenerabile și protecția climei. Aceste obligații sunt clar definite, transparente, nediscriminatorii și ușor de verificat și garantează întreprinderilor comunitare din sectorul gazelor naturale accesul egal la consumatorii naționali. În ceea ce privește siguranța alimentării și gestionarea orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii, precum și în vederea realizării obiectivelor de protecție a mediului și privind energia din surse regenerabile menționate la prezentul alineat, statele membre pot pune în aplicare o planificare pe termen lung, luând în considerare posibilitatea accesului la sistem al terților.

(3) Statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru protecția clienților finali garantând, în special, protecția adecvată a clienților vulnerabili. În acest context, fiecare stat membru definește conceptul de clienți vulnerabili care poate face referire la sărăcia energetică și, printre altele, la interzicerea deconectării acestor clienți, în situații critice, de la rețeaua de gaze naturale. Statele membre garantează că se aplică drepturile și obligațiile în ceea ce privește clienții vulnerabili. În special, acestea iau măsuri adecvate pentru protecția clienților finali din zonele îndepărtate care sunt racordați la sistemul de gaze naturale. Statele membre pot desemna un furnizor de forță majoră pentru clienții racordați la sistemul de gaze naturale. Ele garantează un nivel ridicat de protecție a consumatorilor, în special în ceea ce privește transparența condițiilor contractuale, a informațiilor generale și a mecanismelor de soluționare a litigiilor. Statele membre se asigură că un client eligibil își poate schimba efectiv și cu ușurință furnizorul. Cel puțin în ceea ce privește clienții casnici, aceste măsuri le includ pe cele prevăzute în anexa I.

(4) Statele membre iau măsuri corespunzătoare, precum elaborarea de planuri naționale de acțiune privind energia, prevederea de beneficii în sistemele de asigurări sociale, pentru a garanta clienților vulnerabili alimentarea cu gazele necesare sau pentru a sprijini ameliorarea eficienței energetice și pentru a combate sărăcia energetică acolo unde este cazul, inclusiv în contextul mai larg al sărăciei. Astfel de măsuri nu împiedică deschiderea eficientă a pieței, prevăzută la articolul 37 și funcționarea pieței și sunt notificate Comisiei, după caz, în conformitate cu alineatul (11) din prezentul articol. Notificarea nu include măsurile luate în cadrul sistemului general de asigurări sociale.

(5) Statele membre garantează tuturor clienților racordați la rețeaua de gaze naturale dreptul de a-și procura gazele de la orice furnizor, cu condiția ca acesta din urmă să fie de acord, indiferent de statul membru în care este înregistrat furnizorul, atât timp cât furnizorul respectă normele aplicabile de comercializare și de echilibrare și în funcție de cerințele de siguranță a alimentării. În acest sens, statele membre iau toate măsurile necesare pentru a garanta că procedurile administrative nu constituie o barieră pentru alimentarea întreprinderilor înregistrate deja în alt stat membru.

- (6) Statele membre garantează că:
- (a) în situația în care un client dorește să schimbe furnizorul, cu respectarea condițiilor contractuale, modificarea este realizată de către operatorul/operatorii în cauză în termen de două săptămâni; și
 - (b) clienții au dreptul de a primi toate datele relevante privind consumul.

Statele membre garantează că drepturile menționate la literale (a) și (b) sunt acordate tuturor clienților într-un mod nediscriminatoriu în privința costurilor, efortului sau a timpului.

(7) Statele membre pun în aplicare măsurile adecvate de realizare a obiectivelor de coeziune economică și socială, precum și de protecție a mediului, care pot include mijloace de combatere a schimbărilor climatice și de siguranță a alimentării. Aceste măsuri pot include, în special, stimulente economice adecvate, utilizând, după caz, toate instrumentele naționale și comunitare existente, pentru întreținerea și construirea infrastructurilor de rețea necesare, în special capacitatea de interconexiune.

(8) În vederea promovării eficienței energetice, statele membre sau, atunci când statul membru a stabilit astfel, autoritatea de reglementare, recomandă întreprinderilor din sectorul gazelor naturale să optimizeze utilizarea gazelor, de exemplu prin furnizarea de servicii de gestionare a energiei, prin elaborarea de formule inovatoare de stabilire a prețului sau prin introducerea de sisteme de contorizare și de rețele inteligente, atunci când este cazul.

(9) Statele membre asigură crearea unor puncte unice de informare pentru a pune la dispoziția consumatorilor toate informațiile necesare cu privire la drepturile lor, la legislația în vigoare și la căile de soluționare a litigiilor de care dispun în cazul unui dezacord. Astfel de puncte de informare pot face parte din punctele de informare generală a consumatorilor.

Statele membre garantează că este înființat un mecanism independent, de exemplu, un mediator pentru energie sau un organism pentru consumatori pentru tratarea eficientă a plângerilor și soluționarea extrajudiciară a litigiilor.

(10) Statele membre pot decide să nu aplice dispozițiile articolului 4 în ceea ce privește distribuția, în măsura în care aplicarea acestora ar obstrucționa, de fapt sau de drept, îndeplinirea obligațiilor de interes economic general impuse întreprinderilor din sectorul gazelor naturale și dezvoltarea comerțului nu ar fi afectată în așa măsură încât să fie contrară intereselor comunitare. Interesele comunitare cuprind, între altele, concurența referitoare la clienții eligibili, în conformitate cu prezenta directivă și cu articolul 86 din tratat.

(11) La intrarea în vigoare a prezentei directive, statele membre informează Comisia în legătură cu toate măsurile adoptate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public, inclusiv protecția consumatorului și a mediului și în legătură cu posibilul lor efect asupra concurenței interne și internaționale, indiferent dacă

aceste măsuri necesită sau nu o derogare de la dispozițiile prezentei directive. Statele membre notifică ulterior Comisiei, la fiecare doi ani, orice modificare a acestor măsuri, indiferent dacă respectivele măsuri necesită sau nu o derogare de la dispozițiile prezentei directive.

(12) Comisia stabilește, după consultarea părților interesate relevante, inclusiv a statelor membre, a autorităților de reglementare naționale, a organizațiilor de consumatori și a întreprinderilor din sectorul gazelor naturale, o listă de control a consumatorului european de energie clară și concisă și care oferă consumatorilor de energie informații practice referitoare la drepturile lor. Statele membre garantează că furnizorii de gaze naturale sau operatorii de distribuție, în cooperare cu autoritatea de reglementare, iau măsurile necesare pentru a prezenta tuturor clienților lor un exemplar al listei de control a consumatorului de energie și pentru a garanta că aceasta este pusă la dispoziția publicului.

Articolul 4

Procedura de autorizare

(1) În cazurile în care este necesară o autorizație (de exemplu, licență, permis, concesiune, acord sau aprobare) pentru construirea sau exploatarea instalațiilor de gaze naturale, statele membre sau orice altă autoritate competentă desemnată de acestea acordă autorizații pentru construirea și/sau exploatarea pe teritoriul lor a unor astfel de instalații, conducte și echipamente conexe, în conformitate cu dispozițiile alineatelor (2)-(4). De asemenea, statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea pot, în temeiul aceluiași dispoziții, să acorde autorizații pentru furnizarea de gaze naturale și pentru clienții angro.

(2) Atunci când statele membre dețin un sistem de autorizare, acestea stabilesc criterii obiective și nediscriminatorii care trebuie îndeplinite de o întreprindere ce solicită autorizație pentru construirea și/sau exploatarea instalațiilor de gaze naturale sau care solicită o autorizație pentru furnizarea de gaze naturale. Criteriile și procedurile nediscriminatorii privind acordarea de autorizații trebuie făcute publice. Statele membre garantează că procedurile de obținere a autorizației pentru instalații, conducte și echipamente asociate iau în considerare importanța proiectului pentru piața internă a gazelor naturale, atunci când este cazul.

(3) Statele membre se asigură că motivele pentru care se refuză acordarea unei autorizații sunt obiective și nediscriminatorii și sunt aduse la cunoștința solicitantului. Motivele unui astfel de refuz sunt notificate Comisiei spre informare. Statele membre stabilesc o procedură prin care solicitantul poate introduce o acțiune împotriva unui astfel de refuz.

(4) În vederea dezvoltării unor noi zone alimentate și a unei exploatare eficiente în general și fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 38, statele membre pot refuza acordarea unei noi autorizații pentru construirea și exploatarea de sisteme de distribuție prin conducte în orice zonă determinată, odată ce au fost construite astfel de sisteme sau dacă s-a preconizat construirea lor în respectiva zonă și dacă nu este saturată capacitatea existentă sau preconizată.

Articolul 5

Monitorizarea siguranței alimentării

Statele membre asigură monitorizarea aspectelor privind siguranța alimentării. Atunci când statele membre consideră oportun, statele membre pot delega această sarcină autorităților de reglementare menționate la articolul 39 alineatul (1). O astfel de monitorizare se referă în special la echilibrul cerere/ofertă de pe piața națională, la nivelul cererii viitoare prognozate și al rezervelor disponibile, la capacitatea suplimentară avută în vedere, planificată sau în construcție, la calitatea și nivelul de întreținere a rețelelor, precum și la măsurile necesare pentru a se face față vârfurilor de cerere și deficitului de alimentare a unuia sau mai multor furnizori. Autoritățile competente publică la fiecare doi ani, până la 31 iulie, un raport care să evidențieze constatările făcute în monitorizarea acestor aspecte, precum și orice măsuri luate sau preconizate în vederea abordării lor, și înaintează imediat acest raport Comisiei.

Articolul 6

Solidaritatea regională

(1) În vederea garantării siguranței alimentării pe piața internă a gazelor naturale, statele membre cooperează în sensul promovării solidarității regionale și bilaterale.

(2) Cooperarea se referă la situații care au ca rezultat sau care ar putea avea ca rezultat o disfuncționalitate, pe termen scurt, în ceea ce privește alimentarea cu gaze naturale a unui stat membru. Cooperarea include:

- (a) coordonarea măsurilor naționale de urgență menționate la articolul 8 din Directiva 2004/67/CE a Consiliului din 26 aprilie 2004 privind măsurile de garantare a securității alimentării cu gaz natural ⁽¹⁾;
 - (b) identificarea și, dacă este cazul, dezvoltarea sau modernizarea interconexiunilor între energia electrică și gazele naturale; și
 - (c) condițiile și modalitățile practice de acordare a asistenței reciproce.
- (3) Comisia și celelalte state membre primesc permanent informații cu privire la această cooperare.

(4) Comisia poate adopta linii directoare cu privire la cooperarea în spiritul solidarității regionale. Măsurile respective, destinate să modifice elementele esențiale din prezenta directivă, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 51 alineatul (3).

Articolul 7

Promovarea cooperării regionale

(1) Statele membre, precum și autoritățile de reglementare cooperează în vederea integrării piețelor lor naționale cel puțin la unul sau mai multe niveluri regionale, ca un prim pas către crearea unei piețe interne complet liberalizate. În special, autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre promovează cooperarea între operatorii de

transport și de sistem la nivel regional, inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere cu scopul de a crea o piață internă competitivă în sectorul gazelor naturale, încurajează coerența cadrului juridic, de reglementare și tehnic al acestora și facilitează integrarea sistemelor izolate ce formează insule de gaze existente încă în prezent în Comunitate. Zonele geografice acoperite de această cooperare regională includ cooperarea în zonele geografice definite în conformitate cu articolul 12 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009. O astfel de cooperare poate să acopere alte zone geografice.

(2) Agenția cooperează cu autoritățile de reglementare naționale și cu operatorii de transport și de sistem pentru a asigura convergența cadrelor de reglementare între regiuni, în vederea creării unei piețe interne competitive în sectorul gazelor naturale. În cazul în care agenția apreciază că sunt necesare norme obligatorii privind o astfel de cooperare, aceasta face recomandările corespunzătoare.

(3) În cursul punerii în aplicare a prezentei directive, statele membre se asigură că operatorii de transport și de sistem posedă unul sau mai multe sisteme integrate la nivel regional, care acoperă două sau mai multe state membre, pentru alocarea capacităților și verificarea siguranței rețelei.

(4) În cazul în care operatorii de transport și de sistem integrați vertical participă la o întreprindere comună instituită pentru punerea în aplicare a unei astfel de cooperări, întreprinderea comună stabilește și pune în aplicare un program de conformitate care prezintă măsurile care trebuie luate pentru a se asigura excluderea practicilor discriminatorii și anticoncurențiale. Programul de conformitate enumeră obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivului de excludere a practicilor discriminatorii și anticoncurențiale. Programul este supus aprobării agenției. Respectarea programului este monitorizată independent de agenții de conformitate ai operatorilor de transport și de sistem integrați vertical.

Articolul 8

Norme tehnice

Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre asigură definirea criteriilor tehnice de siguranță, precum și elaborarea și publicarea normelor tehnice care stabilesc cerințele tehnice minime de proiectare și exploatare pentru conectarea la sistem a instalațiilor GNL, a instalațiilor de înmagazinare, a altor sisteme de transport sau de distribuție, precum și a magistrelor directe. Aceste norme tehnice trebuie să asigure interoperabilitatea rețelelor și să fie obiective și nediscriminatorii. Agenția poate face recomandările corespunzătoare în vederea obținerii compatibilității acestor norme, dacă este cazul. Normele respective sunt notificate Comisiei în conformitate cu articolul 8 din Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale ⁽²⁾.

⁽¹⁾ JO L 127, 29.4.2004, p. 92.

⁽²⁾ JO L 204, 21.7.1998, p. 37.

CAPITOLUL III

**TRANSPORTUL, ÎNMAGAZINAREA ȘI GAZELE NATURALE
LICHEFIATE**

Articolul 9

**Separarea sistemelor de transport și a operatorilor de
transport și de sistem**

- (1) Statele membre se asigură că de la 3 martie 2012:
- (a) toate întreprinderile care dețin în proprietate sisteme de transport acționează ca operatori de transport și de sistem;
- (b) aceeași persoană sau aceleași persoane nu au dreptul:
- (i) să exercite, direct sau indirect, controlul asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare și să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unui operator de transport și de sistem sau asupra unui sistem de transport; sau
- (ii) să exercite, direct sau indirect, controlul asupra unui operator de transport și de sistem sau asupra unui sistem de transport și să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare;
- (c) aceeași persoană sau aceleași persoane nu sunt abilitate să numească membri în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă întreprinderea din punct de vedere juridic în cazul unui operator de transport și de sistem sau în cazul unui sistem de transport și, de asemenea, să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare; și
- (d) aceeași persoană nu este abilitată să fie membru în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă întreprinderea din punct de vedere juridic, atât în cazul unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare, cât și în cazul unui operator de transport și de sistem sau al unui sistem de transport.
- (2) Drepturile menționate la alineatul (1) literele (b) și (c) cuprind, în special:
- (a) competența de a exercita drepturi de vot;
- (b) competența de a numi membri în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă întreprinderea din punct de vedere juridic; sau
- (c) deținerea unei cote majoritare.

(3) În sensul alineatului(1) litera (b), noțiunea de „întreprindere care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare” include noțiunea de „întreprindere care desfășoară activități de producție sau de furnizare” în sensul Directivei 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice (1), iar termenii „operator de transport și de sistem” și „sistem de transport” includ termenii „operator de transport și de sistem” și „sistem de transport” în sensul Directivei respective.

(4) Statele membre pot permite derogări de la alineatul (1) literele (b) și (c) până la 3 martie 2013 cu condiția ca operatorii de transport și de sistem să nu facă parte dintr-o întreprindere integrată vertical.

(5) Obligația prevăzută la alineatul (1) litera (a) se consideră îndeplinită în cazul în care două sau mai multe întreprinderi care dețin sisteme de transport au creat o asociație în participațiune care exercită rolul de operator de transport și de sistem în două sau mai multe state membre pentru sistemele de transport în cauză. Nicio altă întreprindere nu poate lua parte la asociația în participațiune decât dacă a fost aprobată în temeiul articolului 14 ca operator de sistem independent sau ca operator de transport independent în sensul capitolului IV.

(6) În vederea punerii în aplicare a prezentului articol, în cazul în care persoana menționată la alineatul (1) literele (b), (c) și (d) este statul membru sau un alt organism public, se consideră că două organisme publice diferite care exercită controlul, pe de o parte, asupra unui operator de transport și de sistem sau asupra unui sistem de transport și, pe de altă parte, asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare, nu sunt aceeași persoană sau aceleași persoane.

(7) Statele membre se asigură că informațiile sensibile din punct de vedere comercial menționate la articolul 16 alineatul (1) deținute de un operator de transport și de sistem care a făcut parte dintr-o întreprindere integrată vertical, precum și de personalul acestuia, nu sunt transferate către întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare.

(8) În cazul în care, la 3 septembrie 2009, sistemul de transport aparține unei întreprinderi integrate vertical, un stat membru poate decide să nu aplice alineatul (1).

În acest caz, statele membre vizate:

- (a) fie desemnează un operator independent în conformitate cu articolul 14,
- (b) fie respectă dispozițiile capitolului IV.

(9) În cazul în care, la 3 septembrie 2009, sistemul de transport aparține unei întreprinderi integrate vertical și sunt în vigoare măsuri care garantează o mai mare independență efectivă a operatorului de transport și de sistem decât dispozițiile capitolului IV, un stat membru poate decide să nu aplice alineatul (1).

(1) A se vedea pagina 55 din prezentul Jurnal Oficial.

(10) Înainte de a fi aprobată și desemnată în calitate de operator de transport și de sistem în temeiul alineatului (9) din prezentul articol, o întreprindere este certificată în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul 10 alineatele (4)-(6) din prezenta directivă și la articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, în temeiul cărora Comisia verifică dacă măsurile în vigoare garantează în mod evident o mai mare independență efectivă a operatorului de transport și de sistem decât dispozițiile capitolului IV.

(11) Întreprinderile integrate vertical care dețin în proprietate un sistem de transport nu pot fi în niciun caz împiedicate să adopte măsurile necesare în vederea respectării alineatului (1).

(12) Întreprinderile care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare nu pot exercita, direct sau indirect, controlul sau vreun drept asupra operatorilor de transport și de sistem separați din statele membre care aplică alineatul (1).

Articolul 10

Desemnarea și certificarea operatorilor de transport și de sistem

(1) Înainte de a fi aprobată și desemnată în calitate de operator de transport și de sistem, o întreprindere este certificată în conformitate cu procedurile prevăzute la alineatele (4), (5) și (6) din prezentul articol și la articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009.

(2) Întreprinderile care dețin un sistem de transport și care au fost certificate de autoritatea de reglementare națională, în temeiul procedurii de certificare de mai jos, ca îndeplinind cerințele prevăzute la articolul 9 sunt aprobate și desemnate de către statele membre ca operatori de transport și de sistem. Desemnarea operatorilor de transport și de sistem este notificată Comisiei Europene și se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(3) Operatorii de transport și de sistem notifică autorității de reglementare orice tranzacție planificată care poate necesita o reevaluare a conformității acesteia cu cerințele articolului 9.

(4) Autoritățile de reglementare monitorizează respectarea permanentă de către operatorii de transport și de sistem a cerințelor articolului 9. Aceste autorități deschid o procedură de certificare în scopul asigurării respectării cerințelor respective:

(a) în urma notificării de către operatorul de transport și de sistem în temeiul alineatului (3);

(b) din proprie inițiativă, atunci când au luat cunoștință de faptul că o modificare planificată a drepturilor sau a influenței asupra proprietarilor de sisteme de transport sau asupra operatorilor de transport și de sistem poate duce la încălcarea dispozițiilor articolului 9, sau atunci când au motive să considere că s-ar fi produs o asemenea încălcare; or

(c) la cererea motivată a Comisiei.

(5) Autoritățile de reglementare adoptă o decizie cu privire la certificarea unui operator de transport și de sistem în termen de patru luni de la data notificării de către acesta sau de la data solicitării din partea Comisiei. După expirarea acestui termen, certificarea se consideră acordată. Decizia explicită sau tacită a autorităților de reglementare poate deveni efectivă numai după încheierea procedurii prevăzute la alineatul (6).

(6) Decizia explicită sau tacită cu privire la certificarea unui operator de transport și de sistem este notificată fără întârziere Comisiei de către autoritatea de reglementare, împreună cu toate informațiile pertinente aferente. Comisia acționează în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009.

(7) Autoritățile de reglementare și Comisia pot solicita operatorilor de transport și de sistem și întreprinderilor care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare orice informații relevante pentru îndeplinirea atribuțiilor acestora, în temeiul prezentului articol.

(8) Autoritățile de reglementare și Comisia păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

Articolul 11

Certificarea în raport cu țările terțe

(1) Atunci când un proprietar al unui sistem de transport sau un operator de transport și de sistem, care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe, solicită o certificare, autoritatea de reglementare informează Comisia.

Autoritatea de reglementare informează, de asemenea, fără întârziere Comisia cu privire la orice circumstanțe în urma cărora o persoană sau persoane dintr-una sau mai multe țări terțe ar dobândi controlul asupra unui sistem de transport sau asupra unui operator de transport și de sistem.

(2) Operatorul de transport și de sistem notifică autorității de reglementare orice circumstanțe în baza cărora o persoană sau persoane dintr-una sau mai multe țări terțe ar dobândi controlul asupra sistemului de transport sau asupra operatorului de transport și de sistem.

(3) Autoritatea de reglementare adoptă un proiect de decizie cu privire la certificarea unui operator de transport și de sistem în termen de patru luni de la data notificării de către operatorul de transport și de sistem. Aceasta refuză certificarea în cazul în care nu s-a demonstrat:

(a) că entitatea în cauză îndeplinește cerințele articolului 9; și

(b) în fața autorității de reglementare sau altei autorități competente desemnate de statul membru, faptul că acordarea certificării nu va pune în pericol siguranța alimentării cu energie a statului membru și a Comunității. În examinarea acestui aspect, autoritatea de reglementare sau altă autoritate competentă desemnată în acest sens ține seama de:

- (i) drepturile și obligațiile Comunității față de țara terță în cauză în temeiul dreptului internațional, inclusiv al unui acord încheiat cu una sau mai multe țări terțe la care Comunitatea este parte și în care sunt abordate aspecte legate de siguranța alimentării cu energie;
- (ii) drepturile și obligațiile statului membru față de țara terță respectivă, în temeiul acordurilor încheiate cu țara terță respectivă, în măsura în care acestea respectă dreptul comunitar; și
- (iii) alte elemente și circumstanțe specifice ale cazului și de țara terță în cauză.
- (4) Autoritatea de reglementare notifică fără întârziere Comisiei decizia luată, împreună cu toate informațiile relevante referitoare la aceasta.
- (5) Statele membre se asigură că autoritatea de reglementare și/sau autoritatea competentă desemnată menționată la alineatul (3) litera (b), înainte ca autoritatea de reglementare să adopte o decizie cu privire la certificare, solicită un aviz din partea Comisiei cu privire la faptul că:
- (a) entitatea respectivă respectă cerințele articolului 9; și
- (b) acordarea certificării nu va pune în pericol siguranța alimentării cu energie a Comunității.
- (6) Comisia examinează cererea menționată la alineatul (5) de îndată ce o primește. În termen de două luni de la primirea cererii, Comisia transmite avizul său autorității de reglementare naționale sau, în cazul în care cererea a fost înaintată de autoritatea competentă desemnată, către aceasta.

În pregătirea avizului, Comisia poate solicita opiniile agenției, ale statului membru în cauză și ale părților interesate. În cazul în care există o astfel de solicitare din partea Comisiei, termenul de două luni se prelungește cu două luni.

În cazul în care Comisia nu emite un aviz în termenul menționat în primul și al doilea paragraf, se consideră că Comisia nu a ridicat obiecții cu privire la decizia autorității de reglementare.

- (7) Atunci când evaluează dacă controlul deținut de o persoană sau de către persoane dintr-una sau mai multe țări terțe pune în pericol siguranța alimentării cu energie a Comunității, Comisia ține seama de:
- (a) elementele specifice ale cazului și de țara sau țările terțe implicate; și
- (b) drepturile și obligațiile dobândite de Comunitate față de țara sau țările terțe în cauză în temeiul dreptului internațional, inclusiv în temeiul unui acord încheiat cu una sau mai multe țări terțe la care Comunitatea este parte și în care sunt abordate aspecte legate de siguranța alimentării.

(8) În termen de două luni după expirarea termenului menționat la alineatul (6), autoritatea de reglementare națională adoptă decizia finală cu privire la certificare. În adoptarea deciziei finale, autoritatea de reglementare națională ține seama în cel mai înalt grad de avizul Comisiei. În orice caz, statele membre au dreptul de a refuza certificarea atunci când acordarea acesteia pune în pericol siguranța alimentării cu energie a statului membru respectiv sau siguranța alimentării cu energie a unui alt stat membru. În cazul în care statul membru a desemnat o altă autoritate competentă pentru a analiza alineatul (3) litera (b), acesta poate solicita autorității de reglementare naționale să adopte decizia finală în conformitate cu evaluarea autorității competente respective. Decizia finală a autorității de reglementare și avizul Comisiei se publică împreună. În cazul în care decizia finală diferă de avizul Comisiei, statul membru în cauză furnizează și publică, împreună cu decizia respectivă, motivele respectivei decizii.

(9) Nicio dispoziție a prezentului articol nu aduce atingere dreptului statelor membre de a exercita, în conformitate cu dreptul comunitar, controale naționale legale, pentru a-și proteja interesele legitime de siguranță publică.

(10) Comisia poate adopta liniilor directoare care să stabilească detaliile procedurii care trebuie urmată în vederea punerii în aplicare a prezentului articol. Măsurile respective, destinate să modifice elementele esențiale din prezenta directivă, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 51 alineatul (3).

(11) Prezentul articol, cu excepția alineatului (3) litera (a), se aplică de asemenea, statelor membre care fac obiectul unei derogări în temeiul articolului 49.

Articolul 12

Desemnarea operatorilor de înmagazinare și de GNL

Statele membre desemnează sau solicită întreprinderilor din sectorul gazelor naturale care dețin instalații de înmagazinare sau de GNL să desemneze, pentru o perioadă care urmează să fie stabilită de statele membre, luând în considerare eficiența și echilibrul economic, unul sau mai mulți operatori de înmagazinare și de GNL.

Articolul 13

Atribuțiile operatorilor de transport și de sistem, de înmagazinare și/sau de GNL

- (1) Fiecare operator de transport și de sistem, de înmagazinare și/sau de GNL:
- (a) exploatează, întreține și dezvoltă, în condiții acceptabile din punct de vedere economic, instalații de transport, de înmagazinare și/sau de GNL sigure, fiabile și eficiente, în vederea asigurării unei piețe deschise, acordând atenția cuvenită protecției mediului, garantează mijloace adecvate pentru îndeplinirea obligațiilor privind serviciul public;

- (b) se abține să facă discriminări între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai sistemului, în special în favoarea întreprinderilor lor conexe;
- (c) furnizează celorlalți operatori de transport și de sistem, de înmagazinare, de GNL și/sau de distribuție suficiente informații pentru a se asigura că transportul și înmagazinarea de gaze naturale pot fi realizate în condiții compatibile cu funcționarea eficientă și sigură a sistemului interconectat; și
- (d) furnizează utilizatorilor sistemului informațiile de care au nevoie pentru un acces eficient la sistem.
- (2) Fiecare operator de transport și de sistem construiește o capacitate transfrontalieră suficientă pentru integrarea infrastructurii de transport europene, răspunzând tuturor solicitărilor justificate din punct de vedere tehnic și economic referitoare la capacitate și luând în considerare siguranța alimentării cu gaze naturale.
- (3) Regulile adoptate de operatorii de transport și de sistem pentru echilibrarea sistemului de transport al gazelor naturale trebuie să fie obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile de încadrare tarifară a utilizatorilor rețelei în cazul inducerii de dezechilibre în rețea. Condițiile, inclusiv regulile și tarifele, aplicabile prestării acestor servicii de către operatorii de transport și de sistem se stabilesc în mod nediscriminatoriu și ținând seama de costuri, în conformitate cu o metodologie compatibilă cu articolul 41 alineatul (6), și sunt publicate.
- (4) Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre pot cere operatorilor de transport și de sistem să respecte cerințele minime pentru întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport, inclusiv capacitatea de interconexiune.
- (5) Operatorii de transport și de sistem procură energia pe care o utilizează pentru realizarea activităților lor în conformitate cu proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe reguli de piață.
- (b) operatorul candidat a demonstrat că dispune de resursele financiare, tehnice, fizice și umane necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale în conformitate cu articolul 13;
- (c) operatorul candidat și-a asumat angajamentul de a respecta un plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani monitorizat de autoritatea de reglementare;
- (d) proprietarul sistemului de transport și-a demonstrat capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin în temeiul alineatului (5). În acest scop, acesta prezintă toate proiectele de contracte cu întreprinderea candidată și cu orice altă entitate relevantă; și
- (e) operatorul candidat și-a demonstrat capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin în temeiul Regulamentului (CE) nr. 715/2009, inclusiv cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem la nivel european și regional.
- (3) Întreprinderile care au fost certificate de autoritatea de reglementare ca îndeplinind cerințele de la articolul 11 și pe cele de la alineatul (2) din prezentul articol sunt aprobate și desemnate de către statele membre ca operatori de sistem independenți. Se aplică procedura de certificare prevăzută fie la articolul 10 din prezenta directivă și la articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, fie la articolul 11 din prezenta directivă.
- (4) Fiecare operator de sistem independent răspunde de acordarea și gestionarea accesului terților, inclusiv de colectarea taxelor de acces la rețea și a veniturilor rezultate din gestionarea congestiilor pentru exploatarea, întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport, precum și pentru garantarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface cererile rezonabile prin planificarea investițiilor. În ceea ce privește dezvoltarea sistemului de transport, operatorul de sistem independent este responsabil de proiectarea (inclusiv de procedura de autorizare), construcția și darea în exploatare a noii infrastructuri. În acest scop, operatorul de sistem independent acționează ca un operator de transport și de sistem în conformitate cu prezentul capitol. Proprietarii de sisteme de transport nu sunt responsabili de acordarea și gestionarea accesului terților și nici de planificarea investițiilor.

Articolul 14

Operatorii de sistem independenți

- (1) În cazul în care sistemul de transport aparține unei întreprinderi integrate vertical la 3 septembrie 2009, statele membre pot decide să nu aplice articolul 9 alineatul (1) și să desemneze un operator de sistem independent la propunerea proprietarului sistemului de transport. Numirea respectivă se supune aprobării Comisiei.
- (2) Statul membru poate aproba și desemna un operator de sistem independent numai în cazul în care:
- (a) operatorul candidat a demonstrat că îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 9 alineatul (1) literele (b), (c) și (d);
- (b) finanțează investițiile decise de către operatorul de sistem independent și aprobate de către autoritatea de reglementare sau își dă acordul ca acestea să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de sistem independent. Măsurile relevante cu privire la finanțare fac obiectul aprobării de către autoritatea de reglementare. Înainte de o astfel de aprobare, autoritatea de reglementare se consultă atât cu proprietarul activelor, cât și cu alte părți interesate;
- (5) În cazul desemnării unui operator de sistem independent, proprietarul sistemului de transport:
- (a) asigură pe deplin cooperarea și sprijinul necesare operatorului de sistem independent în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestuia, furnizându-i în special toate informațiile relevante;
- (b) finanțează investițiile decise de către operatorul de sistem independent și aprobate de către autoritatea de reglementare sau își dă acordul ca acestea să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de sistem independent. Măsurile relevante cu privire la finanțare fac obiectul aprobării de către autoritatea de reglementare. Înainte de o astfel de aprobare, autoritatea de reglementare se consultă atât cu proprietarul activelor, cât și cu alte părți interesate;

- (c) deține răspunderea privind activele rețelei, cu excepția răspunderii referitoare la atribuțiile operatorului de sistem independent; și
- (d) oferă garanții pentru facilitarea finanțării eventualelor extinderi ale rețelei, cu excepția investițiilor pentru care și-a dat acordul să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de sistem independent, în temeiul literei (b).
- (6) În strânsă cooperare cu autoritatea de reglementare, autoritatea națională competentă în materie de concurență este învestită cu toate competențele necesare pentru a monitoriza în mod eficient respectarea de către proprietarul sistemului de transport a obligațiilor sale în temeiul alineatului (5).

Articolul 15

Separarea proprietarilor de sistem de transport de operatorii de înmagazinare

- (1) În situația desemnării unui operator de sistem independent, proprietarii de sistem de transport și operatorii de înmagazinare care fac parte din întreprinderi integrate vertical sunt independenți, cel puțin în ceea ce privește forma lor juridică, organizarea și procesul de luare a deciziilor, față de alte activități care nu au legătură cu transportul, distribuția sau înmagazinarea.

Prezentul articol se aplică numai cu privire la instalațiile de înmagazinare care sunt necesare din punct de vedere tehnic și/sau economic pentru furnizarea unui acces eficient la sistem în scopul alimentării clienților, în conformitate cu articolul 33.

- (2) Pentru a asigura independența proprietarului de sistem de transport și a operatorului de înmagazinare menționați la alineatul (1), se aplică următoarele criterii minime:
- (a) persoanele cu funcții de conducere din cadrul întreprinderii proprietare a sistemului de transport și al operatorului de înmagazinare nu fac parte din structurile întreprinderii integrate de gaze naturale, care răspunde, direct sau indirect, de gestionarea curentă a activităților de producție și furnizare a gazelor naturale;
- (b) trebuie luate măsuri adecvate pentru a garanta că interesele profesionale ale persoanelor cu funcții de conducere din cadrul întreprinderii proprietare a sistemului de transport și al operatorului de înmagazinare sunt luate în considerare, astfel încât să se asigure faptul că acestea au posibilitatea de a acționa independent;
- (c) operatorul de înmagazinare dispune de suficiente competențe de luare a deciziilor, independent de întreprinderea integrată din sectorul gazelor naturale, cu privire la elementele de active necesare pentru exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea instalațiilor de înmagazinare. Aceasta nu împiedică existența unor mecanisme de coordonare adecvate care să garanteze protejarea drepturilor de supraveghere economică și cele de supraveghere a gestiunii ale societății-mamă asupra randamentului activelor unei filiale, reglementat indirect în temeiul articolului 41 alineatul (6). În special, prezenta directivă permite societății-mamă să aprobe planul financiar anual

al operatorului de înmagazinare sau orice document echivalent și să stabilească limite globale ale nivelului de îndatorare a filialei sale. În schimb, aceasta nu permite societății-mamă să dea instrucțiuni privind gestionarea curentă, nici cu privire la deciziile individuale referitoare la construirea sau modernizarea instalațiilor de înmagazinare, care nu depășesc limitele din planul financiar aprobat sau orice document echivalent; și

- (d) proprietarul sistemului de transport și operatorul de înmagazinare stabilesc un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a se garanta că practicile discriminatorii sunt excluse, iar respectarea acestuia este monitorizată în mod adecvat. Programul de conformitate stabilește obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivelor respective. Persoana sau organismul care răspunde de monitorizarea programului de conformitate prezintă autorității de reglementare un raport anual cu privire la măsurile luate. Acest raport anual trebuie publicat.

- (3) Comisia poate adopta linii directoare pentru a garanta respectarea deplină și efectivă de către proprietarul sistemului de transport și de către operatorul de înmagazinare a dispozițiilor alineatului (2) din prezentul articol. Măsurile respective, destinate să modifice elementele neesențiale din prezenta directivă prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 51 alineatul (3).

Articolul 16

Obligația de confidențialitate a operatorilor de transport și de sistem și a proprietarilor de sistem de transport

- (1) Fără a aduce atingere articolului 30 sau oricărei alte obligații legale în materie de dezvăluire a informațiilor, fiecare operator de transport și de sistem și/sau de GNL și fiecare proprietar de sistem de transport păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial pe care le-au obținut în cursul desfășurării activităților lor și împiedică dezvăluirea discriminatorie de informații referitoare la propriile activități și care ar putea induce avantaje economice. În special, nu divulgă nicio informație sensibilă din punct de vedere comercial către celelalte părți ale întreprinderii decât în cazul în care acest lucru se impune în vederea încheierii unei tranzacții comerciale. În scopul garantării respectării depline a normelor privind separarea informațiilor, statele membre se asigură de asemenea că proprietarul sistemului de transport, inclusiv, în cazul unui operator de sistem combinat, operatorul de distribuție, și partea rămasă din întreprindere nu utilizează servicii comune, de exemplu, nu utilizează un serviciu juridic comun, cu excepția serviciilor pur administrative sau a celor informatice.

- (2) În contextul vânzării sau al cumpărării de gaze naturale prin întreprinderi conexe, operatorii de transport și de sistem, de înmagazinare și/sau de GNL nu abuzează de informațiile considerate sensibile din punct de vedere comercial, obținute de la terți în contextul asigurării sau al negocierii accesului la sistem.

(3) Informațiile necesare asigurării unei concurențe efective și funcționării eficiente a pieței sunt puse la dispoziția publicului. Această obligație nu aduce atingere protecției informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

CAPITOLUL IV

OPERATORUL DE TRANSPORT INDEPENDENT

Articolul 17

Active, echipamente, personal și identitate

(1) Operatorii de transport și de sistem sunt echipați cu toate resursele financiare, tehnice, fizice și umane necesare îndeplinirii obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive și desfășurării activității de transport al gazelor naturale, în special:

- (a) activele necesare pentru activitatea de transport al gazelor naturale, inclusiv sistemului de transport, se află în proprietatea operatorului de transport și de sistem.
- (b) personalul necesar pentru activitatea de transport al gazelor naturale, inclusiv pentru îndeplinirea tuturor sarcinilor din cadrul întreprinderii, este angajat de operatorul de transport și de sistem.
- (c) este interzisă închirierea de personal și prestarea de servicii de către și către orice parte a întreprinderii integrate vertical. Cu toate acestea, un operator de transport și de sistem poate furniza servicii întreprinderii integrate vertical, atâta timp cât:
 - (i) prin furnizarea serviciilor nu sunt discriminați utilizatorii de sistem, serviciile sunt disponibile tuturor utilizatorilor de sistem în aceleași condiții și nu restricționează, denaturează sau împiedică concurența în domeniul producției sau furnizării de energie; și
 - (ii) condițiile de furnizare a serviciilor respective sunt aprobate de autoritatea de reglementare.
- (d) fără a aduce atingere deciziilor organismului de supraveghere prevăzut la articolul 20, întreprinderea integrată vertical pune la dispoziția operatorului de transport și de sistem, în timp util, resurse financiare adecvate pentru viitoare proiecte de investiții și/sau pentru înlocuirea activelor existente, în urma unei cereri adecvate din partea operatorului de transport și de sistem.

(2) Activitatea de transport al gazelor naturale include cel puțin următoarele sarcini, pe lângă cele enumerate la articolul 13:

- (a) reprezentarea operatorului de transport și de sistem și contactele cu terți și cu autoritățile de reglementare;

(b) reprezentarea operatorului de transport și de sistem în cadrul Rețelei europene a operatorilor de transport și de sistem de gaze naturale („ENTSO de gaze”);

(c) acordarea și gestionarea accesului terților în mod nediscriminatoriu între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai sistemului;

(d) colectarea tuturor tarifelor aferente sistemului de transport, inclusiv a tarifelor de acces la rețea, a tarifelor pentru serviciile de sistem necesare echilibrării sistemului, precum preluarea gazelor naturale, cumpărarea de servicii (costurile cu echilibrarea, cumpărarea de energie pentru acoperirea pierderilor în rețea);

(e) exploatarea, întreținerea și dezvoltarea unui sistem de transport sigur, eficace și eficient din punct de vedere economic;

(f) planificarea investițiilor care să asigure capacitatea pe termen lung a sistemului de a face față cererilor rezonabile și de a garanta siguranța alimentării;

(g) instituirea de asociații în participațiune adecvate, inclusiv cu unul sau mai mulți operatori de transport și de sistem, de schimburi de energie și cu ceilalți actori relevanți, în cadrul obiectivelor de dezvoltare a creării de piețe regionale sau de facilitare a procesului de liberalizare; și

(h) toate serviciile aferente întreprinderii, inclusiv cele juridice, de contabilitate și informatice.

(3) Operatorii de transport și de sistem sunt organizați sub o formă juridică, în conformitate cu articolul 1 din Directiva 68/151/CEE a Consiliului (1).

(4) Operatorul de transport și de sistem nu creează, prin identitatea sa corporativă, comunicarea, imaginea de marcă și spațiul său, confuzii cu privire la identitatea separată a întreprinderii integrate vertical sau a oricărei părți a acesteia.

(5) Operatorul de transport și de sistem nu împarte sistemele sau echipamentele informatice, spațiile fizice și sistemele de acces securizat cu nicio parte a întreprinderii integrate vertical și nici nu folosește aceiași consultanți sau contractanți externi pentru sistemele sau echipamentele informatice și pentru sistemele de acces securizate.

(6) Conturile operatorului de transport și de sistem sunt auditate de către un auditor diferit de cel care auditează întreprinderea integrată vertical sau oricare parte a acesteia.

Articolul 18

Independența operatorului de transport și de sistem

(1) Fără a aduce atingere deciziilor organismului de supraveghere instituit în temeiul articolului 20, operatorul de transport și de sistem are:

(1) Prima directivă a Consiliului din 9 martie 1968 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților în statele membre, înțelesul articolului 58 al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociațiilor sau terților (JO L 65, 14.3.1968, p. 8).

- (a) dreptul efectiv de a lua decizii, în mod independent față de întreprinderea integrată vertical, cu privire la activele necesare pentru exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea sistemului de transport; și
- (b) dreptul de a obține finanțare pe piețele de capital, în special prin împrumuturi și aport de capital.
- (2) Operatorul de transport și de sistem acționează în permanență astfel încât să se asigure că dispune de resursele necesare în vederea desfășurării activității de transport în mod corespunzător și eficient și a dezvoltării și menținerii unui sistem de transport eficient, sigur și economic.
- (3) Filialele întreprinderii integrate vertical care desfășoară activități de producție sau furnizare nu dețin participații directe sau indirecte la operatorul de transport și de sistem. Operatorul de transport și de sistem nu deține nicio participație directă sau indirectă la nicio filială a întreprinderii integrate vertical care desfășoară activități de producție sau furnizare și nici nu primește dividende sau alte beneficii financiare de la filiala în cauză.
- (4) Structura generală de conducere și statutul operatorului de transport și de sistem asigură independența efectivă a operatorului de transport și de sistem, în conformitate cu prezentul capitol. Întreprinderea integrată vertical nu determină, în mod direct sau indirect, comportamentul concurențial al operatorului de transport și de sistem în ceea ce privește activitățile curente ale acestuia și de gestionare a rețelei sau cu privire la activitățile necesare pentru elaborarea planului de dezvoltare a rețelei pe zece ani, întocmit în temeiul articolului 22.
- (5) În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la articolul 13 și la articolul 17 alineatul (2) din prezenta directivă și în conformitate cu articolul 13 alineatul (1), articolul 14 alineatul (1) litera (a), articolul 16 alineatele (2), (3) și (5), articolul 18 alineatul (6) și articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, operatorii de transport și de sistem nu fac discriminări între diferite persoane și entități și nu restricționează, denaturează sau împiedică concurența în domeniul producției sau furnizării de energie.
- (6) Orice relații comerciale și financiare între întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem, inclusiv împrumuturile acordate de operatorul de transport și de sistem întreprinderii integrate vertical, respectă condițiile pieței. Operatorul de transport și de sistem păstrează date detaliate privind astfel de relații comerciale sau financiare și le pune la dispoziția autorității de reglementare, la cererea acesteia.
- (7) Operatorul de transport și de sistem prezintă autorității de reglementare, în vederea aprobării, toate acordurile comerciale și financiare încheiate cu întreprinderea integrată vertical.
- (8) Operatorul de transport și de sistem informează autoritatea de reglementare cu privire la resursele financiare menționate la articolul 17 alineatul (1) litera (d), disponibile pentru proiecte de investiții viitoare și/sau pentru înlocuirea activelor existente.

(9) Întreprinderile integrate vertical se abțin de la orice acțiune care ar împiedica sau prejudicia respectarea, de către operatorul de transport și de sistem, a obligațiilor prevăzute în prezentul capitol și nu solicită operatorului de transport și de sistem să ceară permisiunea de la întreprinderea integrată vertical în vederea îndeplinirii acestor obligații.

(10) O întreprindere certificată de autoritatea de reglementare ca respectând cerințele prezentului capitol este autorizată și desemnată operator de transport și de sistem de către statul membru respectiv. Se aplică procedura de certificare prevăzută fie la articolul 10 din prezenta directivă și la articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, fie la articolul 11 din prezenta directivă.

Articolul 19

Independența personalului și a conducerii operatorului de transport și de sistem

(1) Decizia privind numirea, prelungirea mandatului, condițiile de lucru inclusiv remunerația și încetarea mandatului persoanelor cu funcții de conducere și/sau membrii organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem este adoptată de către organismul de supraveghere al operatorului de transport și de sistem numit în conformitate cu articolul 20.

(2) Autorității de reglementare i se notifică identitatea și condițiile privind termenul, durata și încheierea mandatului persoanelor desemnate de organismul de supraveghere în vederea numirii sau prelungirii mandatului, în calitate de persoane cu funcții executive și/sau de membri ai organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem, precum și motivele oricărei decizii propuse de încetare a mandatului în cauză. Respectivele condiții și decizii menționate la alineatul (1) dobândesc caracter obligatoriu numai dacă în termen de trei săptămâni de la notificare, autoritatea de reglementare nu a ridicat obiecții.

Autoritatea de reglementare poate ridica obiecții privind deciziile menționate la alineatul (1), în cazul:

- (a) unor îndoieli serioase survenite cu privire la independența profesională a unei persoane cu funcție de conducere numite și/sau a unui membru al organelor administrative numit, sau
- (b) încheierii premature a unui mandat, dacă există îndoieli cu privire la justificarea încheierii premature.
- (3) Nicio poziție sau responsabilitate profesională, interes sau relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu întreprinderea integrată vertical, cu vreo parte a acesteia sau cu acționarii care dețin controlul asupra acesteia, cu excepția operatorului de transport și de sistem nu trebuie să fie deținută pe o perioadă de trei ani înainte de numirea persoanelor cu funcții de conducere și/sau a membrilor organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem cărora li se aplică prezentul alineat.
- (4) Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor administrative, precum și angajații operatorului de transport și de sistem nu dețin nicio poziție sau responsabilitate profesională, interes sau relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu vreo altă parte a întreprinderii integrate vertical sau cu acționarii majoritari ai acesteia.

(5) Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor administrative, precum și angajații operatorului de transport și de sistem nu dețin niciun interes și nu primesc niciun beneficiu financiar, de ordin direct sau indirect, de la vreo parte a întreprinderii integrate vertical cu excepția operatorului de transport și de sistem. Remunerația acestora nu depinde de activitățile sau rezultatele întreprinderii integrate vertical, cu excepția operatorului de transport și de sistem.

(6) Pentru orice plângeri din partea persoanelor cu funcții de conducere și/sau a membrilor organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem împotriva încetării premature a mandatelor lor le este garantat dreptul efectiv de a introduce o cale de atac la autoritatea de reglementare.

(7) După încetarea mandatului deținut în cadrul operatorului de transport și de sistem, persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor administrative ale acestuia nu au dreptul să dețină, timp de patru ani, nicio poziție sau responsabilitate profesională, interes sau relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu orice parte a întreprinderii integrate vertical, cu excepția operatorului de transport și de sistem, sau cu acționarii majoritari ai întreprinderii integrate vertical.

(8) Alineatul (3) se aplică majorității persoanelor cu funcții de conducere și/sau membrilor organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem.

Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem care nu fac obiectul dispozițiilor alineatului (3) nu trebuie să fi desfășurat vreodată activitate de conducere sau vreodată altă activitate relevantă în întreprinderea integrată vertical pentru o perioadă de cel puțin șase luni înaintea numirii acestora.

Primul paragraf din prezentul alineat și alineatele (4)-(7) se aplică tuturor persoanelor cu funcții executive de conducere și celor care sunt direct subordonate acestora cu privire la chestiuni legate de exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea rețelei.

Articolul 20

Organismul de supraveghere

(1) Operatorul de transport și de sistem deține un organism de supraveghere responsabil cu luarea deciziilor susceptibile de a avea un impact major asupra valorii activelor acționarilor din cadrul operatorului de transport și de sistem, în special a deciziilor privind aprobarea planurilor financiare anuale și pe termen lung, a nivelului de îndatorare a operatorului de transport și de sistem și a dividendelor distribuite acționarilor. Deciziile care fac parte din competența organismului de supraveghere le exclud pe cele care nu sunt legate de activitățile curente ale operatorului de transport și de sistem și de gestionarea rețelei, și de activitățile necesare pentru elaborarea planului de dezvoltare a rețelei pe zece ani, întocmit în temeiul articolului 22.

(2) Organismul de supraveghere este compus din membri reprezentând întreprinderea integrată vertical, din membri reprezentând acționarii terți și, în cazurile prevăzute de legislația pertinentă a unui stat membru, din membri reprezentând alți factori interesați, precum angajații operatorului de transport și de sistem.

(3) Articolul 19 alineatul (2) primul paragraf și articolul 19 alineatele (3)-(7) se aplică cel puțin unei jumătăți a membrilor organismului de supraveghere minus unul.

Articolul 19 alineatul (2) al doilea paragraf litera (b) se aplică tuturor membrilor organismului de supraveghere.

Articolul 21

Programul de conformitate și agentul de conformitate

(1) Statele membre asigură faptul că operatorii de transport și de sistem stabilesc și pun în aplicare un program de conformitate care definește măsurile adoptate în vederea excluderii posibilităților de comportament discriminatoriu, și asigură monitorizarea adecvată a respectării acestui program. Programul de conformitate stabilește obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivelor respective. Programul este supus aprobării autorității de reglementare. Fără a aduce atingere competențelor autorității de reglementare naționale, respectarea programului este monitorizată independent de către agentul de conformitate.

(2) Agentul de conformitate este numit de către organismul de supraveghere și face obiectul aprobării autorității de reglementare. Autoritatea de reglementare poate refuza aprobarea agentului de conformitate numai din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională. Agentul de conformitate poate fi o persoană fizică sau juridică. Articolul 19 alineatele (2)-(8) se aplică agentului de conformitate.

(3) Agentul de conformitate are următoarele atribuții:

- (a) monitorizarea punerii în aplicare a programului de conformitate;
- (b) elaborarea unui raport anual care stabilește măsurile luate în vederea punerii în aplicare a programului de conformitate și prezentarea acestuia către autoritatea de reglementare;
- (c) raportarea către organismul de supraveghere și emiterea de recomandări privind respectarea programului de conformitate și a punerii în aplicare a acestuia;
- (d) notificarea autorității de reglementare cu privire la orice încălcare gravă a punerii în aplicare a programului de conformitate; și
- (e) raportarea către autoritatea de reglementare cu privire la orice relații comerciale și financiare dintre întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem.

(4) Agentul de conformitate prezintă autorității de reglementare deciziile propuse cu privire la planul de investiții sau la investițiile individuale din cadrul rețelei. Acest lucru are loc cel târziu în momentul prezentării deciziilor în cauză organismului de supraveghere de către conducere și/sau organul administrativ competent.

(5) În cazul în care întreprinderea integrată vertical, în cadrul adunării generale sau prin votul membrilor organismului de supraveghere pe care i-a numit, a împiedicat adoptarea unei decizii în scopul de a împiedica sau a întârzia investițiile, decizie care, în conformitate cu planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, trebuia executată în următorii trei ani, agentul de conformitate raportează acest lucru autorității de reglementare, care acționează în conformitate cu articolul 22.

(6) Condițiile care reglementează mandatul sau condițiile de muncă ale agentului de conformitate, inclusiv durata mandatului acestuia, sunt supuse aprobării autorității de reglementare. Condițiile respective asigură independența agentului de conformitate, inclusiv prin punerea la dispoziție a resurselor necesare în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale. Pe durata mandatului său, agentul de conformitate nu poate deține o altă funcție, nu poate avea o altă responsabilitate profesională sau un interes, direct sau indirect, cu nicio parte a întreprinderii integrate vertical sau cu acționarii majoritari ai acesteia.

(7) Agentul de conformitate raportează cu regularitate, fie verbal, fie în scris, autorității de reglementare și are dreptul de a raporta cu regularitate, fie verbal, fie în scris, consiliului de supraveghere al operatorului de transport și de sistem.

(8) Agentul de conformitate poate participa la toate reuniunile organelor de conducere sau administrative ale operatorului de transport și de sistem, și la cele ale organismului de supraveghere și ale adunării generale. Agentul de conformitate participă la toate reuniunile care privesc următoarele chestiuni:

- (a) condițiile de acces la rețea, astfel cum sunt stabilite în Regulamentul (CE) nr. 715/2009, în special în privința tarifelor, a serviciilor de acces ale terțelor părți, a alocării capacității și a gestionării congestiilor, a transparenței, a echilibrării și a piețelor secundare;
- (b) proiectele efectuate în scopul de a exploata, întreține și dezvolta sistemul de transport, inclusiv investițiile pentru noile conexiuni de transport, pentru extinderea capacității și pentru optimizarea capacității actuale;
- (c) cumpărarea sau vânzarea de energie necesare pentru exploatarea sistemului de transport.

(9) Agentul de conformitate monitorizează respectarea articolului 16 de către operatorul de transport și de sistem.

(10) Agentul de conformitate dispune de acces la toate datele pertinente, la sediile operatorului de transport și de sistem și la toate informațiile necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale.

(11) În urma aprobării prealabile a autorității de reglementare, organismul de supraveghere poate să îl revoce pe agentul de conformitate. Organismul de supraveghere eliberează din funcție agentul de conformitate, din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională, la cererea autorității de reglementare.

(12) Agentul de conformitate are acces la sediile operatorului de transport și de sistem fără a fi necesară anunțarea prealabilă.

Articolul 22

Dezvoltarea rețelei și a competențelor pentru a adopta decizii privind investițiile

(1) În fiecare an, operatorii de transport și de sistem prezintă autorității de reglementare un plan de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani bazat pe oferta și cererea actuală și pe previziunile de ofertă și de cerere, după consultarea prealabilă a tuturor factorilor interesați. Planul respectiv de dezvoltare a rețelei conține măsuri eficiente pentru a garanta caracterul adecvat al sistemului și siguranța alimentării.

(2) În special, planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani trebuie:

- (a) să indice operatorilor pieței principalele infrastructuri de transport care trebuie să fie construite sau modernizate în următorii zece ani;
- (b) să conțină toate investițiile deja decise și să identifice noi investiții care trebuie să fie efectuate în următorii zece ani; și
- (c) să prevadă un interval de timp pentru toate proiectele de investiții.

(3) Atunci când elaborează planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani, operatorul de transport și de sistem trebuie să formuleze ipoteze rezonabile privind evoluția producției, a furnizării, a consumului și a schimburilor cu alte țări, luând în considerare planurile de investiții privind rețelele regionale și la nivel comunitar, precum și planurile de investiții privind instalațiile de înmagazinare și de gazeificare a GNL.

(4) Autoritatea de reglementare consultă toți utilizatorii de sistem, actuali sau potențiali, privind planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, în mod deschis și transparent. Persoanelor fizice sau întreprinderilor care revendică statutul de utilizatori potențiali de sistem li se poate solicita să dovedească aceste revendicări. Autoritatea de reglementare publică rezultatul procesului de consultare, în special în privința a unor posibile necesități de investiții.

(5) Autoritatea de reglementare evaluează dacă planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani abordează toate necesitățile de investiții identificate pe parcursul procesului de consultare, și dacă este conform cu planul neobligatoriu la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei pe zece ani (denumit în

continuare „planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei”) menționat la articolul 8 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009. În cazul în care există îndoieli cu privire la conformitatea cu planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei, autoritatea de reglementare consultă agenția. Autoritatea de reglementare poate solicita operatorului de transport și de sistem să își modifice planul său de dezvoltare a rețelei pe zece ani.

(6) Autoritatea de reglementare monitorizează și evaluează punerea în aplicare a planului de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani.

(7) În situațiile în care operatorul de transport și de sistem, din rațiuni diferite de rațiunile imperioase, asupra cărora nu deține niciun control, nu execută o investiție, care, în conformitate cu planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, trebuia executată în următorii trei ani, statele membre se asigură că autoritatea de reglementare are obligația să adopte cel puțin una dintre următoarele măsuri pentru a garanta executarea investiției în cauză dacă investiția este încă relevantă pe baza celui mai recent plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani:

- (a) să solicite operatorului de transport și de sistem să execute investiția în cauză;
- (b) să organizeze o procedură de ofertare privind investiția în cauză, deschisă tuturor investitorilor;
- (c) să oblige operatorul de transport și de sistem să accepte o majorare de capital pentru a finanța investițiile necesare și a permite unor investitori independenți să participe la capital.

În cazul în care autoritatea de reglementare a recurs la competențele sale prevăzute la litera (b) din primul paragraf, aceasta poate obliga operatorul de transport și de sistem să accepte una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

- (a) finanțarea de către o parte terță;
- (b) construirea de către o parte terță;
- (c) formarea noilor active în cauză de către operator însuși;
- (d) exploatarea noului activ de către operator însuși.

Operatorul de transport și de sistem furnizează investitorilor toate informațiile necesare pentru realizarea investiției, conectează noile active la rețeaua de transport și, în general, depune toate eforturile pentru a facilita punerea în aplicare a proiectului de investiții.

Măsurile relevante cu privire la finanțare fac obiectul aprobării de către autoritatea de reglementare.

(8) În cazul în care autoritatea de reglementare a recurs la competențele sale prevăzute la alineatul (7) primul paragraf, costurile respectivelor investiții intră sub incidența reglementărilor relevante privind tarifele.

Articolul 23

Competențele decizionale privind racordarea instalațiilor de înmagazinare, a instalațiilor de regazeificare a GNL și a clienților industriali la sistemul de transport

(1) Operatorii de transport și de sistem stabilesc și publică proceduri și tarife transparente și eficiente pentru o conectare nediscriminatorie a instalațiilor de înmagazinare, a instalațiilor de regazeificare a GNL și a clienților industriali la sistemul de transport. Procedurile respective sunt supuse aprobării autorității de reglementare.

(2) Operatorilor de transport și de sistem nu li se permite să refuze conectarea unei noi instalații de înmagazinare, a unei instalații de regazeificare a GNL sau a unui client industrial prin invocarea unor viitoare limitări posibile ale capacităților de rețea disponibile sau a costurilor suplimentare ocazionate de creșterea necesară a capacității. Operatorul de transport și de sistem este obligat să asigure o capacitate de intrare și de ieșire suficiente pentru noua conectare.

CAPITOLUL V

DISTRIBUȚIE ȘI ALIMENTARE

Articolul 24

Desemnarea operatorilor de distribuție

Statele membre desemnează sau solicită întreprinderilor care dețin în proprietate sau răspund de sisteme de distribuție să desemneze, pentru o perioadă ce urmează să fie stabilită de statele membre, luând în considerare eficiența și echilibrul economic, unul sau mai mulți operatori de distribuție și iau măsuri pentru ca operatorii respectivi să acționeze în conformitate cu dispozițiile articolelor 25, 26 și 27.

Articolul 25

Atribuțiile operatorilor de distribuție

(1) Fiecare operator de distribuție este responsabil de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface cereri rezonabile de distribuire a gazelor, precum și de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea în condiții eficiente din punct de vedere economic, a unui sistem sigur, fiabil și eficient în zona pe care o acoperă, acordând atenția cuvenită protecției mediului și eficienței energetice.

(2) Indiferent de situație, operatorul de distribuție nu trebuie să facă discriminări între utilizatorii sau categoriile de utilizatori de sistem, în special în favoarea întreprinderilor lor conexe.

(3) Fiecare operator de distribuție furnizează celorlalți operatori de distribuție, de transport și de sistem, de GNL și/sau de înmagazinare suficiente informații pentru a asigura că transportul și înmagazinarea de gaze naturale pot fi realizate în condiții compatibile cu funcționarea eficientă și sigură a sistemului interconectat.

(4) Operatorul de distribuție furnizează informațiile necesare utilizatorilor sistemului pentru accesul eficient la sistem, inclusiv utilizarea acestuia.

(5) Atunci când un operator de distribuție răspunde de echilibrarea sistemului de distribuție a gazelor naturale, regulile adoptate de el în acest scop sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile de încadrare tarifară a utilizatorilor sistemului în cazul unui dezechilibru în rețea. Condițiile, inclusiv regulile și tarifele, aplicabile prestării acestor servicii de către operatorii de distribuție se stabilesc în mod nediscriminativ și ținând seama de costuri, în conformitate cu o metodologie compatibilă cu articolul 41 alineatul (6), și sunt publicate.

Articolul 26

Separarea operatorilor de distribuție

(1) În cazul în care face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, operatorul de distribuție este independent, cel puțin în ceea ce privește forma sa juridică, organizarea și procesul decizional, față de alte activități care nu au legătură cu distribuția. Aceste reguli nu trebuie să creeze obligația separării proprietății activelor sistemului de distribuție, pe de o parte, de întreprinderea integrată vertical, pe de altă parte.

(2) Pe lângă cerințele prevăzute la alineatul (1), în cazul în care operatorul de distribuție face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, acesta este independent, în ceea ce privește organizarea și procesul decizional, de celelalte activități care nu au legătură cu distribuția. Pentru a asigura această independență, se aplică următoarele criterii minime:

(a) persoanele cu funcții de conducere din cadrul operatorului de distribuție nu trebuie să facă parte din structurile întreprinderii integrate din sectorul gazelor naturale care răspunde, direct sau indirect, de gestionarea cotidiană a activităților de producție, transport și furnizare a gazelor naturale;

(b) trebuie luate măsuri adecvate pentru a se asigura că interesele profesionale ale persoanelor cu funcții de conducere din cadrul operatorului de distribuție sunt luate în considerare într-un mod care să le permită să acționeze total independent;

(c) operatorul de distribuție trebuie să dispună de competențe efective de luare a deciziilor, independent de întreprinderea integrată din sectorul gazelor naturale, cu privire la elementele de active necesare pentru exploatarea, întreținerea și dezvoltarea rețelei. Pentru a îndeplini aceste atribuții, operatorul de distribuție are la dispoziție resursele necesare, inclusiv resursele umane, tehnice, financiare și fizice. Aceasta nu ar trebui să împiedice existența unor mecanisme de coordonare adecvate care să asigure că sunt protejate drepturile societății-mamă de supraveghere economică și cele de supraveghere a gestionării, în ceea ce privește rentabilitatea activelor unei filiale, reglementate indirect în conformitate cu articolul 41 alineatul (6). În special, această prevedere permite societății-mamă să aprobe planul financiar anual sau orice instrument echivalent al operatorului de distribuție și să stabilească

limitele generale ale nivelului de îndatorare a filialei sale. În schimb, această dispoziție nu permite societății-mamă să dea instrucțiuni cu privire la operațiunile curente, nici cu privire la deciziile individuale referitoare la construirea sau modernizarea conductelor de distribuție, care nu depășesc condițiile stabilite în planul financiar aprobat sau în oricare alt instrument echivalent; și

(d) operatorul de distribuție stabilește un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a garanta excluderea practicilor discriminatorii, și asigură monitorizarea adecvată a respectării acestui program. Programul de conformitate prevede obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea acestui obiectiv. Persoana sau organismul care răspunde de monitorizarea programului de conformitate, agentul de conformitate al operatorului de distribuție, prezintă autorității de reglementare menționate la articolul 39 alineatul (1) un raport anual cu privire la măsurile adoptate, care se publică. Agentul de conformitate al operatorului de distribuție este complet independent și are acces la toate informațiile operatorului de distribuție sau ale oricărei întreprinderi afiliate, care sunt necesare în vederea îndeplinirii sarcinii sale.

(3) În cazul în care operatorul de distribuție face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, statele membre se asigură că activitățile respectivului operator sunt monitorizate de către autoritățile de reglementare sau de alte organisme competente, astfel încât acesta să nu poată profita de pe urma integrării sale verticale pentru a denatura concurența. În special, operatorii de distribuție integrați vertical nu trebuie, în activitățile lor de comunicare și de publicitate, să creeze confuzie cu privire la identitatea separată a succursalei furnizoare din cadrul întreprinderii integrate vertical.

(4) Statele membre pot decide să nu aplice alineatele (1), (2) și (3) întreprinderilor integrate din sectorul gazelor naturale care alimentează mai puțin de 100 000 de clienți racordați.

Articolul 27

Obligația de confidențialitate a operatorilor de distribuție

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 30 sau oricărei altei obligații privind divulgarea de informații, fiecare operator de distribuție păstrează confidențialitatea asupra informațiilor sensibile din punct de vedere comercial obținute pe durata derulării activităților sale și împiedică divulgarea în mod discriminatoriu a informațiilor referitoare la propriile sale activități care pot fi avantajoase din punct de vedere comercial.

(2) În contextul vânzării sau al cumpărării de gaze naturale prin întreprinderi conexe, operatorii de distribuție nu abuzează de informațiile considerate sensibile din punct de vedere comercial, obținute de la terți în contextul asigurării sau negocierii accesului la sistem.

Articolul 28

Sisteme de distribuție închise

(1) Statele membre pot decide ca autoritățile de reglementare naționale sau alte autorități competente să clasifice drept sistem de distribuție închis un sistem care distribuie gaze naturale într-o zonă industrială, comercială sau de servicii comune, limitată din punct de vedere geografic și care, fără a aduce atingere alineatului (4), nu alimentează clienții casnici, dacă:

- (a) din motive tehnice sau de securitate specifice, operațiile sau procesul de producție al utilizatorilor sistemului respectiv sunt integrate; sau
- (b) sistemul respectiv distribuie gaze naturale în principal proprietarului sau operatorului sistemului sau întreprinderilor lor conexe.

(2) Statele membre pot dispune ca autoritățile de reglementare naționale să acorde o derogare operatorului unui sistem de distribuție închis privind obligația menționată la articolul 32 alineatul (1) ca tarifele sau metodologiile care stau la baza calculării acestora să fie aprobate înainte de intrarea în vigoare în conformitate cu articolul 37.

(3) În cazul în care se acordă o derogare în conformitate cu alineatul (2), tarifele aplicabile sau metodologiile care stau la baza calculării acestora sunt revizuite și aprobate în conformitate cu articolul 37, la cererea unui utilizator al sistemului de distribuție închis.

(4) Utilizarea accesorie de către un număr mic de cămine în care există o relație de muncă sau o relație similară cu proprietarul sistemului de distribuție și care sunt situate în zona deservită de un sistem de distribuție închis nu împiedică acordarea unei derogări în conformitate cu alineatul (2).

Articolul 29

Operatorul de sistem combinat

Articolul 26 alineatul (1) nu aduce atingere funcționării unui operator de sistem combinat de transport, de GNL, de înmagazinare și de distribuție cu condiția ca acest operator să respecte dispozițiile articolului 9 alineatul (1) sau ale articolului 14 și dispozițiile articolului 15 sau ale capitolului IV sau să intre sub incidența articolului 49 alineatul (6).

CAPITOLUL VI

SEPARAREA CONTABILĂ ȘI TRANSPARENTA EVIDENȚELOR CONTABILE

Articolul 30

Dreptul de acces la evidențele contabile

(1) Statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea, inclusiv autoritățile de reglementare menționate la articolul 39 alineatul (1) și autoritățile de soluționare a litigiilor menționate la articolul 34 alineatul (3), au drept de acces la conturile întreprinderilor din sectorul gazelor naturale în conformitate cu articolul 31, în măsura în care acest lucru este necesar pentru îndeplinirea misiunii lor.

(2) Statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea, inclusiv autoritățile de reglementare menționate la articolul 39 alineatul (1) și autoritățile de soluționare a litigiilor, păstrează confidențialitatea asupra informațiilor sensibile din punct de vedere comercial. Statele membre pot prevedea dezvăluirea acestor informații în cazul în care acest lucru este necesar pentru a permite autorităților competente să își exercite funcțiile.

Articolul 31

Separarea contabilă

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că respectivele conturi ale întreprinderilor din sectorul gazelor naturale sunt ținute în conformitate cu dispozițiile alineatelor (2)-(5) din prezentul articol. În cazul în care întreprinderile din sectorul gazelor naturale beneficiază de o derogare de la prezenta dispoziție pe baza articolului 49 alineatele (2) și (4), acestea trebuie să își țină cel puțin conturile interne în conformitate cu prezentul articol.

(2) Întreprinderile din sectorul gazelor naturale, indiferent de forma de proprietate sau de regimul juridic, întocmesc, prezintă spre auditare și publică rapoartele contabile anuale, în conformitate cu normele naționale referitoare la conturile anuale ale societăților cu răspundere limitată, adoptate în conformitate cu cea de-a patra Directivă a Consiliului 78/660/CEE din 25 iulie 1978, în temeiul articolului 44 alineatul(2) litera (g) (*) din tratat, privind conturile anuale ale anumitor tipuri de societăți ⁽¹⁾.

Întreprinderile care, din punct de vedere juridic, nu sunt obligate să își publice conturile anuale păstrează la sediul lor social o copie a acestora, pusă la dispoziția publicului.

(3) În sistemul lor de contabilitate internă, întreprinderile din sectorul gazelor naturale țin conturi separate pentru fiecare din activitățile de transport, distribuție, GNL și înmagazinare, cum li s-ar cere să facă dacă respectivele activități ar fi realizate de întreprinderi separate, în vederea evitării discriminării, a subvenționării încrucișate și a denaturării concurenței. De asemenea, acestea țin conturi, care pot fi consolidate, pentru alte activități din sectorul gazelor naturale, care nu sunt legate de transport, distribuție, GNL și înmagazinare. Până la 1 iulie 2007, întreprinderile țin conturi separate pentru activitățile de furnizare către clienții eligibili și pentru activitățile de furnizare către clienții neeligibili. Veniturile rezultate din deținerea în proprietate a rețelei de transport sau de distribuție trebuie specificate în conturi. După caz, acestea țin conturi consolidate pentru alte activități din afara sectorului de gaze naturale. Evidențele contabile interne cuprind un bilanț și un cont de profit și de pierderi pentru fiecare activitate în parte.

(4) Auditul menționat la alineatul (2) trebuie să verifice, în special, ca obligația de evitare a discriminării și a subvențiilor încrucișate, în temeiul alineatului (3), să fie respectată.

(*) Titlul Directivei 78/660/CEE a fost modificat pentru a se ține seama de renumerotarea articolelor din Tratatul de instituire a Comunității Europene, în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam; inițial se făcea trimitere la articolul 54 alineatul (3) litera (g).

(1) JO L 222, 14.8.1978, p. 11.

(5) În contabilitatea lor internă, întreprinderile precizează regulile de alocare a activului și pasivului, a cheltuielilor și veniturilor, precum și a pierderilor, fără a aduce atingere normelor contabile aplicabile la nivel național, pe care le aplică la întocmirea conturilor separate prevăzute la alineatul (3). Regulile interne respective pot fi modificate numai în cazuri excepționale. Astfel de modificări trebuie să fie menționate și justificate în mod corespunzător.

(6) Conturile anuale indică, în anexă, orice tranzacție de o anumită importanță, realizată cu întreprinderile conexe.

CAPITOLUL VII

ORGANIZAREA ACCESULUI LA SISTEM

Articolul 32

Accesul terților

(1) Statele membre asigură punerea în aplicare a unui sistem de acces al terților la sistemul de transport și de distribuție și la instalațiile de GNL, pentru toți clienții eligibili, inclusiv întreprinderile de furnizare. Acest sistem, bazat pe tarife publicate, trebuie aplicat în mod obiectiv și fără discriminare între utilizatorii rețelei. Statele membre trebuie să se asigure că aceste tarife sau metodologiile care stau la baza calculării lor sunt aprobate, înainte de intrarea lor în vigoare în conformitate cu articolul 41, de o autoritate de reglementare menționată la articolul 39 alineatul (1) și că aceste tarife și metodele de calcul, în cazul în care se aprobă numai metodele de calcul, sunt publicate înainte de intrarea lor în vigoare.

(2) Operatorii de transport și de sistem trebuie, după caz și în cadrul realizării activităților lor, inclusiv în ceea ce privește transportul transfrontalier, să aibă acces la rețeaua altor operatori de transport și de sistem.

(3) Dispozițiile prezentei directive nu trebuie să împiedice încheierea contractelor pe termen lung, în măsura în care acestea respectă normele comunitare în materie de concurență.

Articolul 33

Accesul la instalațiile de înmagazinare

(1) Pentru organizarea accesului la instalațiile de înmagazinare și la stocarea în conductă atunci când este necesar din punct de vedere tehnic și/sau economic pentru asigurarea unui acces eficient la sistem pentru aprovizionarea clienților, precum și pentru organizarea accesului la serviciile de sistem, statele membre pot opta pentru una din procedurile menționate la alineatele (3) și (4). Aceste proceduri sunt puse în aplicare în conformitate cu criterii obiective, transparente și nediscriminatorii.

Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre definesc și publică criteriile în conformitate cu care se poate stabili ce fel de regim de acces este

aplicabil instalațiilor de înmagazinare și de stocare în conductă. Acestea fac publică sau impun operatorilor de înmagazinare și operatorilor de transport și de sistem să facă publică lista instalațiilor de înmagazinare sau a părților din aceste instalații, precum și a conductelor oferite în temeiul diferitelor proceduri prevăzute la alineatele (3) și (4).

Obligațiile menționate la al doilea paragraf a doua teză nu aduc atingere dreptului de alegere acordat statelor membre în conformitate cu primul paragraf.

(2) Dispozițiile alineatului (1) nu se aplică serviciilor de sistem și depozitării temporare care sunt legate de instalațiile GNL și care sunt necesare pentru procesul de regazeificare GNL și pentru livrarea ulterioară către rețeaua de transport.

(3) În cazul accesului negociat, statele membre sau, atunci când statele membre au stabilit astfel, autoritățile de reglementare adoptă măsurile necesare pentru a permite întreprinderilor din sectorul gazelor naturale și clienților eligibili, fie din interiorul, fie din exteriorul teritoriului acoperit de sistemul interconectat, să negocieze accesul la instalațiile de înmagazinare sau la stocarea în conductă atunci când este necesar din punct de vedere tehnic și/sau economic pentru asigurarea unui acces eficient la sistem, precum și pentru organizarea accesului la alte servicii de sistem. Părțile contractante sunt obligate să negocieze de bună credință accesul la instalațiile de înmagazinare, de stocare în conductă și la alte servicii de sistem.

Contractele de acces la instalațiile de înmagazinare, stocare în conductă și alte servicii de sistem negociază cu operatorul respectiv de înmagazinare sau cu întreprinderile respective din sectorul gazelor naturale. Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre solicită operatorilor de înmagazinare și întreprinderilor din sectorul gazelor naturale să-și publice principalele condiții comerciale pentru utilizarea înmagazinării, stocării în conductă și a altor servicii de sistem până la 1 ianuarie 2005 și, ulterior, anual.

Pentru elaborarea condițiilor menționate la al doilea paragraf, operatorii de înmagazinare și întreprinderile din sectorul gazelor naturale consultă utilizatorii de sistem.

(4) Atunci când accesul este reglementat, autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre adoptă măsurile necesare pentru a acorda întreprinderilor din sectorul gazelor naturale și clienților eligibili stabiliți atât pe teritoriul acoperit de sistemul interconectat, cât și în afara acestui teritoriu, dreptul de acces la instalațiile de înmagazinare, la stocare în conductă precum și la alte servicii de sistem, pe baza tarifelor publicate și/sau a altor clauze și obligații privind utilizarea înmagazinării și a stocării în conductă, atunci când este necesar din punct de vedere tehnic și/sau economic pentru asigurarea unui acces eficient la sistem, precum și pentru organizarea accesului la alte servicii de sistem. Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre consultă utilizatorii de sistem atunci când elaborează tarifele sau metodologiile acestora. Acest drept de acces poate fi acordat clienților eligibili astfel încât să le permită acestora încheierea de contracte de furnizare cu întreprinderile concurente din sectorul gazelor naturale, altele decât proprietarul și/sau operatorul de sistem sau o întreprindere conexă.

Articolul 34

Accesul la rețelele de conducte în amonte

(1) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se asigura că întreprinderile din sectorul gazelor naturale și clienții eligibili, indiferent de locul unde se află aceștia, pot obține, în conformitate cu prezentul articol, accesul la conductele de alimentare din amonte, inclusiv la instalațiile care furnizează servicii tehnice legate de accesul în cauză, cu excepția acelor părți ale acestor rețele și instalații care sunt utilizate pentru operațiuni locale de producție pe amplasamentul unui zăcământ unde sunt produse gazele naturale. Măsurile sunt notificate Comisiei în conformitate cu dispozițiile articolului 54.

(2) Accesul prevăzut la alineatul (1) se acordă în modul stabilit de către respectivul stat membru în conformitate cu instrumentele juridice relevante. Statele membre aplică obiectivele pe care le constituie un acces corect și deschis, crearea unei piețe concurențiale de gaze naturale și prevenirea abuzurilor de poziție dominantă, luând în considerare siguranța și regularitatea alimentării, capacitatea care este sau poate fi disponibilă, precum și protecția mediului. Se poate ține seama de următoarele aspecte:

- (a) necesitatea de a refuza accesul atunci când există, în ceea ce privește specificațiile tehnice, o incompatibilitate care nu poate fi rezolvată într-un mod acceptabil;
- (b) necesitatea de a evita dificultăți care nu pot fi depășite într-un mod acceptabil și care ar putea prejudicia producția eficientă, curentă și viitoare, de hidrocarburi, inclusiv din zăcăminte a căror viabilitate economică este scăzută;
- (c) necesitatea de a respecta nevoile rezonabile și justificate în mod corespunzător ale proprietarului sau ale operatorului rețelei de conducte de alimentare din amonte, cu privire la transportul și prelucrarea gazelor naturale, precum și interesele tuturor celorlalți utilizatori ai rețelei de conducte de alimentare din amonte sau ai principalelor instalații de prelucrare și manipulare care pot fi afectate; și
- (d) necesitatea de a aplica, în conformitate cu dreptul comunitar, propria legislație și propriile proceduri administrative cu privire la acordarea autorizațiilor de producție sau de dezvoltare a conductelor de alimentare din amonte.

(3) Statele membre asigură crearea unui sistem de soluționare a litigiilor, inclusiv o autoritate independentă de părțile implicate, care să aibă acces la toate informațiile relevante, pentru a permite soluționarea rapidă a litigiilor privind accesul la rețelele de conducte de alimentare din amonte, luând în considerare criteriile definite la alineatul (2) și numărul părților ce pot fi implicate în negocierea accesului la astfel de rețele.

(4) În cazul unor litigii transfrontaliere, se aplică dispozițiile de soluționare a litigiilor din statul membru sub jurisdicția căruia se află rețeaua de conducte de alimentare din amonte și care refuză accesul. Atunci când, în litigiile transfrontaliere, rețeaua în cauză se află sub jurisdicția mai multor state membre, acestea se consultă pentru a se asigura că dispozițiile prezentei directive sunt aplicate în mod coerent.

Articolul 35

Refuzul accesului

(1) Întreprinderile din sectorul gazelor naturale pot refuza accesul la sistem în temeiul lipsei de capacitate sau atunci când accesul la rețea le-ar împiedica să-și îndeplinească obligațiile de serviciu public prevăzute la articolul 3 alineatul (2), care le sunt impuse, sau din cauza unor grave dificultăți economice și financiare legate de contractele de tip „take-or-pay”, având în vedere criteriile și procedurile menționate la articolul 48, precum și soluția aleasă de statul membru în conformitate cu alineatul (1) de la articolul menționat anterior. Refuzul este motivat în mod corespunzător.

(2) Statele membre pot lua măsurile necesare pentru a se asigura că întreprinderile din sectorul gazelor naturale care refuză accesul la sistem motivând lipsa de capacitate sau lipsa de conectare, efectuează toate îmbunătățirile necesare, în măsura în care sunt justificate din punct de vedere economic sau dacă potențialul client este dispus să suporte costul acestor îmbunătățiri. Aceste măsuri se adoptă în cazul în care statele membre aplică dispozițiile articolului 4 alineatul (4).

Articolul 36

Infrastructuri noi

(1) Noile infrastructuri de gaze naturale de mari dimensiuni, și anume interconexiunile, instalațiile GNL sau instalațiile de înmagazinare, pot beneficia, la cerere și pentru o perioadă determinată, de o derogare de la dispozițiile articolelor 9, 32, 33 și 34 și de la dispozițiile articolului 41 alineatele (6), (8) și (10) în următoarele condiții:

- (a) investiția trebuie să întărească concurența în furnizarea de gaze naturale și să îmbunătățească siguranța alimentării;
- (b) nivelul de risc legat de investiție este de așa natură încât investiția să se realizeze numai în cazul în care se acordă o derogare;
- (c) infrastructura trebuie să fie deținută în proprietate de o persoană fizică sau juridică care este separată cel puțin în privința formei sale juridice de operatorii de sistem în ale căror sisteme se va construi infrastructura;
- (d) se percep tarife pentru utilizatorii infrastructurii respective; și
- (e) derogarea nu aduce atingere concurenței sau bunei funcționări a pieței interne a gazelor naturale și nici funcționării eficiente a sistemului reglementat la care este conectată infrastructura.

(2) Alineatul (1) se aplică și creșterilor semnificative de capacitate a infrastructurilor existente, precum și modificărilor acestor infrastructuri care permit dezvoltarea unor noi surse de alimentare cu gaze naturale.

(3) Autoritatea de reglementare prevăzută la capitolul VIII poate, de la caz la caz, să decidă asupra derogărilor menționate la alineatele (1) și (2).

(4) În cazul în care infrastructura în cauză se află pe teritoriul mai multor state membre, agenția poate prezenta un aviz autorităților de reglementare ale statelor membre în cauză, care poate servi drept bază pentru decizia lor, în termen de două luni de la data la care a fost primită cererea de derogare de către ultima dintre autoritățile de reglementare respective.

În cazul în care toate autoritățile de reglementare implicate ajung la un acord cu privire la cererea de derogare în termen de șase luni de la data la care a fost primită cererea de derogare de către ultima dintre autoritățile de reglementare, acestea informează agenția cu privire la decizia lor.

Agenția exercită atribuțiile conferite autorităților de reglementare ale statelor membre în cauză în temeiul prezentului articol:

(a) în situația în care toate autoritățile de reglementare competente nu au ajuns la un acord în termen de șase luni de la data la care a fost primită cererea de derogare de către ultima dintre autoritățile de reglementare; sau

(b) la cererea comună a autorităților de reglementare competente.

Toate autoritățile de reglementare în cauză pot solicita împreună ca termenul menționat la al treilea paragraf litera (a) să fie prelungit cu cel mult trei luni.

(5) Înainte de a lua o decizie, agenția consultă autoritățile de reglementare relevante și solicitanții.

(6) O derogare poate acoperi total sau parțial capacitatea noii infrastructuri sau pe cea a infrastructurii existente cu o capacitate semnificativ crescută.

La luarea deciziei de acordare a unei derogări, se ia în considerare, de la caz la caz, necesitatea de a impune condiții referitoare la durata derogării și la accesul nediscriminatoriu la infrastructură. La luarea deciziei privind respectivele condiții, se vor lua în calcul, în special, capacitatea suplimentară ce va fi construită sau modificarea capacității existente, orizontul de timp al proiectului și condițiile existente la nivel național.

Înainte de acordarea unei derogări, autoritatea de reglementare decide asupra normelor și mecanismelor pentru gestionarea și alocarea capacității. Normele impun ca toți utilizatorii potențiali ai infrastructurii să fie invitați să își manifeste interesul cu privire la contractarea unei capacități anterior alocării capacităților noii infrastructuri, inclusiv pentru uz propriu. Autoritatea de reglementare impune ca normele referitoare la gestionarea congestiilor să includă obligația de a oferi pe piață capacitatea neutilizată și impune ca utilizatorii infrastructurii să aibă dreptul de a-și comercializa capacitățile contractate pe piața secundară. La evaluarea criteriilor menționate la alineatul (1) literele (a), (b) și (e), autoritatea de reglementare ia în considerare rezultatele procedurii de alocare a capacităților.

Decizia de derogare, inclusiv condițiile menționate la cel de-al doilea paragraf din prezentul alineat, trebuie motivate corespunzător și publicate.

(7) Fără a aduce atingere dispozițiilor de la alineatul (3), statele membre pot dispune ca autoritățile lor de reglementare, sau după caz, agenția să înainteze organismului competent din statul membru avizul lor privind cererea de derogare în vederea obținerii unei decizii oficiale. Acest aviz se publică împreună cu decizia.

(8) Autoritatea de reglementare transmite Comisiei, fără întârziere, o copie a tuturor cererilor de derogare, imediat după primirea acestora. Autoritatea competentă notifică fără întârziere Comisiei decizia, transmițând și toate informațiile relevante referitoare la aceasta. Aceste informații pot fi comunicate Comisiei în formă consolidată, permițându-se astfel Comisiei să ajungă la o decizie bine fundamentată. Informațiile trebuie să cuprindă în special:

(a) motivele detaliate pe baza cărora autoritatea de reglementare sau statul membru a acordat sau a refuzat derogarea, împreună cu referirea la alineatul (1) și la litera (s) sau literele relevante din respectivul alineat pe care se bazează decizia, inclusiv datele financiare care demonstrează necesitatea derogării;

(b) analiza efectuată în privința efectelor acordării derogării asupra concurenței și asupra bunei funcționări a pieței interne a gazelor naturale;

(c) motivele care justifică durata și partea din capacitatea totală a infrastructurii gazelor naturale respective pentru care s-a acordat derogarea;

(d) în cazul în care derogarea se referă la o conductă de interconexiune, rezultatul consultării cu autoritatea de reglementare în cauză; și

(e) contribuția infrastructurii la diversificarea alimentării cu gaze naturale.

(9) În termen de două luni care începe în ziua imediat următoare primirii notificării, Comisia poate solicita, printr-o decizie, ca autoritatea de reglementare să modifice sau să retragă decizia de acordare a unei derogări. Termenul de două luni poate fi prelungit cu un termen suplimentar de două luni în cazul în care Comisia are nevoie de informații suplimentare. Acest termen suplimentar începe în ziua imediat următoare primirii informațiilor complete. Termenul inițial de două luni poate fi, de asemenea, prelungit cu acordul Comisiei și al autorității de reglementare.

În cazul în care informațiile solicitate nu sunt furnizate în cadrul termenului stabilit în cerere, notificarea se consideră retrasă cu excepția cazurilor în care, înainte de expirarea termenului, fie termenul a fost prelungit cu acordul Comisiei și al autorității de reglementare, fie autoritatea de reglementare a informat Comisia, furnizând justificările corespunzătoare, asupra faptului că notificarea este considerată completă.

Autoritatea de reglementare se conformează deciziei Comisiei de modificare sau de retragere a deciziei de derogare în termen de o lună și informează Comisia în consecință.

Comisia asigură păstrarea confidențialității informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

Aprobarea Comisiei cu privire la o decizie de derogare își încheiază efectele la doi ani de la adoptare în cazul în care, la acea dată, construcția infrastructurii nu a început încă și la cinci ani de la adoptare în cazul în care, la acea dată, infrastructura nu este încă operațională, cu excepția cazului în care Comisia decide că orice întârziere se datorează unor impedimente majore, independente de voința persoanei căreia i s-a acordat derogarea.

(10) Comisia poate adopta linii directoare cu privire la aplicarea condițiilor stabilite la alineatul (1) din prezentul articol și poate stabili procedura care trebuie urmată pentru aplicarea alineatelor (3), (6), (8) și (9) din prezentul articol. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 51 alineatul (3).

Articolul 37

Deschiderea piețelor și reciprocitatea

(1) Statele membre se asigură că în categoria clienților eligibili sunt incluși:

(a) până la 1 iulie 2004, clienții eligibili astfel cum se prevede la articolul 18 din Directiva 98/30/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 privind regulile comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale ⁽¹⁾. Statele membre publică în fiecare an, până la data de 31 ianuarie, criteriile de definire a acelor clienți eligibili;

(b) începând cu 1 iulie 2004, toți clienții, alții decât cei casnici;

(c) de la 1 iulie 2007, toți clienții.

(2) Pentru a se evita un dezechilibru în ceea ce privește deschiderea piețelor gazelor naturale:

(a) contractele de furnizare încheiate cu un client eligibil din sistemul unui alt stat membru nu sunt interzise în cazul în care clientul este eligibil în ambele sisteme implicate; și

(b) în cazul în care tranzacțiile prevăzute la litera (a) sunt refuzate, deoarece clientul este eligibil numai într-unul dintre cele două sisteme, Comisia poate, luând în considerare situația de pe piață și interesul comun, să oblige partea care și-a exprimat refuzul să execute furnizarea solicitată, la cererea unuia dintre statele membre în care se găsesc cele două sisteme.

Articolul 38

Magistrale directe

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a permite:

(a) întreprinderilor din sectorul gazelor naturale înființate pe teritoriul lor să furnizeze gaze naturale clienților eligibili printr-o magistrală directă; și

(b) furnizarea de gaze naturale de către o întreprindere din sectorul gazelor naturale oricărui astfel de client eligibil de pe teritoriul său, printr-o magistrală directă.

(2) În cazurile în care este necesară o autorizație (de exemplu, licență, permis, concesiune, consimțământ sau aprobare) pentru construirea sau exploatarea unor magistrale directe, statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea stabilesc criteriile de acordare a autorizațiilor de construire sau de exploatare a respectivelor magistrale pe teritoriul lor. Aceste criterii trebuie să fie obiective, transparente și nediscriminatorii.

(3) Statele membre pot condiționa autorizarea construirii unei magistrale directe fie de refuzul accesului la sistem, pe baza dispozițiilor articolului 35, fie de inițierea unei proceduri de soluționare a litigiilor, în temeiul articolului 41.

CAPITOLUL VIII

AUTORITĂȚILE NAȚIONALE DE REGLEMENTARE

Articolul 39

Desemnarea autorităților de reglementare și independența acestora

(1) Fiecare stat membru desemnează o singură autoritate națională de reglementare la nivel național.

⁽¹⁾ JO L 204, 21.7.1998, p. 1.

(2) Alineatul (1) din prezentul articol nu aduce atingere desemnării altor autorități de reglementare la nivel regional în statele membre, cu condiția să existe, în scopuri de reprezentare și de contact la nivel comunitar, un reprezentant de rang înalt în cadrul Consiliului autorităților de reglementare al agenției, în conformitate cu articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 713/2009.

(3) Prin derogare de la alineatul (1) din prezentul articol, un stat membru poate numi autorități de reglementare pentru sistemele de dimensiuni reduse, într-o regiune separată din punct de vedere geografic al cărei consum pe anul 2008 a reprezentat mai puțin de 3 % din consumul total al statului membru din care face parte. Această derogare nu aduce atingere numirii unui reprezentant de rang înalt, în scopuri de reprezentare și de contact la nivel comunitar în cadrul Consiliului autorităților de reglementare al agenției în conformitate cu articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 713/2009;

(4) Statele membre garantează independența autorității de reglementare și se asigură că aceasta își exercită competențele în mod imparțial și transparent. În acest scop, statul membru se asigură că, atunci când își îndeplinește atribuțiile de reglementare care le revin în temeiul prezentei directive și al legislației în domeniul, autoritatea de reglementare:

(a) este distinctă din punct de vedere juridic și independentă din punct de vedere funcțional de orice altă entitate publică sau privată;

(b) se asigură că personalul său și persoanele cu funcții de conducere:

(i) acționează în mod independent de orice interes de piață; și

(ii) nu solicită și nu acceptă instrucțiuni directe din partea niciunui guvern sau a niciunei entități publice sau private în îndeplinirea atribuțiilor de reglementare care le revin. Această cerință nu aduce atingere unei cooperări strânse, după caz, cu alte autorități naționale competente sau orientărilor de politică generală elaborate de guvern, care nu au legătură cu atribuțiile de reglementare menționate la articolul 41.

(5) În scopul de a proteja independența autorităților de reglementare, statele membre se asigură, în special, că:

(a) autoritatea de reglementare poate lua decizii autonome, independent de orice alt organism politic, are alocări bugetare anuale separate cu autonomie în execuția bugetului alocat și dispune de resursele umane și financiare necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale; și

(b) membrii consiliului de administrație al autorității de reglementare sau, în absența unui consiliu, persoanele cu cele mai înalte funcții de conducere ale autorității de reglementare sunt numite pentru un mandat fix de cinci până la șapte ani, care poate fi reînnoit o singură dată.

În ceea ce privește litera (b) de la primul paragraf, statele membre garantează un sistem de rotație corespunzător pentru consiliu sau pentru persoanele din structurile superioare de conducere. Membrii consiliului sau, în absența unui consiliu, persoanele din structurile superioare de conducere pot fi eliberate din funcție în cursul mandatului lor numai în cazul în care nu mai îndeplinesc condițiile prevăzute de prezentul articol sau în cazul în care au comis o abatere, potrivit dreptului intern.

Articolul 40

Obiectivele generale ale autorităților de reglementare

În îndeplinirea atribuțiilor de reglementare prevăzute de prezenta directivă, autoritățile de reglementare iau toate măsurile rezonabile în vederea realizării următoarelor obiective în cadrul atribuțiilor și competențelor prevăzute la articolul 41, în cooperare strânsă, după caz, cu alte autorități naționale competente, inclusiv cu autoritățile din domeniul concurenței, și fără a aduce atingere competențelor acestora:

(a) promovarea, în strânsă cooperare cu agenția, cu autoritățile de reglementare ale celorlalte state membre și cu Comisia, în cadrul Comunității, a unei piețe interne în sectorul gazelor naturale competitive, sigure și durabile din punctul de vedere al mediului, precum și a unei deschideri efective a pieței în beneficiul tuturor clienților și furnizorilor din Comunitate, precum și garantarea condițiilor adecvate pentru funcționarea eficientă și fiabilă a rețelelor de gaze, având în vedere obiectivele pe termen lung;

(b) dezvoltarea, în cadrul Comunității, a unor piețe regionale competitive și funcționale, în vederea realizării obiectivului prevăzut la litera (a);

(c) eliminarea restricțiilor privind comerțul cu gaze naturale între statele membre, inclusiv dezvoltarea unor capacități transfrontaliere de transport corespunzătoare pentru a satisface cererea și a îmbunătăți integrarea piețelor naționale, ceea ce ar putea facilita fluxurile de gaze naturale pe întreg teritoriul Comunității;

(d) sprijinirea dezvoltării, în cel mai rentabil mod, a unor sisteme sigure, fiabile, eficiente și nediscriminatorii care sunt orientate către consumator, în conformitate cu obiectivele generale de politică în domeniul energiei, al eficienței energetice și al integrării producției de gaz la scară redusă și la scară largă din surse de energie regenerabile, precum și a producției distribuite, atât în rețelele de transport, cât și în cele de distribuție;

(e) facilitarea accesului la rețea al noilor capacități de producere, în special prin eliminarea obstacolelor care ar putea împiedica accesul noilor operatori pe piață și al gazului obținut din surse regenerabile de energie;

- (f) garantarea acordării de stimulente corespunzătoare operatorilor de sistem și utilizatorilor de sistem, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, pentru a spori eficiența în ceea ce privește performanța sistemelor, precum și integrarea pe piață;
- (g) garantarea unor avantaje pentru clienți de pe urma funcționării eficiente a piețelor interne, promovarea concurenței efective și sprijinirea asigurării protecției consumatorilor;
- (h) sprijinirea atingerii unor standarde ridicate ale serviciului public în domeniul gazelor naturale, contribuind la protejarea clienților vulnerabili și la compatibilitatea proceselor necesare de schimb de date pentru migrarea clienților.

Articolul 41

Atribuțiile și competențele autorității de reglementare

- (1) Autoritatea de reglementare are următoarele atribuții:
 - (a) să stabilească sau să aprobe, conform unor criterii transparente, tarife de transport sau de distribuție sau metodologiile pentru acestea;
 - (b) să asigure respectarea de către operatorii de transport și de sistem și operatorii de distribuție, cât și, acolo unde este cazul, de către proprietarii de sistem și de către orice întreprindere din sectorul gazelor naturale, a obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive și în temeiul legislației comunitare relevante, inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere;
 - (c) să coopereze, în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, cu autoritatea sau autoritățile de reglementare din statele membre implicate și cu agenția;
 - (d) să respecte și să pună în aplicare toate deciziile relevante, cu forță juridică obligatorie, ale agenției și ale Comisiei;
 - (e) să raporteze anual cu privire la activitățile sale și la modul de îndeplinire a îndatoririlor sale autorităților competente ale statelor membre, agenției și Comisiei. Aceste rapoarte prezintă măsurile luate și rezultatele obținute în ceea ce privește fiecare dintre atribuțiile menționate la prezentul articol;
 - (f) să garanteze că nu există subvenții încrucișate între activitățile de transport, distribuție, înmagazinare, GNL și furnizare;
 - (g) să monitorizeze planurile de investiții ale operatorilor de transport și de sistem și să furnizeze în raportul său anual o evaluare a acestor planuri de investiții din punctul de vedere al concordanței lor cu planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei menționat la articolul 8 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009; o astfel de evaluare poate include recomandări de modificare a acestor planuri de investiții;
 - (h) să monitorizeze respectarea normelor de siguranță și de fiabilitate a rețelei și să revizuiască performanțele lor anterioare, precum și stabilească sau să aprobe standardele și cerințele de calitate a serviciilor și a alimentării sau să contribuie la realizarea acestui obiectiv împreună cu alte autorități competente;
 - (i) să monitorizeze nivelul de transparență, inclusiv prețurile angro, și să garanteze respectarea de către întreprinderile din sectorul gazelor naturale a obligațiilor privind transparența care le revin;
 - (j) să monitorizeze gradul și eficiența deschiderii piețelor și a concurenței la nivelul comerțului angro și cu amănuntul, inclusiv în ceea ce privește bursele de gaze naturale, prețurile pentru clienții casnici, inclusiv sistemele de plată anticipată, tarifele percepute la migrarea către un alt furnizor, tarifele de deconectare, executarea serviciilor de întreținere și tarifele percepute pentru acestea și plângerile înaintate de clienții casnici, precum și orice denaturare sau restricționare a concurenței, și să furnizeze toate informațiile relevante și să prezinte toate situațiile relevante autorităților competente din domeniul concurenței;
 - (k) să monitorizeze apariția unor practici contractuale restrictive, inclusiv a unor clauze privind exclusivitatea, care ar putea împiedica clienții noncasnici de mari dimensiuni să încheie contracte simultan cu mai mulți furnizori sau pot restrânge posibilitatea acestora de a face această alegere, informând, dacă este cazul, autoritățile naționale din domeniul concurenței cu privire la astfel de practici;
 - (l) să respecte libertatea contractuală în materie de contracte de furnizare întreruptibilă, precum și în materie de contracte pe termen lung cu condiția ca acestea să fie compatibile cu dreptul comunitar și să respecte politicile comunitare;
 - (m) să monitorizeze perioadele de timp necesare operatorilor de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție pentru recordări și reparații;
 - (n) să monitorizeze și să revizuiască condițiile de acces la instalațiile de înmagazinare, la stocarea în conductă și la alte servicii de sistem, astfel cum se prevede la articolul 33. În cazul în care sistemul de acces la instalațiile de înmagazinare este definit în conformitate cu articolul 33 alineatul (3), această sarcină exclude revizuirea tarifelor.
 - (o) să contribuie, împreună cu alte autorități relevante, la asigurarea eficacității și aplicării măsurilor de protecție a consumatorului, inclusiv a celor stabilite în anexa I;
 - (p) să publice cel puțin o dată pe an recomandări cu privire la conformitatea prețurilor de furnizare cu dispozițiile articolului 3 și să le transmită autorităților din domeniul concurenței, dacă este cazul;
 - (q) să garanteze accesul la datele privind consumul clienților, furnizarea în vederea utilizării cu titlu opțional a unui format ușor de înțeles armonizat la nivel național pentru datele privind consumul, precum și accesul prompt al tuturor consumatorilor la astfel de date, în temeiul literei (h) din anexa I;

- (r) să monitorizeze punerea în aplicare a normelor privind rolurile și responsabilitățile operatorilor de transport și de sistem, ale operatorilor de distribuție, ale furnizorilor și clienților, precum și ale altor actori de pe piață în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 715/2009;
- (s) să monitorizeze aplicarea corectă a criteriilor în conformitate cu care o instalație de înmagazinare intră în sfera de aplicare a articolului 33 alineatul (3) sau a articolului 33 alineatul (4); și
- (t) să monitorizeze punerea în aplicare a măsurilor de salvagardare, astfel cum sunt prevăzute la articolul 46;
- (u) să contribuie la compatibilitatea proceselor de schimb de date pentru cele mai importante procese de piață la nivel regional.

(2) Atribuțiile de monitorizare prevăzute la alineatul (1) pot fi îndeplinite de alte autorități decât autoritățile de reglementare, în cazul în care un stat membru prevede acest lucru. În acest caz, informațiile obținute ca urmare a monitorizării sunt puse la dispoziția autorităților de reglementare în cel mai scurt timp posibil.

În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la alineatul (1), autoritatea de reglementare se consultă, după caz, cu operatorii de transport și de sistem și colaborează îndeaproape cu alte autorități naționale competente, după caz, fără a aduce atingere caracterului independent și competențelor specifice ale acestora și respectând principiile unei mai bune reglementări.

Orice aprobare acordată de o autoritate de reglementare sau de către agenție în temeiul prezentei directive nu aduce atingere oricărei viitoare exercitări justificate a competențelor sale de către autoritatea de reglementare, în temeiul prezentului articol, sau oricărei sancțiuni impuse de alte autorități competente sau de Comisie.

(3) Pe lângă atribuțiile care le revin în temeiul alineatului (1) din prezentul articol, în cazul desemnării, în temeiul articolului 14, a unui operator de sistem independent, autoritatea de reglementare:

- (a) monitorizează respectarea de către proprietarul sistemului de transport și de către operatorul de sistem independent a obligațiilor care le revin în temeiul prezentului articol și dispune aplicarea de sancțiuni în caz de nerespectare, în conformitate cu alineatul (4) litera (d);
- (b) monitorizează relațiile și schimburile de informații dintre proprietarul sistemului de transport și operatorul de sistem independent, în vederea garantării respectării de către acesta din urmă a obligațiilor sale și, în special, aprobă contracte și acționează ca autoritate de soluționare a litigiilor între operatorul de sistem independent și proprietarul sistemului de transport cu privire la plângerile înaintate de oricare dintre aceștia, în conformitate cu alineatul (11);
- (c) fără a aduce atingere procedurii prevăzute la articolul 14 alineatul (2) litera (c), aprobă, în cazul primului plan de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, planul de investiții și planul multianual de dezvoltare a rețelei, prezentate în fiecare an de către operatorul de sistem independent;

(d) se asigură că tarifele de acces la rețea percepute de operatorul de sistem independent cuprind o redevență pentru proprietarul sau proprietarii rețelei, care asigură o compensație corespunzătoare pentru activele rețelei și pentru orice investiții noi în cadrul acesteia, cu condiția ca acestea să fie aplicate în mod economic și eficient; și

(e) are dreptul de a desfășura inspecții, inclusiv inspecții neanunțate, la sediul proprietarului de sistem de transport și la sediul operatorului de sistem independent.

(4) Statele membre se asigură că autorităților de reglementare le sunt conferite competențele care să le permită să își îndeplinească în mod eficient și rapid atribuțiile prevăzute la alineatele (1), (3) și (6). În acest scop, autoritatea de reglementare are cel puțin următoarele competențe:

- (a) să emită decizii obligatorii pentru întreprinderile din sectorul gazelor naturale;
- (b) să desfășoare investigații cu privire la funcționarea piețelor gazelor naturale, precum și să decidă și să impună orice măsuri proporționale necesare pentru promovarea unei concurențe efective și pentru asigurarea unei funcționări corespunzătoare a pieței. După caz, autoritățile de reglementare au, de asemenea, competența de a coopera cu autoritatea națională din domeniul concurenței și cu autoritățile de reglementare de pe piața financiară sau cu Comisia în desfășurarea unei investigații în domeniul dreptului concurenței;
- (c) să solicite întreprinderilor din sectorul gazelor naturale toate informațiile relevante în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale, inclusiv justificări pentru orice refuz de a acorda acces terților, precum și orice informații privind măsurile necesare pentru consolidarea rețelei;
- (d) să impună sancțiuni eficace, proporționale și cu efect de descurajare asupra întreprinderilor din sectorul gazelor naturale care nu își respectă obligațiile care le revin în temeiul prezentei directive sau al oricărei decizii relevante și cu forță juridică obligatorie a autorității de reglementare sau a agenției, sau să propună unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni. Aceasta ar trebui să includă competența de a impune sau de a propune impunerea de sancțiuni de până la 10 % din cifra de afaceri anuală a operatorului de transport și de sistem sau de până la 10 % din cifra de afaceri anuală a întreprinderii integrate vertical asupra operatorului de transport și de sistem sau asupra întreprinderii integrate vertical, după caz, pentru nerespectarea obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive; și
- (e) să dețină drepturi corespunzătoare pentru desfășurarea de investigații și competențele aferente în legătură cu soluționarea litigiilor, în conformitate cu alineatele (11) și (12).

(5) Pe lângă atribuțiile și competențele care îi revin în temeiul alineatelor (1) și (4) din prezentul articol, în cazul desemnării, în temeiul capitolului IV, a unui operator de sistem independent, autorității de reglementare îi vor fi conferite cel puțin următoarele atribuții și competențe:

- (a) să dispună aplicarea de sancțiuni, în conformitate cu alineatul (4) litera (d), în caz de practici discriminatorii în favoarea întreprinderii integrate vertical;
- (b) să monitorizeze schimburile de informații între operatorul de transport și de sistem și întreprinderea integrată vertical pentru a garanta respectarea de către operatorul de transport și de sistem a obligațiilor sale;
- (c) să acționeze ca o autoritate de soluționare a litigiilor între întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem cu privire la plângerile înaintate de oricare dintre aceștia, în conformitate cu alineatul (11);
- (d) să monitorizeze relațiile comerciale și financiare, inclusiv împrumuturile, dintre întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem;
- (e) să aprobe toate acordurile comerciale și financiare între întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem cu condiția ca acestea să respecte condițiile pieței;
- (f) să solicite o justificare din partea întreprinderii integrate vertical atunci când este notificat de agentul de conformitate conform articolului 21 alineatul (4). O astfel de justificare include în special dovezi privind faptul că nu a fost înregistrată nicio practică discriminatorie în avantajul întreprinderii integrate vertical;
- (g) să efectueze inspecții, inclusiv inspecții neanunțate, la sediul întreprinderii integrate vertical și al operatorului de transport și de sistem; și
- (h) să atribuie toate sarcinile sau sarcini specifice operatorului de transport și de sistem unui operator de sistem numit în conformitate cu articolul 14 în cazul unei încălcări repetate de către operatorul de transport și de sistem a obligațiilor care îi revin în temeiul directivei, în special în cazul unor practici discriminatorii repetate în beneficiul întreprinderii integrate vertical.
- (6) Autoritățile de reglementare răspund de stabilirea sau aprobarea, cu suficient timp înainte de intrarea lor în vigoare, cel puțin a metodologiilor folosite pentru calcularea sau stabilirea clauzelor și condițiilor privind:
- (a) racordarea și accesul la rețelele naționale, inclusiv tarifele de transport și distribuție și clauzele, condițiile și tarifele de acces la instalațiile GNL. Aceste tarife sau metodologii permit efectuarea investițiilor necesare în rețele și în instalații GNL într-un mod care să garanteze viabilitatea acestora;
- (b) furnizarea de servicii de echilibrare, care sunt realizate în modul cel mai economic posibil și oferă stimulente corespunzătoare utilizatorilor de rețele pentru ca aceștia să-și echilibreze intrările și ieșirile. Serviciile de echilibrare sunt furnizate într-un mod corect și nediscriminatoriu și sunt întemeiate pe criterii obiective; și
- (c) accesul la infrastructurile transfrontaliere, inclusiv procedurile de atribuire de capacitate și de gestionare a congestiei.
- (7) Metodologiile sau clauzele și condițiile menționate la alineatul (6) sunt publicate.
- (8) La stabilirea sau aprobarea tarifelor sau a metodologiilor și a serviciilor de echilibrare, autoritățile de reglementare se asigură că operatorilor de transport și de sistem și de distribuție li se acordă stimulente corespunzătoare, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, în scopul de a spori eficiența, de a îmbunătăți integrarea pe piață și siguranța alimentării și de a sprijini activitățile de cercetare aferente.
- (9) Autoritățile de reglementare monitorizează gestionarea congestiei în cadrul rețelelor naționale pentru transportul gazelor naturale, inclusiv interconexiuni, și punerea în aplicare a normelor de gestionare a congestiei. În acest sens, operatorii de transport și de sistem sau operatorii de piață prezintă autorităților de reglementare naționale normele lor de gestionare a congestiei, inclusiv de atribuire a capacităților. Autoritățile de reglementare naționale pot cere modificări ale acestor norme.
- (10) Autoritățile de reglementare au competența de a solicita operatorilor de transport și de sistem, operatorilor de înmagazinare, de GNL și de distribuție ca, în cazul în care este necesar, să modifice clauzele și condițiile, inclusiv tarifele și metodologiile menționate la prezentul articol, în scopul de a asigura proporționalitatea acestora, precum și aplicarea lor într-un mod nediscriminatoriu. În cazul în care regimul de acces la înmagazinare este definit în conformitate cu articolul 33 alineatul (3), această sarcină exclude modificarea tarifelor. În cazul unor întârzieri în ceea ce privește stabilirea tarifelor de transport și distribuție, autoritățile de reglementare sunt împuternicite să stabilească sau să aprobe tarife sau metodologii de transport și distribuție provizorii și să adopte măsurile compensatorii corespunzătoare, dacă tarifele sau metodologiile finale se abat de la aceste tarife sau metodologii provizorii.
- (11) Orice parte care depune o plângere împotriva unui operator de transport și de sistem, unui operator de înmagazinare, de GNL sau de distribuție, referitoare la obligațiile care revin operatorului în temeiul prezentei directive, poate înainta această plângere autorității de reglementare care, acționând ca autoritate de soluționare a litigiilor, emite o decizie în termen de două luni de la data primirii plângerii. Acest termen poate fi prelungit cu două luni în cazul în care autoritățile de reglementare doresc să obțină informații suplimentare. Acest termen prelungit poate fi prelungit în continuare cu acordul reclamantului. Decizia autorității de reglementare produce efecte obligatorii până la o eventuală hotărâre contrară pronunțată în urma unei căi de atac.
- (12) Orice parte care se consideră lezată și care are dreptul de a contesta o decizie luată fie cu privire la metodologiile urmate în temeiul prezentului articol, fie, în cazul în care autoritatea de reglementare are obligația de a se consulta, cu privire la metodologiile sau tarifele propuse, poate să depună o contestație în vederea revizuirii respectivei decizii sau propunerii de decizie, în termen de maximum două luni de la publicarea acesteia sau într-un termen mai scurt prevăzut de statele membre. Contestația nu are efect suspensiv.

(13) Statele membre creează mecanisme eficiente și adecvate de reglementare, de control și de asigurare a transparenței, în scopul evitării abuzurilor de poziție dominantă, în special în detrimentul consumatorilor, cât și a oricăror practici agresive. Aceste mecanisme iau în considerare dispozițiile tratatului, în special cele ale articolului 82.

(14) Statele membre se asigură că sunt luate măsurile corespunzătoare, inclusiv măsuri administrative sau penale în conformitate cu dreptul lor național, împotriva persoanelor fizice sau juridice care se fac vinovate de nerespectarea normelor privind confidențialitatea impuse de prezenta directivă.

(15) Plângerile menționate la alineatele (11) și (12) nu aduc atingere exercitării dreptului de a introduce o cale de atac în temeiul legislației comunitare și/sau naționale.

(16) Deciziile luate de autoritățile de reglementare sunt pe deplin întemeiate și motivate pentru a permite controlul judiciar. Deciziile sunt disponibile publicului, păstrându-se confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

(17) Statele membre asigură existența la nivel național a mecanismelor adecvate care să garanteze că partea afectată de o decizie a autorității de reglementare are dreptul de a introduce o cale de atac în fața unui organism independent de orice parte afectată și de orice guvern.

Articolul 42

Regimul de reglementare cu privire la aspectele transfrontaliere

(1) Autoritățile de reglementare cooperează îndeaproape și se consultă între ele, furnizându-și reciproc și furnizând agenției toate informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor care le revin în temeiul prezentei directive. În ceea ce privește schimbul de informații, autoritatea destinată garantează respectarea aceluiași nivel de confidențialitate ca cel impus autorității emitente.

(2) Autoritățile de reglementare cooperează cel puțin la nivel regional în scopul:

(a) de a încuraja crearea de mecanisme operaționale necesare pentru a permite o gestionare optimă a rețelei, de a promova bursele comune de gaze naturale și alocarea capacității de interconexiune transfrontalieră, precum și de a permite un nivel adecvat al capacității de interconexiune, inclusiv prin intermediul unor noi interconexiuni, în interiorul regiunii și între regiuni, permițând astfel dezvoltarea unei concurențe efective și îmbunătățirea siguranței alimentării, fără a face discriminări între întreprinderile furnizoare din diferite state membre;

(b) de a coordona dezvoltarea tuturor codurilor de rețea pentru operatorii de transport și de sistem relevanți și pentru alți participanți pe piață; și

(c) de a coordona dezvoltarea normelor privind gestionarea congestiei.

(3) Autoritățile de reglementare naționale au dreptul de a încheia acorduri de cooperare între ele, pentru a favoriza cooperarea în domeniul reglementării.

(4) Acțiunile menționate la alineatul (2) se desfășoară, după caz, în colaborare strânsă cu alte autorități naționale competente și fără a aduce atingere competențelor specifice ale acestora.

(5) Comisia poate adopta liniile directoare cu privire la limitele atribuțiilor autorităților de reglementare de a coopera între ele, precum și cu agenția. Măsurile respective, destinate să modifice elementele neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 51 alineatul (3).

Articolul 43

Conformitatea cu liniile directoare

(1) Orice autoritate de reglementare, precum și Comisia, pot solicita avizul agenției cu privire la conformitatea unei decizii luate de o autoritate de reglementare cu liniile directoare menționate în prezenta directivă sau în Regulamentul (CE) nr. 715/2009.

(2) Agenția își prezintă avizul atât autorității de reglementare care l-a solicitat sau, respectiv, Comisiei, cât și autorității de reglementare care a luat decizia în cauză, în termen de trei luni de la data primirii solicitării de aviz.

(3) În cazul în care autoritatea de reglementare care a luat decizia nu se conformează avizului agenției în termen de patru luni de la data primirii avizului respectiv, agenția informează Comisia în consecință.

(4) În cazul în care consideră că o decizie relevantă pentru comerțul transfrontalier, luată de o altă autoritate de reglementare, nu este conformă cu liniile directoare menționate în prezenta directivă sau în Regulamentul (CE) nr. 715/2009, orice autoritate de reglementare poate informa Comisia cu privire la acest lucru, în termen de două luni de la data deciziei respective.

(5) În cazul în care, fie în termen de două luni după ce a fost informată de către agenție, în conformitate cu alineatul (3), ori de către o autoritate de reglementare, în conformitate cu alineatul (4), fie din proprie inițiativă, în termen de trei luni de la data deciziei, Comisia consideră ca respectiva decizie a autorității de reglementare ridică îndoeli majore în ceea ce privește compatibilitatea cu liniile directoare menționate în prezenta directivă sau în Regulamentul (CE) nr. 715/2009, Comisia poate decide examinarea mai detaliată a cazului. Într-o astfel de situație, Comisia invită autoritatea de reglementare și părțile în procedura desfășurată în fața respectivei autorități naționale să își prezinte observațiile.

(6) În cazul în care Comisia decide examinarea mai detaliată a cazului, în termen de cel mult patru luni de la data deciziei respective, Comisia emite o decizie finală:

- (a) de a nu ridica obiecții împotriva deciziei autorității de reglementare; sau
- (b) de a solicita autorității de reglementare în cauză să-și retragă decizia, în cazul în care consideră că liniile directoare nu au fost respectate.

(7) În cazul în care Comisia nu a luat o decizie de examinare mai detaliată a cazului sau nu a luat o decizie finală în termenele prevăzute la alineatele (5) și, respectiv, (6), se consideră că nu a ridicat obiecții împotriva deciziei autorității de reglementare.

(8) Autoritatea de reglementare se conformează, în termen de două luni, deciziei Comisiei de retragere a deciziei și informează Comisia în consecință.

(9) Comisia poate adopta liniile directoare care să stabilească detaliile procedurii care trebuie urmată de autoritățile de reglementare, de agenție și de Comisie pentru a asigura conformitatea deciziilor luate de autoritățile de reglementare cu liniile directoare menționate în prezentul articol. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 51 alineatul (3).

Articolul 44

Evidența datelor

(1) Statele membre solicită întreprinderilor de furnizare să păstreze la dispoziția autorităților naționale inclusiv a autorităților de reglementare, a autorităților naționale din domeniul concurenței și a Comisiei, timp de cel puțin cinci ani, în scopul îndeplinirii atribuțiilor care le revin, datele relevante cu privire la toate tranzacțiile din cadrul contractelor de furnizare de gaze naturale și al instrumentelor derivate din domeniul gazelor naturale încheiate cu clienți angro și cu operatori de transport și de sistem precum și cu operatori de înmagazinare și de GNL.

(2) Datele cuprind informații privind caracteristicile tranzacțiilor relevante, cum ar fi durata, regulile privind livrarea și decontarea, precum și cantitatea, datele și termenele de executare, prețurile tranzacției, mijloacele de identificare ale clientului angro în cauză, cât și informații specifice privind toate contractele de furnizare de gaze naturale și toate instrumentele derivate din domeniul gazelor naturale neexecutate.

(3) Autoritatea de reglementare poate decide să pună la dispoziția participanților pe piață elemente ale acestor informații, cu condiția ca informațiile sensibile din punct de vedere comercial referitoare la anumiți actori de pe piață sau la anumite tranzacții să nu fie divulgate. Prezentul alineat nu se aplică cu privire la informațiile despre instrumente financiare care intră în sfera de aplicare a Directivei 2004/39/CE.

(4) Pentru a asigura punerea uniformă în aplicare a prezentului articol, Comisia poate adopta linii directoare care să definească metodele și modalitățile de păstrare a datelor, precum și formatul și conținutul acestor date. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 51 alineatul (3).

(5) În ceea ce privește tranzacțiile cu instrumente derivate din domeniul gazelor naturale efectuate de întreprinderile de furnizare cu clienți angro și cu operatori de transport și de sistem, precum și cu operatori de înmagazinare și de GNL, prezentul articol se aplică numai după adoptarea, de către Comisie, a liniilor directoare menționate la alineatul (4).

(6) Dispozițiile prezentului articol nu creează obligații suplimentare față de autoritățile menționate la alineatul (1) pentru entitățile care intră în sfera de aplicare a Directivei 2004/39/CE.

(7) În cazul în care autoritățile menționate la alineatul (1) au nevoie de acces la datele păstrate de entitățile care intră în sfera de aplicare a Directivei 2004/39/CE, autoritățile responsabile în temeiul respectivei directive furnizează autorităților respective datele solicitate.

CAPITOLUL IX

PIEȚELE CU AMĂNUNTUL

Articolul 45

Piețele cu amănuntul

Pentru a facilita apariția unor piețe cu amănuntul funcționale și transparente în Comunitate, statele membre se asigură că rolurile și responsabilitățile operatorilor de sistem și de transport, ale operatorilor de distribuție, ale întreprinderilor de furnizare și ale clienților și, dacă este cazul, ale altor părți de pe piață sunt definite în ceea ce privește contractele, angajamentele față de clienți, schimbul de date și regulile privind decontarea, precum și proprietatea asupra datelor și responsabilitatea privind măsurarea.

Respectivele reguli sunt făcute publice, sunt concepute cu scopul de a facilita accesul clienților și furnizorilor la rețele și fac obiectul reexaminării de către autoritățile de reglementare sau alte autorități naționale competente.

CAPITOLUL X

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 46

Măsuri de salvagardare

(1) În cazul unei crize neprevăzute apărute pe piața de energie sau dacă este amenințată siguranța fizică sau securitatea persoanelor, a echipamentelor sau a instalațiilor sau integritatea rețelei, un stat membru poate adopta temporar măsurile de salvagardare necesare.

(2) Aceste măsuri trebuie să afecteze cât mai puțin posibil funcționarea pieței interne și să nu aibă un domeniu de aplicare mai larg decât este strict necesar pentru remedierea dificultăților neprevăzute care au apărut.

(3) Statul membru în cauză informează de îndată celelalte state membre cu privire la aceste măsuri, precum și Comisia, care poate decide ca respectivul stat membru să modifice sau să anuleze măsurile în cauză, în măsura în care acestea denaturează concurența și au efecte negative asupra comerțului într-o manieră care este de natură să contravină interesului comun.

Articolul 47

Condiții de concurență echitabile

(1) Măsurile pe care le pot adopta statele membre în temeiul prezentei directive pentru a asigura condiții de concurență echitabile trebuie să fie compatibile cu tratatul, în special cu articolul 30, și cu legislația comunitară.

(2) Măsurile menționate la alineatul (1) sunt proporționale, nediscriminatorii și transparente. Aceste măsuri pot fi puse în aplicare numai după notificarea Comisiei și după primirea aprobării acesteia.

(3) Comisia acționează în urma notificării menționate la alineatul (2) în termen de maxim două luni de la primirea notificării. Termenul respectiv începe în ziua următoare datei primirii informațiilor complete. În cazul în care Comisia nu a acționat în acest termen de două luni, se consideră că aceasta nu are obiecții în ceea ce privește măsurile care i-au fost notificate.

Articolul 48

Derogări privind angajamentele de plată asumate prin contractele de tip „take-or-pay”

(1) În cazul în care o întreprindere din sectorul gazelor naturale se confruntă sau consideră că se confruntă cu serioase dificultăți economice și financiare din cauza angajamentelor de plată asumate prin contractele de tip „take-or-pay” acceptate prin unul sau mai multe din contractele sale de cumpărare a gazelor naturale, aceasta poate adresa statului membru în cauză sau autorității competente desemnate de acesta o cerere de derogare temporară de la aplicarea dispozițiilor articolului 32. În funcție de opțiunea statelor membre, cererile se prezintă pentru fiecare caz în parte, înainte sau după refuzarea accesului la sistem. De asemenea, statele membre pot oferi întreprinderilor din sectorul gazelor naturale posibilitatea de a prezenta solicitarea fie înainte, fie după refuzarea accesului la sistem. Atunci când o întreprindere din sectorul gazelor naturale a refuzat accesul la sistem, cererea se prezintă de îndată. Cererile trebuie să fie însoțite de toate informațiile relevante privind natura și importanța problemei, precum și privind eforturile depuse de întreprinderea respectivă pentru rezolvarea problemei.

În cazul în care nu există soluții rezonabile alternative și, având în vedere alineatul (3), statul membru sau autoritatea competentă desemnată poate decide acordarea unei derogări.

(2) Statul membru sau autoritatea competentă desemnată notifică de îndată Comisia cu privire la decizia de acordare a derogării, oferind toate informațiile relevante privind respectiva derogare. Aceste informații pot fi transmise Comisiei într-o formă consolidată, pentru a permite Comisiei să ia o decizie în cunoștință de cauză. În termen de opt săptămâni de la primirea acestei notificări, Comisia poate solicita statului membru respectiv sau autorității desemnate să modifice sau să retragă decizia de acordare a derogării.

În cazul în care respectivul stat membru sau autoritatea competentă desemnată nu dă curs acestei cereri în termen de patru săptămâni, se adoptă fără întârziere o decizie finală în conformitate cu procedura de consultare prevăzută la articolul 51 alineatul (2).

Comisia asigură păstrarea confidențialității informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

(3) Pentru a hotărî cu privire la derogările menționate la alineatul (1), statul membru sau autoritatea competentă desemnată, precum și Comisia, iau în considerare, în special, următoarele criterii:

- (a) obiectivul realizării unei piețe competitive a gazelor naturale;
- (b) necesitatea de a îndeplini obligațiile de serviciu public și de a garanta siguranța alimentării;
- (c) poziția pe piață a întreprinderii din sectorul gazelor naturale și situația reală a concurenței pe această piață;
- (d) gravitatea dificultăților economice și financiare cu care se confruntă întreprinderile din sectorul gazelor naturale și întreprinderile de transport sau clienții eligibili;
- (e) datele semnării și clauzele contractului sau contractelor în cauză, inclusiv măsura în care acestea țin seama de schimbările de pe piață;
- (f) eforturile făcute pentru a rezolva problema respectivă;
- (g) măsura în care, în cazul acceptării angajamentelor de plată în cauză asumate prin contracte de tip „take-or-pay”, întreprinderea ar fi putut să prevadă, într-o manieră rezonabilă, luând în considerare dispozițiile prezentei directive, posibilitatea apariției unor dificultăți serioase;
- (h) gradul de conectare al sistemului cu alte sisteme și gradul de interoperabilitate al acestor sisteme; și
- (i) efectele pe care acordarea unei derogări le-ar avea asupra aplicării corecte a dispozițiilor prezentei directive cu privire la buna funcționare a pieței interne a gazelor naturale.

Decizia privind cererea de derogare referitoare la contractele de tip „take-or-pay” încheiate înainte de 4 august 2003 nu trebuie să conducă la situații care să facă imposibilă găsirea unor piețe de desfacere alternative, viabile din punct de vedere economic. Se consideră în orice caz că nu există dificultăți serioase dacă vânzările de gaze naturale nu scad sub nivelul garanțiilor de cerere minimă incluse în contractele de cumpărare de gaze naturale de tip „take-or-pay” sau în măsura în care aceste contracte pot fi adaptate, adică întreprinderea din sectorul gazelor naturale este capabilă să găsească piețe de desfacere alternative.

(4) Întreprinderile din sectorul gazelor naturale cărora nu li s-a acordat o derogare, în sensul menționat la alineatul (1) din prezentul articol, nu refuză sau nu continuă să refuze accesul la sistem din cauza angajamentelor de plată asumate în cadrul contractelor de cumpărare de gaze naturale de tip „take-or-pay”. Statele membre se asigură că dispozițiile relevante ale articolelor 32-44 sunt respectate.

(5) Orice derogare acordată în temeiul dispozițiilor de mai sus trebuie motivată în mod corespunzător. Comisia publică decizia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(6) În termen de 4 august 2008, Comisia prezintă un raport de evaluare privind experiența dobândită din aplicarea prezentului articol, pentru a permite Parlamentului European și Consiliului să examineze, în timp util, necesitatea adaptării acestuia.

Articolul 49

Piețe emergente și piețe izolate

(1) Statele membre care nu sunt conectate direct la sistemul interconectat al nici unui alt stat membru și care au un singur furnizor extern principal pot deroga de la dispozițiile articolelor 4, 9, 37 și/sau ale articolului 38 din prezenta directivă. O întreprindere de furnizare care deține un segment de piață mai mare de 75 % este considerat drept furnizor principal. Orice astfel de derogare expiră automat atunci când încetează aplicarea a cel puțin uneia din condițiile menționate în prezentul paragraf. Orice astfel de derogare este notificată Comisiei.

Ciprul poate deroga de la articolele 4, 9, 37 și/sau 38. Această derogare expiră din momentul în care Ciprul nu mai îndeplinește criteriile pentru a fi considerat o piață izolată.

Articolele 4, 9, 37 și/sau 38 nu se aplică Estoniei, Letoniei și/sau Finlandei până în momentul în care oricare dintre aceste state membre va fi direct conectat la sistemul interconectat al oricărui stat membru altul decât Estonia, Letonia, Lituania și Finlanda. Prezentul paragraf nu aduce atingere derogărilor de la primul paragraf al prezentului alineat.

(2) Un stat membru care îndeplinește criteriile pentru a fi considerat a avea o piață emergentă și care, ca urmare a punerii în aplicare a prezentei directive, s-ar confrunta cu probleme serioase poate deroga de la dispozițiile articolului 4, ale articolului 9, ale articolului 13 alineatele (1) și (3), ale articolului 14, ale articolului 24, ale articolului 25 alineatul (5), ale articolului 26, ale articolului 31, ale articolului 32, ale articolului 37 alineatul (1) și/sau ale articolului 38 din prezenta directivă. Această derogare expiră automat din momentul în care respectivul stat membru nu mai îndeplinește criteriile pentru a fi considerat a avea o piață emergentă. Orice astfel de derogare este notificată Comisiei.

Ciprul poate deroga de la articolele 4 și 9, de la articolul 13 alineatele (1) și (3), de la articolele 14, 24, de la articolul 25 alineatul (5), de la articolele 26, 31, 32, de la articolul 37 alineatul (1) și/sau de la articolul 38. Această derogare expiră din momentul în care Ciprul nu mai îndeplinește criteriile pentru a fi considerat a avea o piață emergentă.

(3) La data la care derogarea menționată la alineatul (2) primul paragraf expiră, definirea clienților eligibili va avea drept rezultat o deschidere a pieței egală cu cel puțin 33 % din consumul anual de gaze naturale de pe piața națională de gaze naturale. După doi ani de la acea dată, se aplică articolul 37 alineatul (1) litera (b), iar după trei ani, articolul 37 alineatul (1) litera (c). Până la aplicarea articolului 37 alineatul (1) litera (b), statele membre menționate la alineatul (2) din prezentul articol pot decide să nu aplice articolul 32 în privința serviciilor de sistem și a înmagazinării temporare pentru procesul de regazeificare, precum și în privința livrării ulterioare către sistemul de transport.

(4) În cazurile în care aplicarea prezentei directive ar crea probleme serioase într-o zonă limitată din punct de vedere geografic a unui stat membru, în special în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii de transport și de distribuție principală și în vederea încurajării investițiilor, statul membru poate solicita Comisiei o derogare temporară de la dispozițiile articolului 4, ale articolului 9, ale articolului 13 alineatele (1) și (3), ale articolului 14, ale articolului 24, ale articolului 25 alineatul (5), ale articolului 26, ale articolului 31, ale articolului 32, ale articolului 37 alineatul (1) și/sau ale articolului 38, pentru îmbunătățirea situației în respectiva zonă.

(5) Comisia poate acorda derogarea menționată la alineatul (4) prin luarea în considerare, în special, a următoarelor criterii:

- necesitatea investițiilor în infrastructuri, a căror exploatare ar fi nerentabilă în condițiile unei piețe concurențiale;
- nivelul și perspectivele de rambursare a investițiilor necesare;
- dimensiunea și maturitatea sistemului de gaze naturale din zona respectivă;
- perspectivele pieței de gaze naturale în cauză;
- dimensiunile și caracteristicile geografice ale zonei sau regiunii respective și factorii socio-economici și demografici.

Se poate acorda o derogare pentru alte infrastructuri de gaze naturale decât infrastructura de distribuție numai dacă în zona respectivă nu există niciun fel de infrastructură în domeniul gazelor naturale sau dacă o asemenea infrastructură există de mai puțin de zece ani. Derogarea temporară nu depășește zece ani de la data primei furnizări de gaze naturale în zona respectivă.

Pentru infrastructura de distribuție poate fi acordată o derogare pentru o perioadă de timp care nu poate depăși douăzeci de ani de la data primei furnizări de gaze naturale prin infrastructura menționată în regiune.

(6) Articolul 9 nu se aplică Ciprului, Luxemburgului și/sau Maltei.

(7) Înainte de a adopta o decizie în conformitate cu dispozițiile alineatului (5), Comisia informează statele membre cu privire la cererile prezentate în temeiul alineatului (4), cu respectarea confidențialității. Această decizie, împreună cu derogările menționate la alineatele (1) și (2), se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(8) Grecia poate beneficia de o derogare de la dispozițiile articolelor 4, 24, 25, 26, 32, 37 și/sau 38 din prezenta directivă pentru zonele geografice și perioadele menționate în licențele eliberate de aceasta, înainte de 15 martie 2002 și în conformitate cu Directiva 98/30/CE, pentru dezvoltarea și exploatarea exclusivă a rețelilor de distribuție din anumite zone geografice.

Articolul 50

Procedura de revizuire

În cazul în care, în raportul menționat la articolul 52 alineatul (6), Comisia concluzionează că, având în vedere modul eficient în care s-a realizat accesul la rețea într-un stat membru, ceea ce a permis un acces efectiv, liber și nediscriminatoriu la rețea, anumite obligații impuse întreprinderilor de prezenta directivă (inclusiv cele referitoare la separarea juridică pentru operatorii sistemelor de distribuție) nu sunt proporționale cu obiectivul urmărit, statul membru respectiv poate transmite Comisiei o cerere de derogare de la obligația respectivă.

Statul membru transmite fără întârziere Comisiei această cerere, împreună cu toate informațiile relevante necesare pentru a dovedi faptul că va asigura în continuare accesul efectiv la rețea, astfel cum a rezultat din concluziile raportului.

În termen de trei luni de la primirea notificării, Comisia adoptă o poziție cu privire la cererea statului membru respectiv și, după caz, transmite propuneri Parlamentului European și Consiliului de modificare a dispozițiilor corespunzătoare ale prezentei directive. Comisia poate propune, în cadrul propunerilor de modificare a prezentei directive, scutirea statului membru respectiv de la îndeplinirea anumitor obligații, cu condiția ca respectivul stat membru să pună în aplicare, după caz, măsuri la fel de eficiente.

Articolul 51

Comitetul

(1) Comisia este asistată de un comitet.

(2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolele 3 și 7 din Decizia 1999/468/CE, având în vedere dispozițiile articolului 8 din respectiva decizie.

(3) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5a alineatele (1)-(4) și articolul 7 din Decizia 1999/468/CE, având în vedere dispozițiile articolului 8 din respectiva decizie.

Articolul 52

Raportarea

(1) Comisia monitorizează și examinează punerea în aplicare a prezentei directive și prezintă Parlamentului European și Consiliului, pentru prima dată la 31 decembrie 2004 și, ulterior, anual, un raport general privind progresele înregistrate. Raportul privind progresele cuprinde cel puțin următoarele elemente:

- (a) experiența câștigată și progresele înregistrate în crearea unei pieței interne complet funcționale a gazelor naturale, precum și obstacolele care rămân în această privință, inclusiv aspecte legate de poziția dominantă pe piață, concentrarea pieței, practicile agresive sau anticoncurențiale și efectul lor în ceea ce privește denaturarea pieței;
- (b) derogările acordate în temeiul prezentei directive, inclusiv punerea în aplicare a derogării prevăzute în temeiul articolului 26 alineatul (4), în vederea unei posibile modificări a pragului;
- (c) măsura în care cerințele referitoare la separare și la încadrarea tarifară conținute în prezenta directivă au permis asigurarea unui acces echitabil și nediscriminatoriu la sistemul comunitar de gaze naturale și atingerea unor niveluri de concurență echivalente, precum și consecințele economice, de mediu și sociale ale deschiderii pieței gazelor naturale pentru clienți;
- (d) analiza aspectelor legate de nivelurile de capacitate ale sistemului și siguranța alimentării cu gaze naturale în Comunitate, în special situația existentă și previziunile în materie de echilibru între cerere și ofertă, luând în considerare capacitatea fizică pentru schimburi dintre zone și dezvoltarea instalațiilor de înmagazinare (inclusiv problema proporționalității reglementării pieței în acest domeniu);
- (e) analiza atentă a măsurilor luate de statele membre pentru acoperirea vârfului de cerere și pentru a face față deficitelor unuia sau mai multor furnizori;
- (f) evaluarea generală a progreselor înregistrate în cadrul relațiilor bilaterale cu țări terțe care produc și exportă sau transportă gaze naturale, inclusiv progresele înregistrate în domeniul integrării piețelor, comerțului și accesului la rețele al acestor țări terțe;
- (g) necesitatea unor eventuale cerințe în materie de armonizare care nu sunt legate de dispozițiile prezentei directive.

După caz, acest raport privind progresele poate include recomandări și măsuri de contracarare a efectelor negative ale dominării pieței și ale concentrării pieței.

În raport, după consultarea ENTSO de gaze, Comisia poate analiza fezabilitatea creării, de către operatorii de transport și de sistem, a unui operator european de transport și de sistem unic.

(2) La fiecare doi ani, raportul privind progresele menționat la alineatul (1) cuprinde și o analiză a diferitelor măsuri luate în statele membre pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public, împreună cu examinarea eficacității măsurilor respective, în special a efectelor lor asupra concurenței de pe piața gazelor naturale. După caz, raportul poate include recomandări privind măsurile ce trebuie luate la nivel național pentru atingerea unor standarde ridicate de serviciu public sau măsurile preconizate pentru prevenirea blocării pieței.

(3) Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului, până la 3 martie 2013, ca parte a reexaminării generale, un raport detaliat specific care să evidențieze măsura în care cerințele privind separarea prevăzute în capitolul IV au înregistrat succese cu privire la asigurarea unei independențe depline și efective a operatorilor de transport și de sistem, utilizând separarea efectivă și eficientă drept criteriu de referință.

(4) În vederea evaluării sale prevăzute la alineatul (3), Comisia ține cont, în special, de următoarele criterii: acces la rețea echitabil și nediscriminatoriu, reglementare eficientă, dezvoltarea rețelei pentru a răspunde necesităților pieței, stimulente nedenate pentru investiții, dezvoltarea infrastructurii de interconexiune, concurența efectivă pe piețele energiei electrice din Comunitate și situația siguranței alimentării cu gaze naturale în Comunitate.

(5) După caz, și în special în eventualitatea în care raportul detaliat prevăzut la alineatul (3) din prezentul articol determină că, în practică, nu au fost garantate condițiile prevăzute la alineatul (4), Comisia înaintează propuneri Parlamentului European și Consiliului în vederea garantării independenței depline și efective a operatorilor de transport și de sistem până la 3 martie 2014.

(6) Comisia transmite Parlamentului European și Consiliului, până la 1 ianuarie 2006, un raport detaliat cu privire la progresele înregistrate în crearea pieței interne a gazelor naturale. Raportul respectiv examinează în special:

- acordarea nediscriminatorie a accesului la rețea;
- eficacitatea reglementărilor;
- dezvoltarea infrastructurii de interconexiune, condițiile de tranzit și siguranța alimentării în Comunitate;
- măsura în care micile întreprinderi și clienții casnici beneficiază de deschiderea pieței, în special în privința standardelor serviciului public;
- măsura în care piețele sunt deschise efectiv concurenței, inclusiv aspectele legate de poziția dominantă pe piață, de concentrarea pieței și de practicile agresive sau anticoncurențiale;
- măsura reală în care clienții își schimbă furnizorul și renegociază tarifele;

- evoluția prețurilor, inclusiv a prețurilor de furnizare, în raport cu gradul de deschidere a piețelor;
- accesul efectiv și nediscriminatoriu al terților la instalațiile de înmagazinare a gazelor naturale, atunci când este necesar din punct de vedere tehnic și/sau economic să se asigure un acces eficient la sistem; și
- experiența dobândită din punerea în aplicare a directivei, în ceea ce privește independența reală a operatorilor de sistem în cadrul întreprinderilor integrate vertical și eventuala adoptare a altor măsuri, în afară de independența funcțională și separarea contabilă, care să producă efecte echivalente separării juridice.

După caz, Comisia înaintează propuneri Parlamentului European și Consiliului, în special în vederea garantării unor standarde înalte ale serviciului public.

Până la 1 iulie 2007, Comisia înaintează, dacă este cazul, propuneri Parlamentului European și Consiliului, în special în vederea asigurării unei independențe reale și depline a operatorilor de distribuție. În cazul în care este necesar și fără a aduce atingere dreptului concurenței, aceste propuneri conțin, de asemenea, măsuri de abordare a problemelor legate de poziția dominantă pe piață, concentrarea pieței și practicile agresive sau anticoncurențiale.

Articolul 53

Abrogare

Directiva 2003/55/CE se abrogă la 3 martie 2011, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre privind termenele de transpunere și aplicare a directivei menționate. Trimiterile la directiva abrogată se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa II.

Articolul 54

Transpunere

(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 3 martie 2011. Statele membre informează de îndată Comisia în această privință.

Statele membre aplică măsurile respective de la 3 martie 2011, cu excepția articolului 11, pe care îl aplică de la 3 martie 2013.

Atunci când statele membre adoptă măsurile respective, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Statele membre transmit Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 55

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 56

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 13 iulie 2009.

Pentru Consiliu
Președintele
H.-G. PÖTTERING

Pentru Consiliu
Președintele
E. ERLANDSSON

ANEXA I

MĂSURI DE PROTECȚIE A CONSUMATORILOR

1. Fără a aduce atingere normelor comunitare privind protecția consumatorilor, în special Directivei 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 1997 privind protecția consumatorilor cu privire la contractele la distanță ⁽¹⁾ și Directivei 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii ⁽²⁾, măsurile prevăzute la articolul 3 au scopul de a garanta clienților:

- (a) dreptul la un contract încheiat cu prestatorul lor de servicii în sectorul gazelor, care să specifice:
- identitatea și adresa furnizorului;
 - serviciile furnizate, nivelul de calitate al serviciilor oferite, precum și termenul prevăzut pentru conectarea inițială;
 - tipurile serviciilor de întreținere oferite;
 - mijloacele prin care se pot obține informații actualizate privind toate tarifele aplicabile și taxele de întreținere;
 - durata contractului, condițiile de reînnoire și de întrerupere a serviciilor și a contractului și dacă se permite denunțarea cu titlu gratuit a contractului;
 - eventualele compensații și formule de rambursare care se aplică în cazul în care nu sunt îndeplinite criteriile de calitate a serviciilor prevăzute în contract, inclusiv în cazul facturării inexacte și realizate cu întârziere;
 - modalitățile de inițiere a procedurilor de soluționare a litigiilor în conformitate cu litera (f); și
 - informații privind drepturile consumatorilor, inclusiv privind gestionarea plângerilor și toate informațiile menționate la acest punct, comunicate în mod clar în facturi sau pe paginile de Internet ale întreprinderilor din domeniul gazelor naturale.

Condițiile trebuie să fie echitabile și se comunică în prealabil. În orice caz, aceste informații ar trebui furnizate înainte de încheierea sau de confirmarea contractului. Atunci când contractul este încheiat prin intermediari, informațiile privind chestiunile stabilite la prezenta literă sunt furnizate, de asemenea, înainte de încheierea contractului;

- (b) notificarea în mod corespunzător a oricărei intenții de modificare a condițiilor contractuale și informarea, în momentul notificării, cu privire la dreptul de a denunța contractul. Prestatorii de servicii notifică abonaților orice majorare a tarifelor, în mod direct și în timp util, nu mai târziu de sfârșitul primei perioade normale de facturare care urmează intrării în vigoare a majorării, într-un mod transparent și ușor de înțeles. Statele membre garantează clienților dreptul de denunțarea oricărui contract în cazul în care nu acceptă noile condiții notificate de către furnizorul de gaze naturale;
- (c) primirea de informații transparente privind prețurile și tarifele practicate, precum și privind condițiile generale de acces la serviciile de furnizare a gazelor naturale și de utilizare a acestora;
- (d) o gamă largă de modalități de plată, care nu discriminează în mod nejustificat între clienți. Sistemele de plată anticipată sunt echitabile și reflectă în mod adecvat consumul probabil. Orice diferență în ceea ce privește clauzele și condițiile reflectă costurile pentru furnizor ale diferitelor sisteme de plată. Condițiile generale sunt echitabile și transparente. Acestea sunt prezentate într-un limbaj clar și ușor de înțeles și nu includ bariere necontractuale în calea exercitării drepturilor clienților, ca de exemplu documentația contractuală excesivă. Clienții sunt protejați împotriva metodelor de vânzare incorecte sau înșelătoare;
- (e) posibilitatea de a schimba furnizorul în mod gratuit;
- (f) posibilitatea de a beneficia de proceduri transparente, simple și ieftine de soluționare a plângerilor. În special, toți consumatorii au dreptul la un standard ridicat de furnizare a serviciilor și gestionare a plângerilor de către furnizorul lor de gaze naturale. Aceste proceduri de soluționare extrajudiciară a litigiilor permit soluționarea corectă și promptă a litigiilor, preferabil în termen de trei luni, și prevăd, în toate cazurile justificate, un sistem de rambursare și/sau compensare. Aceste proceduri ar trebui să respecte, atunci când este posibil, principiile enunțate în Recomandarea 98/257/CE a Comisiei din 30 martie 1998 privind principiile aplicabile organismelor responsabile pentru soluționarea extrajudiciară a diferendelor cu consumatorii ⁽³⁾;

⁽¹⁾ JO L 144, 4.6.1997, p. 19.

⁽²⁾ JO L 95, 21.4.1993, p. 29.

⁽³⁾ JO L 115, 17.4.1998, p. 31.

- (g) atunci când sunt racordați la sistemul de distribuție a gazelor naturale, informarea cu privire la drepturile lor în materie de alimentare cu gaze naturale de o calitate specificată, la prețuri rezonabile, în conformitate cu legislația națională aplicabilă;
 - (h) faptul că au la dispoziție datele privind consumul propriu și că pot acorda acces la datele de măsurare, prin înțelegere explicită și în mod gratuit, oricărei întreprinderi de furnizare înregistrate. Partea responsabilă de gestionarea datelor este obligată să furnizeze aceste date întreprinderii în cauză. Statele membre stabilesc formatul de prezentare a datelor și procedura de acces al furnizorilor și al consumatorilor la aceste date. Consumatorilor nu li se pot percepe costuri suplimentare pentru acest serviciu;
 - (i) informarea corespunzătoare cu privire la consumul real de gaze naturale și la costurile reale, suficient de frecventă astfel încât aceștia să aibă posibilitatea să-și regularizeze propriul consum de gaze naturale. Informațiile respective sunt comunicate la intervale de timp corespunzătoare, ținându-se seama de capacitatea echipamentelor de măsurare ale clientului. Se ține seama de raportul eficacitate-costuri al acestor măsuri. Consumatorilor nu li se pot percepe costuri suplimentare pentru acest serviciu;
 - (j) primirea unui decont final de lichidare după schimbarea furnizorului de gaze naturale, în termen de șase săptămâni de la schimbarea furnizorului.
2. Statele membre garantează implementarea unor sisteme de contorizare inteligente care contribuie la participarea activă a consumatorilor pe piața furnizării de gaze naturale. Implementarea acestor sisteme de contorizare poate face obiectul evaluării din punct de vedere economic a costurilor și beneficiilor pe termen lung pentru piață și pentru consumatorii individuali sau a tipului de contorizare inteligentă care este rezonabilă din punct de vedere economic și rentabilă, precum și a termenului fezabil pentru distribuția acestora.

O astfel de evaluare are loc până la 3 septembrie 2012.

Pe baza acestei evaluări, statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea pregătesc un calendar pentru implementarea sistemelor de contorizare inteligente.

Statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea garantează interoperabilitatea acestor sisteme de contorizare care urmează a fi implementate pe teritoriul lor și acordă atenția cuvenită utilizării de standarde adecvate și de bune practici, precum și importanței dezvoltării pieței interne a gazelor naturale.

ANEXA II

TABEL DE CORESPONDENȚĂ

Directiva 2003/55/CE	Prezenta directivă
Articolul 1	Articolul 1
Articolul 2	Articolul 2
Articolul 3	Articolul 3
Articolul 4	Articolul 4
Articolul 5	Articolul 5
—	Articolul 6
—	Articolul 7
Articolul 6	Articolul 8
Articolul 9	Articolul 9
Articolul 7	Articolul 10
—	Articolul 11
Articolul 7	Articolul 12
Articolul 8	Articolul 13
—	Articolul 14
—	Articolul 15
Articolul 10	Articolul 16
—	Articolul 17
—	Articolul 18
—	Articolul 19
—	Articolul 20
—	Articolul 21
—	Articolul 22
—	Articolul 23
Articolul 11	Articolul 24
Articolul 12	Articolul 25
Articolul 13	Articolul 26
Articolul 14	Articolul 27
Articolul 15	Articolul 29
Articolul 16	Articolul 30
Articolul 17	Articolul 31
Articolul 18	Articolul 32
Articolul 19	Articolul 33
Articolul 20	Articolul 34
Articolul 21	Articolul 35
Articolul 22	Articolul 36
Articolul 23	Articolul 37
Articolul 24	Articolul 38
Articolul 25 alineatul (1) (prima și a doua frază)	Articolul 39
—	Articolul 40

Directiva 2003/55/CE	Prezenta directivă
Articolul 25 (restul articolului)	Articolul 41
—	Articolul 42
—	Articolul 43
—	Articolul 44
—	Articolul 45
Articolul 26	Articolul 46
—	Articolul 47
Articolul 27	Articolul 48
Articolul 28	Articolul 49
Articolul 29	Articolul 50
Articolul 30	Articolul 51
Articolul 31	Articolul 52
Articolul 32	Articolul 53
Articolul 33	Articolul 54
Articolul 34	Articolul 55
Articolul 35	Articolul 56
Anexa A	Anexa I

Prețuri abonamentului în 2009

(Tara TVA. Inclusiv costurile de transport pentru expediere simplă)

Jurnalul Oficial al UE, seriile L+C, numai versiunea tipărită	22 de limbă oficiale ale UE	1 000 EUR pe an (*)
Jurnalul Oficial al UE, seriile L+C, numai versiunea tipărită	22 de limbă oficiale ale UE	1 000 EUR pe lună (*)
Jurnalul Oficial al UE, seriile L+C, versiunea tipărită – CD-ROM, ediție anuală (cumulată)	22 de limbă oficiale ale UE	1 200 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria L, numai versiunea tipărită	22 de limbă oficiale ale UE	400 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria L, numai versiunea tipărită	22 de limbă oficiale ale UE	70 EUR pe lună
Jurnalul Oficial al UE, seria C, numai versiunea tipărită	22 de limbă oficiale ale UE	400 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria C, numai versiunea tipărită	22 de limbă oficiale ale UE	40 EUR pe lună
Jurnalul Oficial al UE, seriile L+C, CD-ROM, ediție lunară (cumulată)	22 de limbă oficiale ale UE	500 EUR pe an
Supliment la Jurnalul Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice), CD-ROM, ediție bilingvă (română)	ML + Îngl: 23 de limbi oficiale ale UE	360 EUR pe an (+ 30 EUR pe lună)
Jurnalul Oficial al UE, seria C – Anunțuri de concurs	Limbă (limbi) în funcție de concurs	50 EUR pe an

(*) Preț de amănunt:	— până la 32 de pagini:	51 EUR
	— de la 33 la 97 de pagini:	120 EUR
	— peste 98 de pagini:	are loc al caz

Abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, care apare în limbile oficiale ale Uniunii Europene, este disponibil în 22 de versiuni lingvistice. Cuprinde seriile L (Legislație) și C (Comună cărți și informații).

Pentru fiecare versiune lingvistică se încheie un abonament separat.

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 924/2005 al Consiliului, publicat în *Jurnalul Oficial L* 156 din 19 iunie 2005, care prevede că, temporar, Instituțiile Uniunii Europene nu au obligația de a redacta toate actele în irlandeză și nici de a le publica în această limbă, *Jurnalele Oficiale* publicate în limba irlandeză se comercializează separat.

Abonamentul la *Suplimentul Jurnalului Oficial* (seria S – Anunțuri de achiziții publice) cuprinde toate cele 23 de versiuri lingvistice oficiale într-un singur CD-ROM multilingv.

La cerere, abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* conferă dreptul de a primi diverse anexe ale *Jurnalului Oficial*. Abonajilor se semnalează apariția anexelor printr-un „Anunț” pentru cititorii inclus în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Distribuire și abonamente

Publicațiile destinate vânzării, de fapt de Oficiul pentru Publicații Oficiale ale Comunităților Europene, pot fi procurate prin agenții de vânzări.

Lista agenților de vânzări este disponibilă la adresa:

http://publications.europa.eu/others/sgan:aindex_ro.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) oferă un acces direct și gratuit la dreptul Uniunii Europene. Acest site permite consultarea *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, inclusiv a tratatelor, a legislației, a jurisprudenței și a actelor pregătitoare ale legislației.

Pentru mai multe informații despre Uniunea Europeană, consultați: <http://europa.eu>